

11.05.2015

Kokousaika 11.05.2015 16:00 - 16:51

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Pajamäki, Osku 1. varapuheenjohtaja
Kari, Emma 2. varapuheenjohtaja
Karhuvaara, Arja
Kivekäs, Otso
Modig, Silvia
Männistö, Lasse
Oskala, Hannu
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Torsti, Pilvi
Vainikka, Mirka
Nyholm, Henrik varajäsen

Muut

Puoskari, Mari kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
saapui 16:15, poissa: 491 - 501 §:t
Bogomoloff, Harry kaupunginvaltuuston 1.
varapuheenjohtaja
Paavolainen, Sara kaupunginvaltuuston 2.
varapuheenjohtaja
Pajunen, Jussi kaupunginjohtaja
Sauri, Pekka apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva apulaiskaupunginjohtaja
Sutinen, Pia vs. apulaiskaupunginjohtaja
Sinnemäki, Anni apulaiskaupunginjohtaja
saapui 16:07, poissa: 491 ja 492 §:t
Korhonen, Tapio kansliapäällikkö
poissa: 494 §
Pohjaniemi, Marju henkilöstöjohtaja
Saxholm, Tuula rahoitusjohtaja
Summanen, Juha hallintojohtaja
Sarvilinna, Sami kaupunginlakimies

11.05.2015

	Kari, Tapio Teppo, Tiina	viestintäpäällikkö johtava asiantuntija poistui 16:23, poissa: 506 - 526 §:t.
	Andersson, Victor Erroll, Katri Härmälä, Timo Matikainen, Kristiina Mickwitz, Leena Nyfors, Maria Rautanen, Marja-Liisa Thodén, Annikki Vallittu, Anja Lindén, Timo Menna, Lauri	kaupunginsihteeri vs. kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri vs. kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri vs. apulaiskaupunginsihteeri hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 491 - 526 §:t
Esittelijät		
	Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 491 - 503 ja 506 - 514 §:t
	Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 504 - 505 ja 523 - 526 §:t
	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 515 - 519 §:t
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 520 - 522 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 491 - 526 §:t

11.05.2015

§	Asia	
491	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
492	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
493	Kj/1	V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite työsuhdepolkupyörien käyttöönottamiseksi
494	Kj/2	V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite Vantaan Energian omistajaohjauksesta
495	Kj/3	V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Jukka Relanderin aloite koskien Vanhankaupunginkosken länsihaaran sulkevan padon purkamista siten, että alueen museoarvolle koituisi haittaa mahdollisimman vähän
496	Kj/4	V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Lasse Männistön aloite koskien vähäpäästöisten autojen edistämishjelmaa
497	Kj/5	V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien kokousten pitämiseksi julkisina
498	Kj/6	V 20.5.2015, Ryj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite vuoden 2030 päästövähennystavoitteen asettamiseksi Helsingissä
499	Kj/7	V 20.5.2015, Ryj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite sähkölautan saamiseksi Helsinkiin
500	Kj/8	V 20.5.2015, Ryj / Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite Tove Janssonin puiston varustamisesta teeman mukaisesti
501	Kj/9	V 20.5.2015, Ryj / Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite meluluvan jatkamisesta musiikki- ja kulttuuritapahtumissa
502	Kj/10	V 20.5.2015, Stj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite vegaaniruuan saamiseksi kaupungin päiväkoteihin
503	Kj/11	V 20.5.2015, Stj / Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite lastensuojelun kehittämistarpeiden kartoittamisesta
504	Kaj/1	V 20.5.2015, Vuosaaren eräiden kortteleiden ja katualueen asemakaavan muuttaminen (nro 12295, Karavaanikadun korttelit)
505	Kaj/2	V 20.5.2015, Vuokrauserusteet omakotitalotonteille
506	Kj/3	Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen ansioituneille kansalaisille 2015

11.05.2015

507	Kj/4	Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen luottamushenkilöille 2015
508	Kj/5	Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2014 arviointikertomuksesta
509	Kj/6	Lähiöprojektin toiminnan jatkaminen 1.1.2016 alkaen ja toimintakertomus 2014
510	Kj/7	Lähiörahostosta vuonna 2015 rahoitettavat hankkeet
511	Kj/8	Eläintarhan johtokunnan virkamatka Berliiniin, Saksaan 21. - 22.8.2015
512	Kj/9	Lainan myöntäminen Maanviljelyslyseon osakeyhtiölle
513	Kj/10	Kaupunginvaltuuston 5.5.2015 tekemien päätösten täytäntöönpano
514	Kj/11	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
515	Kj/12	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
516	Ryj/1	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Oy:n hakemuksesta Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen ympäristölupamääräysten tarkastamisesta
517	Ryj/2	Lausunto Liikenteen turvallisuusvirastolle Finavia Oyj:n hakemuksesta meluun liittyvistä toimintarajoituksista Helsinki-Vantaan lentoasemalla
518	Ryj/3	Lausunto erityisryhmien alennus- ja vapaalipuista sekä oikeudesta matkustaa ilman lippua uudessa vyöhykemallissa
519	Ryj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
520	Sj/1	Vuoden 2015 tiedepalkinnon myöntäminen
521	Sj/2	Valtuutettu Helena Kantolan aloite PosiVire Oy:n toimimisesta päävastuullisena toteuttajana Ohjaamo-hankkeessa
522	Sj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
523	Kaj/1	Helsingin kaupungin teknisen alan virastojen yhteinen tilahanke
524	Kaj/2	Omatoimiseen rakentamiseen vuokrattavien omakotitalotonttien varaaminen
525	Kaj/3	Suunniteluvaraus Töölön Eläintarhan alueelta Projekti GH Oy:lle Helsinki Garden -hankkeen toiminta- ja toteutusedellytysten selvittämistä ja varmistamista varten
526	Kaj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

11.05.2015

Kj/1

§ 491

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Pajamäen ja Rantalan sekä varatarkastajiksi jäsenet Karhuvaaran ja Modigin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.05.2015

Kj/2

§ 492

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.05.2015

Kj/1

§ 493

V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite työsuhdepolkupyörien käyttöönottamiseksi

HEL 2014-006225 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijä muutti esitystensä jäsen Oskalan vastaehdotuksen mukaisesti.

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Muutetaan esittelijän perusteluiden viimeinen kappale muotoon:

"Koko kaupungin mittakaavassa leasing on kallis vaihtoehto ja sen hallinnointi työlästä. Tämän vuoksi kaupunginkanslia valmistelee vaihtoehtoisen ratkaisumallin työmatkapyöräilyn tukemiseksi. Mallin tulee olla sellainen, että sen kustannukset olisivat kohtuulliset sekä kaupungille että työntekijälle. Siinä tarjotaan työntekijälle vaihtoehto, jonka mukaan hän voisi vaihtaa työmatkaseteleitä rahalliseen tukeen polkupyörän hankkimista varten. Työmatkan tukeminen jommallakummalla tavalla on perusteltua eikä niin, että sitä tuetaan päällekkäisin keinoin. Tällä tavoin työmatkapyöräilyä voitaisiin tukea kaupungin menoja olennaisesti lisäämättä. Etuus asettaa samalla polkupyöräilijät tasa-arvoiseen asemaan julkisen liikenteen käyttäjiin nähden."

Kannattaja: Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun esityksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi

Asta Enroos, yksikön päällikkö, työnantajapolitiikka, puhelin: 310 36420
asta.enroos(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/1

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 67 muuta valtuutettua esittivät, että Helsingin Sataman käytäntö liittyen työsuhdepolkupyöriin laajennetaan koskemaan koko kaupunkikonsernia. Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että virastot voivat halutessaan omien budjettiensa puitteissa ottaa käyttöön työsuhdepolkupyörät. Helsingin sataman kokeilussa työsuhdepolkupyörät on tarkoitettu työmatkapyöräilyyn.

Kaupungin henkilöstöpolitiikan mukaisesti samat henkilöstöedut koskevat koko kaupungin henkilöstöä. Yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta on tärkeää, että mikäli kyseinen etu otetaan käyttöön, kaikilla kaupungin työntekijöillä tulee olla samanlainen mahdollisuus siihen. Edun myöntäminen ei voi olla sidottu viraston budjettiin tai viraston taloudelliseen tilanteeseen. Esityksen mukainen valmistelu asettaisi henkilöstön eriarvoiseen asemaan.

Aloitetta perustellaan sen edullisuudella. Ehdotuksen mukaiset työsuhdematkapyörien vuosittaiset leasing-kustannukset olisivat useita miljoonia euroja vuositasolla. Mikäli kaupungin henkilöstömäärästä suhteellisesti sama osuus kuin Sataman henkilöstöstä ottaisi työsuhdematkapyörän käyttöönsä, olisi vuosittainen kustannus Helsingin kaupungille noin 5 600 000 euroa vuodessa leasing-vuokrina. Samoin leasingin suuren mittakaavan hallinnointi olisi kaupunkitasoisesti työllistävää ja aiheuttaisi lisäkustannuksia. Leasing ei ole täysin edullinen vaihtoehto myöskään työntekijän näkökulmasta, sillä hän maksaisi polkupyörästä verotusarvon ja lunastushinnan.

Taloustutkimus Oy:n vuonna 2014 tekemän tutkimuksen mukaan noin kolmella neljästä helsinkiläisestä on käytössään polkupyörä vähintään silloin tällöin ja kahdella kolmesta aina tai melkein aina. Kuten

aikaisempinakin vuosina neljäsosalla ei ole käytössä lainkaan polkupyörää. Tutkimuksen perusteella polkupyöriä on kuntalaisilla suhteellisen hyvin eikä niiden hankkiminen työnantajan toimesta olisi perusteltua.

Aloitetta perustellaan myös ympäristövaikutuksilla. Kaupunki tukee julkisen liikenteen käyttämistä henkilöstön työmatkoihin työmatkaseteileillä, joita myönnettiin yli 30 000 henkilölle vuonna 2014. Useammalla virastolla on käytössään polkupyöriä, joita henkilöstö voi käyttää työasiointiin.

Koko kaupungin mittakaavassa leasing on kallis vaihtoehto ja sen hallinnointi työlästä. Tämän vuoksi kaupunginkanslian tulisi valmistella vaihtoehtoinen ratkaisumalli työmatkapyöräilyn tukemiseksi. Mallin tulisi olla sellainen, että sen kustannukset olisivat kohtuulliset sekä kaupungille että työntekijälle. Siinä tarjottaisiin työntekijälle vaihtoehto, jonka mukaan hän voisi vaihtaa työmatkaseteileitä rahalliseen tukeen polkupyörän hankkimista varten. Työmatkan tukeminen jommallakummalla tavalla on perusteltua eikä niin, että sitä tuetaan päällekkäisin keinoin. Tällä tavoin työmatkapyöräilyä voitaisiin tukea kaupungin menoja olennaisesti lisäämättä. Etuus asettaisi samalla polkupyöräilijät tasa-arvoiseen asemaan julkisen liikenteen käyttäjiin nähden.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi
Asta Enroos, yksikön päällikkö, työnantajapolitiikka, puhelin: 310 36420
asta.enroos(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 444

HEL 2014-006225 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/1

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

10.11.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi
Asta Enroos, yksikön päällikkö, työnantajapolitiikka, puhelin: 310 36420
asta.enroos(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 26.11.2014 § 375

HEL 2014-006225 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

26.11.2014 Palautettiin

Kun asiassa oli käyty keskustelua, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen olisi merkinnyt asian käsittelyn keskeyttämistä, minkä vuoksi puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa kysymykseen asian palauttamisesta kaupunginhallitukselle. Samalla oli tehtävä mahdolliset muut palautusehdotukset tämän keskustelun aikana.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisesta päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Leo Stranius valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että virastot voivat niin halutessaan omien budjettiansa puitteissa ottaa käyttöön työsuohdepolkupyörät.

Kannattajat: Sami Muttilainen

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken haluaa jatkaa asian käsittelyä, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Leo Straniuksen palautusehdotus hyväksytty.

12 äänestys

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Valtuusto palauttaa asian käsittelyyn niin, että virastot voivat niin halutessaan omien budjettiensa puitteissa ottaa käyttöön työsuuhdepolkupyörät.

Jaa-äännet: 40

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Rene Hursti, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Jape Lovén, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Tomi Sevander, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 40

Zahra Abdulla, Jussi Chydenius, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Eija Loukoila, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Johanna Nuorteva, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Laura Rissanen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Anniina Palm

Poissa: 4

Mika Ebeling, Eero Heinäluoma, Helena Kantola, Osku Pajamäki

Kaupunginvaltuusto oli päättänyt palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/1

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143

juha.rosvall(a)hel.fi

Asta Enroos, yksikön päällikkö, työnantajapolitiikka, puhelin: 310 36420

asta.enroos(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/2

§ 494

V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite Vantaan Energian omistajaohjauksesta

HEL 2014-011632 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esteelliset: Tapio Korhonen

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Honkasalo Veronika valtuustoaloite Kvsto 24.9.2014 asia 30

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessa esitetyillä perusteilla, että Vantaan ja Helsingin kaupunkien on aloitettava neuvottelut siitä, miten Vantaan Energian omistajaohjaus tulevaisuudessa järjestetään.

Kaupunginhallitus toteaa, että Vantaan Energia Oy:n toimialana on sähkö-, lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energiahuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Helsingin kaupunki omistaa 40 % ja Vantaan kaupunki 60 % Vantaan Energia Oy:n osakkeista. Vantaan Energia Oy

on Vantaan kaupungin tytäryhteisö ja Helsingin kaupungin osakkuusyhteisö.

Helsingin ja Vantaan kaupungit solmivat 22.6.1998 Vantaan Energia Oy:n hallinnoimista koskevan osakassopimuksen. Vantaan kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti 17.12.2012, § 7, että 1.1.2013 voimaan astuva Vantaan kaupungin konsernistrategia ei sido Vantaan Energia Oy:tä. Vantaan kaupunki on enemmistöomistajana määritellyt, että yhtiön omistajaohjaus tapahtuu hallitukseen valittavien henkilöiden nimeämisen kautta. Yhtiön hallitus tekee osakeyhtiölain mukaisen yleistoimivallan nojalla päätökset esimerkiksi merkittävistä investointihankkeista liiketaloudellisen kannattavuuden lähtökohdista.

Vantaan Energia Oy toteaa Vantaan kaupungin päätöksentekoon antamassaan lausunnossa muun muassa, ”että yhtiön hallituksen puheenjohtaja on kertonut osakassopimuksen oleellisen sisällön yhtiön hallituksen jäsenille, joten hallituksen päätöksenteossa on voitu toimia riittävällä ja asianmukaisella tasolla osakassopimuksen mukaisesti. Lisäksi on muistettava, että Vantaan Energia Oy:n hallituksen jäsenet ovat tähän tehtäväänsä yhtiön omistajakaupunkien puolueiden yhdessä valitsevia ja nimeämiä. Yhtiön toimintaa johtava hallitus nauttii siten myös omistajakaupunkien poliittista luottamusta”.

Vantaan kaupunki on enemmistöomistajana määritellyt Vantaan Energia Oy:n omistajaohjauksen menettelytavat, joita Helsingin kaupunki osaltaan vähemmistöomistajana noudattaa. Kaupungin käsityksen mukaan nykyistä käytäntöä ei ole syytä muuttaa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Honkasalo Veronika valtuustoaloite Kvsto 24.9.2014 asia 30

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 446

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.05.2015

Kj/2

HEL 2014-011632 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.05.2015 Pöydälle

Esteelliset: Tapio Korhonen

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/3

§ 495

V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Jukka Relanderin aloite koskien Vanhankaupunginkosken länsihaaran sulkevan padon purkamista siten, että alueen museoarvolle koituisi haittaa mahdollisimman vähän

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Hannu Oskala: Palautetaan valmisteluun siten, että:

1. Selvitetään mitä selvityksiä ja valmistelevia töitä padon purkamisen vaatisi.
2. Selvitetään padon purkamisen vaikutus joen kalastoon ja vuollejokisimpukoihin.
3. Selvitetään voidaanko Pikkukosken uimapaikka suojella luonnonmukaisella pohjapadolla.
4. Arvioidaan selvitysprosessin ja padon purkamisen kustannukset.
5. Arvioidaan rakennussuojelupäätöksen purkamisen juridiset edellytykset ja valitusmahdollisuudet mahdolliseen purkupäätökseen.
6. Arvioidaan padon tulevien peruskorjausten kustannukset mikäli patoa ei pureta.
7. Selvitys rakennussuojelupäätöksen purkamisen juridisista edellytyksistä ja valitusmahdollisuuksista mahdolliseen purkupäätökseen.

Kannattaja: Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Relander Jukka valtuustoaloite Kvsto 8.10.2014 asia 20

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Jukka Relanderin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jukka Relander ja 48 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Vanhankaupunginkosken länsihaaran sulkeva pato puretaan siten, että alueen museoarvolle koituisi haittaa mahdollisimman vähän.

Aloitteen mukaan padosta ei ole mitään hyötyä, mutta siitä on paljon haittaa. Lohi ja taimen nousevat jokeen pitkin itähaaran kalaporrasta, mutta siika, vimpa, toutain ja muut särkikalat eivät pääse jokeen lainkaan ja joesta vaellukselle lähtevät ankeriaat menevät silpuksi turbiineissa. Lisäksi ilman patoa paikalla virtaisi useita satoja metrejä pitkä koski, joka olisi edelleen vapaana virratessaan ensiluokkaista habitaattia ja lisääntymisaluetta koskissa viihtyvillä kaloille, ja moninkertaistaisi sekä Vanhankaupunginkosken pituuden, että sen nykyisen virkistysarvon.

Kaupunginhallitus toteaa viitaten saatuihin lausuntoihin, että Vanhankaupunginkosken pato on osa Vantaanjokisuun vesi- ja viemärlaitosten muodostamaa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, RKY 2009-kokonaisuutta.

1860-luvulla Helsingin kaupunki ryhtyi suunnittelemaan Vantaanjoen vesivarojen hyödyntämistä ja vesijohtolaitoksen rakentaminen aloitettiin 1870-luvun alussa. Vantaanjoen suun länsipuolen uoma on padottu kiinteänä osana vesivoimalaitosta, joka otettiin käyttöön vuonna 1876.

Voimalaitos on osa historiallista teollisuusperintökokonaisuutta, johon kuuluvat voimalan lisäksi mylly ja Kuninkaankartanonsaarella sijaitsevat kaupungin entisen vesilaitoksen rakennukset. Nämä laitosrakennukset ovat vuodesta 1972 toimineet Tekniikan museon käytössä. Länsirannalle sijoittuvat mylly, höyrypumpulaitos ja

turbiinipumppulaitos, jotka toimivat nykyään voimalamuseona. Alue on huolellisesti kunnostettu ja kulttuuriympäristö on suosittu virkistysalue.

Alueen asemakaava on vahvistettu vuonna 1998. Kaava-alueelle sisältyvät Vanhankaupunginkosken länsirannan ja Kuninkaansaaren sekä vesialueet. Kaavalla on suojeltu sekä maa-alueet että rakennukset. Asemakaavassa pato on merkitty s-3 -suojelumerkinnällä, jonka määräys kuuluu: ”Suojeltava alueen osa, jolla ovat pato- ja siltarakenteet tulee säilyttää tai tarvittaessa uusia siten, että ympäristön historiallinen arvo säilyy.”

Patoa hallinnoi Helsingin seudun Ympäristöpalvelut (HSY). Helen Oy omistaa voimalaitostuotantoon tarvittavan koneiston ja vastaa sen kunnossapidosta. Helsingin kaupunki omistaa voimalaitosalueen rakennukset, ja Helen Oy on niissä vuokralla.

Vanhankaupunginkoskessa vesi jakaantuu itähaaraan, jonne on rakennettu kalatie vaelluskaloille, sekä länsihaaraan, jossa voimalaitospato sijaitsee.

Voimalaitostoiminta

Helen Oy:n mukaan padolta vesi ohjataan voimalaitoksen turbiineille. Jotta kosken itähaaraan turvataan riittävä vesimäärä vaelluskaloille, vesivoimaa tuotetaan vain, kun vettä on joessa tarpeeksi ja padon yli tulee riittävä virtaama. Voimalaitoksen tuottama sähkö on osa Ympäristöpenni-tuotetta, jota on käytetty mm. uusiutuvan energian hankkeisiin. Museovoimalaitoksen tuotanto on vähäistä eikä sen tuottamalla sähköllä ole taloudellista merkitystä sähkönhankinnassa.

Siikojen ja särkikalojen nousu

Vantaanjoen suualueelle istutetaan vuosittain 150 000- 200 000 kesän vanhaa vaellussiikaa. Siikat palaavat jokisuuhun 3 - 5 vuoden kuluttua istutuksesta syys - marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen, koska itäisen suuhaaran kalaporras on niille liian jyrkkä ja koska läntisessä haarassa sijaitseva pato estää osaltaan niiden nousun kokonaan.

Siikojen on jo vuosia kalastettu lippoamalla Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikojen lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava.

Helsingin kalastusalueen lausunnon mukaan Vanhankaupunginkosken suvantoon syksyllä hakeutuvat vaellussiikat eivät ole Vantaanjoen alkuperäisiä kaloja, niistä ei ole historiallisia merkintöjä.

Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen ja osa vimpoista siinä onnistuuakin. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupungin itäkoskessa.

Muita loivemmasta nousukoskesta hyötyviä lajeja ovat mm. ankerias ja nahkiainen, joiden nousua ja istutuksia Vantaanjokeen pitää tutkia tavoitteena selvittää eri vaihtoehdot nousuesteiden poistamiseksi.

Helen Oy:n vesivoimalan vaikutukset

Vantaanjoen länsihaaran yhteydessä toimiva vesivoimala ja pato vaikuttavat kalojen nousuun joen virtaaman mukaan. Mitä enemmän vettä kalojen nousun aikaan länsihaaran kautta kulkee, sitä useampi kala ui virtausta vasten padolle. Tällöin kalat jäävät hyppimään patoa vasten ja kaikki yksilöt eivät löydä tietänsä itähaaralle. Kuolleita vesiturbiinien murskaamia ankeriaita on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse on joistakin kymmenistä yksilöistä vuosittain. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven istutuksista. Voimalaan liittyvä uusi ilmiö on Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankerioiden tavoin joutua voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana, jolloin vaellus mereen tapahtuu, on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja vaellusaikaa.

Padon purkaminen

Padon purkamisen arvioidaan useissa lausunnoissa parantavan vaelluskalojen nousumahdollisuuksia Vantaanjokeen. Helsingin kalastusalueen lausunnon mukaan padon purkaminen ei välttämättä turvaa vaellussiikojen nousua. Jos nousu alkaa, vaellussiika esiintyy joen kalastossa uutena lajina ja edellyttää kalastusviranomaisten kannanottoa. Särkikalat eivät ole vaelluskaloja ja niitä on Vantaanjoessa muutenkin riittämiin pitämässä yllä runsaita haukikantoja.

Vantaanjoen suulle on muodostunut uusi ”vakaa” tila sen jälkeen, kun pato rakennettiin. Padon purkaminen muuttaa olosuhteita alueella. Patoa ei ole mahdollista purkaa ilman, että maisema oleellisesti muuttuu. Purkamiseen liittyy myös kantavuuteen, vedenpinnan korkeuden muutoksiin ja sedimentteihin liittyviä kysymyksiä, joihin nykyisen tiedon perusteella ei löydy vastauksia.

Jos pato puretaan, vedenpinta Vantaanjoessa laskee, ja nykyiset veden peittämät rannat jäävät osin paljaksi. Padon kohdalla vedenpinta laskee useita metrejä. Vesi saattaa tukea rantojen maaperää, rakennuksia ja rakenteita. Jos veden korkeus muuttuu, voi

syntyä sortumia rannoille tai ongelmia rakennusten tai rakenteiden kantavuuden kanssa. Erityisesti kosken reunoilla oleviin kulttuuriperintökohteisiin, kuten muureihin, siltarakenteisiin ja rakennuksiin on kiinnitettävä erityishuomiota ennallistamista suunniteltaessa. Hankkeen vaikutukset ulottuvat myös aluetta ympäröiviin puistoalueisiin rakentamisen aikana ja hankkeen toteutuksen jälkeen.

Pikkukosken uimaranta on lähellä jokisuuta. Padon purkaminen vapauttaisi Pikkukoskelle asti ulottuvan koskialueen. Täten padon purkamisella tulee olemaan vaikutuksia veden korkeuteen. Padon purkaminen ja veden korkeuden säätelymahdollisuudet esimerkiksi pohjapadoilla on selvitettävä, kuten myös vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön.

Padon purkamisella voi olla vaikutusta Vanhankaupunginlahden lintuvesi -Natura 2000 – alueeseen. Todennäköisesti suurin riski Vanhankaupunginlahden lintuvesi –Natura 2000 -alueelle on länsihaaran padon purkamisen yhteydessä liikkeelle lähtevien sedimenttien kulkeutuminen alueelle. Mahdollisten tarkempien kunnostussuunnitelmien selvittyä vaikutukset Natura-alueeseen on arvioitava ja tehtävä tarvittavat selvitykset (LSL 65 §).

Muualla Suomessa toteutetuissa patojen purkamisissa patoa ei ole välttämättä purettu kokonaan. Todennäköisesti tämä olisi tilanne myös Vanhankaupunginkoskella.

Mikäli Vanhankaupunginkosken pato puretaan vain osittain, maisemaan jäävät vedestä kohoamaan useita metrejä korkeat patoseinämät.

Onnistuneella suunnittelulla voidaan vaikuttaa siihen, kuinka pitkällä matkalla laskua tapahtuu, mutta yllätykset ovat mahdollisia. Lisäksi Vantaanjoen veden korkeus vaihtelee luonnostaankin paljon.

Padon purkaminen edellyttää asemakaavan muutosta. Vanhankaupunginkosken voimala-alueella on kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka tulee säilyttää ja suojella, jos pato puretaan.

Vaihtoehtoiset parannustoimenpiteet

Itähaaraa kunnostettaessa on tavoitteena, että veden korkeus joessa ei muutu. Koskea suunniteltaessa on varmistettava, että virtaama on riittävä, jotta ei tule tulvariskiä. Itähaaraa kunnostettaessa ei ole kantavuuteen ja sedimentteihin liittyviä pulmia, joita padon purkamisessa tulee käsiteltäväksi.

11.05.2015

Kj/3

Vesialueen muutoksia, joiden avulla voitaisiin parantaa itäisen uoman nousuolosuhteita esimerkiksi uoman muotoa käsittelemällä tai johtamalla sinne nykyistä enemmän virtaamaa pysyvästi tai ajoittain, tulisi tutkia.

Samoin tulisi selvittää mahdollisuuksia ajoittaa voimalaitoksen käyttöjaksoja niin, että kaloille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää.

Padon purkamisen muista vaikutuksista

Kosken itähaaran kunnostamiseen ja kalastuksen järjestelyyn alueella on panostettu rahallisesti. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastusalue on yksi Helsingin tärkeimmistä. Padon purkamisen vaikutukset koko kyseisen alueen kalastus-, lajiensuojelu- ja matkailuelinkeinolle on selvitettävä.

Kustannukset

Padon purkuhanke vaatii todennäköisesti runsaasti sekä selvitys-, suunnittelu- että rakentamisresursseja. Varsinaisten kunnostustöiden hinnasta ei ole tehty tarkempia kustannusarviota.

Lopuksi kaupunginhallitus toteaa, että nykytiedon perusteella ei ole mahdollista tehdä päätöstä padon purkamisesta.

Ensisijaisesti on pyrittävä hyvällä suunnittelulla parantamaan vaelluskalojen nousumahdollisuuksia. Lisäselvityksiä tulee ensisijaisesti tehdä itähaaran kunnostamisesta ja pyrkiä estämään kalojen vahingoittuminen eri keinoin. Myös Helen Oy:n kanssa voidaan tarvittaessa neuvotella uusista voimalan käyttörajoituksista.

Padon purkamiseen tähtäävät toimet edellyttävät laajoja selvityksiä ja edellyttävät asemakaavamuutoksen ja vesilain mukaisen luvan ohella lausuntoja mm. Museovirastolta ja ELY-keskukselta. Tässä vaiheessa ei laajojen selvitysten käynnistäminen ole tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Relander Jukka valtuustoaloite Kvsto 8.10.2014 asia 20

Muutoksenhaku

11.05.2015

Kj/3

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 447

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 14.04.2015 § 158

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Padon historiaa

Vantaanjoen suualueen länsihaaran pato sijaitsee paikalla, jonne Helsinki perustettiin vuonna 1550. Noilta ajoilta lähtien alueella on käytetty vesivoimaa. Nykyinen pato ja turbiini ovat vuodelta 1876. Pato ympäröivine rakennuksineen muodostaa Vantaanjokisuun vesi- ja viemärlaitokset -nimisen kokonaisuuden, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (rky) valtioneuvoston v. 2009 antaman päätöksen mukaan. Voimassa olevassa asemakaavassa padosta sanotaan: "Suojeltava alueen osa, jolla ovat pato- ja siltarakenteet tulee säilyttää tai tarvittaessa uusia siten, että ympäristön historiallinen arvo säilyy". Patoa ympäröivät maa-alueet ovat muinaismuistoaluetta.

Pato ympäristöineen kertoo Helsingin menneisyydestä usean vuosisadan ajalta, ja sen kulttuurihistoriallinen merkitys on suuri.

Padon purkamisen vaikutuksia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Vantaanjoen suulle on muodostunut uusi ”vakaa” tila sen jälkeen, kun pato rakennettiin. Padon purkaminen muuttaa olosuhteita alueella. Patoa ei ole mahdollista purkaa ilman, että maisema oleellisesti muuttuu. Purkamiseen liittyy myös kantavuuteen, vedenpinnan korkeuden muutoksiin ja sedimentteihin liittyviä kysymyksiä, joihin nykyisen tiedon perusteella ei löydy vastauksia.

Jos pato puretaan, vedenpinta Vantaanjoessa laskee, ja nykyiset veden peittämät rannat jäävät osin paljaksi. Padon kohdalla vedenpinta laskee useita metrejä. Vesi saattaa tukea rantojen maaperää, rakennuksia ja rakenteita. Jos veden korkeus muuttuu, voi syntyä sortumia rannoille tai ongelmia rakennusten tai rakenteiden kantavuuden kanssa.

Muulla Suomessa toteutetuissa patojen purkamisissa patoa ei ole välttämättä purettu kokonaan. Todennäköisesti tämä olisi tilanne myös Vanhankaupunginkoskella. ”Ehkä noin puolet padosta voisi jäädä, mutta tarkempaan arvioon mitoitus täytyy laskea”, sanoo Uudenmaan Ely-keskuksen suunnittelija Harri Aulaskari (puhelin keskustelut 9.2. ja 3.3.2015). Aulaskari on ollut suunnittelijana useissa koskikunnostushankkeissa, joiden yhteydessä on purettu myös patoja. ”Tarpeetonta rakenteiden purkamista tulee välttää kannattavuus- eli kustannussyistä. Ja myös historiallisista syistä”. Mikäli Vanhankaupunginkosken pato puretaan vain osittain, maisemaan jäävät vedestä kohoamaan useita metrejä korkeat patoseinämät.

Patoaltaaseen on vuosikymmenien kuluessa kertynyt veden mukana paikalle kulkeutunutta sedimenttiä. Padon purkaminen saa sedimentin lähtemään liikkeelle, jolloin se mataloittaa jo ennestäänkin matalaa Vanhankaupunginlahtea. Sedimentti saattaa myös sisältää haitallisia aineita, jolloin se on käsiteltävä asianmukaisesti.

Padon purkaminen lisää veden virtausta, jolloin vedenpinta laskee. Onnistuneella suunnittelulla voidaan vaikuttaa siihen, kuinka pitkällä matkalla laskua tapahtuu, mutta yllätykset ovat mahdollisia. Lisäksi Vantaanjoen veden korkeus vaihtelee luonnostaankin paljon. On mahdollista, että vedenkorkeus alenee Pitkäkoskella saakka. Lähempänä patoa vedenkorkeuden muutokset voivat vaikuttaa esim. Pikkukosken uimarannan käyttöön.

Itähaaran kunnostamisen haasteita

Itähaaraa kunnostettaessa lähtökohdan tulee Aulaskarin (puhelin keskustelu 5.3.2015) mukaan olla, että veden korkeus joessa ei muutu. Koskea suunniteltaessa on varmistettava, että virtaama on riittävä, jotta ei tule tulvariskiä. Itähaaraa kunnostettaessa ei ole

kantavuuteen ja sedimentteihin liittyviä pulmia, joita padon purkamisessa tulee käsiteltäväksi.

Kustannukset

Esiselvitys alueen kunnostamisen eri vaihtoehtoista maksaa arviolta joitakin kymmeniä tuhansia euroja. Varsinaisten kunnostustöiden hinta on todennäköisesti useita satoja tuhansia. Hinta vaihtelee suuresti sen mukaan, millaisia asioita esiselvityksessä tulee ilmi, ja millaisia käytännön kunnostustöitä lopulta päädytään tekemään.

Kalojen vaeltaminen

Vantaanjokeen nousevista tai nousua yrittävistä kalalajeista ja niiden yksilömääristä tulee tehdä selvitys, sillä tietoa on niukasti ja hajanaisesti.

Tällä hetkellä Vantaanjoen itähaarassa on v. 2000 valmistunut tekokoski, jota pitkin vain vahvimmat kalat, kuten lohi, meritaimen ja hyvissä oloissa vimpä, pääsevät nousemaan Vantaanjokeen. Lisäksi jokeen pääsee ”vaivoin ehkä nahkiainen, koska se pystyy tarttumaan suullaan kiviin”, toteaa tutkija Ari Saura Luonnonvarakeskuksesta (puhelinkeskustelu 4.2.2015). Siika ja muut kalat eivät pääse jokeen.

”Vantaanjoella alkuperäiset vaelluskalakannat ovat lähes kokonaan hävinneet, koska nousu jokeen ei ole ollut mahdollista vuosikymmeniin. Myös veden likaantumisella on ollut vaikutusta asiaan. Viimeisen uhanalaisuusluokituksen (2010) mukaan Vantaanjoessa elää nykyisin uhanalaisia kalakantoja. Tällaisia ovat merivaelteinen taimen (äärimmäisen uhanalainen), paikallinen sisävesitaimen (erittäin uhanalainen), ankerias (erittäin uhanalainen), toutain (silmälläpidettävä) ja nahkiainen (silmälläpidettävä). Alkuperäisiä näistä ovat ainoastaan Vantaanjoen latvojen paikalliset taimenkannat sekä nahkiainen. Muut kalalajit tai -kannat ovat istutusten avulla Vantaanjokeen kotiutettuja”, Saura kirjoittaa sähköpostissa 9.3.2015.

Lohesta ja meritaimenesta on saatu muodostettua Vantaanjoessa lisääntyvät kannat istuttamalla alun perin muualta peräisin olevia kaloja jokeen. ”Myös vaellussiasta ja muista vaelluskaloista olisi mahdollista saada muodostettua omat kannat Vantaanjokeen, jos kalat pääsisivät sinne. Nykyisin esim. vaellussiika ja toutain kutevat vain Vanhankaupunginkosken alaosassa, merenpinnan tasossa”, Saura sanoo 4.2.2015. Varsinaisten vaelluskalojen lisäksi muutkin kalalajit hyötyvät vaellusmahdollisuudesta. Esimerkiksi ahven, hauki, särki, salakka, säyne ja vimpä nousevat jokiin ja puroihin kutemaan.

”Vantaanjoella kaikki kalalajit voisivat hyödyntää vaellusmahdollisuutta.

Lajien monimuotoisuuden kannalta on hyvä, että niillä on mahdollisuus vaeltaa ja käyttää erilaisia elinympäristöjä.”

Vaikutukset Vanhankaupunginlahden lintuvesi-Natura 2000 -alueeseen

Todennäköisesti suurin riski Vanhankaupunginlahden lintuvesi-Natura 2000 -alueelle on länsihaaran padon purkamisen yhteydessä liikkeelle lähtevien sedimenttien kulkeutuminen alueelle. Mahdollisten tarkempien kunnostussuunnitelmien selvittyä vaikutukset Natura-alueeseen on arvioitava ja tehtävä tarvittavat selvitykset (LSL 65 §).

Vaikutukset vuollejokisimpukkaan

Vantaanjoessa elää Euroopan mittakaavassa merkittävä, n. 3 milj. yksilön suuruinen vuollejokisimpukkakanta. Vuollejokisimpukka on Suomessa uhanalainen ja rauhoitettu laji. Se on myös EU:n luontodirektiivin IV-liitteen laji, jonka yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää tai heikentää (LSL 49 §, ks. myös Euroopan neuvoston direktiivi 92 / 43 / ETY, 12 artikla).

Vantaanjoen vuollejokisimpukoita tutkineen intendentti Ilmari Valovirran (puhelin keskustelut 9. ja 18.2.2015) mukaan Vanhankaupunginkosken patoa lähinnä olevat populaatiot elävät heti Lahdenväylän pohjoispuolella reilun viidensadan metrin päässä padosta. Lisäksi yksittäisiä yksilöitä on ajautunut vielä lähemmäs patoa. Valovirran havaintojen mukaan vuollejokisimpukat elävät jokien syvimmissä ja parhaiten virtaavissa paikoissa. Tämä ominaisuus suojaa niitä mm. vedenpinnan korkeuden vaihteluilta. Muualla Suomessa vuollejokisimpukat ovat tutkimusten mukaan selvinneet hyvin siirtoistutuksista saman joen toiseen paikkaan.

Koskea kunnostettaessa on otettava huomioon, että vuollejokisimpukkaan saattavat vaikuttaa rakennustöiden aiheuttamat haitat, kuten hiekan ja soran levittäminen tai työkoneiden ajaminen.

Mikäli Vantaanjoella tulevaisuudessa tehdään kunnostustöitä, vaikutukset vuollejokisimpukkaan on ehdottomasti selvitettävä ja laadittava suunnitelma simpukoiden säilymiseksi.

Vaikutukset saukkoon

Saukko on vuollejokisimpukan tapaan luontodirektiivin liitteen IV laji, jota säännöllisesti tavataan Vanhankaupunginkoskella. Tarkempien kunnostussuunnitelmien selvittyä on arvioitava toimenpiteiden vaikutukset saukkoon.

Vantaanjoen Natura 2000 -alue

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Euroopan komissio on 3.12.2014 tehnyt päätöksen, jonka mukaan Vantaanjoki liitetään Natura 2000 -verkostoon. Verkostoon liittämisen perusteina ovat vuollejokisimpukan ja saukon esiintyminen alueella. Natura-alueilla on toteutettava suojelutavoitteiden mukainen hoito mahdollisimman nopeasti ja viimeistään kuuden vuoden kuluessa siitä, kun komissio on hyväksynyt alueen (LSL 68 §). Koska suojelun perusteina ovat vuollejokisimpukka ja saukko, suojelu on ensisijaisesti toteutettava nämä lajit huomioiden. Viranomaisen ei voi myöskään hyväksyä sellaista hanketta, joka merkittävästi heikentää niitä luontoarvoja, joiden mukaan alue on sisällytetty tai tarkoitus sisällyttää Natura-verkostoon (LSL 66 §).

Vaikka Vanhankaupunginkoskella vuollejokisimpukka ja saukko ovat suojelun perusteina, kunnostamisen yhteydessä on todennäköisesti mahdollista sovittaa yhteen näiden lajien esiintyminen sekä kosken rakentaminen kalojen nousuun sopivaksi.

Vahingoittuneet ja kuolleet kalat

Nykyisin padon alapuolelle muodostunut suvanto estää tai hidastaa kalojen nousua. Padon yli virtava vesi saa kalat hyppimään patoseinämää vasten niiden yrittäessä nousua. ”Kalat hakkaavat päätä seinään”, sanoo Vanhankaupunginkosken Meri-infossa työskentelevä kalatalousneuvoja Sarianne Snellman (puhelinkeskustelu 18.2.2015). Hyppimisen seurauksena monet kalat vahingoittuvat tai kuolevat. Suvantoon harhautuminen myös hidastaa kalojen nousua ennen kuin ne löytävät tiensä itähaaraan.

Joesta mereen palaavien ankerioiden tie voi päättyä voimalaitoksen turbiiniin. ”Osa kaloista on solmussa tai sykkyrällä ihan kuin ne olisivat pyörineet turbiinissa ja sitten jossain vaiheessa irronneet”, Snellman sanoo. Osalta kaloista ”on mennyt nikama tai nikamat paikoiltaan”, hän jatkaa kertoo, että selkä näyttää vinolta. ”Ne olivat niin mössöinä kun vaan olla voi tultuaan myllyn kautta”, hän lisää vielä sähköpostiviestissä 25.2.2015. Loukkaantuneita tai kuolleita kaloja on Snellmanin mukaan useita kymmeniä vuosittain.

Kalojen ”alasvaellus on vielä haasteellisempaa” kuin ylös vaeltaminen, Harri Aulaskari sanoo 5.3.2015. Hän toteaa, että ongelma on maailmanlaajuinen: kalateitä on tehty, jotta kalat pääsevät nousemaan ylös, mutta kaikki alas pyrkivät eivät pääse perille, vaan tuhoutuvat voimalaitosten turbiineissa.

Eläinsuojelullisista syistä Vanhankaupunginkosken patoalue tulee kunnostaa siten, että kalat eivät vahingoitu tai kuole eikä vaellukselle nousu merkittävästi hidastu. Tämän tulee tapahtua riippumatta siitä, mihin ratkaisuun muussa alueen kunnostamisessa päädytään.

Koska padon purkaminen vaikuttaa merkittävästi joen virtaamiin ja vedenkorkeuteen ja sillä on muitakin vesistövaikutuksia, patorakennelmaa ei voi poistaa ilman vesilain mukaista lupaa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että patorakennelman poistaminen ei merkittävästi loukkaa yleistä tai yksityistä etua. Poistamisesta johtuva edunmenetys on myös korvattava. Tällä hetkellä Helen käyttää museoitua voimalaitosta pienimuotoiseen sähkön tuotantoon. Lupaa on haettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolta ja hakemukseen on liitettävä vesitalousasetuksen (1560/2011) mukaiset tarpeelliset selvitykset mm. vaikutusarviot virtaamiin, vedenkorkeuksiin, ranta-alueisiin, rakennuksiin ja rakennelmiin, vesivoimaan, vedenottoon, virkistyskäyttöön, vesistön tilaan, vesiluontotyyppeihin ja suojelualueisiin, rakennusperintöön.

Tiivistelmä

Ympäristölautakunta toteaa, että nykytiedon perusteella ei ole mahdollista tehdä päätöstä padon purkamisesta, vaan padon purkamisen vaikutukset pitää selvittää siten, että alueen luonto-, virkistys- ja kulttuuriarvot säilyvät.

Ympäristölautakunta esittää tehtäväksi lisäselvityksiä padon purkamisesta, itähaaran kunnostamisesta ja kalojen vahingoittumisen estämisestä eri keinoin.

Hyvällä suunnittelulla on varmistettava, että vaelluskalojen nousumahdollisuus Vantaanjokeen paranee selkeästi nykyisestä. Valmistelun yhteydessä tulee kuulla kaupunkilaisia ja asukasyhdistyksiä.

Käsittely

14.04.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleiden 28, 29, 30 tilalle:

Ympäristölautakunta toteaa, että nykytiedon perusteella ei ole mahdollista tehdä päätöstä padon purkamisesta, vaan padon purkamisen vaikutukset pitää selvittää siten, että alueen luonto-, virkistys- ja kulttuuriarvot säilyvät.

Ympäristölautakunta esittää tehtäväksi lisäselvityksiä padon purkamisesta, itähaaran kunnostamisesta ja kalojen vahingoittumisen estämisestä eri keinoin.

Hyvällä suunnittelulla on varmistettava, että vaelluskalojen nousumahdollisuus Vantaanjokeen paranee selkeästi nykyisestä.

Valmistelun yhteydessä tulee kuulla kaupunkilaisia ja asukasyhdistyksiä.

24.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, vs. ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 26.03.2015 § 68

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kokonaisvaikutukset tulee selvittää tarkasti. Etenkin Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kalataloudelliset, -suojelliset ja matkailuelinkeinolliset perusteiden tulee olla keskeisinä tekijöinä padon tulevaisuudesta päätettäessä.

Vantaanjokea on kunnostettu kalataloudellisin perustein 30 vuoden ajan. Joen pääuoma mereltä Riihimäen Erkylänjärveen on tehty vaelluskelpoiseksi taimenelle sekä lohelle poistamalla ja ohittamalla useita vaellusesteitä, kunnostamalla koskia ja istuttamalla vaelluskalojen poikasia. Tämän lisäksi lukuisia sivujokia sekä kymmeniä sivupuroja on kunnostettu ja kunnostetaan vuosittain vaelluskalojen kudulle suotuisiksi. Kunnostuksia ovat rahoittaneet mm. alueellinen kalatalousviranomainen, kunnat, vapaaehtoisjärjestöt ja yritykset.

Padon kohtalosta päätettäessä tulee huomioida myös se, että Euroopan unionin vesipuitedirektiivi velvoittaa palauttamaan vesistöt mahdollisimman luonnontilaisiksi. Luonnontilaisuuteen kuuluu oleellisesti myös jatkuvuus eli vesieliöstöjen esteetön pääsy jokea pitkin.

Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen

Vantaanjoen sualueelle istutetaan vuosittain 150 - 200 000 kesän vanhaa vaellussiikaa. Siiat palaavat jokisuuhun 3 - 5 vuoden kuluttua

11.05.2015

istutuksesta syys - marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen, koska itäisen suuhaaran kalaporras on niille liian jyrkkä ja koska läntisessä haarassa sijaitseva pato estää osaltaan niiden nousun kokonaan.

Siikojia on jo vuosia kalastettu lippoamalla Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikojia. Lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava.

Lippoamisen, kuten koko muunkin kalastusharrastuksen, sekä matkailuelinkeinolle koituvat vaikutukset tulee arvioida ennen päätöstä padon purusta.

Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen ja osa vimpoista siinä onnistuukin. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupungin itäkoskessa. Padon purkamisen vaikutukset näiden kalojen nousulle on selvitettävä ennen päätöstä padon purusta.

Muita loivemmasta nousukoskesta hyötyviä lajeja ovat mm. ankerias ja nahkiainen, joiden nousua ja istutuksia Vantaanjokeen pitää tutkia tavoitteena selvittää eri vaihtoehdot noususteiden poistamiseksi.

Helenin vesivoimalan vaikutukset

Vantaanjoen länsihaaran yhteydessä toimiva vesivoimala ja pato vaikuttavat kalojen nousuun joen virtaaman mukaan. Mitä enemmän vettä kalojen nousun aikaan länsihaaran kautta kulkee, sitä useampi kala ui virtausta vasten padolle. Tällöin kalat jäävät hyppimään patoa vasten ja kaikki yksilöt eivät löydä tietänsä itähaaralle. Kuolleita vesiturbiinien murskaamia ankeriaita on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse on joistakin kymmenistä yksilöistä vuosittain. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven istutuksista.

Voimalaan liittyvä uusi ilmiö on Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankerioiden tavoin joutua voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana, jolloin vaellus mereen tapahtuu, on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja vaellusaikaa. Helenin kanssa on tarvittaessa neuvoteltava uusista voimalan käyttörajoituksista ennen päätöstä alueelle kohdistuvista laajemmista toimenpiteistä.

Padon purkamisen muista vaikutuksista

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Padon rakentamisen jälkeisenä aikana on Vantaanjoen suvantomaiseen omaan saattanut kasautua sedimenttikerrostumia, jotka voivat sisältää jokivarren teollisuuden laskemien jätevesien myrkkyyjämiä. Ennen padon purkupäätöstä on tämäkin asia selvitettävä.

Pikkukosken uimaranta on lähellä jokisuuta. Padon purkaminen vapauttaisi Pikkukoskelle asti ulottuvan koskialueen. Täten padon purkamisella tulee olemaan vaikutuksia veden korkeuteen. Padon purkaminen ja veden korkeuden säätelymahdollisuudet esimerkiksi pohjapadoilla on selvitettävä, kuten myös vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön.

Kaupunki on tähän mennessä kohdistanut taloudellisia panoksia kosken itähaaran kunnostamiseen ja kalastuksen järjestelyyn alueella. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastusalue on yksi Helsingin tärkeimmistä. Padon purkamisen vaikutukset koko kyseisen alueen kalastus-, lajiensuojelu- ja matkailuelinkeinolle on selvitettävä.

Käsittely

26.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Riku Ahola: Vastaehdotus: Ahola, Riku

Liikuntalautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kokonaisvaikutukset tulee selvittää tarkasti. Etenkin Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kalataloudelliset, -suojelliset ja matkailuelinkeinolliset perusteiden tulee olla keskeisinä tekijöinä padon tulevaisuudesta päätettäessä.

Vantaanjokea on kunnostettu kalataloudellisin perustein 30 vuoden ajan. Joen pääuoma mereltä Riihimäen Erköjärven on tehty vaelluskelpoiseksi taimenelle sekä lohelle poistamalla ja ohittamalla useita vaellusesteitä, kunnostamalla koskia ja istuttamalla vaelluskalojen poikasia. Tämän lisäksi lukuisia sivujokia sekä kymmeniä sivupuroja on kunnostettu ja kunnostetaan vuosittain vaelluskalojen kudulle suotuisiksi. Kunnostuksia ovat rahoittaneet mm. alueellinen kalatalousviranomainen, kunnat, vapaaehtoisjärjestöt ja yritykset.

Padon kohtalosta päätettäessä tulee huomioida myös se, että Euroopan unionin vesipuitedirektiivi velvoittaa palauttamaan vesistöt

mahdollisimman luonnontilaisiksi. Luonnontilaisuuteen kuuluu oleellisesti myös jatkuvuus eli vesiselöstöjen esteetön pääsy jokea pitkin.

Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen

Vantaanjoen suualueelle istutetaan vuosittain 150 - 200 000 kesän vanhaa vaellussiikaa. Siiat palaavat jokisuuhun 3 - 5 vuoden kuluttua istutuksesta syys - marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen, koska itäisen suuhaaran kalaporras on niille liian jyrkkä ja koska läntisessä haarassa sijaitseva pato estää osaltaan niiden nousun kokonaan.

Siikojen on jo vuosia kalastettu lippoamalla Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikojen lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava.

Lippoamisen, kuten koko muunkin kalastusharrastuksen, sekä matkailuelinkeinolle koituvat vaikutukset tulee arvioida ennen päätöstä padon purusta.

Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen ja osa vimpoista siinä onnistuukin. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupungin itäkoskessa. Padon purkamisen vaikutukset näiden kalojen nousulle on selvitettävä ennen päätöstä padon purusta.

Muita loivemmasta nousukoskesta hyötyviä lajeja ovat mm. ankerias ja nahkiainen, joiden nousua ja istutuksia Vantaanjokeen pitää tutkia tavoitteena selvittää eri vaihtoehdot nousuesteiden poistamiseksi.

Helenin vesivoimalan vaikutukset

Vantaanjoen länsihaaran yhteydessä toimiva vesivoimala ja pato vaikuttavat kalojen nousuun joen virtaaman mukaan. Mitä enemmän vettä kalojen nousun aikaan länsihaaran kautta kulkee, sitä useampi kala ui virtausta vasten padolle. Tällöin kalat jäävät hyppimään patoa vasten ja kaikki yksilöt eivät löydä tietänsä itähaaralle. Kuolleita vesiturbiinien murskaamia ankeriaita on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse on joistakin kymmenistä yksilöistä vuosittain. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven istutuksista.

Voimalaan liittyvä uusi ilmiö on Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankeriaiden tavoin joutua voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana, jolloin vaellus mereen

tapahtuu, on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja vaellusaikaa. Helenin kanssa on tarvittaessa neuvoteltava uusista voimalan käyttörajoituksista ennen päätöstä alueelle kohdistuvista laajemmista toimenpiteistä.

Padon purkamisen muista vaikutuksista

Padon rakentamisen jälkeisenä aikana on Vantaanjoen suvantomaiseen uomaan saattanut kasautua sedimenttikerrostumia, jotka voivat sisältää jokivarren teollisuuden laskemien jätevesien myrkkyyjämiä. Ennen padon purkupäätöstä on tämäkin asia selvitettävä.

Pikkukosken uimaranta on lähellä jokisuuta. Padon purkaminen vapauttaisi Pikkukoskelle asti ulottuvan koskialueen. Täten padon purkamisella tulee olemaan vaikutuksia veden korkeuteen. Padon purkaminen ja veden korkeuden säätelymahdollisuudet esimerkiksi pohjapadoilla on selvitettävä, kuten myös vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön.

Kaupunki on tähän mennessä kohdistanut taloudellisia panoksia kosken itähaaran kunnostamiseen ja kalastuksen järjestelyyn alueella. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastusalue on yksi Helsingin tärkeimmistä. Padon purkamisen vaikutukset koko kyseisen alueen kalastus-, lajiensuojelu- ja matkailuelinkeinolle on selvitettävä.

Kannattajat: Seppo Lampela

Vastaehdotus:

Joonas Lyytinen: Aholan vastaesityksen mukaan, paitsi:

Lisätään ennen otsikkoa "Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen" lause:

Mikäli selvitysten nojalla ei padon purkamiselle löydy pakottavia esteitä, tulee pato purkaa.

Ja uusi kappale:

Kulttuurihistorialliset arvot

Mahdollinen padon purkaminen ei vaikuttaisi oleellisesti alueen kulttuurihistorialliseen miljööseen, koska sekä vesivoimalaitosrakennuksen ulkoasu sekä Kuninkaankartanon saaren rakennukset säilyisivät nykyisessä muodossaan. Padon purkamista selvitettäessä voidaan myös harkita osittaista ratkaisua, jossa patoon

avataan vain aukko joen vapaata virtaamista varten jos se kulttuurihistoriallisista syistä katsotaan tarpeelliseksi.

Kannattajat: Sallamaari Muhonen

Vastaehdotus:

Riitta Hämäläinen-Bister: Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen aiheuttamat kokonaisvaikutukset tulee selvittää tarkasti. Erityisesti Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kalataloudelliset- ja suojelulliset sekä elinkeinotoimintaan liittyvät selvitykset ja suojelupäätökset tulevat olla keskeisinä tekijöinä padon tulevaisuudesta päätettäessä.

Vantaanjokea on kunnostettu kalataloudellisin perustein 30 vuoden ajan. Joen pääuoma mereltä Riihimäen Erkylänjärveen on tehty vaelluskelpoiseksi poistamalla sekä ohittamalla useita vaellusesteitä, kunnostamalla koskia ja istuttamalla vaelluskalojen poikasia. Tämän lisäksi lukuisia sivujokia sekä kymmeniä sivupuroja on kunnostettu ja kunnostetaan vuosittain vaelluskalojen kudulle suotuisiksi. Kunnostuksia ovat rahoittaneet mm. alueellinen kalatalousviranomaisen, kunnat, vapaaehtoisjärjestöt ja yritykset.

Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen

Vantaanjoen suualueelle istutetaan vuosittain 150 - 200 000 kesänvanhaa vaellussiikaa. Siikat palaavat jokisuuhun 3 -5 vuoden kuluttua istutuksesta syys - marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen, sillä itäisen suuhaaran kalaporras on niille liian jyrkkä ja läntisessä haarassa sijaitseva pato estää osaltaan niiden nousun kokonaan. Siikojia on jo vuosia kalastettu lippoamalla Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikojia. Lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava. Lippoamisen, kuten koko muunkin kalastusharrastuksen sekä –matkailuelinkeinolle koituvat vaikutukset tulee arvioida ennen päätöstä padon purusta.

Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen osan vimmoista onnistuessaan. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupungin itäkoskessa. Padon purkamisen vaikutukset näiden kalojen nousulle on selvitettävä ennen päätöstä padon purusta. Muita loivemmasta nousukoskesta hyötyviä lajeja ovat mm. ankerias ja nahkiainen, joiden nousua ja istutuksia Vantaanjokeen pitää tutkia lähtökohtana eri vaihtoehdot nousuesteiden poistamiseksi.

Helenin vesivoimalan vaikutukset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Vantaanjoen länsihaaran yhteydessä toimiva vesivoimala ja pato vaikuttavat kalojen nousuun joen virtaaman mukaan. Mitä enemmän vettä kalojen nousun aikaan länsihaaran kautta kulkee, sitä useampi kala ui virtausta vasten padolle. Tällöin kalat jäävät hyppimään patoa vasten ja kaikki yksilöt eivät löydä tietänsä itähaaralle. Kuolleita ankeriaita, vesiturbiinien murskaamana, on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse on joistakin kymmenistä yksilöistä vuosittain. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven istutuksista.

Uutena asiana voimalan suhteen ovat Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankerioiden tavoin joutua voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja aikaa, jolloin vaellus mereen tapahtuu. Helenin kanssa on tarvittaessa neuvoteltava uusista voimalan käyttörajoituksista ennen päätöstä alueelle kohdistuvista laajemmista toimenpiteistä.

Padon purkamisen muista vaikutuksista

Padon rakentamisen jälkeisenä aikana on Vantaanjoen suvantomaiseen uomaan saattanut kasautua sedimenttikerrostumia, jotka voivat sisältää jokivarren teollisuuden laskemien jätevesien myrkkyyjämiä. Ennen padon purkupäätöstä myös tämä asia on selvitettävä.

Pikkukosken uimaranta on lähellä jokisuuta. Padon purkaminen vapauttaisi Pikkukoskelle asti ulottuvan koskialueen. Täten padon purkamisella saattaa olla vaikutuksia veden korkeuteen. Padon purkaminen ja veden korkeuden säätelymahdollisuudet esimerkiksi pohjapadoilla on selvitettävä, kuten myös vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön.

Voimalaitos rakennusten ja patomuuriin liittyvät suojelupäätökset on myös ensisijaisia selvittämisasioita.

Kaupunki on tähän mennessä kohdistanut taloudellisia panoksia kosken itähaaran kunnostamiseen ja kalastuksen järjestelyyn alueella. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastusalue on yksi Helsingin tärkeimmistä. Padon purkamisen vaikutukset koko kyseisen alueen kalastus-, lajiensuojelu- ja matkailuelinkeinolle on selvitettävä

Kannattajat: Jukka Järvinen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus: Ahola, Riku

Liikuntalautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kokonaisvaikutukset tulee selvittää tarkasti. Etenkin Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kalataloudelliset, -suojelliset ja matkailuelinkeinolliset perusteiden tulee olla keskeisinä tekijöinä padon tulevaisuudesta päätettäessä. Vantaanjokea on kunnostettu kalataloudellisin perustein 30 vuoden ajan. Joen pääuoma mereltä Riihimäen Erkylänjärveen on tehty vaelluskelpoiseksi taimenelle sekä lohelle poistamalla ja ohittamalla useita vaellusesteitä, kunnostamalla koskia ja istuttamalla vaelluskalojen poikasia. Tämän lisäksi lukuisia sivujokia sekä kymmeniä sivupuroja on kunnostettu ja kunnostetaan vuosittain vaelluskalojen kudulle suotuisiksi. Kunnostuksia ovat rahoittaneet mm. alueellinen kalatalousviranomais, kunnat, vapaaehtoisjärjestöt ja yritykset. Padon kohtalosta päätettäessä tulee huomioida myös se, että Euroopan unionin vesipuidedirektiivi velvoittaa palauttamaan vesistöt mahdollisimman luonnontilaisiksi. Luonnontilaisuuteen kuuluu oleellisesti myös jatkuvuus eli vesiselöstöjen esteetön pääsy jokea pitkin. Siikojen ja särkikalajien nousu Vantaanjokeen Vantaanjoen suualueelle istutetaan vuosittain 150 - 200 000 kesän vanhaa vaellussiikaa. Siikat palaavat jokisuuhun 3 - 5 vuoden kuluttua istutuksesta syys - marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen, koska itäisen suuhaaran kalaporras on niille liian jyrkkä ja koska läntisessä haarassa sijaitseva pato estää osaltaan niiden nousun kokonaan. Siikojia on jo vuosia kalastettu lippoamalla Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikojia. Lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava. Lippoamisen, kuten koko muunkin kalastusharrastuksen, sekä matkailuelinkeinolle koituvat vaikutukset tulee arvioida ennen päätöstä padon purusta. Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen ja osa vimpoista siinä onnistuukin. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupungin itäkoskessa. Padon purkamisen vaikutukset näiden kalojen nousulle on selvitettävä ennen päätöstä padon purusta. Muita loivemmasta nousukoskesta hyötyviä lajeja ovat mm. ankerias ja nahkiainen, joiden nousua ja istutuksia Vantaanjokeen pitää tutkia tavoitteena selvittää eri vaihtoehdot nousuesteiden poistamiseksi. Helenin vesivoimalan vaikutukset Vantaanjoen länsihaaran yhteydessä toimiva vesivoimala ja pato vaikuttavat kalojen nousuun joen virtaaman mukaan. Mitä enemmän vettä kalojen nousun aikaan länsihaaran kautta kulkee, sitä useampi kala ui virtausta vasten padolle. Tällöin kalat jäävät hyppimään patoa vasten ja kaikki yksilöt eivät löydä tietänsä itähaaralle. Kuolleita vesiturbiinien murskaamia ankeriaita on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse on joistakin kymmenistä yksilöistä vuosittain. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven

istutuksista. Voimalaan liittyvä uusi ilmiö on Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankerioiden tavoin joutua voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana, jolloin vaellus mereen tapahtuu, on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja vaellusaikaa. Helenin kanssa on tarvittaessa neuvoteltava uusista voimalan käyttörajoituksista ennen päätöstä alueelle kohdistuvista laajemmista toimenpiteistä.

Padon purkamisen muista vaikutuksista Padon rakentamisen jälkeisenä aikana on Vantaanjoen suvantomaiseen uomaan saattanut kasautua sedimenttikerrostumia, jotka voivat sisältää jokivarren teollisuuden laskemien jätevesien myrkkyyjämiä. Ennen padon purkupäätöstä on tämäkin asia selvitettävä. Pikkukosken uimaranta on lähellä jokisuuta. Padon purkaminen vapauttaisi Pikkukoskelle asti ulottuvan koskialueen. Täten padon purkamisella tulee olemaan vaikutuksia veden korkeuteen. Padon purkaminen ja veden korkeuden säätelymahdollisuudet esimerkiksi pohjapadoilla on selvitettävä, kuten myös vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön. Kaupunki on tähän mennessä kohdistanut taloudellisia panoksia kosken itähaaran kunnostamiseen ja kalastuksen järjestelyyn alueella. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastusalue on yksi Helsingin tärkeimmistä. Padon purkamisen vaikutukset koko kyseisen alueen kalastus-, lajiensuojelu- ja matkailuelinkeinolle on selvitettävä.

Ei-ehdotus: Vastaehdotus: Lyytinen, Joonas

Aholan vastaesityksen mukaan, paitsi: Lisätään ennen otsikkoa "Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen" lause: Mikäli selvitysten nojalla ei padon purkamiselle löydy pakottavia esteitä, tulee pato purkaa. Ja uusi kappale: Kulttuurihistorialliset arvot Mahdollinen padon purkaminen ei vaikuttaisi oleellisesti alueen kulttuurihistorialliseen miljööseen, koska sekä vesivoimalaitosrakennuksen ulkoasu sekä Kuninkaankartanon saaren rakennukset säilyisivät nykyisessä muodossaan. Padon purkamista selvitettäessä voidaan myös harkita osittaista ratkaisua, jossa patoon avataan vain aukko joen vapaata virtaamista varten jos se kulttuurihistoriallisista syistä katsotaan tarpeelliseksi.

Jaa-äännet: 7

Riku Ahola, Silja Borgarsdottir Sandelin, Heidi Ruhala, Riitta Hämäläinen-Bister, Jukka Järvinen, Heimo Laaksonen, Seppo Lampela

Ei-äännet: 2

Joonas Lyytinen, Sallamaari Muhonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus: Ahola, Riku

Liikuntalautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon: Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kokonaisvaikutukset tulee selvittää tarkasti. Etenkin Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kalataloudelliset, -suojelliset ja matkailuelinkeinolliset perusteiden tulee olla keskeisinä tekijöinä padon tulevaisuudesta päätettäessä. Vantaanjokea on kunnostettu kalataloudellisin perustein 30 vuoden ajan. Joen pääuoma mereltä Riihimäen Erkylänjärveen on tehty vaelluskelpoiseksi taimenelle sekä lohelle poistamalla ja ohittamalla useita vaellusesteitä, kunnostamalla koskia ja istuttamalla vaelluskalojen poikasia. Tämän lisäksi lukuisia sivujokia sekä kymmeniä sivupuroja on kunnostettu ja kunnostetaan vuosittain vaelluskalojen kudulle suotuisiksi. Kunnostuksia ovat rahoittaneet mm. alueellinen kalatalousviranomaisen, kunnat, vapaaehtoisjärjestöt ja yritykset. Padon kohtalosta päätettäessä tulee huomioida myös se, että Euroopan unionin vesipuitedirektiivi velvoittaa palauttamaan vesistöt mahdollisimman luonnontilaisiksi. Luonnontilaisuuteen kuuluu oleellisesti myös jatkuvuus eli vesiselöstöjen esteetön pääsy jokea pitkin. Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen Vantaanjoen suualueelle istutetaan vuosittain 150 - 200 000 kesän vanhaa vaellussiikaa. Siiat palaavat jokisuuhun 3 - 5 vuoden kuluttua istutuksesta syys - marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen, koska itäisen suuhaaran kalaporras on niille liian jyrkkä ja koska läntisessä haarassa sijaitseva pato estää osaltaan niiden nousun kokonaan. Siikojen on jo vuosia kalastettu lippoamalla Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikojen. Lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava. Lippoamisen, kuten koko muunkin kalastusharrastuksen, sekä matkailuelinkeinolle koituvat vaikutukset tulee arvioida ennen päätöstä padon purusta. Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen ja osa vimpoista siinä onnistuukin. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupungin itäkoskessa. Padon purkamisen vaikutukset näiden kalojen nousulle on selvitettävä ennen päätöstä padon purusta. Muita loivemmasta nousukoskesta hyötyviä lajeja ovat mm. ankerias ja nahkiainen, joiden nousua ja istutuksia Vantaanjokeen pitää tutkia tavoitteena selvittää eri vaihtoehdot nousuesteiden poistamiseksi. Helenin vesivoimalan vaikutukset Vantaanjoen länsihaaran yhteydessä toimiva vesivoimala ja pato vaikuttavat kalojen nousuun joen virtaaman mukaan. Mitä

enemmän vettä kalojen nousun aikaan länsihaaran kautta kulkee, sitä useampi kala ui virtausta vasten padolle. Tällöin kalat jäävät hyppimään patoa vasten ja kaikki yksilöt eivät löydä tietänsä itähaaralle. Kuolleita vesiturbiinien murskaamia ankeriaita on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse on joistakin kymmenistä yksilöistä vuosittain. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven istutuksista. Voimalaan liittyvä uusi ilmiö on Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankerioiden tavoin joutua voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana, jolloin vaellus mereen tapahtuu, on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja vaellusaikaa. Helenin kanssa on tarvittaessa neuvoteltava uusista voimalan käyttörajoituksista ennen päätöstä alueelle kohdistuvista laajemmista toimenpiteistä.

Padon purkamisen muista vaikutuksista Padon rakentamisen jälkeisenä aikana on Vantaanjoen suvantomaiseen uomaan saattanut kasautua sedimenttikerrostumia, jotka voivat sisältää jokivarren teollisuuden laskemien jätevesien myrkkyyjämiä. Ennen padon purkupäätöstä on tämäkin asia selvitettävä. Pikkukosken uimaranta on lähellä jokisuuta. Padon purkaminen vapauttaisi Pikkukoskelle asti ulottuvan koskialueen. Täten padon purkamisella tulee olemaan vaikutuksia veden korkeuteen. Padon purkaminen ja veden korkeuden säätelymahdollisuudet esimerkiksi pohjapadoilla on selvitettävä, kuten myös vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön. Kaupunki on tähän mennessä kohdistanut taloudellisia panoksia kosken itähaaran kunnostamiseen ja kalastuksen järjestelyyn alueella. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastusalue on yksi Helsingin tärkeimmistä. Padon purkamisen vaikutukset koko kyseisen alueen kalastus-, lajiensuojelu- ja matkailuelinkeinolle on selvitettävä.

El-ehdotus: Vastaehdotus: Hämäläinen-Bister, Riitta

Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen aiheuttamat kokonaisvaikutukset tulee selvittää tarkasti. Erityisesti Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kalataloudelliset- ja suojelliset sekä elinkeinotoimintaan liittyvät selvitykset ja suojelupäätökset tulevat olla keskeisinä tekijöinä padon tulevaisuudesta päätettäessä. Vantaanjokea on kunnostettu kalataloudellisin perustein 30 vuoden ajan. Joen pääuoma mereltä Riihimäen Erkylänjärveen on tehty vaelluskelpoiseksi poistamalla sekä ohittamalla useita vaellusesteitä, kunnostamalla koskia ja istuttamalla vaelluskalojen poikasia. Tämän lisäksi lukuisia sivujokia sekä kymmeniä sivupuroja on kunnostettu ja kunnostetaan vuosittain vaelluskalojen kudulle suotuisiksi. Kunnostuksia ovat rahoittaneet mm. alueellinen kalatalousviranomaisen, kunnat, vapaaehtoisjärjestöt ja yritykset. Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen Vantaanjoen suualueelle istutetaan vuosittain 150 - 200 000 kesänvanhaa vaellussiikaa. Siit palaavat jokisuuhun 3 -5 vuoden

kuluttua istutuksesta syys - marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen, sillä itäisen suuhaaran kalaporras on niille liian jyrkkä ja läntisessä haarassa sijaitseva pato estää osaltaan niiden nousun kokonaan. Siikoja on jo vuosia kalastettu lippoamalla Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikoja. Lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava. Lippoamisen, kuten koko muunkin kalastusharrastuksen sekä –matkailuelinkeinolle koituvat vaikutukset tulee arvioida ennen päätöstä padon purusta. Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen osan vimmoista onnistuessaan. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupungin itäkoskessa. Padon purkamisen vaikutukset näiden kalojen nousulle on selvitettävä ennen päätöstä padon purusta. Muita loivemmasta nousukoskesta hyötyviä lajeja ovat mm. ankerias ja nahkiainen, joiden nousua ja istutuksia Vantaanjokeen pitää tutkia lähtökohtana eri vaihtoehdot nousuesteiden poistamiseksi. Helenin vesivoimalan vaikutukset Vantaanjoen länsihaaran yhteydessä toimiva vesivoimala ja pato vaikuttavat kalojen nousuun joen virtaaman mukaan. Mitä enemmän vettä kalojen nousun aikaan länsihaaran kautta kulkee, sitä useampi kala ui virtausta vasten padolle. Tällöin kalat jäävät hyppimään patoa vasten ja kaikki yksilöt eivät löydä tietänsä itähaaralle. Kuolleita ankeriaita, vesiturbiinien murskaamana, on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse on joistakin kymmenistä yksilöistä vuosittain. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven istutuksista. Uutena asiana voimalan suhteen ovat Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankerioiden tavoin joutua voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja aikaa, jolloin vaellus mereen tapahtuu. Helenin kanssa on tarvittaessa neuvoteltava uusista voimalan käyttörajoituksista ennen päätöstä alueelle kohdistuvista laajemmista toimenpiteistä. Padon purkamisen muista vaikutuksista Padon rakentamisen jälkeisenä aikana on Vantaanjoen suvantomaiseen uomaan saattanut kasautua sedimenttikerrostumia, jotka voivat sisältää jokivarren teollisuuden laskemien jätevesien myrkkyyttämiä. Ennen padon purkupäätöstä myös tämä asia on selvitettävä. Pikkukosken uimaranta on lähellä jokisuuta. Padon purkaminen vapauttaisi Pikkukoskelle asti ulottuvan koskialueen. Täten padon purkamisella saattaa olla vaikutuksia veden korkeuteen. Padon purkaminen ja veden korkeuden säätelymahdollisuudet esimerkiksi pohjapadoilla on selvitettävä, kuten myös vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön. Voimalaitos rakennusten ja patomuuriin liittyvät suojelupäätökset on myös ensisijaisia selvittämissasioita. Kaupunki on tähän mennessä kohdistanut taloudellisia panoksia

kosken itähaaran kunnostamiseen ja kalastuksen järjestelyyn alueella. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastusalue on yksi Helsingin tärkeimmistä. Padon purkamisen vaikutukset koko kyseisen alueen kalastus-, lajiensuojelu- ja matkailuelinkeinolle on selvitettävä

Jaa-äännet: 7

Riku Ahola, Silja Borgarsdottir Sandelin, Heidi Ruhala, Heimo Laaksonen, Seppo Lampela, Joonas Lyytinen, Sallamaari Muhonen

Ei-äännet: 2

Riitta Hämäläinen-Bister, Jukka Järvinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus: Ahola, Riku

Liikuntalautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon: Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kokonaisvaikutukset tulee selvittää tarkasti. Etenkin Vantaanjokisuun länsihaaran padon purkamisen kalataloudelliset, -suojelliset ja matkailuelinkeinolliset perusteiden tulee olla keskeisinä tekijöinä padon tulevaisuudesta päätettäessä. Vantaanjokea on kunnostettu kalataloudellisin perustein 30 vuoden ajan. Joen pääuoma mereltä Riihimäen Erkylänjärveen on tehty vaelluskelpoiseksi taimenelle sekä lohelle poistamalla ja ohittamalla useita vaellusesteitä, kunnostamalla koskia ja istuttamalla vaelluskalojen poikasia. Tämän lisäksi lukuisia sivujokia sekä kymmeniä sivupuroja on kunnostettu ja kunnostetaan vuosittain vaelluskalojen kudulle suotuisiksi. Kunnostuksia ovat rahoittaneet mm. alueellinen kalatalousviranomaisen, kunnat, vapaaehtoisjärjestöt ja yritykset. Padon kohtalosta päätettäessä tulee huomioida myös se, että Euroopan unionin vesipuitedirektiivi velvoittaa palauttamaan vesistöt mahdollisimman luonnontilaisiksi. Luonnontilaisuuteen kuuluu oleellisesti myös jatkuvuus eli vesiselöstöjen esteetön pääsy jokea pitkin. Siikojen ja särkikalojen nousu Vantaanjokeen Vantaanjoen sualueelle istutetaan vuosittain 150 - 200 000 kesän vanhaa vaellussiikaa. Siikat palaavat jokisuuhun 3 - 5 vuoden kuluttua istutuksesta syys - marraskuussa. Siikojen ei ole todettu nousevan Vantaanjokeen, koska itäisen suuhaaran kalaporras on niille liian jyrkkä ja koska läntisessä haarassa sijaitseva pato estää osaltaan niiden nousun kokonaan. Siikojia on jo vuosia kalastettu lippoamalla

Vanhankaupunginkosken muureilta. Lippoaminen on erittäin suosittu kalastusmuoto ja saaliiksi saadaan vuosittain tuhansia siikoja. Lippoamalla saadut lohet ja taimenet on vapautettava. Lippoamisen, kuten koko muunkin kalastusharrastuksen, sekä matkailuelinkeinolle koituvat vaikutukset tulee arvioida ennen päätöstä padon purusta. Särkikaloista lähinnä vimpa ja toutain virtakutuisina yrittävät nousta Vantaanjokeen ja osa vimpoista siinä onnistuukin. Toutainta esiintyy istutusten ansiosta runsaasti Vanhankaupunginlahdella ja -suvannossa. Toutain vaatii noustakseen loivempia virtoja kuin Vanhankaupungin itäkoskessa. Padon purkamisen vaikutukset näiden kalojen nousulle on selvitettävä ennen päätöstä padon purusta. Muita loivemmasta nousukoskesta hyötyviä lajeja ovat mm. ankerias ja nahkiainen, joiden nousua ja istutuksia Vantaanjokeen pitää tutkia tavoitteena selvittää eri vaihtoehdot nousuesteiden poistamiseksi. Helenin vesivoimalan vaikutukset Vantaanjoen länsihaaran yhteydessä toimiva vesivoimala ja pato vaikuttavat kalojen nousuun joen virtaaman mukaan. Mitä enemmän vettä kalojen nousun aikaan länsihaaran kautta kulkee, sitä useampi kala ui virtausta vasten padolle. Tällöin kalat jäävät hyppimään patoa vasten ja kaikki yksilöt eivät löydä tietänsä itähaaralle. Kuolleita vesiturbiinien murskaamia ankeriaita on tavattu voimalan alta jo vuosia. Kyse on joistakin kymmenistä yksilöistä vuosittain. Ankeriaat ovat peräisin Tuusulanjärven ja Rusutjärven istutuksista. Voimalaan liittyvä uusi ilmiö on Vantaanjoesta keväisin vaeltavat taimenenpoikaset, joista osa saattaa ankerioiden tavoin joutua voimalan turbiiniin. Kevään 2015 aikana, jolloin vaellus mereen tapahtuu, on tarkoitus selvittää alas laskeutuvien taimenenpoikasten määrää ja vaellusaikaa. Helenin kanssa on tarvittaessa neuvoteltava uusista voimalan käyttörajoituksista ennen päätöstä alueelle kohdistuvista laajemmista toimenpiteistä. Padon purkamisen muista vaikutuksista Padon rakentamisen jälkeisenä aikana on Vantaanjoen suvantomaiseen uomaan saattanut kasautua sedimenttikerrostumia, jotka voivat sisältää jokivarren teollisuuden laskemien jätevesien myrkkyyjämiä. Ennen padon purkupäätöstä on tämäkin asia selvitettävä. Pikkukosken uimaranta on lähellä jokisuuta. Padon purkaminen vapauttaisi Pikkukoskelle asti ulottuvan koskialueen. Täten padon purkamisella tulee olemaan vaikutuksia veden korkeuteen. Padon purkaminen ja veden korkeuden säätelymahdollisuudet esimerkiksi pohjapadoilla on selvitettävä, kuten myös vaikutukset melontaan sekä joen muuhun virkistyskäyttöön. Kaupunki on tähän mennessä kohdistanut taloudellisia panoksia kosken itähaaran kunnostamiseen ja kalastuksen järjestelyyn alueella. Vanhankaupunginkosken ja suvannon kalastusalue on yksi Helsingin tärkeimmistä. Padon purkamisen vaikutukset koko kyseisen alueen kalastus-, lajiensuojelu- ja matkailuelinkeinolle on selvitettävä.

11.05.2015

Kj/3

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Riku Ahola, Silja Borgarsdottir Sandelin, Heidi Ruhala, Riitta Hämäläinen-Bister, Jukka Järvinen, Heimo Laaksonen, Seppo Lampela, Joonas Lyytinen, Sallamaari Muhonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

osastopäällikkö
Turo Saarinen

Lisätiedot

Matti Mielonen, kalastuspäällikkö, puhelin: 310 87824
Turo Saarinen, osastopäällikkö, puhelin: 310 87801

Yleisten töiden lautakunta 24.03.2015 § 144

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuutettu Jukka Relander ja 48 muuta kaupunginvaltuutettua ovat tehneet aloitteen Vanhankaupunginkosken länsihaaran padon purkamisesta ja kosken ennallistamisesta muun muassa vaelluskalojen elinolojen parantamiseksi.

Lohi ja meritaimen nousevat nykyisin Vantaanjokeen Kuninkaankartanonsaaren itäistä haaraa. Helsingin kaupunki kunnosti vuonna 1999 itäisen haaran rakentamalla vaelluskaloille kalatien, jota lohi ja taimen käyttävät noustessaan merestä jokeen kutemaan. Siika sekä vimpa, toutain ja muut särkikalat eivät pääse tällä hetkellä itähaaraa pitkin jokeen. Aloitteessa todetaan myös, että joesta vaellukselle lähtevät ankeriaat menevät silpuksi joutuessaan läntisen haaran vesivoimalan turbiineihin.

Aloitteen tekijöiden mukaan padon purkaminen ja kosken ennallistaminen mahdollistaisi ensiluokkaisen elinympäristön ja lisääntymisalueen vaelluskaloilla ja parantaisi alueen virkistysarvoa.

Aloitteessa todetaan, että Helenin (Helsingin Energia) omistaman vesivoimalan tuottama energiahyöty on hyvin pieni (0,2 Mw).

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että aloitteen esittämä idea on mielenkiintoinen. Päätös padon purkamisesta ja kosken ennallistamisesta pitää perustua tarkkoihin selvityksiin ja suunnitelmiin sekä vaikutusten arviointiin ennen hankkeen käynnistämistä. Kosken palauttamisen vaikutuksia maisemaan, historialliseen miljööhön, joen virtaukseen ja veden laatuun, jokiuomaan ja sen ympäristöön, rantarakenteiden kestävyys mikäli veden pinta laskee sekä suvantoon tulee arvioida.

Vanhankaupunginkosken alueella on luontoarvojen lisäksi otettava huomion monenlaisia arvoja, kuten kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Vantaanjokisuun vesi- ja viemärlaitokset sisältyvät valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristökohteisiin (RKY).

Voimassa olevassa asemakaavassa alueen kaikki vanhat rakennukset ovat suojeltu. Padon molemmin puolin olevat puistoalueet (asemakaavamerkintä VP), Kuninkaankartanonsaari ja Koskipuisto, ovat kaavassa merkitty alueen osiksi, jolla sijaitsee muinaismuistoalue (sm). Kuninkaankartanonsaarelta vanhalle voimalaitokselle johtava Tekniikan museon puistosilta on myös suojeltu. Kaavamääräyksen mukaan pato- ja siltarakenteet tulee säilyttää tai tarvittaessa uusia siten, että ympäristön historiallinen arvo säilyy.

Hankkeen vaikutukset ulottuvat aluetta ympäröiviin puistoalueisiin rakentamisen aikana ja hankkeen toteutuksen jälkeen. Erityisesti kosken reunoilla oleviin kulttuuriperintökohteisiin, kuten muureihin, siltarakenteisiin ja rakennuksiin on kiinnitettävä erityishuomiota ennallistamista suunniteltaessa.

Mikäli koski ennallistetaan, saattaa virta- ja koskijaksoon kohdistuva kalastuspaine lisätä merkittävästi joenrantojen puistoalueiden käyttöä ja johtaa puistojen rakenteellisiin korjaustarpeisiin. Vantaanjoessa elää Euroopan mittakaavassa merkittävä, n. 3 milj. yksilön suuruinen vuollejokisimpukkakanta. Vuollejokisimpukka on EU:n luontodirektiivin IV a liitteen mukainen rauhoitettu laji. Lisäksi alueella on nähty Saukkoja, jotka myöskin ovat rauhoitettuja eläimiä. Tämän vuoksi hankkeesta on tehtävä riippumaton ympäristövaikutusten arviointi. Veden virtaamien sekä jokiuomaan kohdistuvista muutoksista saattaa syntyä vaikutuksia myös Vantaanjokeen sekä Vanhankaupungin lintuvedet Natura 2000-alueeseen. Hankkeen yhteydessä on tehtävä Natura-alueiden luontovaikutusten arviointi. Muiden kuin lohikalojen vaellusmahdollisuuksien parantamiseksi voitaisiin etsiä uusia keinoja

11.05.2015

itäisen haaran kalaportaan osalta ja selvittää sen uudelleen kunnostamista.

Kosken ennallistaminen saattaa tuoda kalastuksellisia ja virkistyskäyttöä palvelevia moninaisia hyötyjä, mutta myös ennalta-arvaamattomia vaikutuksia ympäristöön, maisemaan ja rakenteisiin. Osa vaikutuksista voi olla selkeästi haittoja.

Padon purkamisesta ja kosken ennallistamisesta aiheutuvia kustannuksia ei ole arvioitu. Rakennusviraston arvion mukaan hanke vaatii todennäköisesti runsaasti sekä selvitys-, suunnittelu- että rakentamisresursseja. Ennen hankkeen käynnistämistä hankkeen toteuttamisesta vastaava taho tulee määritellä.

Yleisten töiden lautakunta pitää hankkeen jatkotutkimista kannatettavana vaelluskalakantojen elvyttämiseksi edellä mainituin huomautuksin.

Käsittely

24.03.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset: Lausuntoehdotuksen kappaleen 5 kolmas virke muutetaan muotoon: "Kosken palauttamisen vaikutuksia maisemaan, historialliseen miljööhön, joen virtaukseen ja veden laatuun, jokiuomaan ja sen ympäristöön, rantarakenteiden kestävyys- sekä veden pinta laskee sekä suvantoon tulee arvioida."

Kappaleeseen 9 lisätään ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraavat uudet virkkeet: "Vantaanjoessa elää Euroopan mittakaavassa merkittävä, n. 3 milj. yksilön suuruinen vuollejokisimpukkakanta. Vuollejokisimpukka on EU:n luontodirektiivin IV a liitteen mukainen rauhoitettu laji. Lisäksi alueella on nähty Saukkoja, jotka myöskin ovat rauhoitettuja eläimiä. Tämän vuoksi hankkeesta on tehtävä riippumaton ympäristövaikutusten arviointi."

Lisätään viimeisen kappaleen jälkeen seuraava: "Yleisten töiden lautakunta pitää hankkeen jatkotutkimista kannatettavana vaelluskalakantojen elvyttämiseksi edellä mainituin huomautuksin."

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi

11.05.2015

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi

Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 24.03.2015 § 29

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunginmuseon johtokunnan lausuntoa Relanderin ym. valtuustoaloitteesta koskien Vanhankaupunginkosken länsihaaran sulkevan padon purkamista. Valtuustoaloitteessa todetaan, että Vanhankaupunginkosken voimalalla on museoarvoa, mutta ei tuotantohyötyä, koska sen teho on vaatimaton. Aloitteessa esitetään, että padosta ei ole hyötyä, mutta siitä on paljon haittaa, erityisesti kalojen jokeen nousun estäjänä.

Johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Vanhankaupunginkosken pato on osa Vantaanjokisuun vesi- ja viemärlaitosten muodostamaa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, RKY 2009-kokonaisuutta. Mikäli pato purettaisiin, tuhoutuisi Helsingin syntysijan tuntumassa merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Huomattavaa on, että vuosi 2015 on Euroopan neuvoston julistama teollisuuden ja tekniikan perinnön teemavuosi. Vanhankaupunginkosken padolla ja voimalaitoksella on merkittävä historiallinen ja teollisuusperintöön liittyvä merkitys ja ne ovat tärkeä osa alueen kulttuurihistoriallista jatkumoa. Voimalamuseo kertoo Helsingin infrastruktuurin rakentamisen historiasta ja energiantuotannosta. Purkamisella olisi myös merkittäviä vaikutuksia maisemaan, joen virtaukseen ja muita, vielä tuntemattomia vaikutuksia mm. jokirantojen rakenteiden kulumiseen tai sedimenttien liikkeelle lähtöön liittyen.

Vanhankaupungin alueella on keskeinen merkitys Helsingin kaupungin historiassa. Helsingin Vanhakaupunki oli Helsingin kaupungin ensimmäinen sijaintipaikka vuosina 1550–1640, ennen kuin kaupunki siirrettiin nykyiselle paikalleen Vironniemelle. Vanhassakaupungissa on Vantaanjoen rannoilla toiminut vesivoimaa ja vettä käyttäviä tuotantolaitoksia aina 1550-luvulta lähtien. 1860-luvulla Helsingin kaupunki ryhtyi suunnittelemaan Vantaanjoen vesivarojen hyödyntämistä ja vesijohtolaitoksen rakentaminen aloitettiin 1870-luvun alussa. Vantaanjoen suun länsipuolen uoma on padottu kiinteänä osana vesivoimalaitosta, joka otettiin käyttöön vuonna 1876. Voimalaitos on osa ainutlaatuisia historiallisia

teollisuusperintökokonaisuutta, johon kuuluvat voimalan lisäksi mylly ja Kuninkaankartanonsaarella sijaitsevat kaupungin entisen vesilaitoksen rakennukset. Nämä laitosrakennukset ovat vuodesta 1972 toimineet Tekniikan museon käytössä. Länsirannalle sijoittuvat mylly, höyrypumpulaitos ja turbiinipumpulaitos, jotka toimivat nykyään voimalamuseona. Alue on huolellisesti kunnostettu ja merkittävä kulttuuriympäristö on suosittu virkistysalue.

Alueen asemakaava on vahvistettu vuonna 1998. Kaava-alueelle sisältyvät Vanhankaupunginkosken länsirannan ja Kuninkaansaaren sekä vesialueet. Kaavalla on suojeltu sekä maa-alueet että rakennukset. Alueella on sm-merkintä, joka tarkoittaa alueen osaa, jolla sijaitsee muinaismuistoalue. Lisäksi alueella on s-2-merkintä, jonka määräys kuuluu: ”Suojeltava alueen osa, joka on kunnostettava siten, että sen historiallinen arvo säilyy. Alueella olevia rakennuksia saa käyttää museotoimintaan ja virkistystä palvelemaan toimintaan sekä ravintolatoimintaan. Kuninkaankartanonsaarelle saa sijoittaa enintään 20 autopaikkaa.” Tekniikan museon käytössä toimivat, entiset Helsingin vesilaitoksen rakennukset on suojeltu sr-1 -merkinnällä, samoin entisen vesivoimalan ja höyryvoimalan rakennukset, jotka ovat museokäytössä.

Asemakaavassa pato on merkitty s-3 -suojelumerkinnällä, jonka määräys kuuluu: ”Suojeltava alueen osa, jolla olevat pato- ja siltarakenteet tulee säilyttää tai tarvittaessa uusia siten, että ympäristön historiallinen arvo säilyy.” Padon purkaminen on siten selkeästi vastoin asemakaavan suojelumääräystä. Koska pato on osa RKY 2009-aluetta, tulee myös Museovirastolta ja Elyltä pyytää lausunto padon purkamisesta.

Myös Teollisuusperintöseura r.y. on esittänyt huolensa Vanhankaupunginkosken ja Kuninkaankartanonsaaren säilymisestä valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä.

Kaupunginmuseon johtokunta ei puolla padon purkamista, mutta katsoo, että on tarpeellista selvittää, voidaanko kosken itäisen haaran kalatien parannustoimenpiteillä saada siitä aikaan nykyistä toimivampi kalojen nousun kannalta.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.03.2015 § 74

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vanhankaupunginkosken pato on osa huomattavan arvokasta, eheänä ja kerroksisena säilynyttä kulttuuriympäristöä. Vanhakaupunki on Helsingin syntysija. Alueella on toiminut vesivoimaa ja vettä käyttäviä tuotantolaitoksia aina kaupungin perustamisesta 1550-luvulta lähtien. Alun perin länsikosken alueella sijaitsi myllyjä, nykyinen ilme on varhaisen vesihuollon prosessien leimaamaa. Länsikosken kivipato on peräisin 1870-luvulta, vaiheesta jolloin kasvavan Helsingin tarpeisiin rakennettiin keskitettyä vedenjakelua. Kuninkaansaaren vesilaitos patoineen ja siihen liittyvine turbiinipumppulaitoksineen aloitti toimintansa vuonna 1876.

Vesilaitoksen vesi- ja höyryvoimaloiden käyttö päättyi 1970-luvulla, jolloin alue muutettiin museokäyttöön. Voimala valjastettiin uudelleen tuottamaan sähköä osana Voimalamuseon toimintaa vuonna 2000. Voimalamuseon merkitys sähköntuotannossa on pieni, mutta käyttökuntoisten laitteiden arvo osana laajempaa teollisuushistoriallista kokonaisuutta on merkittävä.

Vantaanjokisuun kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristökokonaisuus on suojeltu asemakaavalla vuonna 1998. Rakennusten lisäksi suojeltuja ovat Vanhankaupunginkosken rakenteet ja Viikintien sillat. Länsikosken pato kuuluu voimassa olevassa asemakaavassa suojeltavaan vesialueen osaan, jolla ovat pato- ja siltarakenteet tulee säilyttää tai tarvittaessa uusia siten, että ympäristön historiallinen arvo säilyy.

Vanhankaupunginkoski on osa valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Vantaanjokisuun vesi- ja viemärlaitokset. Alueen rakennuskanta ilmentää pääkaupungin kunnallistekniikan kehitystä varhaisvaiheista nykypäiviin. Vantaanjokilaakson maisema-alue on arvioitu myös maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Vanhankaupunginkoskella on historiallisten arvojen lisäksi huomattavia maisemallisia, matkailuun ja virkistykseen liittyviä arvoja ja se kuuluu Helsingipuistona kehitettävään alueeseen.

Ne arvot, joiden perusteella kosken rakenteet on suojeltu asemakaavalla, eivät ole muuttuneet tai heikentyneet. Ympäristön rakennusten ja rakenteiden historiallinen viitekehys muuttuisi. Olisikin syytä selvittää perusteellisemmin padon purkamisen vaikutukset

arvokkaan alueen arvojen säilymiselle. On selvittävä tarkemmin, voidaanko pato purkaa aiheuttamatta alueen historialliselle arvolle huomattavaa haittaa. Purkamisella saataisiin parannettua vaelluskalojen olosuhteita.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puoltaa sen selvittämistä, että Vanhankaupunginkosken pato puretaan. Padon purkaminen edellyttää asemakaavan muutosta. Padon purkamisen ohella on selvittävä sellaisia vesialueen muutoksia, joiden avulla voitaisiin parantaa itäisen uoman nousuolosuhteita, esimerkiksi uoman muotoa käsittelemällä tai johtamalla sinne nykyistä enemmän virtaamaa pysyvästi tai ajoittain. Samoin tulisi selvittää mahdollisuuksia ajoittaa voimalaitoksen käyttökäyttöjä niin, että kaloille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää. Vanhankaupunginkosken voimala-alueella on merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka tulee säilyttää ja suojella, jos pato puretaan.

Käsittely

17.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä siten, että se käsittelin asian Akp/6 asian Akp/2 jälkeen.

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Muutetaan kappaleet 6 ja 7 päätösesityksestä kuulumaan seuraavasti:

(6) Ne arvot, joiden perusteella kosken rakenteet on suojeltu asemakaavalla, eivät ole muuttuneet tai heikentyneet. Ympäristön rakennusten ja rakenteiden historiallinen viitekehys muuttuisi. Olisikin syytä selvittää perusteellisemmin padon purkamisen vaikutukset arvokkaan alueen arvojen säilymiselle. On selvittävä tarkemmin, voidaanko pato purkaa aiheuttamatta alueen historialliselle arvolle huomattavaa haittaa. Purkamisella saataisiin parannettua vaelluskalojen olosuhteita.

(7) Kaupunkisuunnittelulautakunta puoltaa sen selvittämistä, että Vanhankaupunginkosken pato puretaan. Padon purkaminen edellyttää asemakaavan muutosta. Padon purkamisen ohella on selvittävä sellaisia vesialueen muutoksia, joiden avulla voitaisiin parantaa itäisen uoman nousuolosuhteita, esimerkiksi uoman muotoa käsittelemällä tai johtamalla sinne nykyistä enemmän virtaamaa pysyvästi tai ajoittain. Samoin tulisi selvittää mahdollisuuksia ajoittaa voimalaitoksen käyttökäyttöjä niin, että kaloille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää. Vanhankaupunginkosken voimala-alueella on merkittäviä

11.05.2015

Kj/3

kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka tulee säilyttää ja suojella, jos pato puretaan.

Kannattajat: Eija Loukoila

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kappaleet 6 ja 7 päätösesityksestä kuulumaan seuraavasti:

(6) Ne arvot, joiden perusteella kosken rakenteet on suojeltu asemakaavalla, eivät ole muuttuneet tai heikentyneet. Ympäristön rakennusten ja rakenteiden historiallinen viitekehys muuttuisi. Olisikin syytä selvittää perusteellisemmin padon purkamisen vaikutukset arvokkaan alueen arvojen säilymiselle. On selvitettävä tarkemmin, voidaanko pato purkaa aiheuttamatta alueen historialliselle arvolle huomattavaa haittaa. Purkamisella saataisiin parannettua vaelluskalojen olosuhteita.

(7) Kaupunkisuunnittelulautakunta puoltaa sen selvittämistä, että Vanhankaupunginkosken pato puretaan. Padon purkaminen edellyttää asemakaavan muutosta. Padon purkamisen ohella on selvitettävä sellaisia vesialueen muutoksia, joiden avulla voitaisiin parantaa itäisen uoman nousuolosuhteita, esimerkiksi uoman muotoa käsittelemällä tai johtamalla sinne nykyistä enemmän virtaamaa pysyvästi tai ajoittain. Samoin tulisi selvittää mahdollisuuksia ajoittaa voimalaitoksen käyttöjaksoja niin, että kaloille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää. Vanhankaupunginkosken voimala-alueella on merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka tulee säilyttää ja suojella, jos pato puretaan.

Jaa-äännet: 1

Matti Niiranen

Ei-äännet: 7

Hennariikka Andersson, Eija Loukoila, Jape Lovén, Elina Moisio, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tom Packalén

Äänin 7-1 (1 tyhjä) kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi jäsen Moisio vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö

11.05.2015

Kj/3

Olavi Veltheim

Lisätiedot

Jouni Heinänen, vs. toimistopäällikkö, puhelin: 310 37257
jouni.heinanan(a)hel.fi

Riitta Salastie, arkkitehti (rakennussuojelu), puhelin: 310 37218
riitta.salastie(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/4

§ 496

V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Lasse Männistön aloite koskien vähäpäästöisten autojen edistämishjelmaa

HEL 2014-012810 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Lasse Männistön aloitteen loppuun käsittelyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Männistö Lasse valtuustoaloite Kvsto 22.10.2014 asia 10

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lasse Männistö ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingissä toteutetaan vähäpäästöisten autojen edistämishjelma, joka sisältää seuraavat toimet:

- Tarjotaan vähäpäästöisille autoille ilmainen pysäköinti kaupungin hallinnassa olevilla pysäköintipaikoilla.
- Varataan vähäpäästöisille autoille erikseen liityntäpysäköintipaikkoja joukkoliikenteen solmukohtiin.
- Annetaan vähäpäästöisille autoille oikeus käyttää joukkoliikennekaistoja silloin kun se on myös takseille sallittua.
- Laaditaan konkreettinen ja tavoitteellinen suunnitelma sähköverkosta ladattavien autojen julkiselle latauspisteverkolle.

Latauspisteiden määrää lisätään sitä mukaa kun sähkökäyttöiset ajoneuvot yleistyvät.

Alle 50 g/km (CO₂-päästöjä) tuottaville autoille suunnatut ohjelman edut olisivat määräaikaisia siten, että ne lakkaavat vuoden kuluttua siitä, kun pääkaupunkiseudulle rekisteröityjen erittäin vähäpäästöisten autojen määrä vuoden lopussa ylittää 15 000 kpl.

Etuuksien saamiseksi vähäpäästöisen auton omistaja voi hakea kotikaupunkinsa ao. virastosta rekisteriotetta vastaan erillisen kilven, jolla viranomaisten työtä helpotetaan vähäpäästöisen auton tunnistamiseksi. Kilpi asetetaan auton takalasiin näkyvälle paikalle.

Saman sisältöinen valtuustoaloite jätetään kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa ja Helsinki toteuttaa vähäpäästöisen autojen edistämishjelman mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että liikenteen vähäpäästöisyyden edistäminen sisältyy useisiin kaupungin ohjelmiin: Helsingin kaupungin Ilmansuojelun toimintaohjelmaan 2008–2016, Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaan ja Pääkaupunkiseudun ilmastostrategiaan 2030. Kaupunginhallitus hyväksyi 31.5.2010 kaupungin ilmansuojelutyöryhmän ehdotuksen vähäpäästöisten ajoneuvojen edistämisestä ja ympäristövyöhykkeen perustamisesta. Lisäksi Helsingin 30 % päästövähennysselvityksessä yhdeksi kustannustehokkaaksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistoimeksi on kirjattu vähäpäästöisten ajoneuvojen lisääntymisen edistäminen.

Helsingin ensimmäinen sähköistyvän liikenteen ohjausryhmä toimi vuosina 2011–2012. Sen tärkein tehtävä oli koordinoita sähköistyvän ajoneuvoliikenteen ensimmäisen vaiheen kehitystoimia. Sähköisen liikenteen toinen työryhmä aloitti vuonna 2013 ja se toimii vuoden 2014 loppuun.

Valtuustoaloitteessa esitetyt edistämistoimet

Tarjotaan vähäpäästöisille autoille ilmainen pysäköinti

Helsingin kaupungilla on ollut pysäköintietuisuus vähäpäästöisille henkilöautoille keväästä 2011. Korkeintaan 100 g hiilidioksidia kilometrillä päästävät henkilöautot saavat 50 prosentin alennuksen maksuista yleisten liikennealueiden maksullisilla pysäköintipaikoilla sekä maksullisista asukas- ja yrityspysäköintitunnuksista. Auton ilmanlaatua heikentävien päästöjen täytyy etuisuuden saamiseksi lisäksi olla vähintään Euro 5-tasoa. Vähäpäästöisiksi on katsottu kaikki täyssähköautot sekä täysin sähkökäyttöiset mopoautot. Kriteerejä

tarkistetaan teknologian kehittyessä muutaman vuoden välein. Alennuksen rahallinen arvo tulee lähivuosina kasvamaan, kun pysäköinnin hintoja kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti portaittain nostetaan. Etuutta on tähän mennessä haettu rakennusviraston asiakaspalvelusta 1116 ajoneuville. Kaupunginhallitus katsoo, että nykyinen 50 %:n alennus on edelleen riittävä etu myös sähköautoille. Täysin maksuton pysäköinti ei olisi perusteltua edes hyvin vähäpäästöisille ajoneuvoille. Vähäpäästöisyyden kriteerit täyttävien ajoneuvojen määrät kasvavat, joten on tarpeen tarkastella alennuksen saamisen kriteereitä säännöllisesti.

Varataan vähäpäästöisille liityntäpysäköintipaikkoja joukkoliikenteen solmukohtiin

Liityntäpysäköinnillä pyritään lisäämään joukkoliikenteen käyttöä siten, että yhä suurempi osa kaupungin ulkopuolelta keskustaan kohdistuvasta yksityisautoliikenteestä saadaan vaihtamaan joukkoliikenteeseen kaupungin rajojen ulkopuolella. Helsingin yleisillä alueilla olevista julkista latauspisteistä suurin osa sijaitsee liityntäpysäköintialueilla. Tältä osin valtuustoaloitteen allekirjoittajien ja sähköisen liikenteen työryhmän tavoitteet ovat yhdenmukaisia.

Annetaan vähäpäästöisille autoille oikeus käyttää joukkoliikennekaistoja silloin kun se on myös takseille sallittua

Joukkoliikennekaistojen tavoitteena on parantaa joukkoliikenteen laatua ja toiminnallisuutta liikenneverkon ruuhkautuvilla osuuksilla sekä lisätä julkisen liikenteen käyttöä. Joukkoliikennekaistojen ansiosta joukkoliikennevälineet pystyvät liikennöimään muun liikenteen ruuhkista riippumatta. Helsingin pääkatujen joukkoliikennekaistat ovat ylikuormitettuja varsinkin aamu- ja iltapäiväruuhkien aikana. Joukkoliikennekaistoille asetetut tavoitteet voivat vaarantua, jos vähäpäästöisille ajoneuvoille sallitaan oikeus käyttää joukkoliikennekaistoja silloin, kun se on takseille sallittua.

Laaditaan konkreettinen ja tavoitteellinen suunnitelma sähköverkosta ladattavien autojen julkiselle latauspisteverkolle. Latauspisteiden määrää lisätään sitä mukaa kun sähkökäyttöiset ajoneuvot yleistyvät.

Sähköistyvän liikenteen ohjausryhmä on laatinut mm. Helsingin yleisiä alueita käsittävän latausverkon yleissuunnitelman ja yhteensä 115 latauspisteen sijoitussuunnitelmakartan. Helsingin Energia on toteuttanut Helsinkiin yhteensä 35 kpl sähköautojen julkista latauspistettä, joiden sijainti perustuu kaupungin sähköistyvän liikenteen ohjausryhmän laatimaan latausverkoston yleissuunnitelmaan. Helsingin Energia seuraa latauspisteiden käyttöä ja toteuttaa uusia latauspisteitä kysynnän mukaan

Helsingin Energia perusti vuoden 2013 lopulla yhdessä 17 muun energiayrityksen kanssa sähköautojen latauspalveluita tarjoavan yhtiön Liikennevirta Oy:n. Tavoitteena yhtiön perustamisessa oli saada aikaan valtakunnallinen sähköistä liikennettä palveleva sähköautojen latausratkaisu kaikille sähköautojen käyttäjille. Latauspisteiden yhteiskäytön avulla saavutetaan pienemmät yksikkökustannukset, latauspisteiden korkeampi käyttöaste sekä parempi käyttäjäkokemus kaikille latauspalvelun käyttäjille. Liikennevirta Oy toimii Helsingin Energian tarjoamien latauspalveluiden operaattorina minkä lisäksi yhtiö on tehnyt yhteistyösopimuksia kansainvälisten latausoperaattoreiden kanssa.

Toistaiseksi lataus on ollut palvelun käyttäjille ilmaista, mutta se on tarkoitus muuttaa maksulliseksi kuluvan vuoden loppuun mennessä. Julkisten latauspisteiden lisäksi Helsingin Energia toteuttaa asiakkaille myös yksityiseen käyttöön tulevia latauspisteitä.

Jakeluverkon kehittämisessä tulisi tehdä yhteistyötä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa, jossa laaditaan kansallista suunnitelmaa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Männistö Lasse valtuustoaloite Kvsto 22.10.2014 asia 10

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 449

HEL 2014-012810 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 02.12.2014 § 470

HEL 2014-012810 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vähäpäästöisten pysäköintialennus

Helsingin kaupunki myöntää vähäpäästöisille henkilöautoille ja täyssähkökäyttöisille mopoautoille 50 prosentin alennuksen pysäköintimaksusta. Alennus perustuu kaupunginvaltuuston vuonna 2011 tekemään päätökseen.

Pysäköintialennuksen edellytyksenä on, että auto täyttää seuraavat päästökriteerit: bensiini- ja dieselautojen (hybridit mukaan lukien) hiilidioksidipäästöjen on oltava enintään 100 grammaa kilometriä kohden sekä kaasu- ja etanoliautojen hiilidioksidipäästöjen enintään 150 grammaa kilometrillä. Edellä olevan lisäksi säänneltyjen päästöjen tason on autoissa oltava vähintään Euro 5-tasoa. Vain täyssähköautot ja -mopot on luokiteltu suoraan vähäpäästöisiksi.

Alennuksen saadakseen pysäköinti on maksettava puhelimella tai Comet-laitteella. Edun saavat myös muut kuin helsinkiläiset, ja etu on mahdollista saada myös asukas- ja yrityspysäköintitunnukseen. Mikäli päästökriteerit täyttyvät, autoilija saa tuulilasiin kiinnitettävän vihreän P-tarran. Etuutta on tähän mennessä haettu rakennusviraston asiakaspalvelusta 1116 ajoneuvolle.

Vähäpäästöisyyden kriteerit täyttävien ajoneuvojen määrät kasvavat, joten on tarpeen tarkastella alennuksen saamisen kriteereitä säännöllisesti. Olisi yksinkertaisinta, jos kriteerit täyttävälle ajoneuvoille myönnettäisiin kokonaan ilmainen pysäköinti.

Tällä hetkellä vähäpäästöisten pysäköintialennus on saatavissa vain maksettaessa puhelimella tai Comet-laitteella, mutta täysin maksuton pysäköintietu tulisi kaikkien vähäpäästöistä autoa käyttävien autoilijoiden saataville. Tällä olisi vuositasolla vajaan 100 000 euron kustannusvaikutus rakennusviraston tuloihin.

Sähköautojen latauspisteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Rakennusvirasto on Helsingin kaupungin sähköistyvän liikenteen ohjausryhmässä. Ryhmän toimikausi päättyy kuluvan vuoden lopussa. Ohjausryhmässä on käsitelty myös sähköautojen latauspysäköintiä. Työryhmä on mm. laatinut yleissuunnitelman 115 sähköauton latauspisteen sijoittamiseksi kaupungin yleisille alueille.

Helsingin Energia on toteuttanut 35 latauspistettä sähköautoille yleissuunnitelmassa esitetyille paikoille, ja pisteiden määrää on tarkoitus kasvattaa lataustarpeen lisääntyessä. Pysäköintipaikoista vain kolme on maksullisen pysäköinnin piirissä, ja niiden käytöstä vähäpäästöiset ajoneuvot maksavat siis 50 prosenttia. Muut latauspaikat ovat ilmaisia. Helsingin Energia on ehdottanut, että latauspaikkojen pysäköinnistä ei veloitettaisi vielä ainakaan vuoden 2015 aikana.

Maksuton pysäköinti latauspaikoilla on kannatettavaa, koska se mahdollistaisi liikennemerkkien yksinkertaistamisen. Tällä hetkellä latauspaikoilla on kahdenlaisia liikennemerkkejä, sekä kieltomerkkejä että pysäköintimerkkejä. Useilla lisäkilvillä varustetut kieltomerkit voitaisiin korvata sähköautoilun latauksen sallivilla P-merkeillä.

Muut ehdotukset

Yleisten töiden lautakunta kannattaa liityntäpysäköintipaikkojen varaamista vähäpäästöisille autoille joukkoliikenteen solmukohtiin. Joukkoliikennekaistojen käyttöoikeuden myöntäminen vähäpäästöisille ajoneuvoille ei sen sijaan ole tarkoituksenmukaista, koska sillä olisi kielteinen vaikutus joukkoliikennekaistojen alkuperäiseen tarkoitukseen.

Lopuksi

Vähäpäästöisten autojen edistämishjelma täydentää sähköistyvän liikenteen ohjausryhmän työtä. Yleisten töiden lautakunta kannattaa vähäpäästöisten autojen (alle 50 g/km) vapauttamista kokonaan pysäköintimaksusta ja pitää perusteltuna, että alle 50 g/km (CO₂-päästöjä) tuottaville autoille suunnatut ohjelman edut olisivat määräaikaista siten, että ne lakkaavat vuoden kuluttua siitä, kun pääkaupunkiseudulle rekisteröityjen erittäin vähäpäästöisten autojen määrä vuoden lopussa ylittää 15 000 kpl.

Käsittely

02.12.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Muutetaan lausuntoehdotuksen viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunta kannattaa

11.05.2015

vähäpäästöisten autojen (alle 50 g/km) vapauttamista kokonaan pysäköintimaksusta ja pitää perusteltuna, että alle 50 g/km (CO₂-päästöjä) tuottaville autoille suunnatut ohjelman edut olisivat määräaikaista siten, että ne lakkaavat vuoden kuluttua siitä, kun pääkaupunkiseudulle rekisteröityjen erittäin vähäpäästöisten autojen määrä vuoden lopussa ylittää 15 000 kpl."

Jäsen Nyholm teki asiassa seuraavan palautusehdotuksen: Yleisten töiden lautakunta palauttaa lausunnon uudelleen valmisteltavaksi ja jatkaa kaupunginvaltuuston vuonna 2011 tekemän päätöksen mukaisesti, tarjoten vähäpäästöisille henkilöautoille ja täyssähkökäyttöisille mopoautoille 50 prosentin alennuksen pysäköintimaksusta.

Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Matti Laihonen, asiamies, puhelin: 310 38813
matti.laihonen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.11.2014 § 341

HEL 2014-012810 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien valtuustoaloitetta vähäpäästöisten autojen edistämishjelmasta.

Vähäpäästöisten autojen edistäminen on hyvin tärkeää ja siihen tähtäävän suunnitelman tekeminen kannatettavaa. Liikenteen vähäpäästöisyyden edistäminen sisältyy useisiin kaupungin ohjelmiin: Helsingin kaupungin Ilmansuojelun toimintaohjelmaan 2008-2016, Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaan ja Pääkaupunkiseudun ilmastostrategiaan 2030. Kaupunginhallitus hyväksyi 31.5.2010 kaupungin ilmansuojelutyöryhmän ehdotuksen vähäpäästöisten ajoneuvojen edistämisestä ja ympäristövyöhykkeen perustamisesta. Lisäksi Helsingin 30 % päästövähennysselvityksessä yhdeksi kustannustehokkaaksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistoimeksi on kirjattu vähäpäästöisten ajoneuvojen lisääntymisen edistäminen.

Liikenne aiheuttaa pääkaupunkiseudun hiilidioksidipäästöistä neljänneksen ja noin puolet siitä syntyy henkilöautoliikenteestä. Lisäksi

liikenne on merkittävin ilmanlaadun heikentäjä ja meluhaittojen aiheuttaja Helsingissä. EU:n raja-arvo typpidioksidin vuosipitoisuudelle ylittyy Helsingin keskustan vilkasliikenteisissä katukuiluissa. Myös pienhiukkaset aiheuttavat merkittävää terveyshaittaa ympäristöissä, jossa liikennemäärät ovat suuria.

Kaupungin tuleekin voimakkaasti panostaa liikenteen haittojen torjuntaan. Autoliikenteen vähentäminen ja liikennemäärien kasvun estäminen on tärkein toimenpide. Helsingin asukas- ja työpaikkamäärän kasvun synnyttämä liikkumistarpeen lisääntyminen tulisi ohjata kestäviin liikkumismuotoihin: pyöräilyyn, kävelyyn ja joukkoliikenteeseen, mikä vaatii liikkumisen ohjauksen sekä liikenteen hinnoittelun toimia.

Vaikka uusien, ensirekisteröityjen henkilöautojen CO₂-päästöt ovat viime vuosina huomattavasti laskeneet, oli keskimääräinen uuden auton hiilidioksidipäästö syyskuussa 2014 yhä 126 g/km. Autokannan uusiutuminen on lisäksi hyvin hidasta. Henkilöautojen keski-ikä Helsingissä on lähes 10 vuotta. Tämän vuoksi uusien, vähäpäästöisten ja erityisesti sähköä tai muita vaihtoehtoisia energialähteitä käyttävien ajoneuvojen hankintaa tulisi tukea.

Valtuustoaloitteessa esitetyt edistämistoimet

Tarjotaan vähäpäästöisille autoille ilmainen pysäköinti

Helsingin kaupungilla on ollut pysäköintietuisuus vähäpäästöisille henkilöautoille keväästä 2011. Korkeintaan 100 g hiilidioksidia kilometrillä päästävät henkilöautot saavat 50 prosentin alennuksen maksuista yleisten liikennealueiden maksullisilla pysäköintipaikoilla sekä maksullisista asukas- ja yrityspysäköintitunnuksista. Auton ilmanlaatua heikentävien päästöjen täytyy etuisuuden saamiseksi lisäksi olla vähintään Euro 5-tasoa. Vähäpäästöisiksi on katsottu kaikki täyssähköautot sekä täysin sähkökäyttöiset mopoautot. Kriteerejä tullaan ensi vuonna tarkistamaan ja todennäköisesti kiristämään vuoden 2016 alussa.

Ympäristölautakunta katsoo, että nykyinen 50 %:n alennus olisi edelleen riittävä etu myös sähköautoille. Alennuksen rahallinen arvo tulee lähivuosina kasvamaan, kun pysäköinnin hintoja kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti portaittain nostetaan.

Täysin maksuton pysäköinti etenkin kantakaupungissa ei olisi perusteltua edes hyvin vähäpäästöisille ajoneuvoille. Pysäköinti vie aina arvokasta katutilaa muulta toiminnalta. Sen lisäksi myös vähäpäästöinen autoilu aiheuttaa ruuhkautumista, katupölyä, turvattomuutta ja vie tilaa kävelyiltä ja pyöräilyltä sekä kilpailee

joukkoliikenteen kanssa. Kantakaupungin ruuhkien ja ympäristöhaittojen vähentämiseksi tulisi edistää keskustaan saapumista joukkoliikenteellä ja vähentää autoliikennettä. Keskustaan saapuvassa liikenteessä joukkoliikenteen osuus on jo tällä hetkellä varsin korkea, ja yksi merkittävä syy joukkoliikenteen suosioon on henkilöautojen maksullinen pysäköinti.

Pysäköinnin täysi maksuttomuus ei saanut kannatusta kaupungin useiden virastojen, liikenne- ja viestintäministeriön, HSL:n, HKL:n kuin ympäristöjärjestöjenkään taholla, kun kaupungin pysäköintietuus vähäpäästöisille (alle 100 g CO₂/km) oli lausunnoilla vuonna 2010.

Helsingin citylogistiikan toimenpideohjelman luonnoksessa esitetään, että jakelu-, huolto- ja keräyskalustolle tulisi erityinen pysäköintitunnus kantakaupungin alueelle. Sen hinnasta saisivat alennuksen ilmanlaatua heikentävien epäpuhtauksien osalta vähäpäästöiset ajoneuvot. Vaihtoehtoisia käyttövoimia (kaasu, etanoli, sähkö, ml. hybridit) käyttävät paketti- ja kuorma-autot luokiteltaisiin myös vähäpäästöisiksi, koska niiden ilmanlaatua heikentävät päästöt ovat pienemmät kuin bensiini- ja dieselajoneuvojen. Hiilidioksidipäästöjen huomioiminen raskaan kaluston osalta on tällä hetkellä hankalaa erityisesti todentamisen kannalta.

Varataan vähäpäästöisille liityntäpysäköintipaikkoja

Maksuttomien paikkojen tarjoaminen sähköautoille kantakaupungin ulkopuolisilla, maksullisilla liityntäpysäköintipaikoilla on kannatettava toimenpide. Lisäksi joukkoliikenteen solmukohtien liityntäpaikoille olisi hyvä varata sähköautoille erikseen merkittyjä paikkoja, joissa niiden lataaminen olisi mahdollista. Tämä tulisi tehdä seudullisessa yhteistyössä HSL:n ja alueen kuntien kanssa.

Annetaan vähäpäästöisille autoille oikeus käyttää joukkoliikennekaistoja silloin kun se on myös takseille sallittua

Minkään vähäpäästöistä autoilua edistävän toimen ei pitäisi heikentää joukkoliikenteen sujuvuutta tai houkuttelevuutta. Hyvin järjestetty ja tehokas joukkoliikenne on vähäpäästöisiäkin henkilöautoja ympäristöystävällisempää. Sähköautojen joukkoliikenteelle aiheuttamat viivästykset merkitsisivät kustannuksia matka-aikojen pidentyessä. Esimerkiksi Oslossa sähköautot ovat ruuhkautaneet joukkoliikennekaistoja ja aiheuttaneet viivästyksiä busseille.

Vaikka etuisuus olisi määräaikainenkin tai koskisi vain osaa joukkoliikennekaistoista, voisi se aiheuttaa epäselvyyttä ja totuttaa autoilijat jatkossakin käyttämään ko. kaistoja. Lisäksi valvonta olisi erittäin hankalaa. Koska sähköautot eivät välttämättä erotu

ulkonäöltään muista autoista, saattaisivat myös muut kuin etuisuuden piiriin kuuluvat käyttää kaistoja.

Määräaikaan tai alueella rekisteröityjen vähäpäästöisten autojen tiettyyn määrään sidotut etuisuudet voivat olla ongelmallisia kuluttajien kannalta. Uutta autoa hankkivan on vaikea tietää kuinka paljon vähäpäästöisiä autoja on jo rekisteröity.

Laaditaan suunnitelma sähköverkosta ladattavien autojen julkiselle latauspisteverkolle

Suunnitelmallinen latausinfra lisääminen on ensiarvoisen tärkeää sähköautojen hankkimisen edistämiseksi. Jakeluverkon kehittämisessä tulisi tehdä yhteistyötä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa, jossa laaditaan kansallista suunnitelmaa. Helsingin Energia on tähän mennessä perustanut Helsinkiin yhteensä 35 kpl sähköautojen julkista latauspistettä, joiden sijainti perustuu kaupungin sähköistyvän liikenteen ohjausryhmän laatimaan latausverkoston yleissuunnitelmaan. Latauspisteiden käyttöä seurataan ja uusia latauspisteitä toteutetaan kysynnän mukaan. Vuonna 2013 Helsingin Energian ja 17 muun energiayrityksen yhteistyössä perustama, latauspalveluita tarjoava yhtiö Liikennevirta Oy pyrkii saamaan aikaan valtakunnallisen sähköistä liikennettä palvelevan sähköautojen latausratkaisun.

Myös rakennuskannassa tulee varautua sähköautojen vaatimuksiin. Norjassa muun muassa kauppakeskukset, taloyhtiöt ja yritykset saavat taloudellista tukea sähköautojen lataukseen sopivien parkkipaikkojen järjestämiseen. Kunnat subventoivat myös koteihin rakennettavia latauspisteitä. Kaupunki voisi myös kaavoissa tai tontinluovutusehdoissa vaatia latauspaikkojen perustamista.

Vastaavasti myös kaasuinfrastruktuuria, erityisesti biokaasun osalta, on syytä kehittää. Tankkauspaikkojen vähäinen lukumäärä lienee tärkein syy kaasuautojen käytön hitaaseen kasvuun henkilöliikenteessä.

Muita edistämistoimia

Helsingin kaupunki on sitoutunut noudattamaan vähäpäästöisyyskriteerejä myös omissa henkilöautohankinnoissaan. Kaupungin tulisi nykyistä näkyvämmiin toimia esimerkkinä ja hankkia omaan kalustoonsa uusittavien ajoneuvojen tilalle sähköautoja sekä muita vähäpäästöisiä, kuten bifuel- tai flexifuel-autoja, joissa polttoaineena voi bensiinin lisäksi käyttää biokaasua tai etanolia. Kaupunki voisi edistää sähköautojen hankintaa myös sisäisillä rahoitusjärjestelyillä. Esimerkiksi Oslon kaupunki on varannut

budjetissaan vuonna 2014 kuusi miljoonaa euroa, josta virastot voivat lainata korotonta lainaa sähköautojen hankkimiseksi.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015 –luonnos sisältää merkittävänä lisärahoituslähteenä ja liikkumisen ohjauskeinona ajoneuvoliikenteen hinnoittelun. Hinnoittelua suunniteltaessa ja asetettaessa tulisi huomioida autojen päästöt. Sähköautojen ja muiden hyvin vähäpäästöisten ajoneuvojen tulisi saada alennus maksuista tai hinta tulisi porrastaa päästöjen mukaan. Myös ajoneuvon lähipäästöt eli ilmanlaatua heikentävät päästöt sekä melu tulisi ottaa huomioon.

Kaupungin tulisi voimakkaasti viedä viestiä valtiolle ja ministeriöille verotuksen merkityksestä vähäpäästöisten ajoneuvojen hankinnan tukemisessa. Muun muassa Norjassa sähköautot on vapautettu sekä autoverosta että 25 prosentin arvonlisäverosta. Verohelpotusten ansiosta sähköautojen hinnat ovat kilpailukyisiä polttomoottoriautojen kanssa. Suoria tukia sähköautojen ostajille on myönnetty muun muassa Ruotsissa, Ranskassa, Hollannissa, Britanniassa ja Virossa.

Muutoksenhaku

Tähän lausuntoon ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Suvi Haaparanta, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32061
suvi.haaparanta(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.11.2014 § 369

HEL 2014-012810 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Helsingin liikennepolitiikan keskeisiä tavoitteita ovat joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuuden kasvattaminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen.

Uudet teknologiat, ekologisuus ja älykkyys tuottavat jo lähitulevaisuudessa uusia palveluja liikenteeseen. Uusien moottoritekniikoiden avulla liikenteen päästöt vähenevät.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Öljypohjaisuus vähenee liikenteen käyttövoimana. Polttomoottoreista siirrytään hybridiin ja sähköön sekä uusiutuvan energian hyödyntämiseen. Eri voimanlähteitä käytetään rinnan, sillä ainakaan vielä näköpiirissä ei ole yhtä teknologiaa, joka ratkaisisi liikenteen ympäristöongelmat.

Innovaatorahoituskeskus Tekesin EVE-ohjelma on sähköajoneuvoalan keskeisin verkosto Suomessa. Helsinki, muut pääkaupunkiseudun kaupungit ja Lahti osallistuvat Pääkaupunkiseudun sähköinen liikenne -hankkeeseen, joka on osa Tekesin EVE-ohjelmaa. Ohjelma toimii vuosina 2011 - 2015. Helsinki on saanut ohjelman kautta tukea sähköautojen julkisten latauspisteiden toteuttamiseen ja ladattavien sähköautojen leasing-kuluihin.

Helsingin ensimmäinen sähköistyvän liikenteen ohjausryhmä toimi vuosina 2011 - 2012. Sen tärkein tehtävä oli koordinoida sähköistyvän ajoneuvoliikenteen ensimmäisen vaiheen kehitystoimia. Sähköisen liikenteen toinen työryhmä aloitti vuonna 2013 ja se toimii vuoden 2014 loppuun. Ryhmien työn tuloksina Helsingin yleisillä alueilla on yhteensä 35 sähköautojen julkista latauspistettä ja Helsingin kaupungilla on 23 ajoneuvoa, jotka hyödyntävät uusia voimanlähteitä. Ajoneuvoista kuusi on täyssähköautoja, kymmenen hybridiä ja seitsemän biokaasukäyttöistä. Tuloksia ovat lisäksi 115 latauspisteen sijoitussuunnitelmapaketti ja latauspisteiden yhtenäistäminen.

Valtuustoaloitteen allekirjoittajat esittävät, että Helsingissä toteutetaan vähäpäästöisten autojen edistämishjelma, joka sisältää seuraavat toimenpiteet:

- Tarjotaan vähäpäästöisille autoille ilmainen pysäköinti kaupungin hallinnassa olevilla pysäköintipaikoilla.
- Varataan vähäpäästöisille autoille erikseen liityntäpysäköintipaikkoja joukkoliikenteen solmukohtiin.
- Annetaan vähäpäästöisille autoille oikeus käyttää joukkoliikennekaistoja silloin kun se on myös takseille sallittua.
- Laaditaan konkreettinen ja tavoitteellinen suunnitelma sähköverkosta ladattavien autojen julkiselle latauspisteverkolle. Latauspisteiden määrää lisätään sitä mukaa kun sähkökäyttöiset ajoneuvot yleistyvät.

Vähäpäästöiset ajoneuvot pienentävät kasvihuonekaasupäästöjä ja terveydelle haitallisia päästöjä sekä alentavat melua. Tällä hetkellä ilmanlaadun raja-arvot ylittyvät Helsingissä ruuhkaantuneimmilla

kaduilla liikenteen takia. Liikenne tuottaa neljäsosan kasvihuonekaasujen kokonaispäästöistä. Helsingin kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2011 myöntää vähäpäästöisyyden kriteerit täyttävälle autoille 50 %:n alennuksen pysäköintimaksuista sekä asukas- ja yrityspysäköintitunnuksen lunastusmaksusta. Jos valtuustoaloitteessa esitetty ilmainen pysäköinti kaupungin hallinnassa olevilla pysäköintipaikoilla toteutetaan, se edellyttää, että kaupunginvaltuusto kumoaa vuonna 2011 tekemänsä päätöksen, joka liittyy vähäpäästöisten autojen pysäköintietuuksiin.

Liityntäpysäköinnillä pyritään lisäämään joukkoliikenteen käyttöä siten, että yhä suurempi osa kaupungin ulkopuolelta keskustaan kohdistuvasta yksityisautoliikenteestä saadaan vaihtamaan joukkoliikenteeseen kaupungin rajojen ulkopuolella. Liityntäpysäköinti voi toimia osana sähköistä matkaketjua, joka muodostuu esimerkiksi sähköautosta, junasta ja raitiovaunusta. Helsingin yleisillä alueilla on yhteensä 35 sähköautojen julkista latauspistettä, joista suurin osa sijaitsee liityntäpysäköintialueilla. Tältä osin valtuustoaloitteen allekirjoittajien ja sähköisen liikenteen työryhmän tavoitteet ovat yhdenmukaisia.

Joukkoliikennekaistojen tavoitteena on parantaa joukkoliikenteen laatua ja toiminnallisuutta liikenneverkon ruuhkautuvilla osuuksilla sekä lisätä julkisen liikenteen käyttöä. Joukkoliikennekaistojen ansiosta joukkoliikennevälineet pystyvät liikennöimään muun liikenteen ruuhkista riippumatta. Joukkoliikennekaistat parantavat joukkoliikenteen sujuvuutta, täsmällisyyttä ja nopeutta sekä vähentävät päästöjä. Helsingin pääkatujen joukkoliikennekaistat ovat ylikuormitettuja varsinkin aamu- ja iltapäiväruuhkien aikana. Joukkoliikennekaistoille asetetut tavoitteet vaarantuvat, jos vähäpäästöisille ajoneuvoille sallitaan oikeus käyttää joukkoliikennekaistoja silloin, kun se on takseille sallittua. Valtuustoaloitteen allekirjoittajien esitys poikkeaa tältä osin joukkoliikennekaistoille asetetuista tavoitteista.

Sähköautojen julkista latausinfrastruktuuria kehitetään sitä mukaa kuin sähkökäyttöiset ajoneuvot yleistyvät. Sähköajoneuvojen voimakaskaan kasvu ei ratkaise yksityisautojen aiheuttamia ruuhkautumis-, tilankäyttö- ja turvallisuusongelmia. Sähköisen liikenteen työryhmä on laatinut sijoitussuunnitelman 115:lle sähköautojen latauspisteelle. Suunnitelma toimii pohjana uusien pisteiden sijoittamiselle ja sitä päivitetään asemakaavoituksen yhteydessä erityisesti uusilla alueilla. Tavoitteena on lisätä latauspisteiden määrää, kun sähkökäyttöiset ajoneuvot yleistyvät. Tältä osin valtuustoaloitteen allekirjoittajien ja työryhmän tavoitteet ovat yhdenmukaisia.

11.05.2015

Edellä olevan perusteella erillisen vähäpäästöisten autojen edistämishjelman tekeminen Helsingissä ei ole perusteltua.

Esittelijä

vs. liikennesuunnittelupäällikkö
Katariina Baarman

Lisätiedot

Mikko Lehtonen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37117
mikko.j.lehtonen(a)hel.fi
Jari Rantsi, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37215
jari.rantsi(a)hel.fi

Helsingin Energian johtokunta 18.11.2014 § 79

HEL 2014-012810 T 00 00 03

Lausunto

Helsingin Energian johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin Energia perusti vuoden 2013 lopulla yhdessä 17 muun energiayrityksen kanssa sähköautojen latauspalveluita tarjoavan yhtiön Liikennevirta Oy. Tavoitteena yhtiön perustamisessa oli saada aikaan valtakunnallinen sähköistä liikennettä palveleva sähköautojen latausratkaisu kaikille sähköautojen käyttäjille. Latauspisteiden yhteiskäytön avulla saavutetaan pienemmät yksikkökustannukset, latauspisteiden korkeampi käyttöaste sekä parempi käyttäjäkokemus kaikille latauspalvelun käyttäjille. Liikennevirta Oy toimii Helsingin Energian tarjoamien latauspalveluiden operaattorina minkä lisäksi yhtiö on tehnyt yhteistyösopimuksia kansainvälisten latausoperaattoreiden kanssa.

Helsingin Energia on toteuttanut Helsinkiin yhteensä 35 kpl sähköautojen julkista latauspistettä, joiden sijainti perustuu kaupungin sähköistyvän liikenteen ohjausryhmän laatimaan latausverkoston yleissuunnitelmaan. Helsingin Energia seuraa latauspisteiden käyttöä ja toteuttaa uusia latauspisteitä kysynnän mukaan. Latauspalvelun perusajatus on, että pitemmällä tähtäimellä latausverkoston rakentaminen ja ylläpito voidaan rahoittaa latauspalveluiden käyttäjiltä perittävillä maksuilla. Toistaiseksi lataus on ollut palvelun käyttäjille ilmaista, mutta se on tarkoitus muuttaa maksulliseksi kuluvan vuoden loppuun mennessä. Julkisten latauspisteiden lisäksi Helsingin Energia toteuttaa asiakkaille myös yksityiseen käyttöön tulevia latauspisteitä.

Helsingin Energia katsoo, että kannustimet ovat tärkeä osa toimenpiteitä sähköautojen määrän kasvattamiseksi. Helsingin Energia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

11.05.2015

pitää myös tärkeänä, että nykyiset ja lähitulevaisuudessa toteutettavat julkiset latauspisteet olisivat pysäköintimaksun suhteen maksuttomia ainakin siihen asti, kun sähköautot ovat enemmän yleistyneet. Tässä perusteena on mahdollisimman selkeä käyttäjäkokemus latauspalveluiden käyttäjille.

Helsingin Energia osallistuu jatkossakin Helsingin kaupungin ja sen lähialueiden sähköisen liikenteen latausverkoston kehittämiseen ja toteutukseen.

Esittelijä

Toimitusjohtaja
Pekka Manninen

Lisätiedot

Markus Lehtonen, Kehitysjohtaja, puhelin: +358 9 617 2475
markus.lehtonen(a)helen.fi

11.05.2015

Kj/5

§ 497

V 20.5.2015, Kj / Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien kokousten pitämiseksi julkisina

HEL 2014-014951 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami valtuustoaloite Kvsto 10.12.2014 asia 13

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginhallituksen sekä lauta- ja johtokuntien kokoukset silloin, kun käsiteltävänä ei ole salassa pidettäviä asioita, pidettäisiin julkisina, videoitaisiin ja lähetettäisiin yleisessä tietoverkossa. Tämä parantaisi päätöksenteon seuraamista; kaupunkilaiset näkisivät, miten päätökset muodostuvat ja minkälaista keskustelua niistä on käyty. Menettely parantaisi merkittävästi uskottavuutta kaupunkilaisten silmissä, ja he kokisivat edustajat omikseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että kuntalain 57 §:n 3 momentin mukaan muun toimielimen kuin valtuuston kokoukset ovat julkisia vain, jos niissä ei käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa

pidettäväksi, ja jos toimitaan niin päättää. Eduskunnan 13.3.2015 hyväksymässä uudessa kuntalaissa julkisuutta koskeva sääntely säilyy ennallaan (101 §).

Näin ollen toimivalta päättää kokouksen pitämisestä julkisena on toimitella itsellään. Harkinta on lisäksi aina tapauskohtaista. Kunnallisessa päätöksentekojärjestelmässä on vakiintuneesti katsottu, että julkisen kokouksen pitäminen on poikkeus pääsäännöstä. Toimitella päättää julkisen kokouksen järjestämisestä esittelijän esityksestä.

Kokouksia voi olla tarkoituksenmukaista pitää julkisina, jos niissä käsitellään yleistä mielenkiintoa herättävää asiaa tai asioita. Tällöin on myöskin käytännössä turvattu yleisön mahdollisuus saada julkisesta kokouksesta tieto (tiedottaminen ilmoituslehdissä, verkkosivuilla ja ilmoitustaululla) sekä seurata kokousta (riittävän suuri kokoustila). Helsinki-kanavalla lähettäminen maksaa noin 250 euroa/kokous, jos kokous pidetään valtuustosalissa, sekä noin 700 euroa yksikamerasena ja noin 1900 euroa monikamerasena, jos kokous pidetään muussa tilassa.

Kaupunginhallitus itse harkitsee tapauskohtaisesti sen kokouksen julkisena järjestämisen tarkoituksenmukaisuuden.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami valtuustoaloite Kvsto 10.12.2014 asia 13

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 451

HEL 2014-014951 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/5

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/6

§ 498

**V 20.5.2015, Ryj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite vuoden 2030
päästövähennystavoitteen asettamiseksi Helsingissä**

HEL 2014-012200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo valtuustoaloite Kvsto 8.10.2014 asia 21

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Valtuutettu Leo Stranius ja 52 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki asettaa oman päästövähennystavoitteen vuodelle 2030.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungin ilmastotyötä ohjaavat kaupungin strategiaohjelma, kaupungin ympäristöpolitiikka ja kaupungin energiapoliittiset linjaukset. Kaupunginvaltuusto on asettanut seuraavat ilmastotavoitteet:

- Hiilineutraali Helsinki 2050
- koko kaupunkialueen päästöjen vähentäminen 30 % ja energiatuotannon päästöjen vähentäminen 20 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä.
- Energiatehokkuuden parantaminen vähintään 20 % per asukas vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuoteen 2005.

- Uusiutuvan energian osuus Helsingin Energian sähkön, kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen hankinnasta vähintään 20 % vuonna 2020.

- Ilmastomuutokseen sopeutuminen integroidaan kaikkeen kaupungin toimintaan riskien minimoimiseksi. Ilmastomuutoksen vaikutuksista ja keinoista siihen varautumiseksi viestitään kuntalaisille ja yrityksille.

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia asettaa tavoitteeksi alentaa pääkaupunkiseudun hiilidioksidipäästöjä asukasta kohti 39 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna.

Helsingissä merkittävimmät kasvihuonepäästöjen aiheuttajat ovat sähkön- ja lämmönkulutus sekä liikenne. Vuonna 2013 päästöistä 46 % oli peräisin kaukolämmityksestä, 8 % öljy- ja sähkölämmityksestä ja 23 % liikenteestä. Vuosien 1990-2013 välillä kaupungin alueen kokonaispäästöt ovat laskeneet 21 %. Asukaskohtaiset päästöt olivat 37 % alemmalla tasolla kuin vuonna 1990. Tärkein yksittäinen syy päästövähennykseen on ollut maakaasun käytön lisääminen kivihiilen sijaan energiatuotannossa. Myös kaatopaikkakaasun keräämisellä kaatopaikoilta on ollut suuri merkitys.

Helsinki tavoittelee hiilineutraalisuutta vuoteen 2050 mennessä. Hiilineutraalisuus tarkoittaa sitä, että kaupunkialueen päästöt ovat nolla laskennallisesti vuoden aikana. Vuoteen 2050 mennessä Helsingin kaupunkialueen vuotuisia päästöjä voidaan vähentää 92 % vuoden 1990 lähtötasosta, mikäli Helen Oy:n tavoite olla hiilineutraali sekä päästöselvityksessä esitetyt lisätoimenpiteet toteutetaan.

Vuonna 2014 valmistuneessa Helsingin päästös selvityksessä arvioidaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä vuoteen 2050 asti sekä uusia kustannustehokkaita toimenpiteitä vähentää päästöjä vuoteen 2020 mennessä. Raportissa esitetään 18 lisätoimenpidettä vuoden 2020 30 %:n päästötavoitteen saavuttamiseksi ja arvioidaan niiden kustannuksia sekä päästövähennys- ja energiansäästövaikutuksia vuoteen 2020 asti. Lisäksi on arvioitu Helen Oy:n kehitysohjelman vaikutus päästöihin. Sen pohjalta voidaan arvioida mahdollisia päästötavoitteita vuodelle 2030.

Päästöjen muutos vuosien 1990-2030 välillä eri skenaarioiden mukaan (suluissa on esitetty päästövähennys asukasta kohden):

- Helenin kehitysohjelman toteutuksen ja lisätoimenpiteiden kanssa -60 % (-72 %)

- Helenin kehitysohjelman toteutus -57 % (-70 %)

11.05.2015

Kj/6

- Helenin kehitysohjelmaa ei toteuteta, mutta lisätoimet toteutetaan -39 % (-58 %)

- Toteutetaan vain nykyiset toimet -35 % (-55 %)

Ympäristökeskuksen johdolla on laadittu ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tiekartta vuoteen 2050. Tiekartassa tarkastellaan tietä hiilineutraaliin Helsinkiin ja kerrotaan kaupungin tavoitteista ja toimista hillitä ilmastonmuutosta ja sopeutua siihen.

Kaupunginhallitus toteaa, että päästövähennys riippuu Helen Oy:n ratkaisuksista. Päästötavoitteet vuodelle 2030 voidaan asettaa vasta Helen Oy:n kehitysohjelmasta tehdyn päätöksen jälkeen. Esitetyt päästötavoitteet ovat saavutettavissa Helenin kehitysohjelman edetessä valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo valtuustoaloite Kvsto 8.10.2014 asia 21

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 452

HEL 2014-012200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/6

Ympäristölautakunta 10.02.2015 § 69

HEL 2014-012200 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Ilmasto muuttuu vääjäämättä. Sen pääaiheuttaja on fossiilisten polttoaineiden poltosta syntyvä hiilidioksidi. Ilmastonmuutos on jo alkanut, joten hillinnän lisäksi joudutaan sopeutumaan muuttuvaan ilmastoon. Päästöjen radikaali vähentäminen auttaa kuitenkin hillitsemaan ilmastonmuutosta. Vaikka päästöt saataisiin kuriin, jatkuu lämpeneminen vuosisatojen ajan jo ilmakehään päästettyjen kasvihuonekaasupäästöjen seurauksena. Mikäli päästöjä ei maailmanlaajuisesti saada laskettua puoleen vuoteen 2050 mennessä, kiihtyy lämpeneminen ja seuraukset voivat olla arvaamattomia ihmiskunnan kannalta. IPCC eli kansainvälinen ilmastopaneeli esittää, että teollistuneiden maiden tulisi alentaa päästöjään noin 90 prosenttia verrattuna vuoteen 1990.

Ympäristökeskuksen johdolla on käynnistetty ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tiekartan laadinta vuoteen 2050. Tiekartassa tarkastellaan tietä hiilineutraaliin Helsinkiin ja kerrotaan kaupungin tavoitteista ja toimista hillitä ilmastonmuutosta ja sopeutua siihen. Helsingin kasvu aiheuttaa haasteen päästöjen vähentämiselle. Helsinki varautuu uudessa yleiskaavassa siihen, että kaupungissa on jopa 270 000 asukasta nykyistä enemmän. Kaupunki voi omilla ohjauskeinoilla vaikuttaa päästöihin, mutta toimia edellytetään koko yhteiskunnalta niin asukkailta kuin alueen yrityksiltä. Päästöjen vähentäminen voi olla yhteiskuntataloudellisesti hyvinkin kannattavaa ja se luo uutta liiketoimintaa.

Helsingin nykyiset ilmastotavoitteet

Helsingin ilmastotyötä ohjaavat Helsingin kaupungin strategiaohjelma, Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikka ja Helsingin energiapoliittiset linjaukset. Näissä asiakirjoissa kaupunginvaltuusto on asettanut seuraavat ilmastotavoitteet:

- Hiilineutraali Helsinki 2050
- Koko kaupunkialueen päästöjen vähentäminen 30 prosentilla ja energiantuotannon päästöjen vähentäminen 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä.
- Energiatehokkuus on parantunut vähintään 20 prosenttia per asukas vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuoteen 2005.
- Uusiutuvan energian osuus Helsingin Energian sähkön,

kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen hankinnasta on vähintään 20 prosenttia vuonna 2020.

- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen integroidaan kaikkeen kaupungin toimintaan riskien minimoimiseksi. Ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja keinoista siihen varautumiseksi viestitään kuntalaisille ja yrityksille.

Helsinki on sitoutunut eri sopimukseen ja julistukseen kuten valtiovallan kanssa tehtyyn kaupunkien energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja Covenant of Mayors kaupunginjohtajien yleiskokouksen sitoumukseen. Yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymä pääkaupunkiseudun ilmasto- ja sopeutumisstrategia. Helen on asettanut tavoitteekseen muuttaa oma energiantuotantonsa hiilineutraaliksi vuoteen 2050 mennessä.

- Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian mukaan asukaskohtaisia päästöjä vähennetään -39 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta.

- Kaupunginjohtajien yleiskokouksen sitoumuksen mukaan kaupungin vaikutuspiirissä (pois lukien energiantuotanto, jätehuolto, laivaliikenne) olevia päästöjä vähennetään 20 % vuoteen 2020 mennessä.

- Kuntien energiatehokkuussopimuksen mukaan kaupungin oman toiminnan energiaa säästetään 9 % verrattuna vuoden 2005 tasoon vuoteen 2016 mennessä.

Helsingin nykyisistä ilmastotavoitteista ja toimista saa tietoa Stadinilmasto.fi –nettisivuilta.

Muiden kaupunkien ilmastotavoitteita

Monet kaupungit ympäri maailmaa ovat ottaneet vahvan roolin ilmastonmuutoksen hillinnässä. Suomessa jopa 22 ns. Hinku-kuntaa tavoittelee hiilineutraalisuutta vuonna 2030 vähentäen päästöjään 80 prosenttia. Isommista kaupungeista Turku aikoo olla hiilineutraali vuonna 2040 ja Tampere 2050. Vuoden 2020 asukaskohtaiseksi tavoitteeksi Oulu, Vantaa ja Espoo ovat asettaneet 20 prosentin päästöjen vähentämisen, mikä käytännössä kuitenkin sallii kokonaispäästöjen kasvun kaupunkien kasvaessa. Tampereen asukaskohtaisena tavoitteena on alentaa päästöjä 40 % vuosien 1990–2025 välillä.

Kööpenhaminalla on tavoitteena olla hiilineutraali vuonna 2025 ja Amsterdam aikoo vähentää päästöjä 40 % siihen mennessä. Tukholman tavoitteena on vähentää päästöjä 40 % vuoteen 2015 mennessä ja olla fossiilisesta energiasta vapaa vuonna 2050.

Kaupunkien vertailu on kuitenkin haasteellista, koska laskennassa voidaan käyttää eri-laisia menetelmiä, päästökertoimia ja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

sektorirajauksia. Vertailuvuosi voi myös olla eri kuin yleisesti käytetty vuosi 1990. Vertailussa kannattaakin tarkastella rinnalla sektorikohtaisia indikaattoreita ja päästöjen kehittymistä suhteessa kaupungin omaan tavoitteeseen.

Helsingin päästöjen kehittyminen

Ympäristökeskus seuraa päästöjen kehittymistä ja raportoi siitä muun muassa kaupungin ympäristöraportissa. Helsingissä merkittävimmät kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttajat ovat sähkön- ja lämmönkulutus sekä liikenne: vuonna 2013 päästöistä 46 % oli peräisin kaukolämmityksestä, 8 % öljy- ja sähkölämmityksestä, 20 % kulutussähkön käytöstä ja 23 % liikenteestä. Vuosien 1990–2013 välillä kaupungin alueen kokonaispäästöt ovat laskeneet 21 prosentilla. Asukaskohtaiset päästöt olivat 37 % vuotta 1990 alemmalla tasolla. Helsinki onkin jo käytännössä saavuttanut pääkaupunkiseudun ilmastostrategian tavoitteen -39 %. Selvästi tärkein päästövähennyksen syy on ollut maakaasun käytön lisääminen kivihiilen sijaan energiantuotannossa. Toinen merkittävä syy päästövähennyksiin on ollut kaatopaikkakaasun keräys kaatopaikoilla.

Helsinki tavoittelee hiilineutraalisuutta vuoteen 2050. Hiilineutraalisuus tarkoittaa sitä, että kaupunkialueen päästöt ovat nolla laskennallisesti vuoden aikana. Vuoteen 2050 mennessä Helsingin kaupunkialueen vuotuisia päästöjä voidaan vähentää 92 % vuoden 1990 lähtötasosta, mikäli Helenin tavoite olla hiilineutraali sekä ao. päästöselvityksessä esitetyt lisätoimenpiteet toteutetaan. Hiilineutraalisuus -tavoite voidaan periaatteessa asettaa mihin vuoteen tahansa ja kompensoida sen jälkeen loput. Esimerkiksi Kööpenhamina on ottanut tavoitteekseen olla hiilineutraali vuonna 2025 ja vähentää päästöjä 50 % ja kompensoida 50 %.

Helsingin 30 % päästövähennysselvitys

Vuonna 2014 valmistui Helsingin päästöselvitys, jossa arvioitiin kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä vuoteen 2050 ja uusia kustannustehokkaita toimenpiteitä vähentää päästöjä vuoteen 2020. Raportissa esitetään 18 lisätoimenpidettä vuoden 2020 30 % päästötavoitteen saavuttamiseksi sekä arvioidaan niiden kustannuksia sekä päästövähennys- ja energiansäästövaikutuksia vuoteen 2020 asti. Lisäksi on arvioitu Helsingin Energian kehitysohjelman vaikutus päästöihin. Sen pohjalta voidaan arvioida mahdollisia päästötavoitteita vuodelle 2030.

Päästöjen muutos vuosien 1990-2030 välillä eri skenaarioiden mukaan (suluissa on esitetty päästövähennys asukasta kohden):

11.05.2015

- Helenin kehitysohjelman toteutuksen ja lisätoimenpiteiden kanssa -60 % (-72 %)
- Helenin kehitysohjelman toteutus -57 % (-70 %)
- Helenin kehitysohjelmaa ei toteuteta, mutta lisätoimet toteutetaan -39 % (-58 %)
- Toteutetaan vain nykyiset toimet -35 % (-55 %)

Ympäristölautakunta toteaa, että päästövähennys riippuu voimakkaasti Helenin ratkaisusta ja tavoite vuodelle 2030 kannattaa asettaa vasta kun kaupunginvaltuuston päätös biolaitoksesta on tehty myöhemmin tänä vuonna. Esitetyt päästötavoitteet ovat skenaarioiden valossa selkeästi saavutettavissa Helenin kehitysohjelman edetessä valtuuston tavoitteiden mukaisesti.

Ympäristölautakunta esittää, että kehitysohjelmasta tehdyn päätöksen jälkeen muodostetaan työryhmä, joka valmistelee päästötavoitteen vuodelle 2030. Samassa yhteydessä tulisi myös esittää päästötavoite asukaskohtaisena, koska asukaskohtaiset ja kokonaispäästötavoitteet sekoitetaan helposti toisiinsa sekä arvioida voidaanko hiilineutraalisuustavoitetta aikaistaa. Hillinnän lisäksi tavoitteita tulisi asettaa myös ilmastomuutokseen sopeutumiselle.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

11.05.2015

Kj/7

§ 499

V 20.5.2015, Ryj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite sähkölautan saamiseksi Helsinkiin

HEL 2014-014305 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 51 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingissä selvitettäisiin ja kokeiltaisiin sähkölauttaa matkustajaliikenteessä.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että liikennelaitos -liikelaitos vastaa Suomenlinnan yhteistariffiliikenteen hoitamisesta lauttaliikenteellä. Kaupungin kokonaan omistama Suomenlinnan Liikenne Oy hoitaa liikenteen.

Matkustajalauttojen tehokas käyttöikä Suomenlinnan liikenteessä on pitkä. Suomenlinnan henkilöliikenteeseen vuosina 1952 ja 2005 hankitut matkustajalautat ovat edelleen käytössä. Aloitteessa mainittu mahdollisuus sähkölatauksella toimivasta matkustajalautasta tullaan aikanaan ottamaan huomioon uuden kalustohankinnan

11.05.2015

Kj/7

suunnitteluvaiheessa. Helsingin olosuhteisiin sopivan koeluksen saaminen kokeiltavaksi voi osoittautua vaikeaksi.

Suomenlinnan Liikenne Oy:n omistama MS Suomenlinna II on hankittu vuonna 2005. Mikäli aluksen käyttövoiman tuotantoa on tarpeen tulevaisuudessa uusia, voidaan harkita nykyisen dieselkäyttöisen käyttövoimatuotannon muuttamista ns. hybridikäyttöiseksi tai kokonaan ladattavalla akustolla toimivaksi.

Suomenlinnan henkilöliikenteessä toimivat alukset käyttävät jo nyt rikitöntä dieselöljyä. Tältä osin voidaan jatkossa selvittää, olisiko mahdollista käyttää osittain biopohjaista dieselöljyä, jolla voitaisiin saavuttaa aloitteessa esitettyjä ympäristötavoitteita.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 453

HEL 2014-014305 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 19.03.2015 § 56

HEL 2014-014305 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) antoi kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

HKL vastaa kaupungin kokonaan omistaman Suomenlinnan Liikenne Oy:n toimesta Suomenlinnan yhteistariffiliikenteen hoitamisesta lauttaliikenteellä. HKL:llä on asiasta sopimukset HSL:n ja huoltoliikenteen osalta myös valtion kanssa. HKL:n lausunto perustuu näihin HKL:n velvoitteisiin Suomenlinnan yhteistariffiliikenteen ja huoltoliikenteen hoitamisesta.

Liikuntavirasto vastaa Helsingin saaristossa virkistys- ja vesibussiliikenteen hoitamisesta ja hoitamisessa käytettävästä kalustosta, jonka hoitamiseen tai hoitamisessa käytettävään kalustoon ei tässä lausunnossa oteta kantaa.

Matkustajalauttojen tehokas käyttöikä Suomenlinnan liikenteessä on pitkä. Suomenlinnan henkilöliikenteeseen Helsingin kaupunki on hankkinut matkustajalautat vuosina 1952 ja 2005, ja kummatkin alukset ovat edelleen käytössä. Aluksen hankintahetkellä pyritään mm. ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollisimman hyvin ajanmukaiset vaatimukset täyttävän kaluston hankintaan. Lausunnossa esitetty mahdollisuus sähkölatauksella toimivasta matkustajalautasta tullaan huomioimaan mahdollisen uuden kalustohankinnan suunnitteluvaiheessa. Tässä yhteydessä on tärkeää käyttää myös muualla saatuja kokemuksia sähkökäyttöisten matkustajalauttojen toiminnasta.

Suomenlinnan liikenteen ympärivuotinen hoitaminen asettaa liikenteessä käytettävälle kalustolle merkittävän korkean vaatimustason. Aluksen pitää mm. pystyä kulkemaan vaikeissa jääolosuhteissa ja matalissa lämpötiloissa häiriöttä. Näistä syistä Helsingin olosuhteisiin hyvin sopivan verrokkilautan saaminen koekäytettäväksi on vaikeaa.

Suomenlinnan Liikenne Oy:n omistama MS Suomenlinna II on hankittu vuonna 2005. Aluksen elinkaaren aikana tulee luultavasti tarve ajanmukaistaa ja peruskorjata aluksen käyttövoiman tuotanto. Tässä yhteydessä voidaan ottaa harkittavaksi nykyisen dieselkäyttöisen käyttövoimatuoannon muuttaminen joko ns. hybridikäyttöiseksi tai kokonaan ladattavalla akustolla toimivaksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/7

Suomenlinnan henkilöliikenteessä toimivat alukset käyttävät jo nyt rikitöntä dieselöljyä. Tältä osin voidaan jatkossa selvittää, olisiko mahdollista aluksilla käyttää osittain biopohjaista dieselöljyä, jolla voitaisiin saavuttaa esitettyjä ympäristötavoitteita.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

11.05.2015

Kj/8

§ 500

V 20.5.2015, Ryj / Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite Tove Janssonin puiston varustamisesta teeman mukaisesti

HEL 2014-014952 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Tove Janssonin puisto varustetaan ulkoisesti ja leikkivälineiltään Tove Janssonin kuvittamien hahmojen kotipuistoksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Tove Janssonin puisto on yleisilmeeltään hyväkuntoinen, eikä sinne ole lähivuosina suunnitelmassa korjaushankkeita. Puiston leikkipaikkaa on mahdollista jatkossa leikkivälineitä uusittaessa täydentää muumiaiheisilla leikkipaikkavälineillä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035

11.05.2015

Kj/8

kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 454

HEL 2014-014952 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 17.02.2015 § 79

HEL 2014-014952 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Katajanokan puiston nimi muutettiin Tove Janssonin puistoksi vuonna 2014. Kaupunginhallitus katsoin päätöstä tehdessään, että Helsingin kaupunki on näin toteuttanut merkittävän ja hienon kunnianosoituksen rakastetun taiteilijan muistamiseksi.

Tove Janssonin puisto on museoviraston listaama valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (RKY). Puisto on arvokas ja se on hyvin säilynyt esimerkki Helsingin venäläiskauden puistosta syreeneineen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Uspenskin katedraaliin vieressä. Katedraali eduspuistoineen on osa Helsingin ikonista rantamaisemaa. Tove Janssonin puistosta ei ole tehty puistohistoriallista selvitystä.

Tove Janssonin puisto on hyvin säilyttänyt historiallisen ilmeensä. Sen arvo on säilyneisyydessä ja se muistuttaa Tove Janssonin lapsuudesta, jolloin hän vietti aikaa puistossa. Muistelmissaan Jansson kertoo puiston syreeneihin liittyvän tarinan. Katajanokkaseura ry istutti yhteistyössä rakennusviraston kanssa muistosyreenin puistoon Janssonin 100-vuotissyntymäpäivänä 9.8.2014.

Katajanokan ja Kruununhaan aluesuunnitelmassa Tove Janssonin puistoon ei ole esitetty lähivuosiksi korjaushankkeita. Puisto on yleisilmeeltään hyväkuntoinen ja saman laatutasoa kuin ympäröivätkin puistot.

Tove Janssonin puiston leikkipaikkaa on mahdollista jatkossa, kun välineiden uusiminen on ajankohtaista, täydentää muumi-aiheisilla leikkipaikkavälineillä. Moomin Characters Oy Ltd on jo tehnyt sopimuksen suomalaisen leikkivälinevalmistajan kanssa. Moomin Characters Oy Ltd:n mukaan näiden välineiden sijoittamiseen puiston leikkipaikalle ei ole estettä.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

11.05.2015

Kj/9

§ 501

**V 20.5.2015, Ryj / Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite meluluvan
jatkamisesta musiikki- ja kulttuuritapahtumissa**

HEL 2015-000526 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Henrik Nyholm: Kaupunginhallitus palauttaa asian valmisteltavaksi siten, että Helsinki aloittaa dialogin valtion kanssa, jossa se suosittaa Helsinkiä koskevan yöajan määritelmän olevan jatkossa arkisin 23-07 ja perjantaisin ja lauantaisin 00-07.

Helsingille pitää luoda mahdollisuus olla kansainvälisesti kilpailukykyinen muiden pohjoismaalaisten kaupunkien kanssa, joista useissa aikataulut kulttuuritapahtumissa ovat suopeammat. Helsingissä jatkolupia myönnetään sattumanvaraisesti, eikä se luo hyviä edellytyksiä tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen. Helsingin musiikkifestivaalit ovat myös kansainvälisesti hyvin arvostettuja. Festivaaleilla ja kulttuuritapahtumilla on sosiaalisen hyvinvoinnin lisäksi Helsingille huomattava työllistävä ja taloudellinen merkitys.

Kannattaja: Lasse Männistö

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Kaupunginhallitus palauttaa asian valmisteltavaksi siten, että Helsinki aloittaa dialogin valtion kanssa, jossa se suosittaa Helsinkiä koskevan yöajan määritelmän olevan jatkossa arkisin 23-07 ja perjantaisin ja lauantaisin 00-07.

Jaa-äännet: 1

Arja Karhuvaara

Ei-äännet: 14

Emma Kari, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Lasse Männistö, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Mika

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/9

Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 1 - 14 kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami valtuustoaloite Kvsto 14.1.2015 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessa, että kaupungissa järjestettävien musiikki- ja kulttuuritapahtumien ulkoilmakonserttien päättymisaikaa pidennetään siten, että soittoaika olisi sunnuntaista torstaihin kello 23.00 sekä perjantaisin ja lauantaisin kello 24.00.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan tapahtumajärjestäjien tulee tehdä kirjallinen ilmoitus eli meluilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle erityisen häiritsevää melua aiheuttavista tilaisuuksista kuten konserteista ja muista ulkoilmatapahtumista, joissa esitetään äänentoistoa edellyttävää musiikkia. Lain 122 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen on tehtävä ilmoituksen johdosta päätös, jossa tarvittaessa annetaan meluhaittojen torjuntaa koskevia määräyksiä. Määräykset voivat koskea esimerkiksi päättymisaikoja, sallittuja melutasoja ja

melumittausten järjestämisestä. Tapahtumien meluvalvonta perustuu ympäristönsuojelulakiin ja kaupunginvaltuuston hyväksymiin, ympäristönsuojelulain nojalla annettuihin ympäristönsuojelumääräyksiin.

Helsingin ympäristökeskus noudattaa erityisen häiritsevää melua aiheuttavien tilapäisten tapahtumien melun aikarajoituksissa pääsääntöä, jonka mukaan useampipäiväisten ulkoilmatapahtumien on päätyttävä viimeistään kello 22.00. Tämä yöajan alkamisen raja pohjautuu valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992) ja sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysoppaassa (2003:1) käytettyyn yöajan määrittelyyn. Yksipäiväinen tapahtuma voi kestää kello 23.00 asti.

Tästä pääsäännöstä on toisinaan poikettu tapahtumapaikkakohtaisen harkinnan perusteella. Poikkeuksia on sallittu pääsääntöisesti yksi tapahtumapaikkaa kohden, Näin on voitu pitää naapurustolle aiheutuvat meluhaitat kohtuullisina. Muissa Pohjoismaissa ja Euroopan maissa konserttien päättymisaajat vastaavat varsin hyvin Helsingin päättymisaikoja. Ympäristökeskuksen saaman asiakaspalautteen mukaan musiikkimelun aiheuttama häiriö kasvaa merkittävästi klo 22 jälkeen.

Kaupunginjohtajan 28.11.2012 asettama melutyöryhmä selvitti Helsingissä pidettävien ulkoilmakonserttien melurajoja, ympäristömääräysten melurajat ylittäneiden konserttien määrää ja ylitysten kestoja. Lisäksi työryhmä selvitti kilpailevien kaupunkien toimintatapoja tapahtumien meluasioissa. Työryhmän mietintö valmistui 27.5.2013

Työryhmän mietinnön mukaan Helsingin ympäristökeskuksen asettamia melutason rajoja ei koeta toiminnalle haitalliseksi. Ongelmaksi muodostuvat aikarajat ja niiden harkinnanvarainen ja toimijoiden kannalta ennakoimaton ja usein liian myöhään tapahtuva päätöksenteko.

Mietinnössä todetaan, että kesän 2012 melua aiheuttavat tapahtumat sijoittuivat tasaisesti ympäri kaupunkia ja melupäätöksen määräyksiä rikkoneita konsertteja oli vuosina 2011–2012 neljä kpl (missään tapauksessa ei ylitetty melutasoa vaan konsertit venyivät järjestäjästä riippumattomista syistä puolesta tunnista tuntiin). Kuutoskaupungit (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu) ovat yrittäneet löytää hyviä yhteisiä toimintamalleja tapahtumien meluasioden yhtenäistämässä, mutta toistaiseksi niitä ei ole löydetty.

Melutyöryhmän mietinnön pohjalta kaupunginjohtaja päätti 16.4.2014 kehottaa elinkeino-osastoa valmistelemaan kaupungin

strategiaohjelmassa 2013-2016 mainittua tapahtumapaikkojen konseptointia, mukaan lukien suositeltavia melutaso- ja aikarajoja. Lisäksi kehoitettiin valmistelevaan yhdessä ympäristökeskuksen kanssa esityksen suositeltavista aikarajojen joustovaihtoehdoista osana tapahtumapaikkakohtaista konseptointia siten, että ulkoilmakonserttien päättymisaika olisi lähtökohtaisesti arkisin klo 23.00 ja viikonloppuisin klo 24.00, yksipäiväisen tapahtuman oletusaikarajan ollessa klo 24.00. Tämä konseptointityö on vireillä.

Ympäristökeskukseen vuosittain tulevista noin 200 - 250 meluilmoituksesta 70 - 80 koskee erilaisten ulkoilmatapahtumien melua. Kaikille tapahtumille on valmisteltu myönteinen päätös. Päättymisaikaa on rajoitettu vain hyvin harvoin. Tällöin perusteena on ollut myöhään yöhön jatkuvaksi suunniteltu monipäiväinen ulkoilmakonsertti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami valtuustoaloite Kvsto 14.1.2015 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 455

HEL 2015-000526 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/9

timo.linden(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 24.03.2015 § 121

HEL 2015-000526 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Sami Muttilaisen valtuustoaloitteesta ulkoilmakonserttien päättymisajan pidentämisestä.

Kaupungin strategian mukaan Helsingin tavoitteena on olla hauska ja toimiva tapahtumakaupunki. Yhtenä osana tähän kuuluvat erilaiset kaupunkia elävöittävät tapahtumat. Myös ympäristölautakunta tukee toiminnallaan tätä tavoitetta huomioiden sekä tapahtumien järjestäjät ja asiakkaat että myös muut kaupunkilaiset.

Ympäristökeskukseen tulee vuosittain noin 200 - 250 meluilmoitusta, joista 70 - 80 koskee erilaisten ulkoilmatapahtumien melua. Kaikille tapahtumille on valmisteltu myönteinen päätös. Päättymisaikaa on rajoitettu vain hyvin harvoin. Tällöin perusteena on ollut myöhään yöhön jatkuvaksi suunniteltu monipäiväinen ulkoilmakonsertti. Ympäristökeskuksen noudattama, useiden vuosien aikana muotoutunut toimintalinja on osoittautunut toimivaksi kompromissiksi, jolla turvataan kaikille kaupunkilaisille viihtyisä ympäristö. Jatkossa on kuitenkin kiinnitettävä erityishuomiota siihen, ettei kaupunkikulttuuria rajoiteta liiaksi yksittäisten valitusten perusteella, vaan päätöksissä huomioidaan kaupungin kokonaisuus.

Kaupunginkanslia on käynnistämässä tapahtumapaikkojen konseptointiin tähtävää projektia. Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että niin tapahtumajärjestäjiä kuin asukkaita voidaan jatkossa palvella tapahtuma-asioissa nykyistä paremmin ja ennakoitavammin.

Meluilmoitusmenettely

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan tapahtumajärjestäjien tulee tehdä kirjallinen ilmoitus eli meluilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle erityisen häiritsevää melua aiheuttavista tilaisuuksista kuten konserteista ja muista ulkoilmatapahtumista, joissa esitetään äänentoistoa edellyttävää musiikkia. Lain 122 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen on tehtävä ilmoituksen johdosta päätös, jossa tarvittaessa annetaan meluhaittojen torjuntaa koskevia määräyksiä. Määräykset voivat koskea esimerkiksi päättymisaikoja, sallittuja melutasoja ja melumittausten järjestämistä. Tapahtumien meluvalvonta perustuu

ympäristönsuojelulakiin ja kaupunginvaltuuston hyväksymiin, ympäristönsuojelulain nojalla annettuihin ympäristönsuojelumääräyksiin. Lisäksi päätösvalmistelussa huomioidaan Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut konserttien päättymisajoista.

Ulkoilmatapahtumien päättymisajat Helsingissä

Helsingin ympäristökeskus noudattaa erityisen häiritsevää melua aiheuttavien tilapäisten tapahtumien melun aikarajoituksissa pääsääntöä, jonka mukaan useampipäiväisten ulkoilmatapahtumien on päätyttävä viimeistään kello 22.00. Tämä yöajan alkamisen raja pohjautuu valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992) ja sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysoppaassa (2003:1) käytettyyn yöajan määrittelyyn. Yksipäiväinen tapahtuma voi kestää kello 23.00 asti.

Tästä pääsäännöstä voidaan poiketa tapahtumapaikkakohtaisen harkinnan perusteella ottaen huomioon muun muassa muiden tapahtumien määrä, kesto ja ajoitus alueella ja sen lähiympäristössä sekä melun leviämisolosuhteet konserttipaikalla. Poikkeuksia on sallittu pääsääntöisesti yksi tapahtumapaikkaa kohden. Ympäristökeskuksen kokemuksen mukaan tätä linjaa noudattamalla on voitu pitää naapurustolle aiheutuvat meluhaitat kohtuullisina. Ympäristökeskuksen tietojen mukaan muissa Pohjoismaissa ja Euroopan maissa konserttien päättymisajat vastaavat varsin hyvin Helsingin päättymisaikoja.

Ympäristölautakunta toteaa, että päättymisajalla on kaikkein suurin merkitys konserttimelun häiritsevyyteen. Häiritsevyys kasvaa mitä myöhempään konsertti jatkuu. Ympäristökeskuksen saaman asukaspalautteen perusteella musiikkimelun aiheuttama häiriö kasvaa merkittävästi kello 22.00 jälkeen. Toisaalta on huomioitava asiakaspalautteen edustavuus verrattuna musiikkitapahtumien kävijäjoukkoon ja kaupungin saamaan kokonaisuhyötyyn. Kaupunkitapahtumat ovat osa viihtyisää kaupunkikulttuuria, ja ne kuuluvat kaupunkiasumiseen, eikä ympäristökeskus voi varmistaa täyttä hiljaisuutta kaupungissa myöskään yöaikaan.

Tapahtumapaikkakonseptointi

Helsingin keskeisimpien tapahtumapaikkojen konseptointi on käynnistymässä kaupunginkanslian koordinoimana. Konseptoinnin tavoitteena on osoittaa tapahtumille ja niiden kohderyhmille sopivat tapahtumapaikat. Lisäksi konseptoinnin tavoitteena on muun muassa tiedottamisen ja viestinnän kehittäminen sekä ympäristöasioiden huomioimisen vahvistaminen.

Ympäristölautakunta toteaa, että tapahtumapaikkakonseptoinnissa olisi tarpeen määritellä tapahtumien vuosittainen enimmäismäärä, ohjeelliset päättymisajat, mahdolliset hiljaiset ajanjaksot ja suunnitelma asukkaiden tiedottamisesta. Tämä parantaisi meluilmoituspäätösten ennakoitavuutta ja palvelisi tapahtumanjärjestäjiä, alueiden vuokraajia ja asukkaita parhaiten. Samalla asukkaiden kokema meluhaitta pienenesi, kun tapahtumapaikan toiminta suunniteltaisiin ja sovitettaisiin ympäristömelu huomioon ottaen ja naapureille etukäteen tiedottaen. Ennakkotiedon lisäksi olisi tärkeää järjestää asukkaille mahdollisuus palautteenantoon. Konseptoinnin toimivuus voitaisiin jokaisen tapahtumakauden jälkeen arvioida ja tarkistaa seuraavaa vuotta varten.

Konseptoinnin avulla tapahtumia voitaisiin mahdollisesti hajauttaa useammalle alueelle mukaan lukien keskustan ulkopuoliset alueet. Kun tapahtumapaikkoja olisi enemmän, olisi mahdollista järjestää nykyistä enemmän pidempään kestäviä konsertteja.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus pyytää ympäristölautakunnalta lausuntoa Sami Muttilaisen valtuustoaloitteesta ulkoilmakonserttien päättymisajan pidentämisestä siten, että soittoaika olisi sunnuntaista torstaihin kello 23.00 sekä perjantaisin ja lauantaisin kello 24.00. Aloitteen mukaan muissa Pohjoismaissa ja Tallinnassa meluluvat ovat tuntia tai kahta pidemmät, ja myös muun Euroopan mittakaavassa Helsingissä ollaan kaukana perässä. Lisäksi aloitteen mukaan muissa Suomen kaupungeissa rajoitukset ovat suopeammat. Tapahtumat elävöittävät, lisäävät kaupungin houkuttelevuutta ja kansainvälistä tunnettavuutta.

Käsittely

24.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Alviina Alametsä: Lisäysehdotus kappaleen kolme (3) loppuun: "Jatkossa on kuitenkin kiinnitettävä erityishuomiota siihen, ettei kaupunkikulttuuria rajoiteta liiaksi yksittäisten valitusten perusteella, vaan päätöksissä huomioidaan kaupungin kokonaisuus."

Kannattajat: Joonas Haavisto

Vastaehdotus:

Alviina Alametsä: Poistetaan kappaleesta 7 (7): "Ympäristökeskuksen tietojen mukaan muissa Pohjoismaissa ja Euroopan maissa konserttien päättymisajat vastaavat varsin hyvin Helsingin päättymisaikoja."

Kannattajat: Joonas Haavisto

Vastaehdotus:

Alviina Alametsä: Poistetaan kappaleesta 8 (8): Yöaikainen melu voi häiritä nukkumista. Eniten melu haittaa vanhuksia, sairaita ja lapsiperheitä.

Kannattajat: Joonas Haavisto

Vastaehdotus:

Alviina Alametsä: Lisäysehdotus kappaleen 8 loppuun: "Toisaalta on huomioitava asiakaspalautteen edustavuus verrattuna musiikkitapahtumien kävijäjoukkoon ja kaupungin saamaan kokonaisuhyötyyn. Kaupunkitapahtumat ovat osa viihtyisää kaupunkikulttuuria, ja ne kuuluvat kaupunkiasumiseen, eikä ympäristökeskus voi varmistaa täyttä hiljaisuutta kaupungissa myöskään yöaikaan."

Kannattajat: Joonas Haavisto

Vastaehdotus:

Alviina Alametsä: Lisäysehdotus uudeksi kappaleeksi kappaleen 8 jälkeen: "Kaupungissa melurajat ovat ohjeellisia, sillä jo esimerkiksi liikenne ja ravintolat aiheuttavat hankalasti kontrolloitavaa kaupunkimelua. Myös muut kuin musiikkitapahtumat saattavat aiheuttaa kaupungissa huomattavaa melua etenkin kesäisin yöaikaan. "

Kannattajat: Joonas Haavisto

Vastaehdotus:

Alviina Alametsä: Lisäysehdotus uudeksi kappaleeksi kappaleen 8 jälkeen: "Ympäristökeskuksen tavoitteena onkin edistää neuvottelukulttuuria ja dialogia tapahtumanjärjestäjien ja asukkaiden kesken. Asukkaiden varautumista meluisiin tapahtumiin helpottaa etukäteen niistä saatava mahdollisimman tarkka tieto. Tavoitteena on sekä kuunnella kaupunkilaisia ja ohjata heitä keskusteluun tapahtumanjärjestäjien kanssa, että mahdollistaa kaupunkitapahtumien järjestäminen jatkossakin - myös yöaikaan."

Kannattajat: Joonas Haavisto

Esittelijä jätti päätöksestä eriävän mielipiteen. Perustelu: "Jätän eriävän mielipiteen, koska ratkaisu johtaa virheelliseen lain tulkintaan ja on oikeuskäytännön vastainen."

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisäysehdotus kappaleen kolme (3) loppuun: "Jatkossa on kuitenkin kiinnitettävä erityishuomiota siihen, ettei kaupunkikulttuuria

rajoiteta liiksi yksittäisten valitusten perusteella, vaan päätöksissä huomioidaan kaupungin kokonaisuus.”

Jaa-äännet: 2

Miriikka Laakkonen, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 6

Alviina Alametsä, Joonaa Haavisto, Hanna Lähteenmäki, Sirpa Norvio, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 1

Timo Latikka

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappaleesta 7 (7): ”Ympäristökeskuksen tietojen mukaan muissa Pohjoismaissa ja Euroopan maissa konserttien päättymisajat vastaavat varsin hyvin Helsingin päättymisaikoja.”

Jaa-äännet: 6

Miriikka Laakkonen, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Sirpa Norvio, Leo Stranius, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 3

Alviina Alametsä, Joonaa Haavisto, Timo Pyhälähti

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappaleesta 8 (8): Yöaikainen melu voi häiritä nukkumista. Eniten melu haittaa vanhuksia, sairaita ja lapsiperheitä.

Jaa-äännet: 4

Miriikka Laakkonen, Timo Latikka, Leo Stranius, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 5

Alviina Alametsä, Joonaa Haavisto, Hanna Lähteenmäki, Sirpa Norvio, Timo Pyhälähti

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisäsehdotus kappaleen 8 loppuun: ”Toisaalta on huomioitava asiakaspalautteen edustavuus verrattuna musiikkitapahtumien kävijäjoukkoon ja kaupungin saamaan kokonaishyötyyn. Kaupunkitapahtumat ovat osa viihtyisää kaupunkikulttuuria, ja ne kuuluvat kaupunkiasumiseen, eikä

ympäristökeskus voi varmistaa täyttä hiljaisuutta kaupungissa myöskään yöaikaan."

Jaa-äännet: 3

Hanna Lähteenmäki, Sirpa Norvio, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 5

Alviina Alametsä, Joonas Haavisto, Miriikka Laakkonen, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 1

Timo Latikka

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisäsehdotus uudeksi kappaleeksi kappaleen 8 jälkeen:

"Kaupungissa melurajat ovat ohjeellisia, sillä jo esimerkiksi liikenne ja ravintolat aiheuttavat hankalasti kontrolloitavaa kaupunkimelua. Myös muut kuin musiikitapahtumat saattavat aiheuttaa kaupungissa huomattavaa melua etenkin kesäisin yöaikaan. "

Jaa-äännet: 5

Miriikka Laakkonen, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Sirpa Norvio, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 4

Alviina Alametsä, Joonas Haavisto, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisäsehdotus uudeksi kappaleeksi kappaleen 8 jälkeen:

"Ympäristökeskuksen tavoitteena onkin edistää neuvottelukulttuuria ja dialogia tapahtumanjärjestäjien ja asukkaiden kesken. Asukkaiden varautumista meluisiin tapahtumiin helpottaa etukäteen niistä saatava mahdollisimman tarkka tieto. Tavoitteena on sekä kuunnella kaupunkilaisia ja ohjata heitä keskusteluun tapahtumanjärjestäjien kanssa, että mahdollistaa kaupunkitapahtumien järjestäminen jatkossakin - myös yöaikaan."

Jaa-äännet: 5

Miriikka Laakkonen, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Sirpa Norvio, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 4

Alviina Alametsä, Joonas Haavisto, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

11.05.2015

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Tanja Rajamäki, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32008
tanja.rajamaki(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 03.03.2015 § 29

HEL 2015-000526 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi aloitteesta seuraavan lausunnon:

Aloitteessa otetaan kantaa Helsingin pitkäaikaiseen keskusteluun konserttien melusta. Tässä keskustelussa kulttuurikeskus on aina edustanut nykykäytäntöä sallivampaa kantaa.

Aloitteessa esitetyt uudet kellonaikarajat ovat hyvin samansuuntaisia kuin kaupunginjohtajan 28.11.2012 asettaman melutyöryhmän mietinnössä mainitut. Nämä kellonaikarajat mahdollistaisivat kaupungissa omaehtoisesti syntyvän tapahtumakannan toiminnan nykyistä selvästi paremmin sekä palauttaisivat Helsingin kansainvälisten tapahtumien suhteen kilpailukykyiseksi tapahtumapaikaksi. Esitetyt kellonaikarajat eivät tosiasiallisesti hankaloita monenkaan asukkaan elämää.

Helsingin tapahtumakanta on melko tasaisesti levittänyt. Vaikka tapahtumia on paljon, eivät ne useinkaan häiritse samoja asukkaita. Olympiastadionin melu ei kanna siihen osaan Töölöä, jota Hietaniemen rannan konsertti häiritsee ja toisaalla Kalasataman kentän ja Suvilahden tapahtumien melut eivät nekään risteä. Suurimmassa osassa vakiintuneita tapahtumapaikkoja on yksi tai kaksi tapahtumaa vuodessa. Helsingin ainoa ensisijaisesti tapahtumille suunniteltu alue on Suvilahden kenttä, jonka tasaisuuden ansiosta alueelta kantautuva melu lähes poikkeuksetta leviää eri suuntaan kuin edellisen tapahtuman, kun lavojen suuntaus on joka tapahtumassa erilainen.

Asioista päättävä elin - ympäristökeskus - on asiassa lupaviranomainen. Poliittinen tahto näkyy ympäristönsuojelumääräysten sanamuodoissa, joita tässä aloitteessa esitetään muutettaviksi. Tulee muistaa, että harkintaa voi käyttää nykyistä selvästi enemmän. Ei ole lakia tai direktiiviä, joka sanelisi mikä on yöaikaisen melun korkein sallittu desibelitaso. Muiden kaupunkien lupakäytännöt osoittavat, että halutessaan viranomainen voi käyttää kokonaisharkintaa, joka johtaa aloitteen mukaisiin soittoaikarajoituksiin.

11.05.2015

Helsingin nykykäytännöt ovat tiukat ja näin ollen rajoittavat Helsingin kehittymistä nykyistä monipuolisemmaksi ja elävämmäksi kulttuurikaupungiksi.

On aiheellista todeta, että esitetty muutos lupakäytäntöihin ei aiheuta lainkaan kustannuksia Helsingille. Mikäli se johtaa menestyksekkäämpiin tapahtumiin, luo se työllisyyttä ja yritysten elinvoimaisuutta.

Käsittely

03.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Juha-Pekka Väisänen: Esitän viiden kappaleen alkua muutettavaksi. Poistetaan ajatus poliittisen linjauksen vaikeudesta. Viides kappale muutetaan alkamaan seuraavasti:

"Asioista päättävä elin - ympäristökeskus - on asiassa lupaviranomainen. Poliittinen tahto näkyy ympäristönsuojelumääräysten sanamuodoissa, joita tässä aloitteessa esitetään muutettaviksi. Tulee muistaa, että harkintaa voi käyttää nykyistä selvästi enemmän. .."

Kannattajat: Risto Kolanen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimieleisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

11.05.2015

Kj/10

§ 502

V 20.5.2015, Stj / Valtuutettu Leo Straniuksen aloite vegaaniruuan saamiseksi kaupungin päiväkoteihin

HEL 2014-010501 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 39 muuta valtuutettua ovat tehneet 27.8.2014 valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Helsingin päiväkodeissa otetaan käyttöön mahdollisuus valita lapselle myös vegaaniruoka.

Kaupunginhallitus käsitteli asian kokouksessaan 16.2.2015 § 172 ja päätti palauttaa sen uudelleen valmisteltavaksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2015 valmistuvat ravitsemussuositukset lasten päivähoitoruokailun suhteen huomioidaan. Lisäksi esityksen kustannusvaikutuksista tulee saada kattavampi arvio.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa. Valtuusto käsittelee aloitteita vähintään neljä kertaa kalenterivuodessa. Jos

työjärjestyksessä tarkoitettu määräaika ylittyy sen vuoksi, että kaupunginhallitus päättää palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi, aloite käsitellään määräajan päättymistä seuraavassa aloitteita käsittelevässä valtuuston kokouksessa ja tässä tapauksessa se on 20.5.2015.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että lasten hyvän ravitsemuksen saavuttamiseksi voimassa olevat ravitsemussuositukset ohjaavat varhaiskasvatusvirastossa päivähoidon ruokalista- ja ateriasuunnittelua. Päivähoidon ateriat muodostavat noin 2/3 lapsen päivittäisestä ravinnontarpeesta muodostaen yhdessä kotona nautittujen aterioiden kanssa lapsen ruokavalion kokonaisuuden. Helsingissä päivähoidossa ruokailee päivittäin noin 21 000 lasta. Ruuan ravitsemuksellinen laatu on lasten hyvinvoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeää.

Päivähoidon ruokalista suunnitellaan keskitetysti yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Päivähoidon ruokapalvelujen järjestämistä ohjaa varhaiskasvatusviraston ja Palmia-liikelaitoksen välinen sopimus, joka perustuu sosiaalivirastossa 2.10.2010 allekirjoitettuun sopimukseen ja se on päivitetty varhaiskasvatusvirastolle 31.1.2014. Ruokatuotteiden tuotekehityksen resursseista vastaa Palmia-liikelaitos.

Päiväkotihoidossa keskimääräinen lapsikohtainen ateriakustannus on tällä hetkellä 7,26 euroa päivässä (aamupala 1,83 euroa, lounas 3,60 euroa ja välipala 1,83 euroa). Vegaaniruokavalion toteuttaminen toimipisteissä lisää työtä suunnittelussa, raaka-aineiden hankinnassa ja -hallinnassa sekä ruoan valmistamisessa ja tarjoilussa. Palveluntuottaja on ilmoittanut, että ruoan toteuttaminen ilman kananmunaa ja maitotaloustuotteita lisää kustannuksia 4,80 euroa/ruokailija/päivä. Kustannuksesta soijajuoman osuus on 0,80 euroa/päivä. Yhden lapsen vegaanialterian lisäkustannukset vuodessa (225 toimintapäivää) ovat 1 080 euroa. Lisätyön osuus kustannuksesta on 64,6 %, raaka-aineiden hallinnan ja varastoinnin osuus on 33,4 % ja muiden kulujen osuus 2,1 %. Näiden kustannusten lisäksi palveluntuottajan aloituskustannukset ovat noin 10 000 euroa.

Lasten hyvän ravitsemuksen saavuttamiseksi ravitsemussuositukset ohjaavat päivähoidon ruokalista- ja ateriasuunnittelua. Koko väestölle tarkoitettujen yleisten suomalaisten ravitsemussuositusten uusittu vuonna 2014. Tämän lisäksi tietyille väestöryhmille on annettu erillisiä ravitsemussuosituksia, joissa on otettu huomioon kyseisten väestöryhmien ravitsemukselliset erityistarpeet. Sosiaali- ja terveysministeriön laatima ravitsemussuositus "Lapsi, perhe ja ruoka" vuodelta 2004 sisältää koko perheen ravitsemussuositukset sekä suosituksia päiväkotiruokailuun. Suositus tullaan uusimaan 2015, jolloin

11.05.2015

Kj/10

siinä tullaan ottamaan kantaa myös lasten vegaaniruokavalioon. Valtion ravitsemusneuvottelukunta ei anna tarkempaa ennakkotietoa aikataulusta eikä sisällöstä.

Helsingin kaupungin päiväkodeissa ei tällä hetkellä tarjota vegaaniruokaa. Tilannetta voidaan tarvittaessa arvioida uudelleen. Lapselle järjestetään päiväkodissa vanhempien niin halutessa lakto-ovo-vegetaarinen ruokavalio, jossa käytetään monipuolisesti kasvikunnan tuotteita, maitovalmisteita ja kananmunaa. Mikäli uusi ravitsemussuositus on vegaaniruokavalion kannalta myönteinen, voidaan lakto-ovo-vegetaarista ruokavaliota kehittää yhteistyössä palveluntarjoajan kanssa siten, että vegaaniruokavaliota noudattavat lapset voivat useammin syödä palveluntarjoajan toimittamaa ruokaa päiväkodeissa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 460

HEL 2014-010501 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

16.02.2015 Palautettiin

09.02.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 07.04.2015 § 49

HEL 2014-010501 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Leo Straniuksen ym. valtuustoaloitteesta koskien vegaaniruoan saamista kaupunginpäiväkoteihin. Valtuustoaloite palautettiin uudelleen valmisteltavaksi lautakuntaan siten, että sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2015 valmistuvat ravitsemussuositukset lasten päivähoitoruokailun suhteen huomioidaan. Lisäksi esityksen kustannusvaikutuksista tulee saada kattavampi arvio.

Päivähoidossa ruokailee päivittäin noin 21 000 lasta. Päivähoidon ateriat kattavat 2/3 lapsen ravinnontarpeesta ja ne muodostavat yhdessä kotona nautittujen aterioiden kanssa lapsen ruokavalion kokonaisuuden. Ruoan ravitsemuksellinen laatu on lasten hyvinvoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeää.

Lasten hyvän ravitsemuksen saavuttamiseksi ravitsemussuositukset ohjaavat päivähoidon ruokalista- ja ateriasuunnittelua. Koko väestölle tarkoitetut yleiset suomalaisten ravitsemussuositukset on uusittu vuonna 2014. Tämän lisäksi tietyille väestöryhmille on annettu erillisiä ravitsemussuosituksia, joissa on otettu huomioon kyseisten väestöryhmien ravitsemukselliset erityistarpeet. Sosiaali- ja terveysministeriön laatima ravitsemussuositus "Lapsi, perhe ja ruoka" vuodelta 2004 sisältää koko perheen ravitsemussuositukset sekä suosituksia päiväkotiruokailuun. Suositus tullaan uusimaan 2015, jolloin siinä tullaan ottamaan kantaa myös lasten vegaaniruokavalioon. Valtion ravitsemusneuvottelukunta ei anna tarkempaa ennakkotietoa aikataulusta eikä sisällöstä. Helsingin kaupungin päiväkodeissa ei tällä hetkellä tarjota vegaaniruokaa. Tilannetta voidaan tarvittaessa arvioida uudelleen. Lapselle järjestetään päiväkodissa vanhempien niin halutessa lakto-ovo-vegetaarinen ruokavalio, jossa käytetään monipuolisesti kasvikkunnan tuotteita, maitovalmisteita ja kananmunaa. Mikäli uusi ravitsemussuositus on vegaaniruokavalion kannalta myönteinen, voidaan lakto-ovo-vegetaarista ruokavaliota kehittää yhteistyössä palveluntarjoajan kanssa siten, että vegaaniruokavaliota noudattavat lapset voivat useammin syödä palveluntarjoajan toimittamaa ruokaa päiväkodeissa.

Arvostamme perheiden valintoja ja pyrimme ottamaan heidän toiveensa mahdollisuuksien mukaan huomioon. Vanhempien niin halutessa, lapselle voidaan tarjota vanhempien päiväkotiin toimittamaa vegaaniruokaa. Lapsi saa ruoan päiväkodista niinä päivinä, kun ruoka sopii vegaaneille. Muina päivinä vanhemmat tuovat pääruoan. Päiväkodin keittiö täydentää kokonaisuuden energialisäkkeillä, salaattilla, leivällä ja ruokajuomalla. Aamu- ja välipalalla pyritään soveltuvasti tarjoamaan vegaanilapselle sopivaa ruokaa. Vanhemmat sopivat ruoan toimituksista päiväkodin keittiö- ja hoitohenkilökunnan kanssa. Vanhemmat vastaavat vegaanilapsen kokonaisravitsemuksesta. Vuonna 2011 tehdyn kyselyn mukaan toimintamallia noudatti noin 25 perhettä. Perheiden nykyinen määrä ei ole tiedossa. Perheiden toiveet voivat muuttua, jos toimintamalli muuttuu.

Helsingissä myös koulujen kasvisruokavalio sisältää maitotaloustuotteita ja kananmunaa. Vegaaniruokavaliota noudattaville lapsille kouluateriat järjestetään soveltuvista kasvisruokalistan ruokalajeista, joita täydennetään aterian lisäkkeillä. Kun vanhemmat haluavat lapsensa noudattavan vegaaniruokavaliota, ohjataan heidät lapsen kanssa keskustelemaan ruokavaliosta kouluterveydenhoitajan kanssa. Kouluruokailu eroaa varhaiskasvatuksen ruokailusta siten, että kouluateria kattaa 1/3 oppilaan ravitsemuksesta, kun varhaiskasvatuksen ateriat kattavat 2/3 lapsen ravinnontarpeesta.

Valtuustoaloitteessa mainitaan, että Tampereella on vegaaniruokavalio tuotu vaihtoehdoksi päiväkoteihin syksyllä 2013. Tampereen mallissa lapsi saa vegaaniruokavaliion allergiaohjelman periaatteella ja saadaksesen lapselle vegaaniruokaa on vanhempien käytävä lapsen kanssa terveydenhoitajan luona.

Päivähoidon ruokalista suunnitellaan keskitetysti yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Päivähoidon ruokapalvelujen järjestämistä ohjaa varhaiskasvatusviraston ja Palmia-liikelaitoksen välinen sopimus, joka perustuu sosiaalivirastossa 2.10.2010 allekirjoitettuun sopimukseen. Sopimus on päivitetty varhaiskasvatusvirastolle 31.1.2014. Ruokatuotteiden tuotekehityksen resursseista vastaa Palmia-liikelaitos. Vegaaniruokavaliioon sopivien ruokatuotteiden kehittämien vaatii aikaa ja ennen kaikkea taloudellista resurssia. Helsingin kouluruokailun osalta maidottomien ja kananmunattomien kasvisruokien kehittämiseen meni yhdeksän kuukautta. Vastaavia tuotteita ei ole kehitetty päivähoidon tarpeisiin, mutta kouluille kehitettyjä tuotteita voidaan hyödyntää osittain myös päivähoidossa.

Päiväkotihoidossa keskimääräinen lapsikohtainen ateriakustannus on tällä hetkellä 7,26 euroa päivässä (aamupala 1,83 euroa, lounas 3,60

euroa ja välipala 1,83 euroa). Vegaaniruokavalion toteuttaminen toimipisteissä lisää työtä suunnittelussa, raaka-aineiden hankinnassa ja -hallinnassa sekä ruoan valmistamisessa ja tarjoilussa. Palveluntuottaja on ilmoittanut, että ruoan toteuttaminen ilman kananmunaa ja maitotaloustuotteita lisää kustannuksia 4,80 euroa/ruokailija/päivä. Kustannuksesta soijajuoman osuus on 0,80 euroa/päivä. Yhden lapsen vegaanierian lisäkustannukset vuodessa (225 toimintapäivää) ovat 1 080 euroa. Lisätyön osuus kustannuksesta on 64,6 %, raaka-aineiden hallinnan ja varastoinnin osuus on 33,4 % ja muiden kulujen osuus 2,1 %. Näiden kustannusten lisäksi palveluntuottajan aloituskustannukset ovat noin 10 000 euroa.

Varhaiskasvatuslautakunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Käsittely

07.04.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti lausuntoehdotusta niin, että lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen lause "Yhden lapsen vegaanierian kustannukset vuodessa (225 toimintapäivää) ovat 1 080 euroa." muutetaan kuulumaan "Yhden lapsen vegaanierian lisäkustannukset vuodessa (225 toimintapäivää) ovat 1 080 euroa."

Vastaehdotus:

Pauliina Lehtinen: Korvataan kappale 4 seuraavalla muotoilulla:

Arvostamme ja kunnioitamme perheiden valintoja joilla on vaikutusta lasten ruokailuun ja pyrimme ottamaan ne yhdenvertaisesti huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vanhempien niin halutessa lapselle voidaan tarjota vegaaniruokaa. Tämä edellyttää kuitenkin lisäresurssointia. Hyödynnetään päiväkotien keittiöissä jo olevaa tietotaitoa sekä Palmian muissa hallintokunnissa kertynyttä osaamista vegaaniruokan järjestämisestä. Päiväkodin keittiö täydentää kokonaisuuden energialisäkkeillä, salaattilla, leivällä ja ruokajuomalla. Vanhemmat vastaavat vegaanilapsen kokonaisravitsemuksesta. Vuonna 2011 tehdyn kyselyn mukaan toimintamallia noudatti noin 25 perhettä. Perheiden nykyinen määrä ei ole tiedossa. Perheiden toiveet voivat muuttua, jos toimintamalli muuttuu.

Kannattajat: Petra Malin

Vastaehdotus:

Tuomas Tiihonen: Lisätään lausunnon 3 kappaleen loppuun:

Mikäli uusi ravitsemussuositus on vegaaniruokavalion kannalta myönteinen, voidaan lakto-ovo-vegetaarista ruokavaliota kehittää yhteistyössä palveluntarjoajan kanssa siten, että vegaaniruokavaliota noudattavat lapset voivat useammin syödä palveluntarjoajan toimittamaa ruokaa päiväkodeissa.

Kannattajat: Pauliina Lehtinen

Vastaehdotus:

Alexi Niskanen: Lisätään kappaleen 2 loppuun: Päiväkotien tehtävänä on tarjota lapsille ja heidän vanhemmilleen hyvä ruokamalli, joka varmistaa lapsen monipuolisen ravinnonsaannin. Vegaaniruokavalio ei palvele lapsen monipuolista ravinnonsaantia.

Alexi Niskasen ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Alexi Niskanen: Kappaleen 8 loppuun: Vaikka kaupungilla olisikin toisenlaisessa taloustilanteessa enemmän rahaa, varhaiskasvatuslautakunta korostaa, että vegaaniruokavalio ei palvele lapsen monipuolista ravinnonsaantia. Tämän takia vegaaniruokavalioon ei tule kannustaa Helsingin kaupungin osalta.

Alexi Niskasen ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Korvataan kappale 4 seuraavalla muotoilulla: Arvostamme ja kunnioitamme perheiden valintoja joilla on vaikutusta lasten ruokailuun ja pyrimme ottamaan ne yhdenvertaisesti huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vanhempien niin halutessa lapselle voidaan tarjota vegaaniruokaa. Tämä edellyttää kuitenkin lisäresurssointia. Hyödynnetään päiväkotien keittiöissä jo olevaa tietotaitoa sekä Palmian muissa hallintokunnissa kertynyttä osaamista vegaaniruokan järjestämisestä. Päiväkodin keittiö täydentää kokonaisuuden energialisäkkeillä, salaatilla, leivällä ja ruokajuomalla. Vanhemmat vastaavat vegaanilapsen kokonaisravitsemuksesta. Vuonna 2011 tehdyn kyselyn mukaan toimintamallia noudatti noin 25 perhettä. Perheiden nykyinen määrä ei ole tiedossa. Perheiden toiveet voivat muuttua, jos toimintamalli muuttuu.

Jaa-äännet: 6

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Terhi Mäki, Alexi Niskanen, Laura Simik, Tuomas Tiihonen

11.05.2015

Kj/10

Ei-äännet: 3

Pauliina Lehtinen, Petra Malin, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Pauliina Lehtisen vastaehdotuksen äänin 6–3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon 3 kappaleen loppuun: Mikäli uusi ravitsemussuositus on vegaaniruokavalion kannalta myönteinen, voidaan lakto-ovo-vegetaarista ruokavaliota kehittää yhteistyössä palveluntarjoajan kanssa siten, että vegaaniruokavaliota noudattavat lapset voivat useammin syödä palveluntarjoajan toimittamaa ruokaa päiväkodeissa.

Jaa-äännet: 2

Terhi Mäki, Alekski Niskanen

Ei-äännet: 7

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Pauliina Lehtinen, Petra Malin, Laura Simik, Tuomas Tiihonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä Tuomas Tiihosen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 7–2.

25.11.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

11.11.2014 Pöydälle

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Erja Suokas, ruokapalveluvastaava, puhelin: 310 43246
erja.suokas(a)hel.fi

Palmia-liikelaitoksen jk 19.03.2015 § 7

HEL 2014-010501 T 00 00 03

11.05.2015

Kj/10

Lausunto

Palmaa-liikelaitoksen johtokunta antoi seuraavan lausunnon

20.11.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Paul-Erik Sultsi, puhelin: 310 32996
paul-erik.sultsi(a)palmaa.fi

§ 503

V 20.5.2015, Stj / Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite lastensuojelun kehittämistarpeiden kartoittamisesta

HEL 2014-014307 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsittelyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 32 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan lastensuojelun kehittämistarpeiden kartoitusta ja sen perusteella tehtäviä johtopäätöksiä osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämistä.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että lastensuojelussa kehitetään koko ajan omaa toimintaa ja kehittäminen tapahtuu lastensuojelun omissa kehittämis- ja johtamisrakenteissa työntekijöiden kanssa sekä yhdessä muiden kumppaneiden kanssa. Keskitetyn asiakasohjauksen kehittämistä ja kotiin vietävän kriisityön kehittämistä on tehty yhteistyössä työntekijöiden kanssa. Tässä kehittämistyössä kerättyä tietoa hyödynnetään osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimista.

Lastensuojelussa perhehoitoa on voimakkaasti kehitetty ja perhehoidon sisällä on useita hoitomuotoja, sekä perinteisenä sijaisperhetoimintana että ammatillisena perhehoitona. Läheisverkostosijoituksia sekä lapsen asumisen järjestämistä läheisverkostossa on lisätty.

Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksessa (Socca) tehdään lastensuojeluun liittyvää tutkimusta. Jatkuvana toimintana on käytännön opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta sosiaalityön asiakastyössä (Praksis-toiminta).

Kaupunginhallitus katsoo, että aloitteessa esitetty kehittämistyö on kannatettavaa. Vuonna 2015 sosiaali- ja terveystieteiden osastossa aloitetaan systemaattinen sosiaalisen raportoinnin kehittäminen, jonka kautta saadaan toiminnan johtamiseen ja kehittämiseen asiakastyöstä nousevaa tietoa kaupungin eri alueilta. Lastensuojelu on aktiivisesti mukana sosiaalisen raportoinnin käynnistämässä ja kehittämisessä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 461

HEL 2014-014307 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.03.2015 § 89

HEL 2014-014307 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Lastensuojelun resurssit

Lastensuojelun sosiaalityössä keskeisiä tekijöitä työssä jaksamiseen ovat resurssien ohella hallittava työkokonaisuus, yhteisesti sovitut toimintakäytännöt, lähiesimiehen ja työyhteisön tuki. Näihin asioihin kiinnitetään lastensuojelussa koko ajan huomiota ja esimerkiksi työnohjauksen ja koulutuksen määrärahat ovat pysyneet entisellään tiukasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta.

Viimeisimmän Kuusikko-raportin 2013 mukaan Helsingin vastuusosiaalityöntekijällä oli muihin Kuusikko-kuntiin verrattuna vähiten avohuollon asiakkaita (0–17-vuotiaat) vuoden aikana, 58 asiakasta. Kuusikon keskiarvo oli 75 asiakasta vuoden aikana. Espoossa luku oli 89 ja Vantaalla 93.

Sijaishuoltoon sijoittaminen

Helsingin lastensuojelussa on ollut keskitetty asiakasohjaus sijaishuollon laitoshuoltoon vuodesta 2009. Sosiaalityöntekijä kirjaa paikkavaraukseen mahdollisimman tarkasti sijoitettavan lapsen tarpeet, jotta keskitetty asiakasohjaus voi näiden tietojen pohjalta etsiä lapselle hänen tarpeita vastaavan sijaishuoltopaikan joko omista lastenkodeista tai kilpailutetuista ostopalvelulaitoksista.

Vuoden 2015 alusta lukien keskitetty asiakasohjaus etsii myös perhehoitoa tarvitsevalle lapselle tämän tarpeita vastaavan sijoituspaikan. Perhehoito on ensisijainen sijaishuollon muoto lastensuojelulain mukaan ja perhe- ja laitoshoidon yhdistetty asiakasohjaus kykenee entistä paremmin tarkastelemaan koko sijaishuollon palveluvalikkoa kunkin lapsen tarpeiden pohjalta.

Lastensuojelussa on erilaisia perhekuntoutuksen palveluja ja lastensuojelussa toimii keskitetty asiakasohjausryhmä näihin palveluihin. Sosiaalityöntekijä voi henkilökohtaisesti tulla perhekuntoutustyöryhmään esittelemään asiakasperheensä tilanteen ja tarpeet ja hän saa ryhmän asiantuntijajäseniltä arvion ja ohjauksen perhettä parhaiten tukevaan palveluun.

Laitospaikkojen vähentäminen

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden strategisena tavoitteena on palvelurakenteen keventäminen ja lastensuojelun tuen tarjoaminen lasten ja perheiden omassa toimintaympäristössä. Lastensuojelussa on vahvistettu lasten ja nuorten kotiin vietävää kriisityötä sijoitusten ehkäisemiseksi. Kotiin vietävän kriisityön avulla kiireelliset sijoitukset vähenivät vuonna 2014 edellisvuodesta 27,2 %:lla ja huostaanotot vajaalla 15 %:lla. Kaikkiaan hoitovuorokaudet laitoshoidossa vähenivät yli 40 000 vuorokaudella, joka vastaa 111 kokovuotista paikkaa. Laitostoiminnassa arviointijaksot ovat lyhentyneet ja loppuvuodesta pystyttiin vähentämään merkittävästi arviointijaksojen ostamista ostopalvelulaitoksista. Omissa lastenkodeissa oli laskennallisesti 10 paikkaa ja myös vastaanottoiminnassa 10 paikkaa kokovuotisesti tyhjänä vuonna 2014.

Lastensuojelussa perhehoitoa on voimakkaasti kehitetty ja perhehoidon sisällä on useita hoitomuotoja, sekä perinteisenä sijaisperhetoimintana että ammatillisena perhehoitona. Läheisverkostojen sijoituksia sekä lapsen asumisen järjestämistä läheisverkostossa on lisätty.

Lastensuojelutoiminnan kehittäminen

Lastensuojelussa kehitetään koko ajan omaa toimintaa ja kehittäminen tapahtuu lastensuojelun omissa kehittämis- ja johtamisrakenteissa työntekijöiden kanssa sekä yhdessä muiden kumppaneiden kanssa. Keskitetyn asiakasohjauksen ja kotiin vietävän kriisityön kehittämistä on tehty yhteistyössä työntekijöiden kanssa. Tässä kehittämistyössä kerättyä tietoa hyödynnetään osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimista.

Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksessa (Socca) tehdään lastensuojeluun liittyvää tutkimusta. Jatkuvana toimintana on käytännön opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta sosiaalityön asiakastyössä (Praksis-toiminta).

Vuonna 2015 sosiaali- ja terveystieteiden osastossa aloitetaan systemaattinen sosiaalisen raportoinnin kehittäminen, jonka kautta saadaan toiminnan johtamiseen ja kehittämiseen asiakastyöstä nousevaa tietoa kaupungin eri alueilta. Lastensuojelu on aktiivisesti mukana sosiaalisen raportoinnin käynnistämässä ja kehittämisessä.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta katsoo, että aloitteessa esitetty lastensuojelun ongelmien ja kehittämistarpeiden kartoitus on kannatettava. Lautakunta suosittelee, että aloitteen mukaisesti tehdään kartoitus, jossa kuullaan mahdollisimman laajasti lastensuojelun

työntekijöitä ja asiakkaita, ja kartoituksen tulokset otetaan huomioon Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Viemällä lastensuojelun palveluja asiakkaiden omaan toimintaympäristöön ja vahvistamalla kotiin annettavaa tukea ennaltaehkäistään lasten ja nuorten tilanteiden kriisiytymistä, tuetaan perheitä ja lapsia sekä turvataan lasten ja nuorten hyvinvointi ja turvallinen hoito.

Lasten ja nuorten hoito ja kasvun tukeminen kodinomaisessa ympäristössä lisää lasten hyvinvointia ja terveyttä. Kodin ulkopuolista sijoitusta tarvittaessa etenkin pienille lapsille tarkoituksenmukainen ja hyvinvointia edistävä sijaishuolto toteutuu ensisijaisesti aina kodinomaisessa ympäristössä.

Lastensuojelun palvelujen jatkuvalla kehittämisellä voidaan edistää lasten terveyttä ja hyvinvointia."

Käsittely

10.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään kappaleen 11 jälkeen uusi kappale: Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että aloitteessa esitetty lastensuojelun ongelmien ja kehittämistarpeiden kartoitus on kannatettava. Lautakunta suosittelee, että aloitteen mukaisesti tehdään kartoitus, jossa kuullaan mahdollisimman laajasti lastensuojelun työntekijöitä ja asiakkaita, ja kartoituksen tulokset otetaan huomioon Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisessä.

Kannattajat: Joonas Leppänen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen 11 jälkeen uusi kappale: Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että aloitteessa esitetty lastensuojelun ongelmien ja kehittämistarpeiden kartoitus on kannatettava. Lautakunta suosittelee, että aloitteen mukaisesti tehdään kartoitus, jossa kuullaan mahdollisimman laajasti lastensuojelun työntekijöitä ja asiakkaita, ja kartoituksen tulokset otetaan huomioon Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisessä.

Jaa-äännet: 2

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro

11.05.2015

Kj/11

Ei-äännet: 7

Gunvor Brettschneider, Katriina Juva, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Leena Riittinen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Maija Anttila, Markku Vuorinen

Poissa: 2

Rene Hursti, Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi äänin 7 - 2 (2 tyhjää, 2 poissa) jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Sisko Lounatvuori, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
sisko.lounatvuori(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

§ 504

V 20.5.2015, Vuosaaren eräiden kortteleiden ja katualueen asemakaavan muuttaminen (nro 12295, Karavaanikadun korttelit)

HEL 2014-005519 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 54. kaupunginosan (Vuosaari, Rastila) kortteleiden 54001—54003 jakatu-alueiden asemakaavan muutosehdotuksen nro 23.9.2014 päivätyn ja 31.3.2015 muutetun piirustuksen 12295 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12295 kartta, päivätty 23.9.2014, muutettu 31.3.2015, päivitetty Kslk:n 31.3.2015 päätöksen mukaiseksi
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12295 selostus, päivätty 23.9.2014, muutettu 31.3.2015, päivitetty Kslk:n 31.3.2015 päätöksen mukaiseksi
- 3 Tehdyt muutokset, päivitetty Kslk:n 31.3.2015 päätöksen mukaiseksi
- 4 Kaupunkirakennokuva
- 5 Vuorovaikutusraportti 23.9.2014, täydennetty 31.3.2015, päivitetty Kslk:n 31.3.2015 päätöksen mukaiseksi
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12155 kartta, päivätty 27.11.2012, muutettu 5.11.2013

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

hyväksyminen

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutoksessa tyhjä hotellitontti ja tyhjä toimistotontti Rastilan metroaseman vieressä muutetaan asuintonteiksi (AK). Asuinrakennusoikeutta on yhteensä 20 300 k-m² (asukkaita noin 500). Lisäksi asuintonttien katukerroksissa on yhteensä vähintään 200 k-m² liiketilaa. Rakennusoikeus kasvaa nykyiseen nähden yhteensä 12 900 k-m².

Korttelit muodostavat uuden erittäin näkyvän elementin Vuosaaren tultaessa, Vuotien-metroradan liikennemaisemassa ja Puotinkylänlahden merimaisemassa. Tontin 54003/2 kerrosluku säilyy käytännössä ennallaan (10–11). Rakennus ulotetaan Vuoraitin ylle. Tontilla 54001/2 kerrosluku nousee länsikulman 6:sta tasaisesti palaten takaisin länsikulmaan 10 kerroksena. Pysäköintilaitoskortteli on ennallaan, kadut pääosin ennallaan.

Esittelijän perustelut

Kaava-alue on Vuosaassa, Rastilan metroaseman vieressä.

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista aluetta. Nyt laadittu asemakaavan muutos on yleiskaavan mukainen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2013 Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaavan, jossa kaava-alueen rakentamattomat korttelit ovat keskustatoimintojen aluetta (C), jolla asumisen osalta tulee selvittää liikenteen ympäristöhaittojen torjunnan tarve. Osayleiskaava ei ole tullut voimaan tehtyjen kunnallisvalitusten vuoksi. Tehdyt valitukset eivät koske nyt käsiteltäviä kortteleita.

Kaava-alueeseen kuuluu kaksi rakentamatonta liikekorttelia, joista toinen on tarkoitettu hotellille (Karavaaninkatu 2) ja toinen toimistotalolle (Retkeilijänkatu 1). Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1997 ja 2008 (nro 10320 ja 11685). Tonttien rakennusoikeus on yhteensä 7600

k-m². Kaava-alueeseen kuuluu lisäksi kortteli 54002, joka on autopaikkojen korttelialuetta.

Asemakaavan muutoksessa tonttien käyttötarkoitus muuttuu nykyisestä liikerakennusten korttelialueesta (KL-2) ja toimisto- ja liikerakennusten korttelialueesta (K) asuinrakennusten korttelialueeksi.

Karavaanikatu 2:n kolmiomaisen korttelin rakennusala kulkee katujen reunassa, ja rakennuksen korkeus nousee länsinurkasta vastapäivään kiertäen kuudesta kerroksesta kymmeneen.

Retkeilijänkadun ja metroaseman välissä olevan korttelin rakennuskorkeus säilyy 10–11 kerroksena. Jotta pienten asuntojen ilmansuunnat eivät olisi vain etelään tai pohjoiseen, on rakennuksen suuntaa nykykaavasta käännetty, ja se on ulotettu ulokkeena Vuoraitin yli metroaseman kylkeen.

Pysäköinnissä uutena osana on taloyhtiökohtainen yhteiskäyttöautomahdollisuus, joka huojentaisi autopaikkavaatimusta enimmillään 30 %.

Kaava on tehty ns. kumppanuuskaavana. Alue on kaupungin omistuksessa. Kaupunginhallitus on 22.4.2014 (482 §) varannut tontit Fira Oy:lle. Asemakaava on valmisteltu tonttienvaraajan teettämän viitesuunnitelman ja teknisten selvitysten perusteella.

Täydennysrakentaminen sovittautuu Rastilassa osaksi valmista kaupunkiympäristöä, jossa ympäristö, palvelut ja toimintaverkostot ovat pitkälti valmiit, ja tukeutuu raideliikenteen asemaan. Kaavamuutos luo edellytykset melun osalta terveelliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Muutoksella ei ole olennaisia vaikutuksia luontoon.

Kaupungille aiheutuu infrakustannuksia ilman arvonlisäveroa yhteensä 210 000 euroa. Mm. Karavaanikujan kääntöpaikan järjestelyt joudutaan uusimaan.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on tullut vireille kaupungin aloitteesta. Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta on esitetty kaksi mielipidettä. Niissä vastustettiin tonttien asuntorakentamista ja haluttiin parempaa ja laajempaa maisemavaikutusten arviointia. Vaikutusarviota on tarkistettu ja havainneaineistoa lisätty.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 30.10.–1.12.2014.

Ehdotuksesta on tehty yksi muistutus. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa yleisten töiden lautakunta, ympäristölautakunta, kiinteistölautakunta, pelastuslautakunta, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL, Liikennelaitos-liikelaitos HKL ja Helen Sähköverkko Oy. Nähtävilläolon yhteydessä Helsingin Energia ilmoitti, ettei sillä ole huomautettavaa asiasta.

Muistutus

Muistutuksessa vaadittiin kerroslukuja korotettavan nykyiseen kaavaan nähden.

Kaavaehdotuksessa rakennusoikeutta on kasvatettu nykyiseen kaavaan nähden 7 600 k-m²:stä 20 500 k-m²:iin, ja liiketiloja on muutettu asuintiloiksi. Kerroslukuja on nostettu pääasiassa 2–5:stä 6–10:een, jolloin tonttitehokkuus on $e = 3,7$. Maamerkiksi muodostuvan korttelin 54003 rakennuksen kerrosluku nousee 11 ½:een tehokkuuden ollessa $e = 6,0$. Kaavaehdotuksen katsotaan olevan riittävän tehokas vastaamaan esitettyyn vaatimukseen.

Lausunnot

Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota meluntorjuntaan ja hiukkaspäästöihin, metron aiheuttamaan runkomeluun sekä julkisen liikenteen keskeytyksettömään toimintaan rakentamisen aikana. Lisäksi mainittiin alueen hule- ja jätevesiviemärien uudistamis- ja siirtotarpeista alueella.

Lausunnot otettiin huomioon kaavamääräysten ja kaavaselistuksen tarkistuksin, jotka on esitetty liitteessä Tehdyt muutokset.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät muistutuksesta ja lausunnoista sekä niiden vastineet laajemmin.

Muut tehdyt muutokset

Jatkosuunnittelun johdosta korttelia 54001 laajennettiin 0,5 m etelään kellarin autopaikkojen turvaamiseksi parvekerakenteen kasvaessa meluntorjuntaa vastaavaksi. Rakennusten Vuoraitille avautuvista ovista lisättiin turvallisuutta parantava määräys. Lisäksi kaavaan on tehty teknisluontoisia tarkennuksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä. Muutokset ilmenevät tarkemmin kaavaselistuksesta ja liitteestä "Tehdyt muutokset".

Asemakaavan muutosehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistettuna ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12295 kartta, päivätty 23.9.2014, muutettu 31.3.2015, päivitetty Kslk:n 31.3.2015 päätöksen mukaiseksi
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12295 selostus, päivätty 23.9.2014, muutettu 31.3.2015, päivitetty Kslk:n 31.3.2015 päätöksen mukaiseksi
- 3 Tehdyt muutokset, päivitetty Kslk:n 31.3.2015 päätöksen mukaiseksi
- 4 Kaupunkirakennekuva
- 5 Vuorovaikutusraportti 23.9.2014, täydennetty 31.3.2015, päivitetty Kslk:n 31.3.2015 päätöksen mukaiseksi
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12155 kartta, päivätty 27.11.2012, muutettu 5.11.2013

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 31.03.2015 § 88

HEL 2014-005519 T 10 03 03

Ksv 0604_2, Karavaanikatu 1 - 3, Karavaanikuja 2 ja Retkeilijänkatu 1 - 2.

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle esittelijän muuttaman esityksen mukaisen

- 23.9.2014 päivätyn ja 31.3.2015 muutetun 54. kaupungin-osan (Vuosaari, Rastila) kortteleiden 54001—54003 ja katu-alueiden asemakaavan muutosehdotuksen nro 12295 hyväksymistä ja ettei tehty muistutus ja annetut lausunnot anna aihetta muihin toimenpiteisiin. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti pöytäkirjan liitteestä ja kaavaselostuksesta
- ettei kaavan muutosehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päätti

- antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyyn muistutukseen.

Käsittely

31.03.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Olavi Veltheim: Muutan esitystä siten, että korttelin 54003 tontin 2 rakennusoikeus muutetaan asemakaavakartalla olevasta 4200 kerrosneliömetristä 4500 kerrosneliömetriksi. Vastaava korjaus tehdään kaikkiin asemakaava-asiakirjoihin.

07.10.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

11.05.2015

23.09.2014 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Petri Leppälä, Arkkitehti, puhelin: 310 37046
petri.leppala(a)hel.fi
Inga Valjakka, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37087
inga.valjakka(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 19.02.2015 § 82

HEL 2014-005519 T 10 03 03

Kiinteistökartta 93/677 506, Karavaanikatu 1- 3, Karavaanikuja 2, Retkeilijänkatu 1 ja 2

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Vuosaaren Rastilan Karavaanikadun kortteleiden asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12295 seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus päätti 22.4.2014 (482 §) varata Fira Oy:lle Vuosaaren Rastilan liike- ja toimistorakennusten tontin 54003/1 kumppanuuskaavoitusta ja vapaarahoitteisten senioreille ja vanhuksille suunnattujen vuokra-asuntojen suunnittelua varten sekä matkailua palvelevien rakennusten tontin 54001/1 kumppanuuskaavoitusta ja välimuodon ja sääntelemättömän asuntotuotannon suunnittelua varten 31.12.2016 saakka.

Varauspäätöksen olennaisena ehtona oli myös useampaa tonttia koskevan pysäköintijärjestelyn toteuttaminen. Pysäköintijärjestelyä koskevan ehdon mukaan tonteille 54001/1 ja 54003/1 velvoiteautopaikat on sijoitettava osoitteessa Retkeilijänkatu 2 sijaitsevaan, yksityisessä omistuksessa olevaan pysäköintilaitokseen.

Tonttiosaston osastopäällikkö päätti 3.11.2014 (238 §) tarkistaa kaupunginhallituksen varauspäätöstä vähäisesti siten, että tontille 54003/1 vastaisuudessa osoitettava asuinrakennusoikeus tulee toteuttaa vapaarahoitteisena sääntelemättömänä vuokra-asuntotuotantona. Päätöksen mukaan vuokra-asuntoja ei tarvitse suunnata tietyille asukasryhmälle.

Lautakunta toteaa, että kaavaehdotus luo edellytykset tonttien toteuttamiseksi varauspäätöksen ja sitä muuttaneen päätöksen

11.05.2015

tarkoittamalla tavalla sekä tonttien 54003/1 ja 54001/1 että varauspäätöksen edellyttämän pysäköintijärjestelyn osalta.

Kaava mahdollistaa liikenteellisesti erinomaiselle paikalle lisää asuntorakentamista ja vuosia tyhjillään olleiden vaikeasti markkinoitavien elinkeino- ja kerrostalotonttien rakentumisen sekä tiivistää Rastilan metroaseman ympäristöä joukkoliikenteen välittömässä tuntumassa.

Edellä mainituin perustein kiinteistölautakunta puoltaa kaavaehdotusta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Katarina Nordberg, kiinteistölakimies, puhelin: 310 31800
katarina.nordberg(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 16.12.2014 § 141

HEL 2014-005519 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi Rastilan Karavaanikadun kortteleiden 54001-54003 ja katualueen asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 12295) seuraavan lausunnon.

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutokseen nro 12295.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91§.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306
kimmo.kartano(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 09.12.2014 § 369

HEL 2014-005519 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Asemakaavan muutos mahdollistaa joukkoliikenteeseen tukeutuvan kaupunkirakenteen tiivistämisen metroaseman lähiympäristössä. Asumisen sijoittaminen joukkoliikenteen solmukohtaan asettaa kuitenkin suuria haasteita liikenteen haittojen torjunnalle.

Uudet suunnittelut asuinkorttelit sijoittuvat metroradan sekä Vuotien, Retkeilijänkadun ja Karavaanisillan välittömään läheisyyteen. Metro, bussit ja katuliikenne aiheuttavat melua ja runkomelua. Metron ohiajomelun lisäksi melua tuottaa metrolinjan vaihteet. Retkeilijänkadun rakennus sijoittuu vain muutaman metrin etäisyydelle metroradasta ja Karavaanikadun rakennus alle 15 metrin etäisyydelle radasta. Tämän kohdalla metrossa on myös vaihteita. Vilkas bussiliikenne heikentää ilmanlaatua erityisesti Retkeilijänkadun korttelissa.

Meluntorjunta

Korttelin 54001 etelä- ja länsipuolen julkisivuille kohdistuvaan meluun vaikuttaa merkittävästi myös metron pohjoisraiteen vaihdekolina. Melu on luonteeltaan impulssimaista ja tästä johtuen tulee ottaa huomioon impulssikorjaus + 5dB meluntorjuntatoimia mitoitettaessa. Impulssikorjatut päiväajan keskiäänitasot näillä julkisivuilla ovat 68–73 dB. Kohteen melutilanne on siis erittäin haastava.

Vuoraittiin rajautuvan seinälinjan osalta meluntorjunta on suunnitelmassa esitetty toteutettavan kaksoisjulkisivulla, missä tiiviin parvekejulkisivun äänitasoerotus on vähintään 20 dB. Sinänsä meluntorjuntaratkaisu lienee järkevä, mutta sen toteutus jää epäselväksi ja siihen liittyvät kaavamääräykset puutteellisiksi. Kaavaehdotuksessa on annettu vain näitä julkisivuja koskeva, sinänsä riittävä ääneneristysmääräys, mutta ei muita meluntorjuntaan liittyviä määräyksiä. Korttelin 54001 etelä- ja länsipuolen julkisivuille ei voida sijoittaa tavanomaisia lasitettavia parvekkeita, eivätkä asunnot voi myöskään avautua vain metroradan suuntaan. Kaavamääräyksiä tulee täydentää suunnitellun meluntorjuntaratkaisun (kaksoisjulkisivu) osalta siten, että määräyksillä varmistetaan riittävä meluntorjunnan toteutuminen.

Korttelin 54001 itäjulkisivulle ei ole annettu ääneneristysmääräystä. Sen lisääminen olisi suositeltavaa, koska myös korttelin 54003 lännen ja Karavaanikadun puoleisille julkisivuille on annettu ääneneristysmääräys vastaavilla melutasoilla.

Ilmanlaatu

Retkeilijänkatu 1:n asuinkerrostalokortteli sijaitsee aivan Rastilan metroaseman vieressä. Metroasemalle kulkee useita bussilinjoja jo nykyisellään. Runkolinjan 560 (ent. Jokeri 2), joka aloittaa liikennöinnin

arviolta syksyllä 2015, päätepysäkki tulee HSL:n linjastosuunnitelmien mukaan Rastilan asemalle. Vilkkaan bussiliikenteen vaikutusta alueen ilmanlaatuun ei ole lainkaan tuotu esiin kaavaselostuksessa. Tiedossa ei ole, mitä reittiä bussit kulkevat ja mihin päätepysäkki tulee sijoittumaan. Kuitenkin jo nykyisellään korttelin 54003 itäpuolella (Torisilta) sijaitsee bussipysäkki. Lisääntyvästä bussiliikenteestä voi aiheutua ilmanlaadun heikkenemistä ja melua, minkä takia kaavassa tulisi edellyttää korvausilman ottamista suodatettuna kattotasolta. Myös ääneneristysmääräyksen ulottamista Torisillan puoleiselle julkisivulle suositellaan, mikäli runkolinja 560:n bussit kulkevat sitä kautta.

Runkoääni

Runkomelumeluserelvityksen mukaan molemmissa asuinkortteleissa metrolinjojen aiheuttama runkomelutaso ylittää alimmissa kerroksissa tavoitteena pidettävän runkomelun enimmäistason asuinhuoneistoille, mikäli runkomelua ei vaimenneta. Eristystarpeeseen vaikuttaa se, sijoitetaanko alimpiin kerroksiin asumista. Lisäksi avorataosuudella tontin 54001/2 runkomelun tavoitteena pidettävä enimmäistaso riippuu siitä, avautuuko asuinhuoneisto radan suuntaan vai ei. Kaavaan tulee lisätä määräys, jossa edellytetään ottamaan runkomelu huomioon jatkosuunnittelussa ja tarvittaessa eristämään asuinrakennukset siten, ettei tavoitteena pidettävä runkomelun enimmäistaso ylity.

Pysäköintinormi

Korttelin pysäköintipaikkoja koskevalla kaavamääräyksellä mahdollistetaan joustoa pysäköintinormiin. Autopaikkojen vähimmäismäärää voi supistaa enintään 30 %, jos taloyhtiö liittyy yhteiskäyttöautojärjestelmään tai muutoin varaa yhtiön asukkaille yhteiskäyttöautojen käyttömahdollisuuden. Ympäristölautakunta pitää tällaista normijoustoa erittäin kannatettavana ja suositeltavana erityisesti joukkoliikenteen solmukohtien läheisyydessä.

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 09.12.2014 § 490

HEL 2014-005519 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Alue sijaitsee Vuosaassa Rastilan keskustassa, metroaseman vieressä Rastilankallion kortteleiden lounaisreunassa kartanopuiston ja leirintäalueen naapurissa.

Pyöräilyn ja jalankulun sujuvuus ja väylien riittävät tilavaraukset tulee tarkistaa, jotta väylien käytön vaatima, eri vuodenaikoina tapahtuva koneellinen kunnossapito olisi sujuvaa ja toimivaa. Yksityiskohtaisemmat katutilajärjestelyt suunnitellaan tarkemmin katusuunnitteluvaiheessa.

Asemakaavan muutoksen toteuttamisesta aiheutuu rakennusvirastolle katualueiden ja jalankulku- ja pyöräteiden muutoksista alustavan arvion mukaan noin 160 000 euron kustannukset.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa Vuosaaren (54.ko) asemakaavan muutosta nro 12295 edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 3.12.2014

HEL 2014-005519 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt HKL:ltä lausuntoa asemakaavan muutoksesta. Kaava-alue sijaitsee Vuosaassa Rastilan keskustassa metroaseman vieressä Rastilankallion kortteleiden lounaisreunassa kartanopuiston ja leirintäalueen naapurissa. Asemakaavan muutoksessa tyhjä hotellitontti ja tyhjä toimistotontti Rastilan metroaseman vieressä muutetaan asuintonteiksi.

11.05.2015

Rastilan metroasema sijaitsee kaava-alueen vieressä. Runkolinjan 560, joka aloittaa liikennöinnin arviolta syksyllä 2015, päätepysäkki tulee HSL:n linjastosuunnitelmien mukaan Rastilan asemalle.

HKL:n kanta on asemakaavamuutoksen selostuksen mukainen: tiivistyvä asuinrakentaminen metroaseman vieressä tukee joukkoliikenteen, erityisesti metron, käyttöasteen nousua. HKL kannattaa metron liikennöinnistä aiheutuvan melu- ja värinähaittojen huomioimista kiinteistöjen suunnittelussa. HKL muistuttaa, että kaava-alueen rakentamisen aikana metroliikenteen tulee pystyä toimimaan keskeytyksittä.

Lisätiedot

Jaakko Laurila, projekti-insinööri, puhelin: 310 22691
jaakko.laurila(a)hel.fi

Rakennusvirasto 16.6.2014

HEL 2014-005519 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto valmistelee asemakaavan muutosta, joka koskee useita kortteleita Karavaanikadun, Retkeilijänkadun sekä Karavaanikujan varressa Rastilan keskustassa. Kaava-alueeseen kuuluu lisäksi nykyisiä katualueita. Tarkoituksena on asuntojen täydennysrakentaminen ja asumismahdollisuuksien lisääminen hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueella Rastilan metroaseman vieressä. Rakentaminen ulottuu myös Karavaanikujan kääntöpaikalle ja Vuoraitin yläpuolelle metroaseman kohdalla.

Rakennusvirasto pyytää, että Karavaanikujan kääntöpaikan liikenteellinen toimivuus, katutilan riittävyys sekä jalankulku- ja pyörätien jatkuvuus ja sujuvuus Karavaanikujalta Vuoraitille varmistetaan.

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Silja Savolainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.savolainen(a)hel.fi

§ 505

V 20.5.2015, Vuokrausperusteet omakotitalotonteille

HEL 2015-004842 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan seuraavat tontit omatoimiseen pientalorakentamiseen lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka seuraavin ehdoin:

1

Vuosivuokrat määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana

tontilla	28303/29	34 euroa
tontilla	35170/3	34 euroa
tonteilla	38259/7-9	30 euroa
tonteilla	39234/23-25	30 euroa
tonteilla	39340/13-15	30 euroa
tontilla	40094/30	30 euroa
tontilla	40099/8	30 euroa
tontilla	40222/8	28 euroa
tontilla	41041/11	32 euroa
tontilla	47042/8	27 euroa
tonteilla	47288/1-10	28 euroa
tonteilla	47289/1-14	28 euroa
tonteilla	47297/1-10	27 euroa.

2

Maanvuokrista ei myönnetä arava- tai korkotukialennusta.

3

Muuten noudatetaan tavanomaisia omakotitalotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartat
- 2 Otteet asemakaavoista
- 3 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunki tarjoaa vuokralle noin 60 omakotitalotonttia omatoimiseen rakentamiseen vuonna 2015. Tontit sijaitsevat Patolassa, Torpparinmäessä, Pihlajamäessä, Tapanilassa, Tapulikaupungissa, Siltamäessä, Puistolassa, Vesalassa, Mellunmäessä, Kontulassa ja Kurkimäessä. Alustavan aikataulun mukaan tontit ilmoitettaisiin haettaviksi lokakuussa 2015. Hakuaikaa olisi hieman yli kuukausi. Tontinvaraajat olisivat selvillä tammikuussa 2016.

Edellinen varauskierros

Edellisellä kerralla (4.3. - 1.4.2014) oli haettavana on vain viisi tonttia, joilla kaikilla on pieni rakennusoikeus (85 k-m²). Määräaikaan mennessä saapui 247 hakemusta.

Vuonna 2013 tarjottiin vuokralle 24 omakotitalotonttia Maunulasta. Tontit luovutettiin hakijoiden itse muodostamille neljän perheen ryhmille. Hakemuksen jätti 48 ryhmää, joista 5 ei täyttänyt hakuheitoja.

Vuonna 2012 tarjottiin vuokralle 104 omakotitalotonttia. Tontit sijaitsevat Maunulassa, Tapaninkylässä, Suutarilassa, Puistolassa, Myllypurossa, Mellunkylässä ja Kivikossa. Hakemuksia saapui 674 kpl.

Tontinvaraajien valintamenettely

Tontinvaraajat on tarkoitus valita arpomalla, kuten edelliselläkin kerralla. Hakemuksen voivat jättää helsinkiläiset lapsiperheet.

Tontinsaajien valintamenettelystä päättää tarkemmin kiinteistölautakunta.

Varauspäätös

Tonttien varaamisesta omatoimiseen rakentamiseen 31.12.2017 saakka tehdään erillinen esitys kaupunginhallitukselle.

Varattaviksi esitettävät tontit

Lokakuussa 2015 haettaviksi suunnitellut tontit (59 kpl) ovat yhden perheen eli omakotitalotontteja. Tonttien pinta-alat ovat 304 m² - 726 m² ja rakennusoikeudet 120 k-m² - 210 k-m².

Osalle tonteista on voimassa olevat vuokrauserusteet, joten ne eivät ole mukana vuokrauseruste-esityksessä.

Sijaintikartat, otteet asemakaavoista ja tonttikohtaiset tiedot ilmenevät liitteistä 1, 2 ja 3.

Ehdotetut vuokrauserusteet

Tonteille esitettävien vuokrauserusteiden mukaan vuosivuokrat määräytyvät pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavaa kerrosneliömetrihintaa 27 - 34 euroa sijainnista riippuen.

Hintatasossa 03/2015 (ind. 1908) laskettu kerrosneliömetrihintaa on 515 - 649 euroa.

Kaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asumista palvelevien tilojen osalta vuokraa ei peritä.

Omakotitalotonttien maanvuokriin ei ole vuoden 1993 jälkeen myönnetty arava- tai korkotukialennusta. Tämä ei kuitenkaan estä korkotukilainan myöntämistä, koska lainoituksen ehtona oleva enimmäishinta/maanvuokra ei koske omakotitalotontteja.

Kaupunginvaltuuston päätöksen (1.10.1980, asia nro 18) mukaisesti asuntotontin vuosivuokra on 4 % sen laskennallisesta hinnasta.

Tonttien vuosivuokrat ovat noin 2 900 - 4 500 euroa. Vuokran määrään vaikuttavat rakennusoikeus ja tontin sijainti.

Maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin on 2,06 - 2,59 euroa/kk/as.m².

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

11.05.2015

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartat
- 2 Otteet asemakaavoista
- 3 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 28.04.2015 § 203

HEL 2015-004842 T 10 01 01 02

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan vuokraamaan seuraavat tontit omatoimiseen pientalorakentamiseen lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka seuraavin ehdoin:

1

Vuosivuokrat määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana

tontilla	28303/29	34 euroa
tontilla	35170/3	34 euroa
tonteilla	38259/7-9	30 euroa
tonteilla	39234/23-25	30 euroa
tonteilla	39340/13-15	30 euroa
tontilla	40094/30	30 euroa
tontilla	40099/8	30 euroa
tontilla	40222/8	28 euroa
tontilla	41041/11	32 euroa
tontilla	47042/8	27 euroa
tonteilla	47288/1-10	28 euroa

11.05.2015

tonteilla 47289/1-14 28 euroa
tonteilla 47297/1-10 27 euroa.

2

Maanvuokrista ei myönnetä arava- tai korkotukialennusta.

3

Muuten noudatetaan tavanomaisia omakotitalotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Juha Heikkilä, pientaloasiamies, puhelin: 310 70964
juha.heikkila(a)hel.fi

11.05.2015

Kj/3

§ 506

Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen ansioituneille kansalaisille 2015

HEL 2015-005355 T 01 02 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kultaisen Helsinki-mitalin liitteessä mainituille henkilöille, joiden on katsottava toiminnallaan ansaitsevan kaupungin tunnustusta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Liitteet

1 Ansioituneet kansalaiset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsinki-mitalin myöntämisperusteita koskevien määräysten 2 §:n 2 momentin mukaan kultainen Helsinki-mitali voidaan myöntää henkilöille, joiden on katsottava toiminnallaan ansainneen kaupungin tunnustusta.

Helsinki-mitalin jakoa koskevien määräysten mukaan mitalin myöntää kaupunginhallitus kaupunginjohtajan ehdotuksesta.

Tieto mitalin saajista annetaan julkisuuteen Helsinki-päivänä 12.6.2015, jolloin mitalit luovutetaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/3

victor.andersson(a)hel.fi

Liitteet

1 Ansioituneet kansalaiset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 507

Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen luottamushenkilöille 2015

HEL 2015-005356 T 01 02 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kultaisen Helsinki-mitalin liitteessä mainituille luottamushenkilöille.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Liitteet

1 Luottamushenkilöt

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsinki-mitalin myöntämisperusteita koskevien määräysten 2 §:n 1 momentin 2.3 kohdan mukaan kultainen Helsinki-mitali myönnetään tunnustukseksi pitkäaikaisesta ansiokkaasta toiminnasta Helsingin kaupungin hyväksi kaupungin hallintoelimissä toimiville tai toimineille luottamushenkilöille.

Ehtona mitalin myöntämiselle on, että henkilö on toiminut Helsingin kaupungin tai sitä ennen kaupunkiin liitettyjen kuntien luottamustehtävissä yhteensä vähintään 20 vuotta.

Mitalin myöntää kaupunginhallitus kaupunginjohtajan ehdotuksesta. Tieto mitalin saajista annetaan julkisuuteen Helsinki-päivänä 12.6.2015, jolloin mitalit luovutetaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

11.05.2015

Kj/4

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Liitteet

1 Luottamushenkilöt

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 508
Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2014
arviointikertomuksesta

HEL 2015-003750 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa tarkastuslautakunnalle Arviointikertomus 2014:n kohdista 1.5–4.7.3 seuraavan lausunnon:

1.5 Tarkastuslautakunnan esittämien suositusten vaikutusten arviointi

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginhallituksen ja lauta- sekä johtokuntien tulee varmistua siitä, että hallintokunnat ryhtyvät toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.
- kaupunginhallituksen tulee asettaa työryhmä, joka laatii kaupunkitason ohjeen koulujen terveydellisten olojen tarkastusten järjestämisestä siten, ettei päällekkäistä työtä tehdä, vastuunjako on selkeä ja että koulut ja oppilaitokset tulevat tarkastetuksi säännöllisesti kolmen vuoden välein terveydenhuoltolain ja valtioneuvoston asetuksen (338/2011) edellyttämällä tavalla. Työryhmän vetovastuun tulee olla lain mukaisesti sosiaali- ja terveystieteiden koulu- ja opiskeluterveydenhuollolla.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallintokunnilta pyydetään selvitys siitä, mihin toimenpiteisiin hallintokunnat ovat ryhtyneet arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta. Selvitys toimitetaan kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkansliassa on valmisteltavana esitys koulujen terveydellisten olojen tarkastusten järjestämistä koskevan ohjeen laatimiseksi asetettavasta työryhmästä.

1.6 Tilivelvollisten velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin tilintarkastuksen suositusten johdosta

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginkanslian tulee yhteistyössä Taloushallintopalveluliikelaitoksen kanssa ryhtyä pikaisesti toimenpiteisiin Laskejärjestelmän saattamiseksi asianmukaiseen toimintakuntoon niin, että manuaalivaiheista päästään eroon eikä

organisaatiomuutosten yhteydessä lakanneille virastoille ole mahdollista kirjata tapahtumia.

- johtavien viranhaltijoiden (tilivelvollisten) tulee valvoa, että virastojen ja liikelaitosten hankinnoissa ja päätöksenteossa noudatetaan hankintalain ja hallintolain edellyttämiä muutosäännöksiä tilintarkastajan suositusten mukaisesti.

Kaupunginhallitus toteaa Laske-järjestelmästä, että vuoden 2014 aikana toteutettiin kokonaisvaltainen muutos konsolidoinnissa, joka vaati suuren määrän manuaalisia oikaisumuistioita, joilla korjattiin aiemmillä tilikausilla tehtyjä kirjauksia. Vuoden 2014 tilinpäätös ja välitilinpäätös saatiin tehdyksi sisäisten erien täsmäytyksen osalta annetussa aikataulussa ja tilinpäätöksessä korjaukset tehtiin pääasiassa pääkirjanpitoon eikä konsolidointiin. Sisäisten saamisten ja velkojen käsittelyä ja täsmäytystä kehitetään osana tilinpäätöksen nopeuttamiseen tähtääviä kehittämistoimenpiteitä.

Organisaatiomuutosten yhteydessä lakanneita virastoja ei ole mahdollista täysin sulkea Laske-järjestelmässä. Lakanneiden virastojen avoimet saatavat on tietoisesti jätetty lakanneisiin virastoihin, koska tulevat suoritukset (esim. jälkiperinnästä viiden vuoden ajan luottotappiokirjauksen jälkeenkin) kohdistuvat näille erille automaattisesti. Nämä erät voitaisiin siirtää manuaalisin toimenpitein uusille virastoille, mutta tällöin suoritukset eivät kohdistuisi automaattisesti, vaan vaatisi aina manuaalisen kohentamisen.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia ja hankintakeskus ylläpitävät hankintakäsikirjaa, jota ollaan uuden hankintadirektiivin voimaantulon ja hankintalain tulossa olevan muutoksen johdosta tarkistamassa. Hankintakäsikirjassa ohjataan sekä oikeaan hankintamenettelyyn että muodollisesti oikeisiin päätöksiin.

Kaupunginkanslia kehittää hallintomenettelyjä ja antaa niitä koskevaa koulutusta jatkuvasti. Ahjo-järjestelmän vastuuvirastona kaupunginkanslia ohjaa ja neuvoo kaupungin muita virastoja ja liikelaitoksia myös päätösvalmistelussa ja kiinnittää ohjeistuksessaan erityistä huomiota lakien edellyttämien muutosäännösten noudattamiseen.

2.1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen hallintokunnissa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- liikuntaviraston ulkoiluteiden, kuntoratojen ja hiihtolatupohjien ylläpitoa ja kunnossapitoa koskevien tavoitteiden osalta tulee määritellä sellaiset mittarit, että tavoitteiden toteutumisen tasoa voidaan vertailla vuosittain.

- asuntotuotantotoimikunnan ja asuntotuotantotoimiston tulee muotoilla kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjausten rakennuttamista koskeva tavoite sellaiseksi, ettei se toteudu automaattisesti tai uudistaa tavoitteen asettelua.

Kaupunginhallitus toteaa, että liikuntavirastossa tulee kehittää sitovien toiminnallisten tavoitteiden kuvausta ja dokumentointia niin, että mittarit ovat todennettavissa helposti. Asuntotuotantotoimiston tulisi uudistaa tavoitteenasettelua siten, että se ohjaa paremmin viraston toimintaa.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen strategian osa-alueittain

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- virastojen ja liikelaitosten tulee talousarvioehdotusta laatiessaan ottaa huomioon kaupungin strategiaohjelman linjaukset ja toimenpiteet siten, että sitovat toiminnalliset tavoitteet ohjaavat toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan. Lauta- ja johtokuntien tulee talousarvioehdotuksen hyväksyessään varmistaa, että näin on toimittu.
- kaupunginkanslian tulee talousarvioprosessin yhteydessä varmistaa, että hallintokunta on sitovia toiminnallisia tavoitteita asettaessaan ottanut huomioon kaupungin strategiaohjelman linjaukset ja toimenpiteet.
- hallintokuntien tulee hyödyntää sitovien toiminnallisten tavoitteiden asettamisessa strategiaohjelman ja sitä toteuttavien toimenpideohjelmien toimenpiteitä.
- kaupunginhallituksen tulee strategiaohjelman seurannan yhteydessä varmistua siitä, että kaikkia strategiaohjelman osa-alueita kehitetään tasapuolisesti.

Kaupunginhallitus on vuoden 2016 talousarvioehdotuksen laatimisoheissa todennut, että hallintokuntien tulee asettaa sitovat toiminnalliset tavoitteensa niin, että ne ohjaavat toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan. Hallintokuntien tulee talousarvioesityksen sitovaa toiminnallista tavoitetta asettaessa esittää, miten kaupungin strategiaohjelman linjaukset ja toimenpiteet on otettu huomioon.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia tarkastelee talousarvioon ehdotettavia sitovia toiminnallisia tavoitteita hallintokuntien kanssa käytävissä talousarvioneuvotteluissa ja valmistellessaan kaupunginjohtajan talousarvioesitystä. Tavoitteena on suunnata tavoitteita entistä enemmän siten, että strategiaohjelman eri osa-alueiden linjaukset ja toimenpiteet on otettu huomioon.

2.3 Dokumentoinnin puutteet

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- seuraavien hallintokuntien tulee tallentaa tilinpäätöstyötilaan tilinpäätösohjeistuksen mukaisesti sellaiset dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa kaikkien tavoitteiden osalta: kaupunginkanslia, hankintakeskus, tukkutori, rakennusvirasto, Stara, pelastuslaitos, ympäristökeskus, HKL, sosiaali- ja terveysvirasto, ruotsinkielinen työväenopisto, kaupunginkirjasto, kulttuurikeskus, kaupunginmuseo, liikuntavirasto, työterveyskeskus, tietokeskus, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto ja rakennusvalvontavirasto.
- sosiaali- ja terveysviraston on ohjeistettava henkilöstöään siten, että hoitoonpääsyyn liittyvät potilastiedot kirjataan oikein, jolloin tiedot ovat saatavilla oikeellisina suoraan tietojärjestelmästä.
- kulttuurikeskuksen tulee kehittää toiminnanohjausjärjestelmänsä ja sen käyttöä siten, että järjestelmästä saadaan suoritettujen osalta luotettavaa tietoa.
- tietokeskuksen tulee selkeyttää sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista varmentavaa dokumentointikuvausta ja sen liitteitä.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa ja toteaa, että niiden dokumentointia kehitetään. Tavoitteiden dokumentoinnit kerätään talousarvion toteutumisen seurannan yhteydessä, niiden sisältöä arvioidaan ja tarvittaessa niitä pyydetään täydentämään. Tämä parantaa dokumentoinnin laatua kunkin vuoden tilinpäätösvaiheeseen mennessä.

2.4 Havainnot tavoitteiden luonteesta

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- liikuntalautakunnan ja liikuntaviraston tulee harkita, miten strateginen tavoite kaupunkilaisten liikunnan lisäämisestä voitaisiin huomioida sitovien toiminnallisten tavoitteiden asettamisessa.
- kaupunginkirjaston, kaupunginmuseon, kaupunginorkesterin, Korkeasaaren eläintarhan, kulttuurikeskuksen, taidemuseon, tietokeskuksen ja työväenopistojen tulee harkita mahdollisuuksia kehittää sitovia toiminnallisia tavoitteitaan laadullisemmiksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallintokuntien tulee asettaa sitovat toiminnalliset tavoitteensa niin, että ne selkeitä, täsmällisiä, ohjaavat toimintaa ja ovat riittävän tavoitteellisia. Lisäksi sitovien toiminnallisten

tavoitteiden määrittelyssä tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että tavoite ohjaa toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan ja sen toteutuminen on todennettavissa. Laatuun liittyvät tavoitteet kuvaavat hyvin kuntalaisten palvelukokemusta.

2.5 Tytäryhteisöille asetettujen sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginkanslian tulee talousarviovalmistelun yhteydessä asettaa tytäryhteisöille sellaisia tavoitteita, että niiden toteutumisen arviointi on mahdollista.
- kaupunginkanslian tulee varmistaa, että tytäryhteisöjen sitovien tavoitteiden toteumatiedoista laaditaan selkeät dokumentointikuvaukset siten, että tavoitteiden toteutuminen on jälkikäteen todennettavissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin tytäryhteisöjen talousarviotavoitteiden asettamista tulee edelleen kehittää ja varmistaa, että asetettavat tavoitteet ohjaavat yhtiöiden toimintaa kaupunkikonsernin edun kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla, ja että niiden toteutumista pystytään jälkikäteen arvioimaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarviotavoitteiden asettamista ja seurantaan kehitettäessä tullaan jatkossa ottamaan huomioon myös se, että asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointimahdollisuus voidaan varmistaa. Konsernitilinpäätösohjeistusta kaupungin tytäryhteisöille ja jäsenkuntayhtymille tullaan tarkentamaan niin, että asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioinnin mahdollistavat tiedot tulee tallentaa tilinpäätöstyötilaan tai muulla tavoin toimittaa kaupunginkanslialle tavoitteiden toteutumisen seurantaan varten.

3.2 Talouden tunnuslukujen kehitys

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginhallituksen tulee arvioida, ovatko nykyiset keinot oikeita velkaantumiskehityksen hidastamiseen strategiaohjelman mukaisesti.

Kaupunginhallitus toteaa, että se arvioi velkaantumiskehityksen hidastamiseen tähtääviä keinoja ja niiden mitoitusta vuoden 2016 talousarvioehdotuksen valmistelun yhteydessä.

4.1.1 Sähköinen asiointi

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginkanslian tulee huolehtia siitä, että kuntalainen löytää yhdestä portaalista kaikki kaupungin tarjoamat sähköiset asiointipalvelut.
- sosiaali- ja terveystieteiden tulee jatkaa sähköisen asioinnin kehittämistä erityisesti terveydenhuollon palveluissa.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että kaupungin tarjoamat sähköiset palvelut ovat löydettävissä kootusti yhdestä portaalista.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaikki kaupungin sähköiset palvelut kuvataan kaupungin yhteiseen palvelurekisteriin, josta ne päivitetään automaattisesti asiointiportaaliin. Jo nyt palvelurekisterissä pitäisi olla kaikki sähköiset asiointipalvelut löydettävissä. Virastoilla on päivittämisvastuu ajantasaisista tiedoista. Tietotekniikkaohjelman 2015-2017 mukaisesti kaupunginkanslia tulee organisoimaan kaupungin sähköisten palvelujen kehittämistoimenpiteet osaksi Digitaalinen Helsinki –ohjelmaa, jonka toteutusta ohjaamaan asetetaan kaupunginkanslian johdolla toimiva ohjausryhmä.

4.1.2 Liiketoiminnan edistämisen toimenpiteiden toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginkanslian tulee kehittää liiketoiminnan edistämiseksi toteutettujen toimenpiteiden vaikutusten seurantaa ja mittaristoa.

Kaupunginhallitus toteaa, että yritysmuutoksen ja työllisyyden toimenpideohjelma on hyvin laaja kokonaisuus, joka sisältää myös toimenpideohjelman avaintoimialojen kasvuedellytysten vahvistamiseksi sekä toimenpiteet terveyden ja hyvinvoinnin osaamiskeskittymän synnyttämiseksi Helsinkiin.

Toimenpideohjelma hyväksyttiin maaliskuussa 2015, mutta huomattavaa osaa siihen sisältyvistä toimenpiteistä on kuitenkin toteutettu koko strategiakauden ajan.

Käytännössä kaikkien arviointiraportissa arvioitujen toimenpidekokonaisuuksien toteuttaminen on käynnissä. Lisäksi on käynnistetty tai toteutettu suuri määrä muita kaupungin kilpailukykyyn ja yritysten liiketoimintamahdollisuuksien kehittämistoimenpiteitä.

Merkittävä osa toimenpiteistä on kuitenkin luonteeltaan sellaisia, että ne toteutuakseen edellyttävät tiiviiden yhteistyömallien rakentamista yritysten, korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa. Lisäksi erityisesti uudenlaisten älykkäiden-, ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönotto edellyttää kaupungilta ja muilta toimijoilta merkittäviä investointeja sekä usein myös maankäyttöön tai

tonttipolitiikkaan liittyviä päätöksiä. Näiden toteutuminen, samoin kuin kansainvälisten investointien houkutteleminen on pitkäjänteistä toimintaa. Mitattavat vaikutukset realisoituvat vasta pitkällä aikavälillä. Tämän lisäksi on huomioitava, että toisin kuin esimerkiksi tiettyjen operatiivisten toimintojen osalta elinkeinopoliittisten toimenpiteiden vaikutukset ovat useimmiten välillisiä, toimintaympäristöön vaikuttavia. Tällaisten vaikutusten mittaaminen on vaikeaa. Mittareita kehitetään muun muassa vertaamalla muiden vastaavien toimijoiden toimintaa ja toiminnan mittaamista.

4.2.1 Seudullisen omistajaohjauksen tavoitteiden toteutuminen HSL:ssä ja HSY:ssä

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginkanslian on käynnistettävä yhteistyö pääkaupunkiseudun kuntien, HSL:n ja HSY:n kanssa yhteisen vuosikellon laadintaa varten toiminnan ja talouden suunnitteluajataulujen yhteensovittamiseksi.
- kaupunginhallituksen konsernijaoston tulee tehdä aloite kuntayhtymien yhtymäkokousedustajien ja hallituksen jäsenten omistajaohjausroolin selkiyttämiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kesken.
- kaupunginhallituksen konsernijaoston ja kaupungin johdon on yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa linjattava HSY:n toimintaa ja päätettävä työnjaosta muun muassa ilmastonsuojeluun liittyvissä asioissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) ja HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) omistajaohjausta toteutetaan yhtymäkokousten ja kuntayhtymien hallitusten jäsenten nimeämisen lisäksi luottamushenkilöistä koostuvan pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmän toimesta.

Koordinaatioryhmälle esitettävät asiat käsitellään kaupunginjohtajien kokouksissa. Lisäksi asioita käsitellään jäsenkaupunkien ja kuntayhtymien välisissä jäsenkuntatapaamisissa. Helsingin kaupungin osalta viranhaltijaedustus HSL:n ja HSY:n jäsenkuntatapaamisissa on kaupunginkansliasta.

Pääkaupunkiseudun kuntien sekä kuntayhtymien talouden ja toiminnan suunnitteluajataulujen osalta kaupunginhallitus toteaa, että HSL:n ja HSY:n perussopimuksissa on määräyksiä kuntayhtymien toiminnan ja talouden suunnittelusta. Kuntayhtymien perustamisen yhteydessä suunnitteluajataulut on perussopimuksen määräyksiin sovitettu yhteen jäsenkaupunkien toiminnan ja talouden suunnitteluajatauluihin.

11.05.2015

HSL:n perussopimuksen mukaan hallituksen laatimasta ehdotuksesta taloussuunnitelmaksi on pyydettyjä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan ehdotukseen. Alustava taloussuunnitelma tulee toimittaa lausunnot jäsenkunnille viimeistään 15. kesäkuuta yhdessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvion kanssa. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelman sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Jäsenkuntien on annettava lausuntonsa viimeistään 31. elokuuta. Hyväksytty talousarvio ja taloussuunnitelma tulee toimittaa jäsenkunnille joulukuun 15. päivään mennessä.

HSY:n perussopimuksen mukaan kuntayhtymän on pyydettyjä jäsenkunnilta kirjalliset lausunnot muun muassa talousarviosta ja -suunnitelmasta sekä toimintasuunnitelmasta ennen niiden hyväksymistä. HSY:n talousarvion ja -suunnitelman osalta on sovittu vastaavasta aikataulusta ja menettelyistä kuin HSL:ssä.

Kaupunginhallitus toteaa, että olemassa olevan HSL:ään ja HSY:hyn sovellettavan jäsenkuntakohtaisen ja jäsenkuntien yhteisen omistajaohjausjärjestelmän säännöllinen tarkastelu ja kehittäminen on aiheellista. Kaupunginhallituksen konsernijaostolla on keskeinen rooli kaupungin harjoittamassa omistajaohjauksessa niin tytäryhteisöjen kuin kuntayhtymien osalta. Tässä roolissa konsernijaoston on luonnollista käsitellä kaupunginkanslian valmistelun pohjalta myös niitä toimintatapoja, joilla HSL:ää ja HSY:tä omistajaohjataan, ja tarvittaessa tehdä päätöksiä tai esityksiä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden omistajaohjausroolien selkiyttämistä ja yhteistyön lisäämisestä kuntayhtymissä.

Kuntayhtymän perussopimuksen sisältöä on säännelty kuntalaissa. Perussopimuksessa on mainittava muun muassa kuntayhtymän tehtävät. Kuntayhtymän hallituksen ja yhtymäkokouksen tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että kuntayhtymä toteuttaa sen perussopimuksessa mainittua tehtävää. Jäsenkunnat voivat kukin omalta osaltaan antaa tarvittaessa toimiohjeita yhtymäkokousedustajilleen myös kuntayhtymän tehtäviin liittyvissä kysymyksissä. Kuten kuntayhtymien omistajaohjauksessa yleensäkin, myös tältä osin ohjauksen toimivuuden ja kuntayhtymille asetettujen tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi on tarpeen pyrkiä siihen, että jäsenkuntien näkemykset ja toimiohjeet olisivat keskenään samansuuntaisia. Seudullisen omistajaohjauksen ensisijaiseksi tavoitteeksi onkin sovittu PKS-yhteisöjen toiminnan kehittäminen ja tukeminen siten, että omistajien yhteiset tavoitteet toteutuvat. Tätä tavoitetta toteutetaan nykyisellään edellä mainittujen koordinaatioryhmän, kaupunginjohtajien kokousten sekä jäsenkuntatapaamisten muodossa.

4.3.1 Toimialarajat ylittävien palveluprosessien toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginhallituksen on varmistettava, että poikkihallinnollisten prosessien kehittämistä jatketaan strategiaohjelman linjausten mukaisesti.
- kaupunginhallituksen on varmistettava, että poikkihallinnollisille prosesseille määritellään prosessin omistaja, jolla on toimivalta johtaa prosessia.

Kaupunginhallitus toteaa, että poikkihallinnollisten prosessien kehittämistä jatketaan strategiaohjelman linjausten mukaisesti ja niille määritellään prosessin omistaja, jolla on toimivalta johtaa prosessia. Toimialarajat ylittäviä prosesseja on kehitetty johtajiston päättämässä tulospalkkiojärjestelmiin mukaan otetuissa prosesseissa ja kehittämistä jatketaan tulevaisuudessa. Näille prosesseille on myös nimetty prosessinomistaja.

4.3.2 Asukkaiden osallistuminen palvelutuotannon kehittämiseen kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimessa sekä varhaiskasvatusvirastossa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginkanslian on yhdessä muiden virastojen kanssa lisättävä yhteispalautekanavan ja muiden asukkaiden osallistumismenetelmien tunnettuutta ja tapoja kannustaa asukkaita ideoiden ja palautteiden antamiseen.
- kaupunginkanslian tulee osallistaa asukkaat palautekanavien kautta tulleiden parhaiden ideoiden valintaan.
- kaupunginkirjaston, kulttuurikeskuksen, liikuntaviraston, nuorisoasiainkeskuksen ja varhaiskasvatusviraston tulee kytkeä asukkaiden antaman palautteen hyödyntäminen viraston tulostavoitteisiin.
- kokemukset osallistuvasta budjetoinnista ovat olleet pääosin hyviä. Kaupunginkirjaston, kulttuurikeskuksen ja nuorisoasiainkeskuksen tulee harkinnan mukaan laajentaa osallistuvan budjetoinnin käyttöä kuntalaisten osallistumisen lisäämiseksi. Myös liikuntaviraston ja varhaiskasvatusviraston tulee selvittää osallistuvan budjetoinnin käytön mahdollisuuksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosastolle vuoden 2014 organisaatiouudistuksessa perustetun osallisuus ja neuvonta -yksikön tehtävänä on edistää ja koordinoita kaupunkitasoista osallisuutta. Kaupungin keskitetty palautejärjestelmä on tärkeä menetelmä ja työväline tässä työssä. Palautejärjestelmän käyttöä ja tunnettavuutta edistetään virastojen kanssa tehtävässä

päivittäisessä yhteistyössä sekä kaupungin sisäisellä koulutuksella. Palautejärjestelmän näkyvyyden edistäminen ja sen käyttöön kannustaminen ovat esillä kehittämistyössä. Kaupungin internetsivuilla palautejärjestelmä on näkyvästi esillä ja palautteiden julkaisemiskynnystä www-sivuilla on pyritty jatkuvasti madaltamaan. Keskitettyä palautejärjestelmää on esitelty säännöllisesti asukastilaisuuksissa kaupungin eri puolilla.

Osallisuus ja neuvonta -yksikkö koordinoi vuoden 2015 aikana perustettavan osallisuusverkoston toimintaa. Verkostoon kootaan virastoista työntekijöitä, joiden työhön kuuluu osallisuusmenetelmien kehittäminen ja niiden tunnettavuuden lisääminen.

Asukkaiden ja koko kaupunkiyhteisön osallistuminen toiminnan kehittämiseen on tärkeää ja toimintatavasta kertyy jatkuvasti hyviä kokemuksia kaupungin hallintokunnissa. Keskitetyssä palautejärjestelmässä aloitteet eivät ole tähänastisen kokemuksen perusteella korostuneet. Asukkaat ovat yleisimmin osallistuneet esimerkiksi suunnitelmien valmisteluun ja ideat on hyödynnetty osana suunnitteluprosessia.

Kaupunginhallitus viittaa vielä Ruutiin, nuorten osallisuus- ja vaikuttamisjärjestelmään, jonka keskeisenä tavoitteena on viedä nuorten osallistuminen ja vaikuttaminen osaksi virastojen vakiintunutta toimintaa. Ruuti-järjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2011, ja sen toimintaa on jatkuvasti kehitetty. Maaliskuussa 2015 kaupunginvaltuusto päätti lisätä työjärjestykseensä uuden kohdan, jonka nojalla nuorten tekemät aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet tuodaan kerran vuodessa valtuustolle tiedoksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että tarkastuslautakunnan kehittämisehdotukset palautteiden hyödyntämisestä ja osallistuvasta budjetoinnista tulee huomioida ao. virastojen toiminnassa.

4.3.3 Varhainen puuttuminen päiväkodeissa ja lastenneuvoloissa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- sosiaali- ja terveystieteiden ja varhaiskasvatusviraston on luotava aiempaa tiiviimmät yhteistyösuhteet ja varmistettava lastensuojelun ja hyvinvoinnin kannalta välttämätön tiedonkulku päiväkotien, neuvoloiden, lastensuojelun ja muiden lapsesta tai nuoresta huolehtivien tahojen välillä.
- sosiaali- ja terveystieteiden tulee lisätä joustoa neuvolatyöhön siten, että terveydenhoitajat voivat järjestää aikaansa nykyistä enemmän varhaisen tuen tarpeiden mukaan.

- sosiaali- ja terveystieteiden ja varhaiskasvatustieteiden on parannettava Hyve4-malliin liittyvää tiedonkulkua päiväkotien ja neuvoloiden välillä.

Kaupunginhallitus pitää tarkastuslautakunnan suosituksia tärkeinä ja toteaa, että varhaisen puuttumiseen on kiinnitetty huomiota myös vuoden 2015 talousarviossa ja vuosien 2013-2016 strategiaohjelmassa.

Talousarviossa todetaan, että syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukemisesta tehdään yhteinen prosessi mm. varhaiskasvatuksen, opetustoimen ja nuorisotoimen kanssa ja että lasten neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistä Hyve-mallia täydennetään lapsen osallisuuden ja hyvinvoinnin osalta siten, että vanhemmat kysyvät lapseltaan päivähoitoon liittyviä kysymyksiä.

Strategiaohjelmassa todetaan, että lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan varhaiskasvatustalustoilla ja koko kaupungin kasvatuskumppanuudella, toteutetaan varhaiskasvatuksen yhteiset prosessit muiden lapsi- ja perhepalveluja tuottavien hallintokuntien kanssa lapsen tukemisessa sekä, että erityistä tukea syrjäytymisen ehkäisyyn tarvitsevilla alueilla tiivistetään perhetyön ja neuvolatoiminnan toiminnallista yhteyttä ja ensimmäistä lastaan odottaviin perheisiin toteutetaan kotikäynti.

4.4.1 Hankinta- ja kilpailuttamiskäytännöt rakennusvirastossa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- rakennusviraston tulee ylläpitää ja kehittää hankintaosaamista sekä sopimusten seurantaa ja valvontaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että se edellyttää kaikkien virastojen ja laitosten pitävän yllä ja kehittävän hankintaosaamistaan sekä sopimusten seurantaa ja valvontaa, jotta toteutuvat hankinnat ovat kaupungin kokonaisedun mukaisia.

4.5.1 Eräiden asiakasryhmien pääsy sosiaali- ja terveyspalveluihin

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- terveysasemien, sisätautien, psykiatrian ja päihdepoliklinikoiden sekä kotihoidon on tehtävä nykyistä systemaattisemmin potilaiden ja asiakkaiden erilaisten sairauksien ja ongelmien moniammatillista tunnistamista.
- terveysasemien, sisätautien-, psykiatrian- ja päihdepoliklinikoiden sekä kotihoidon tulee laatia kaikille monisairaille tai -ongelmallisille asiakkailleen hoito- tai

11.05.2015

palvelusuunnitelma moniammatillisesti asiakkaan kanssa ja asiakasta motivoiden siten, että hän ottaa itse vastuuta hoidostaan.

- sosiaali- ja terveystieteiden on määriteltävä useita palveluja tarvitseville asiakkaille palveluohjaaja strategiaohjelman 2013–2016 mukaisesti. Tällä hetkellä monisairaiden ja -ongelmaisten hoitoa koordinoiva taho käytännössä usein puuttuu.
- terveysasemien ja päihde- ja psykiatriakeskusten tulee voimakkaasti kehittää psykiatria- ja päihdepalvelujen integraatiota käytännön työn tasolla. Erityisesti depression ja kaksoisdiagnoosiasiakkaiden hoitoon pääsyä ja hoitoa tulee parantaa.
- kotihoito ja sosiaali- ja lähityön palvelut tulee yhdistää säännölliseksi käytännön työksi. Lisäksi kotihoitoon tulee tarvittaessa liittää myös muiden ammattilaisten palveluita. Kotihoidossa on syytä käydä keskustelu palvelun keskittämisestä hoivaa eniten tarvitseville asiakasryhmille.
- sosiaali- ja terveystieteiden tulee käynnistää sellaisten mittareiden kehittäminen, joilla voitaisiin seurata monisairaana tai -ongelmaisen hoidon toteutumista ja onnistumista kokonaisuutena.

Kaupunginhallitus pitää tarkastuslautakunnan suosituksia tärkeinä. Talousarviossa vuodelle 2015 on useita palvelujen saatavuutta koskevia tavoitteita. Tarkoituksena on myös käynnistää seuranta psykiatria – ja päihdekeskusten asiakkaiden hoitosuunnitelmista sekä hoidon keskeytyksistä. Kotihoidossa on tarkoitus kohdentaa palveluja niitä runsaimmin tarvittaviin asiakkaisiin.

4.5.2 Varhaiskasvatuksen tuloksellisuus päiväkodeissa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- varhaiskasvatusviraston tulee huolehtia siitä, että varhaiskasvatuksen laadulle kehitetään nykyistä monipuolisempia mittareita.
- varhaiskasvatusviraston tulee yhdessä tietokeskuksen kanssa pyrkiä kehittämään lasten hyvinvointia kuvaavia mittareita esimerkiksi liittyen eriarvoisuuden vähentämistä koskevan tavoitteen seurantaan.
- varhaiskasvatusviraston tulee varmistua siitä, että varhaiskasvatusalueiden päälliköt puuttuvat asiakastytyväisyyskyselyissä havaittuihin laatu- ja palveluongelmiin sekä valvovat ryhmäkokoja ja pienryhmätoiminnan toteutumista ohjeistuksen mukaisella tavalla.

- erityisesti niissä päiväkodeissa, joissa tilanormia tiukennetaan, varhaiskasvatusviraston tulee varmistaa, että tilat soveltuvat pienryhmätoimintaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että vuoden 2015 talousarviossa on kiinnitetty huomiota asiakkaiden antamaan palautteeseen. Varhaiskasvatusviraston yhtenä sitovana tavoitteenaan on, että asiakastytyväisyyskyselyn toiminnan sisältöä koskevien valittujen kysymysten tulokset ovat verkossa nähtävissä yksikkökohtaisesti. Talousarviossa todetaan myös, että asiakaskyselyä uudistetaan ja samalla vahvistetaan vanhempien osallisuutta yksikkökohtaisen asiakaspalautteen käytettävyyttä parantamalla.

Päiväkotitiloihin liittyvää laadun arviointia tehdään osana varhaiskasvatustoimintaa. Päiväkotien valtakunnallisissa tilasuunnittelun ohjeissa, Helsingin omissa päiväkotien tilasuunnittelun ohjeistuksessa sekä terveysviranomaisten säädöksissä että työsuojelulaissa ohjataan päiväkotien tilojen mitoituksia. Tilojen ja toiminnan järjestelyjen vuoropuhelua käydään päiväkodeissa säännöllisesti esimerkiksi tilojen joustavan käytön, lapsiryhmien muodostamisen ja pienryhmätoiminnan näkökulmista. Lisäksi varhaiskasvatusviraston hoito- ja kasvatushenkilöstölle syksyllä 2014 käynnistyneessä ”Tilat ja pedagogiikka” -koulutuksissa paneudutaan tilojen ja toiminnan järjestämisen kysymyksiin yhteistyössä tilakeskuksen kanssa.

4.6.1 Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen järjestäminen ja riittävyys Helsingin peruskouluissa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- varhaiskasvatusviraston ja opetusviraston yhteistyötä ja tiedonkulkua tulee tiivistää tukea tarvitsevien lasten osalta varhaisen puuttumisen varmistamiseksi.
- alkuopetuksessa opettajien kykyä havaita oppimisen ongelmia ja varhaisen tuen tarvetta tulee edelleen parantaa.
- opetusviraston tulee huolehtia siitä, että erityisopettaja- ja muut avustajaresurssit riittävät yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen niille oppilaille, joilla havaitaan tuen tarvetta.

Kaupunginhallitus toteaa, että strategiaohjelman 2013-2016 yhtenä tavoitteena on, että tehdään syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukemisesta yhteinen prosessi sosiaali- ja terveysviraston, varhaiskasvatuksen, opetustoimen, liikuntatoimen ja nuorisotoimen kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa, että opetustoimen keskeisenä strategisena tavoitteena on juuri koulutus- ja nuorisotakuun toteuttaminen ja syrjäytymisen ennalta ehkäiseminen. Keskeistä koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamisessa on monihallintokuntainen yhteistyö. Kouluja vahvistetaan erityisesti niillä alueilla ja niissä toiminnoissa, joissa oppilaiden yhdenvertaisen aseman varmistaminen sitä edellyttää. Tasa-arvohankkeiden avulla luodaan uusia moniammatillisen yhteistyön muotoja hyvinvoinnin lisäämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Oppilaiden käytös- ja poissaolo-ongelmien selvittelyyn luodaan uusia toimintamalleja sekä ryhmämuotoisen toiminnan avulla kiinnitetään oppilaita opiskeluun ja mahdollisimman joustavaan jatkamiseen toiselle asteelle.

Palvelun laadusta huolehditaan osaavan henkilökunnan avulla. Strategiakaudella tavoitteena on edelleen nostaa kelpoisten opettajien osuutta. Kaupunginhallitus perusti 30.3.2015 yhteensä 40 uutta luokanopettajan virkaa ja yhteensä 20 uutta erityisopettajan virkaa perusasteelle. Erityisesti kelpoisuusvaatimukset täyttävien erityisopettajien rekrytoinnin helpottamiseksi ja erityisopettajien kelpoisuustason nostamiseksi sekä erityisopettajien opettajistotilanteen vakiinnuttamiseksi erityisopettajien tehtävät pyritään hoitamaan virkoina tuntiopettajuuksien sijaan. Harkinnanvaraista koulunkäyntiavustajaresurssia on myös lisätty vuonna 2015. Sitä jaetaan koulujen hakemuksesta huomioiden oppilaiden erityistarpeet.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt keväällä 2014 harkinnanvaraista valtionavustusta Helsingin kaupungille opetusryhmien pienentämiseen ja koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin käytettäväksi lukuvuonna 2014-2015 yhteensä 8,4 milj. euroa niin, että kaikkien oppilaiden erityistarpeet tulee huomioiduiksi ja opetussuunnitelman mukainen laadukas opetus toteutuu kaikilla vuosiluokilla.

Lisäksi opetustoimen vuoden 2015 talousarviossa on huomioitu erityisoppilaiden ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrällinen kasvu. Opetustoimen talousarvioon sisältyy myös positiivisen diskriminaation erillismääräraha, joka on toimiva keino kohdentaa opetuksen resursseja alueellisesta tasa-arvoa lisäävällä tavalla ja määräraha kohdentuu juuri kouluille, jotka tarvitsevat oppilaiden sosioekonomisen taustan vuoksi lisätukea.

4.7.1 Kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistäminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginhallituksen ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee edistää asunnon ja pysäköintipaikan hintojen erottamista sekä

muita pysäköintipolitiikan toimenpiteitä, jotka edistävät kohtuuhintaista asumista.

- kaupunginhallituksen tulee jatkaa vaikuttamistaan valtion suuntaan, jotta rakentamisen kustannuksia nostaviin säännöksiin saataisiin muutoksia.
- kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston tulee huolehtia siitä, että asemakaavatuotanto ja tonttitarjonta pysyvät joka vuosi korkealla tasolla.

Kaupunginhallitus pitää kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistämisestä erittäin tärkeänä. Lisäksi kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että rakentamisen kustannuksia nostavia säännöksiä muutetaan. Kaupunginhallitus huomioi tämän valtiolle annettavissa lausunnoissa ja kannanotoissa.

4.7.2 Kaupungin vuokra-asuntojen myöntämisperusteet ja valvonta

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kiinteistöviraston asunto-osaston tulee kehittää asukasrakennetta nykyistä monipuolisemmin kuvaavia seurantatietoja.
- kiinteistöviraston asunto-osaston tulee huolehtia kaupungin ulkopuolisten ARA-vuokranantajien asukasvalintoihin kohdistuvan lakisääteisen valvontatehtävän riittävästä resursoinnista.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen seurantatietojen kehittämisestä ja asukasvalintoihin kohdistuvan lakisääteisen valvontatehtävän hoitamisesta virastolle osoitettujen määrärahojen puitteissa.

4.7.3 Koulujen ja päiväkotien sisäilmakorjaukset

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kiinteistöviraston tulee tarvittaessa viraston sisäisillä vakanssien uudelleenjärjestelyillä turvata riittävän sisäilma-asiantuntemuksen saaminen tilakeskuksen palvelukseen.
- tilakeskuksen tulee huolehtia siitä, että sisäilmakorjauksille määritellään seurattavissa olevat tavoitteet ja systematisoida tavoitteiden toteutumisen seuranta.
- tilakeskuksen tulee varmistaa, että huoltokirjaohjelma Pakkiin tallennetaan tiedot pienten korjausten toteuttamisesta.
- tilakeskuksen tulee edelleen kiinnittää huomiota riittävään tiedottamiseen sisäilmakorjauksista ja niiden onnistumisesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarvion 10-vuotisessa investointiohjelmassa turvallisuutta ja terveyttä parantavat hankkeet on asetettu tärkeysjärjestyksessä etusijalle. Tilakeskuksen tulee arvioida sisäilmalaatuun liittyvien korjausselvitysten edullisin tuottamistapa pidemmällä aikavälillä ja kohdentaa sisäilmatutkimuksiin tarvittavat resurssit tilakeskukselle osoitettujen määrärahojen puitteissa.

Sisäilmakorjaushankkeiden tulee vastata asettuja tavoitteita ja korjaustoimenpiteet on kohdistettava mahdollisimman kustannustehokkaasti. Korjaushankkeissa tulee pyrkiä oikein mitoitettuihin toimenpiteisiin ja niiden toteuttaminen on dokumentoitava riittävästi. Sisäilmakorjauksiin liittyvä tiedottaminen on tärkeää koko hankkeen ajan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus.pdf
- 2 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Tarkastuslautakunta

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta pyytää 13.5.2015 mennessä kaupunginhallituksen lausuntoa arviointikertomuksen 2014 kohdista 1.5–4.7.3.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 15.4.2015 (§ 45) arviointikertomuksen vuodelta 2014.

Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden tarkastussäännön 8.1 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Kertomuksesta tulee hankkia tarkastussäännön 8.2 §:n mukaisesti kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot valtuustolle toimitettaviksi.

Arviointikertomus 2014 on esityslistan liitteenä.

Esittelijä toteaa, että tarkastuslautakunnan antamassa arviointikertomuksessa esitetyistä eräistä vuoden 2014 toimintaa koskevista arvioista olisi annettava päätösehdotuksen mukainen lausunto.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus.pdf
- 2 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Tarkastuslautakunta

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Pelastuslautakunta 05.05.2015 § 67

HEL 2015-003750 T 00 03 00

Lausunto

Tarkastuslautakunta on pyytänyt 13.5.2015 mennessä pelastuslautakunnan lausuntoa tarkastuskertomuksen kohdista 1.5, 1.6, 2.2 ja 2.3. Pelastuslautakunta antoi asiassa seuraavan lausunnon:

Tarkastuskertomuksen kohdan 2.2 mukaan pelastuslaitos ei ole saavuttanut sitovia tavoitteita seuraavin osin: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 -vahvuisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia 60 prosentissa tehtävistä ja ensihoidon tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 70 prosentissa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävistä.

Pelastustoiminnan lähtö- ja ajoaikaa ei nykyisin resurssein ja hajautuksella ole mahdollista saavuttaa. Ensihoitopalvelun osalta tavoite on palvelun tilaajan eli Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin asettama ja perustuu ensihoidon palvelutasopäätökseen. Pelastuslaitos on useaan otteeseen huomauttanut, että tavoitetason saavuttaminen ensihoitopalveluin nykyisin resurssein on erittäin haasteellista. Tilanteen korjaamiseksi on tehty kaikki pelastuslaitoksen toimivallassa olevat toimenpiteet.

Tarkastuskertomuksen kohdan 2.3 mukaan pelastuslaitoksen tulee huolehtia siitä, että sitovien toiminnallisten tavoitteiden dokumentointi toteutetaan annettujen ohjeiden mukaisesti. Pelastuslautakunta kehottaa pelastuslaitosta huolehtimaan dokumentoinnista asianmukaisesti. Tarkastuskertomuksen osalta ei ole muuta lausuttavaa.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 29.04.2015 § 63

HEL 2015-003750 T 00 03 00

Lausunto

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnan vuoden 2014 arviointikertomuksen kohdista 1.5, 1.6, 2.1 ja 2.2:

1.5 Tarkastuslautakunnan esittämien suositusten vaikutusten arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- kaupunginhallituksen ja lauta- ja johtokuntien tulee varmistua siitä, että hallintokunnat ryhtyvät toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.

Asuntotuotantotoimisto toteaa, että se tulee esittämään asuntotuotantotoimikunnalle, mihin toimenpiteisiin tarkastuslautakunnan esittämien suositusten johdosta on ryhdytty silloin kun suositukset ovat edellyttäneet toimintatavan muutoksia.

1.6 Tilivelvollisten velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin tilintarkastuksen suositusten johdosta

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- johtavien viranhaltijoiden (tilivelvollisten) tulee valvoa, että virastojen ja liikelaitosten hankinnoissa ja päätöksenteossa noudatetaan hankintalain ja hallintolain edellyttämiä muutosäännöksiä tilintarkastajan suositusten mukaisesti.

Asuntotuotantotoimisto toteaa, että sen keskeinen tehtävä on rakentamista ja suunnittelupalveluja koskevien hankintojen tekeminen. Kyseisten hankintojen määrä on vuositasolla useita satoja miljoonia euroja. Asuntotuotantotoimisto tiedostaa asemansa julkisena hankintayksikkönä, jonka hankintoja koskevat sekä hankintalain että hallintolain muutosäännökset. Asuntotuotantotoimistossa hankintapäätökset tehdään joko viranhaltijapäätöksinä tai siten, että hän vastaa päätösten esittelystä asuntotuotantotoimikunnassa. Julkisia hankintoja koskevien määräysten noudattaminen varmistetaan viranhaltijan suorittaman valvonnan lisäksi sillä, että henkilökunnan osaamisesta huolehditaan myös julkisia hankintoja koskevien määräysten osalta.

2.1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen hallintokunnissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- asuntotuotantotoimikunnan ja asuntotuotantotoimiston tulee muotoilla kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjausten rakennuttamista koskeva tavoite sellaiseksi, ettei se toteudu automaattisesti tai uudistaa tavoitteen asettelua.

Asuntotuotantotoimisto toteaa, että talousarvion mukainen kiinteistöyhtiöiden peruskorjausten rakennuttamista koskeva sitova toiminnallinen tavoite on kuulunut seuraavasti: ”Toimisto rakennuttaa siltä tilattavat kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjaukset, joille saadaan rahoitus.”

Toimisto toteaa, että talousarvion 2015 lähtökohtana on pidetty 814 asunnon peruskorjauksen aloittamista. Asuntomäärä ei ole ollut sitova toisin kuin uudisrakentamista koskevat määrälliset tavoitteet. Asuntotuotantotoimiston mielestä peruskorjausmääriä ei voidakaan ottaa asuntotuotantotoimiston sitovaksi tavoitteeksi, koska määrät perustuvat asuntotuotantotoimistolle tuleviin peruskorjaustoimeksiantoihin, joihin asuntotuotantotoimisto ei voi vaikuttaa. Peruskorjauksiin ryhtymistä koskevat päätökset tehdään kaupungin kiinteistöyhtiöissä. Merkittävin osa peruskorjaustoimeksiannoista tulee Helsingin kaupungin asunnot Oy:ltä ja vähäisempi määrä Kiinteistö Oy Auroranlinnalta.

Asuntotuotantotoimisto tulee muokkaamaan tai uudistamaan kiinteistöyhtiöiden peruskorjausten rakennuttamista koskevaa talousarviotavoitetta. Vuoden 2016 talousarvion valmistelu on käynnissä ja uudistettu tai muokattu tavoite pyritään ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon jo siinä, mutta viimeistään vuoden 2017 talousarvion valmistelussa.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen strategian osa-alueittain

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- virastojen ja liikelaitosten tulee talousarvioehdotusta laatiessaan ottaa huomioon kaupungin strategiaohjelman linjaukset ja toimenpiteet siten, että sitovat toiminnalliset tavoitteet ohjaavat toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan. Lauta- ja johtokuntien tulee talousarvioehdotuksen hyväksyessään varmistaa, että näin on toimittu.
- kaupunginkanslian tulee talousarvioprosessin yhteydessä varmistaa, että hallintokunta on sitovia toiminnallisia tavoitteita asettaessaan ottanut huomioon kaupungin strategiaohjelman linjaukset ja toimenpiteet.
- hallintokuntien tulee hyödyntää sitovien toiminnallisten tavoitteiden asettamisessa strategiaohjelman ja sitä toteuttavien toimenpideohjelmien toimenpiteitä.
- kaupunginhallituksen tulee strategiaohjelman seurannan yhteydessä varmistua siitä, että kaikkia strategiaohjelman osa-alueita kehitetään tasapuolisesti.

Asuntotuotantotoimisto toteaa, että asuntotuotantotoimiston toiminnan ja talousarvion laatimisen lähtökohtana on kaupungin strategiaohjelma 2013 - 2016 ja Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2012 (AM-ohjelma). Asuntotuotantotoimiston talousarvion sitovat toiminnalliset tavoitteet perustuvat

strategiaohjelman ja AM-ohjelman kaupungin omalle asuntotuotannolle asettamiin määrällisiin tavoitteisiin.

Em. tavoitteet on asetettu seuraavasti:

- Kaupungin oman asuntotuotannon kokonaismäärä 1500 asuntoa
- Vähintään 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 %)
- 600 välimuodon eli Hitas-, asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa (40 %),
- 150 vapaarahoitteista asuntoa (10 %). Vapaarahoitteisia asuntoja tuotetaan vain, mikäli se on kortteli- tai aluekokonaisuuksien kannalta tarkoituksenmukaista.

Asuntotuotantotoimiston sitovat toiminnalliset tavoitteet on vahvistettu asuntomäärien osalta kolmessa viimeisessä talousarviossa seuraavasti: v. 2013 828 asuntoa, v. 2014 892 asuntoa ja v. 2015 963 asuntoa. Tuotantotavoitteiden lähtökohtana on pidetty rakentamisen mahdollistavia tontinvarauspäätöksiä. Ne eivät ole aikaisemmin mahdollistaneet strategiaohjelman ja AM-ohjelman 1500 asunnon määrätavoitteen asettamista asuntotuotantotoimiston sitovaksi tuotantotavoitteeksi. Asuntotuotantotoimiston tontinvaraus tilanne on parantunut merkittävästi, mutta sen vaikutukset alkavat näkyä tuotantomäärien lisäyksenä selvemmin vasta vuodesta 2017 eteenpäin.

Asuntotuotantotoimistolle talousarviossa asetettua tuotantotavoitetta ei ole jaettu strategiaohjelman ja AM-ohjelman mukaisesti hallintamuotoihin, vaan sitovana tavoitteena on ollut asuntojen kokonaismäärä. Asuntotuotantotoimikunnalle esitetään vuosittain asuntotuotantotoimiston tonttivaranto ja se, minkälaisen hallintamuotojakauman se mahdollistaa. Hallintamuotojakautumassa pyritään toteuttamaan strategiaohjelman ja AM-ohjelman mukaista hallintamuotojakaumaa.

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Markku Nyyssölä

Lisätiedot

Markku Nyyssölä, vs. toimitusjohtaja, puhelin: 310 32297
markku.nyyssola(a)att.hel.fi

Tarkastuslautakunta 15.04.2015 § 45

HEL 2015-003750 T 00 03 00

11.05.2015

Kj/5

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2014 sekä hankkia siitä kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot 13.5.2015 mennessä toimitettaviksi kaupunginvaltuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

Käsittely

15.04.2015 Ehdotuksen mukaan

Tarkastuslautakunta päätti ennen tämän asian käsittelyn aloittamista valita tilapäiseksi puheenjohtajaksi jäsen Jaanan Lamminperän siltä osin, kun varsinainen puheenjohtaja oli esteellinen käsittelemään vuoden 2014 arviointikertomusta.

Esteelliset: Terhi Koulumies ei esteellisenä osallistunut arviointikertomuksen kohdan 4.2.1 Seudullisen omistajaohjauksen tavoitteiden toteutuminen HSL:ssä ja HSY:ssä käsittelyyn eikä ollut läsnä sitä käsiteltäessä. Käsittelyn ajan puheenjohtajana toimi Jaana Lamminperä.

Esteelliset: Jaana Lamminperä ei esteellisenä osallistunut arviointikertomuksen kohdan 4.7.1 Kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistäminen käsittelyyn eikä ollut läsnä sitä käsiteltäessä.

Esteelliset: Nuutti Hyttinen ei esteellisenä osallistunut arviointikertomuksen kohtien 4.7.1 Kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistäminen ja 4.7.2 Kaupungin vuokra-asuntojen myöntämisperusteet ja valvonta käsittelyyn eikä ollut läsnä niitä käsiteltäessä.

08.04.2015 Ehdotuksen mukaan

01.04.2015 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Pirjo Hakanpää

Lisätiedot

Timo Terävä, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43126
timo.terava(a)hel.fi

11.05.2015

Kj/6

§ 509

Lähiöprojektin toiminnan jatkaminen 1.1.2016 alkaen ja toimintakertomus 2014

HEL 2015-003915 T 00 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää jatkaa lähiöprojektia 1.1.2016 alkaen kaksivuotiskauden ajan (2016–2017). Samalla kaupunginhallitus päättää kehottaa lähiöprojektia esittämään kaupunginhallitukselle 30.11.2015 mennessä vuoden 2017 loppuun ulottuvan projektisuunnitelman, jossa tarkennetaan toimintakauden teemat, tavoitteet ja toimintaperiaatteet.

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi lähiöprojektin toimintakertomuksen vuodelta 2014.

Esittelijän perustelut

Lähiöprojekti on perustettu vuoden 1996 alussa kaupunginhallituksen päätöksellä. Projekti on toiminut nelivuotiskausittain kaupunginhallituksen päätöksillä (24.1.2000, 15.12.2003, 21.1.2008 ja 12.12.2011). Vuoden 2015 lopussa päättyvä toimintakausi 2012–2015 on lähiöprojektin viides. Projektin tehtävänä on määritellä lähiöiden yleisiä kehittämissuunnitelmia ja organisoida alueellisia kehittämistoimia sekä valmistella esityksiä kaupungin rahoituksen järjestämisestä ja valtion määrärahojen hakemisesta lähiöiden kehittämiseen. Projekti raportoi toiminnastaan kaupunginhallitukselle vuosittain. Lähiöprojekti on lähettänyt (24.3.2015) kaupunginhallitukselle toimintakertomuksensa vuodelta 2014. Toimintakertomus on esityslistan liitteenä.

Lähiöprojektin jatkaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lähiöprojekti esittää kirjeellään (24.3.2015) projektin toiminnan jatkamista 1.1.2016 alkaen uuden nelivuotiskauden ajan (2016–2019). Aiemmin lähiöprojekti on toiminut nelivuotiskausittain. Kuten edellä on todettu, lähiöprojekti on toiminut yhtäjaksoisesti vuonna 1996 tehtyyn päätökseen perustuen. Helsingin strategiaohjelmakausi on 2013–2016. Lähiöprojektin toiminnan jatkamista esitetään kaksivuotiskauden ajaksi (2016–2017). Tämä mahdollistaa lähiöprojektin nykyisen toiminnan jatkamisen. Kaksivuotiskausi antaa mahdollisuuden arvioida lähiöprojektin toimintaa osana seuraavan valtuustokauden strategiakokonaisuuden valmistelua.

Esikaupunkien kehittäminen on pitkäjänteistä hallintokuntien ja alueen toimijoiden välistä yhteistyötä. Tavoitteena on esikaupunkialueiden kehittäminen laadukkaina hyvän arjen ympäristöinä, joissa ympäristö ja rakennuskanta ovat kunnossa, palvelutaso riittävä, kulttuuri- ja asukastoiminta vireää sekä puitteet elinkeinotoiminnan harjoittamiselle ovat monipuoliset. Fyysisen, toiminnallisen ja sosiaalisen kehittämisen kautta vaikutetaan alueellisen eriarvoistumiskehityksen ehkäisemiseen. Lähiöprojekti kokoaa yhteen eri virastojen tarpeita, edesauttaa yhteistä suunnittelua sekä kehittää ja jalkauttaa toimintamalleja. Lisäksi lähiöprojekti tukee lähiöiden julkisuuskuvan ja maineen vahvistamista viestinnän keinoin. Myönteistä mielikuvaa esikaupungeista voidaan rakentaa myös asukastoimintaa tukemalla.

Kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013–2016 yhtenä tavoitteena on kaupunginosien kehittyminen eloisina ja houkuttelevina. Strategiaohjelman mukaan esikaupunkien ja asuinalueiden halutaan säilyttävän vetovoimansa asukkaiden ja elinkeinoelämän toimijoiden näkökulmasta. Lähiöprojektin toiminta edistää strategiaohjelman tavoitteiden toteutumista.

Esikaupunkialueiden laaja-alainen kehittäminen korostuu tulevaisuudessa, koska merkittävä osa myös tulevasta rakentamisesta toteutuu olemassa olevien alueiden täydennysrakentamisena. Täydennysrakentamisen ohessa tulee huolehtia vanhan rakennuskannan ja julkisen ympäristön kehittämisestä sekä alueellisen eriytymiskehityksen ja syrjäytymisen ehkäisystä.

Lähiöprojekti on perustamisestaan lähtien osallistunut valtakunnallisiin lähiökehitysohjelmiin. Helsingin kaupunki on tällä hetkellä mukana valtion asuinalueiden kehittämisohjelmassa 2013–2015 ”Kaupunginosien Helsinki” -hankekokonaisuudella. Helsingille on myönnetty ohjelmasta avustuksia haettavaksi toteutuneiden kustannusten mukaisesti erilaisiin kehittämis- ja investointihankkeisiin yli 3,9 miljoonaa euroa. Tulevalla toimintakaudella lähiöprojekti seuraa

valtion mahdollisia lähiöihin kohdistuvia toimia sekä hyödyntää valtakunnallisia projekteja ja niihin mahdollisesti liittyvää rahoitusta.

Kj toteaa, että kaupunginhallituksen päätettyä lähiöprojektin jatkamisesta johtajistokäsittelyssä asetetaan projektille eri hallintokuntien edustajista koostuva johtoryhmä.

Lähiöprojektin toimintakertomus

Lähiöprojekti on lähettänyt (24.3.2015) kaupunginhallitukselle toimintakertomuksensa vuodelta 2014. Esityslistan liitteenä (liite 2) olevassa toimintakertomuksessa on kerrottu toimintakauden 2012–2015 tavoitteiden mukaisten tehtävien toteutumisesta vuonna 2014 sekä esitelty käynnissä olevien hankkeiden toimintaa, vaikuttavuutta ja virastojen välistä yhteistyötä esikaupunkialueiden kehittämiseksi.

Lähiöprojektin projektisuunnitelma kaudelle 2012–2015 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2.4.2012 tunnuksella ”Sivistys on siistiä”. Hyväksyessään projektisuunnitelman kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokuntia ottamaan vuosien 2012–2015 toiminnassaan huomioon lähiöprojektin tavoitteet ja kehittämisteemat sekä jatkamaan ja tehostamaan hallintokuntien välistä yhteistyötä. Toimintakauden päätavoitteet ovat verkostoituvan esikaupungin ja viihtyisän ympäristön tukeminen, kokemisen, oppimisen ja hyvän kaupunkielämän edistäminen sekä esikaupunkien tunnettavuuden ja imagon vahvistaminen tuomalla julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista.

Vuonna 2014 lähiöprojektin toiminta ulottui laaja-alaisesti esikaupunkialueelle. Lähiöprojektin kehittämishankkeet keskittyivät vuonna 2014 alueille, joissa asuntokanta on muuta kaupunkia yksipuolisempaa, julkinen ympäristö vaatii parantamista, palveluverkko ei ole monipuolinen, asukastoiminta on vähäistä sekä tarve syrjäytymisen ennalta ehkäisylle on olemassa. Toiminnan painopisteinä olivat etenkin täydennysrakentamiseen ja julkisen kaupunkitilan kehittämiseen sekä alueellisen eriytymisen ehkäisemiseen keskittyvät toimenpiteet ja hankekokonaisuudet. Vuoden 2014 tärkeimpiä kohdealueita olivat Jakomäki, Meri-Rastila, Malmi ja Pajamäki. Alueellista elinkeinomarkkinointia ja yritys yhteistyötä toteuttavan MetroHelsinki-hankkeen kohdealueet olivat Herttoniemi, Myllypuro ja Kivikko.

Vuonna 2014 painotettiin alueellista lähestymistapaa, jossa hallintokunnat ohjaavat kehittämistoimiaan monipuolisesti eri kaupunginosiin. Hankkeiden resursointi tapahtuu pääosin hallintokuntien talousarvioiden ja henkilöstön puitteissa. Lähiöprojektin

11.05.2015

oma toimintaraha oli 585 000 euroa vuonna 2014. Toimintaraha on keskeinen osa toiminnan ja yhteistyöhankkeiden mahdollistamisessa. Vuonna 2014 lähiöprojektin toimintaraha saivat eniten kaupunkisuunnitteluvirasto muun muassa lähiöprojektin toiminnan organisoimiseen, viestintään, ympäristösuunnitteluun ja elinkeinomarkkinointiin sekä kulttuurikeskus muun muassa operaatio Pulssin, Tempo-orkesterin, Bändipajan ja kulttuurikaveri-toiminnan toteuttamiseen. Toimintakertomuksessa esitetään toimintarahahan käyttö alueellisesti.

Vuonna 2014 käynnistyi Meri-Rastilan kokonaisvaltaisen uudistuksen suunnittelu, jonka tavoitteena on parantaa alueen julkisia kaupunkitiloja sekä laatia alueen täydennysrakentamiseen tähtäävä asemakaava. Ympäristön parantamissuunnitelmia laadittiin Kontulan Kalliopuistoon, Kannelmäen Vanhaistenpuistoon sekä Pohjois-Haagan asemalle. Jakomäessä laadittiin elävöittämissuunnitelma keskustaan tukemaan alueen asukastoimintaa ja paikallisten nuorten aktivoimista julkisen tilan käyttöön. Korjaustapaohjeet valmistuivat Pajamäkeen ja niiden laatiminen aloitettiin Kannelmäkeen. Kulttuuri- ja sivistyshankkeita, joiden toimintamalli on syrjäytymistä ennaltaehkäisevä, olivat lähikoulujen vetovoiman parantamiseen tähtäävät Tempo-orkesteri ja Bändipaja.

Alueellisten osallistumismahdollisuuksien vahvistamisessa keskityttiin asukastoiminnan tukemiseen ja laajempien foorumeiden järjestämiseen. Vuonna 2014 toteutettiin Monen polven kasvutila -hanke Roihuvuorella ja laadittiin kotikaupunkipolut Pihlajistossa, Viikinmäessä, Savelassa ja Pukinmäessä. Useiden virastojen yhteiset kaupungin kehittämiseen keskittyvät esikaupunkimessut järjestettiin Kannelmäen Kanneltalossa ja Itäkeskuksen Stoassa. Vuonna 2014 jatkettiin esikaupunkiviestinnän kehittämistä ja tukemista. Vuoden aikana julkaistiin neljä teemaliitettä kaupallisissa kaupunkilehdissä, joista yksi oli ensimmäistä kertaa Metro-lehdessä julkaistu sivu.

Lähiöprojektin toiminta on vuonna 2014 ollut vilkasta. Lähiöprojektin johtoryhmä ohjaa projektin toimintaa ja se on tärkeä yhteistyöryhmä hankkeiden valmistelussa, tiedon välittämisessä sekä toiminnan suuntaamisessa ja kehittämisessä. Pilottihankkeiden suunnittelun, koordinoinnin ja toteuttamisen tukena toimii erilaisia työryhmiä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

11.05.2015

Kj/6

Liitteet

- 1 Lähiprojektin esitys toiminnan jatkamisesta 1.1.2016 alkaen
- 2 Lähiprojektin toimintakertomus 2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Virastot ja liikelaitokset
Kaupunginkanslia

11.05.2015

Kj/7

§ 510

Lähiörahostosta vuonna 2015 rahoitettavat hankkeet

HEL 2015-005110 T 02 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää myöntää yhteensä 4 995 000 euroa vuoden 2015 talousarvion kohdasta 8 29 03, muu pääomatalous, lähiörahostosta rahoitettavat hankkeet, Khn käytettäväksi seuraaville hallintokunnille:

- nuorisoasiainkeskukselle 51 000 euroa
- liikuntavirastolle 750 000 euroa
- suomenkieliselle työväenopistolle 530 000 euroa
- kulttuuriasiainkeskukselle 40 000 euroa
- opetusvirastolle 100 000 euroa
- sosiaali- ja terveystieteiden virastolle 174 000 euroa
- rakennusvirastolle 3 350 000 euroa

Hankkeet, jotka on esitetty rahoitettavaksi lähiörahostosta kokonaan tai osittain, on esitelty liitteenä olevassa perustelumuiotiossa.

Esittelijän perustelut

Esittelijä toteaa, että kaupunginvaltuusto päätti 20.6.2001 lähiörahoston perustamisesta ja hyväksyi rahastolle säännöt. Vuoden 2000 tilinpäätöksessä kaupunginvaltuusto siirsi rahaston peruspääomaksi 84 milj. euroa (500 milj. mk) ja edelleen vuoden 2001 tilinpäätöksen yhteydessä 50,4 milj. euroa (300 milj. mk). Vuoden 2015 alussa rahaston pääoma oli 63,8 milj. euroa.

Rahaston tarkoituksena on Helsingin lähiöiden arvostuksen nostaminen. Lähiöiden arvostuksen nostamiseen pyritään parantamalla lähiöiden viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta sekä ikääntyvien kaupunkilaisten palvelumahdollisuuksia.

Vuoden 2015 hakukierroksella jätettiin 31 hanke-ehdotusta seitsemästä virastosta. Hankkeet ovat yhteiskustannuksiltaan 7,3 milj. euroa. Rahoitettavaksi esitetään 17 hanketta, joiden määrärahatarve on yhteensä 4 995 000 euroa.

Esitys lähiörahostosta rahoitettavista hankkeista on valmisteltu yhdessä lähiöprojektin kanssa. Lähiöprojekti on kaupungin hallintokuntien yhteistyöprojekti, jonka toiminta-ajatuksena on tehdä tunnetuksi kaupunginosien vetovoimatekijöitä ja vahvuuksia, edistää monipuolisten uusien asuntojen rakentamista, palvelujen pysymistä ja uusien syntymistä sekä kaupunkilaisten toimintaedellytyksiä omalla asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Lähiöprojektin johto on kaupunkisuunnitteluvirastosta. Muut johtoryhmän jäsenet tulevat kaupunginkansliasta, rakennusvirastosta, sosiaali- ja terveystieteiden virastosta, opetusvirastosta, kaupunginkirjastosta, kulttuurikeskuksesta, nuorisosiainkeskuksesta, liikuntavirastosta, kiinteistövirastosta ja rakennusvalvontavirastosta.

Perustelumuihistiosta löytyvien hyväksytyjen hankkeiden arvioitiin parhaiten toteuttavan lähiörahoston tarkoitusta. Vuosittain lähiörahostosta on rahoitettu hankkeita noin viiden miljoonan euron edestä. Osa hanke-ehdotuksista tarvitsee vielä jatkokehittämistä ja joidenkin taas ei nähty palvelevan lähiörahoston tarkoitusta. Liitteenä olevassa perustelumuihistiossa on esitelty kaikki hanke-ehdotukset rahoitusesityksineen.

Kuluvana vuonna käyttämättä jäävä määräraha voidaan seuraavan vuoden alussa myöntää ylitysoikeutena hankkeen sen vuoden määrärahoihin. Käyttämättä jääneen määrärahan perusteella tehtävistä talousarvion ylitysesityksistä ohjeistetaan voimassa olevassa talousarvion noudattamisohjeessa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Perustelumuihistio_lähiörahostohankkeet 2015

11.05.2015

Kj/7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/8

§ 511

Eläintarhan johtokunnan virkamatka Berliiniin, Saksaan 21. - 22.8.2015

HEL 2015-003731 T 01 02 02 00

Päätös

Esittelijä poisti esityksen esityslistalta.

Käsittely

Esittelijä peruutti ehdotuksensa ennen kuin keskustelu asiasta oli julistettu päättyneeksi. Asia poistettiin esityslistalta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Virkamatkan ohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Virkamatkalle lähtevät

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää oikeuttaa eläintarhan johtokunnan varsinaiset jäsenet ja kaupunginhallituksen edustajan johtokunnassa tekemään 21.8. - 22.8.2015 matkoineen kahden päivän virkamatkan Berliiniin, Saksaan. Virkamatkan tarkoituksena on tutustua Zoologischer Garten Berlin ja Tierpark Berlin -eläintarhoihin.

Virkamatkasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset korvataan enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen sekä kaupunginjohtajan virkamatkoista antaman ohjeen mukaisina.

Matkakustannusten korvausten saamista varten virkamatkalla olleen on esitettävä matkalaskulomakkeen Lv 227 mukainen lasku välittömästi virkamatkan päätyttyä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa virkamatkan päättymisestä. Matkalaskuun on liitettävä alkuperäiset tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite on saatavissa.

Virkamatkasta aiheutuneet kustannukset sekä mahdolliset ansionmenetyksen korvaukset maksetaan Korkeasaaren eläintarhan käyttövaroista.

Esittelijän perustelut

Eläintarhan johtokunta on 23.4.2015, 19 §, esittänyt kaupunginhallitukselle, että johtokunnan varsinaiset jäsenet, johtokunnan varajäsen Martti From ja kaupunginhallituksen edustaja johtokunnassa oikeutettaisiin tekemään virkamatkan Berliiniin, Saksaan ajalla 21.8 - 22.8.2015.

Samalla eläintarhan johtokunta esitti, että Martti From oikeutettaisiin osallistumaan virkamatkalle omakustanteisesti. Matkalle osallistuminen ei kuitenkaan edellytä virkamatkapäätöksen tekemistä kun kaupunki ei vastaa matkan kustannuksista.

Matkalle ilman virkamattamääräystä osallistuva vastaa itse kaikista matkalta syntyneistä kustannuksista. Hän ei myöskään ole oikeutettu päivärahaan tai luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaisiin korvauksiin eikä häntä ole vakuutettu kaupungin puolesta matkan ajalta.

Helsingin kaupungin vakiintuneen käytännön mukaan virkamatkoille on oikeutettu osallistumaan lauta- ja johtokuntien varsinaiset jäsenet sekä kyseisen toimielimen kaupunginhallituksen edustaja.

Kalasadaman ja Mustikkamaan välille valmistuu Isoisän silta sekä mahdollinen Kruunuvuorensilta ja raitiliikenneyhteys tuo Korkeasaaren edelleen aikaisempaa keskeisemmäksi virkistysalueeksi kaupunkirakenteen keskellä. Kaupunkieläintarhaan tutustuminen on tässä suhteessa hyödyllistä.

Virkamatka tukee myös Korkeasaaren yleissuunnitelman toteuttamista ja matkamuistomyynnin uudelleenjärjestämistä syksyllä 2015 toteutettavan ravintolatoiminnan kilpailuttamisen yhteydessä. Uusien alueiden suunnittelussa kannattaa hyödyntää muiden eläintarhojen onnistuneita ratkaisuja ja tutustua erilaisiin ratkaisuihin. Matkan aikana on tarkoitus tutustua myös eläintarhojen oheispalveluihin.

11.05.2015

Virkamatkan kokonaiskustannukset luottamushenkilöiden osalta on arviolta 5410 euroa, jolloin henkilöä kohden kustannuksia syntyy 541 euroa. Virkamatkalle osallistuu myös viisi kaupungin palveluksessa olevaa henkilöä.

Luottamushenkilöiden virkamatkoista päättää kaupunginhallitus, lukuun ottamatta Pohjoismaihin, Baltiaan sekä Venäjällä Moskovaan ja Pietariin suuntautuvia matkoja.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Virkamatkan ohjelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Virkamatkalle lähtevät

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Eläintarhan johtokunta

Päätöshistoria

Eläintarhan johtokunta 23.04.2015 § 19

HEL 2015-003731 T 01 02 02 00

Päätös

Eläintarhan johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että se oikeuttaisi eläintarhan johtokunnan varsinaiset jäsenet, varajäsen

11.05.2015

Kj/8

sekä kaupunginhallituksen edustajan johtokunnassa tekemään virkamatkan Saksaan 21.–22.8.2015. Virkamatkan tarkoituksena on tutustua Zoologischer Garten Berlin ja Tierpark Berlin -eläintarhoihin.

Käsittely

23.04.2015 Ehdotuksen mukaan

Eläintarhan johtokunta päätti todeta, että johtokunnan varajäsen Martti From lähtee matkalle mukaan omakustanteisesti.

Esittelijä

eläintarhan johtaja
Sanna Hellström

Lisätiedot

Johanna Holkeri-Kauppila, hallintopäällikkö, puhelin: 09 310 70936
johanna.holkeri-kauppila(a)hel.fi

§ 512

Lainan myöntäminen Maanviljelyslyseon osakeyhtiölle

HEL 2015-001998 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää Helsingin yhteislyseota ylläpitävälle Maanviljelyslyseon osakeyhtiölle 1 950 000 euron suuruisen koululainan talousarvion kohdalta 9 01 02 01, Lainojen myöntäminen kouluille, koulukiinteistössä tehtäviin perusparannuksiin seuraavin ehdoin:

Laina-aika: laina on lyhennyksistä vapaa. Laina-aika on koulun ylläpitäjän ja kaupungin välillä tehdyn sopimuksen voimassaoloaika edellyttäen, että vakuudet ovat voimassa.

Lainan korko: lainasta maksettava korko on valtiovarainministeriön puolivuositain vahvistaman peruskoron (tällä hetkellä 0,25 %) suuruinen.

Lainan vakuus: lainansaaja panttaa lainan vakuudeksi kaupungin omistaman tontin vuokraoikeuteen kohdistuvia panttikirjoja tai muun kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hyväksymän vakuuden.

Lainan erityisehto: Kiinteistövirastolle on toimitettava ennen lainan nostamista yhteenveto tarjouspyynnöistä ja perustelut valituista urakoitsijoista, lainaerien nostamista varten kustannus seuranta ja hankkeen valmistuttua loppuselvitysraportti rakennuskustannuksista. Lisäksi sovelletaan kaupunginhallituksen 20.4.2015 tekemän päätöksen mukaisia velan yleisiä ehtoja sekä yleisiä panttaus- ja takausehtoja. Edelleen kaupunginhallitus päättää kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Heikki Kohi, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 36124
heikki.kohi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Maanviljelyslyseon osakeyhtiö/Helsingin yhteislyseon lainahakemus
- 2 Tilakeskuksen lausunto 13.4.2015

11.05.2015

Kj/9

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin yhteislyseon ylläpitäjä Maanviljelyslyseon osakeyhtiö hakee Helsingin kaupungilta koulusopimuksen 6 kohdan perusteella 1 950 000 euron lainaa kiinteistön julkisivun ja ikkunoiden perusparannukseen. Helsingin kaupungin ja ylläpitäjän välillä tehdyn koulusopimuksen 6 kohdan mukaisesti sopimuskoulun on haettava perusparantamiseen ja uudisrakentamiseen tarkoitettua lainaa ensisijaisesti kaupungilta.

Maanviljelyslyseon osakeyhtiön hallitus on teettänyt vuosien 2012-2014 aikana koulurakennuksen ikkunoista ja julkisivurakenteista erilliset kuntotutkimukset, joiden perusteella hallitus päätti kokouksessaan 2.12.2014 valita julkisivun ja ikkunoiden korjaustavaksi julkisivujen uudelleenrakentamisen. Tällä remontointitavalla saavutetaan pisin käyttöikä eivätkä kustannukset poikkea merkittävästi vaihtoehdoisen peittävän korjaustavan kustannuksista. Perusparannushankkeen yksityiskohtaiset perustelut (hakemusliite) kustannusarvioineen ja aikatauluineen toimitettiin opetusvirastoon 11.12.2014.

Kiinteistöviraston tilakeskus on 13.4.2015 antanut puoltavan lausunnon, jonka mukaan valitulla korjaustavalla on parhaat mahdollisuudet taata hankkeen onnistuminen ja rakentaa pitkäikäinen julkisivu.

Opetuslautakunta on antanut 14.4.2015 (§ 57) puoltavan lausunnon, jonka mukaan opetuslautakunta pitää tärkeänä, että koulurakennuksen oikea-aikaisilla kunnossapitotoimenpiteillä ylläpidetään oppimisympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta.

Helsingin yhteislyseon kaupungin lainapääoma on tällä hetkellä yhteensä 1 390 627,57 euroa. Kiinteistöviraston tonttiosasto on 8.4.2015 arvioinut kaupungin omistamalla korttelin 47001 vuokratontilla 1 sijaitsevan Maanviljelyslyseon osakeyhtiön omistaman koulurakennuksen tekniseksi nykyarvoksi noin 13 000 000 euroa.

Kiinteistöviraston laatimasta Helsingin yhteislyseon kiinteistöarviosta laskettava 90 %:n vakuusarvo 11 700 000 euroa kattaa reilusti tulevan lainapääoman.

Nykyisin voimassa olevista, kaupunginvaltuuston 14.9.2011 (§ 153) hyväksymistä, koulusopimuksista on poistettu maininta lainojen korottomuudesta. Voimassa olevan käytännön mukaan uudet sopimuskouluille myönnettävät lainat ovat korollisia ja koululainasta maksettava korko on peruskoron suuruinen. Laina-aika on koulun ylläpitäjän ja kaupungin välillä tehdyn sopimuksen voimassaoloaika. Esittelijä pitää perusteltuna 1 950 000 euron suuruisen koululainan myöntämistä Maanviljelyslyseon osakeyhtiölle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Heikki Kohi, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 36124
heikki.kohi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Maanviljelyslyseon osakeyhtiö/Helsingin yhteislyseon lainahakemus
- 2 Tilakeskuksen lausunto 13.4.2015

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Tiedoksi

Opetusvirasto
Kiinteistövirasto
Varainhallinta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 475

HEL 2015-001998 T 02 05 03 00

Päätös

11.05.2015

Kj/9

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Heikki Kohi, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 36124
heikki.kohi(a)hel.fi

11.05.2015

Kj/10

§ 513

Kaupunginvaltuuston 5.5.2015 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 5.5.2015 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

1 - 2 Ei toimenpidettä.

3 Kaupunginhallitus päätti kehottaa rakennuslautakuntaa toimittamaan Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi rakennuslautakunnalle, kaupunginkanslialle ja Taloushallintopalvelut-liikelaitokselle.

4 Kaupunginhallitus päätti kehottaa kiinteistöviraston tilakeskusta yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa valmistelemaan hankkeen toteuttavan kiinteistöosakeyhtiön perustamisen kaupunginhallituksen päätettäväksi vuoden 2015 aikana.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:lle.

Tiedoksi kiinteistölautakunnalle sekä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle.

Toivomusponsi kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

7 Aloite sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/10

-
- 5 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote ostajille.
Tiedoksi kiinteistölautakunnalle ja kaupunkisuunnitteluvirastolle.
- 6 Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja kaupunkisuunnitteluvirastolle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Kj/11

§ 514

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 19 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja 4.5.2015

jaostot

- konserni
- johtamisen
- tietotekniikka

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 6.5.2015

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sivistystointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

11.05.2015

Kj/11

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.05.2015

Kj/12

§ 515

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 19 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 516

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Oy:n hakemuksesta Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen ympäristölupamääräysten tarkastamisesta

HEL 2015-002868 T 11 01 00 00

ESAVI/323/04.08/2013

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Oy:n hakemuksesta Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen ympäristölupapäätöksen lupamääräysten tarkastamisesta seuraavan lausunnon.

Helen Oy:n Kellosaaren kaasuturbiinilaitos on LCP-asetuksen (96/2013) 2 §:n mukainen hätätarkoituksessa toimiva energiantuotantoyksikkö, jonka käyttömäärät ovat enintään 500 tuntia vuodessa. Laitoksen vuotuinen käyttöaika on viime vuosina ollut 5-20 tuntia. Laitoksen vuosittaiset ilmapäästöt ovat pieniä hyvin vähäisestä käyttöajasta johtuen, eikä laitoksen nykyisen käytön mukaisilla päästöillä ole merkittäviä ympäristö- tai terveyshaittoja.

Pääosa laitoksen polttoaineen varastoinnista sijaitsee Salmisaaren B -voimalaitoksen alueella. Polttoaineen siirtoputkiston ja varastosäiliöiden kuntoa on kuitenkin tarkkailtava ja ylläpidettävä samoilla periaatteilla kuin perusvoimantuotantoon käytettävillä laitoksilla. Asutuksen välittömästä läheisyydestä johtuen häiriö- ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisyyn ja torjuntavalmiuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Voimassaolevan ympäristöluvan määräyksissä edellytetyt äänitasomittaukset savukaasukanavasta on tehty. Äänitasomittausten yhteydessä mitattiin myös laitoksen ulkopuolella vallitseva taustamelutaso sekä melutaso laitoksen ollessa toiminnassa. Melumittausten mukaan Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen aiheuttama äänitaso noin 80 metrin etäisyydellä savukaasukanavasta on noin 55 dB. Mittausten mukaan Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen ei siis voida arvioida aiheuttavan merkittävää meluhaittaa asumiselle.

Kaupunginhallitus puoltaa hakemuksen hyväksymistä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

11.05.2015

Ryj/1

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 lausuntopyyntö Helsingin kaupungille 5.3.2015
- 2 Helen Oy, hakemusasiakirjat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto,
ympäristölupavastuualue

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa Helen Oy:n hakemuksesta Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen ympäristölupamääräysten tarkistamisesta. Lausunto pyydetään toimittamaan 30.4.2015 mennessä. Lausunnon antamiselle on myönnetty lisääaikaa 19.5.2015 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helen Oy:n Kellosaaren kaasuturbiinilaitos sijaitsee Ruoholahdessa osoitteessa Kellosaarenkatu 8, 00180 Helsinki. Kellosaaren kaasuturbiinilaitos on LCP-asetuksen (96/2013) 2 §:n mukainen hätätarkoituksessa toimiva energiantuotantoyksikkö, jonka käyttöaika on enintään 500 tuntia vuodessa. Tällaista ns. hätäkäyttölaitosta eivät koske LCP-asetuksen mukaiset liitteen 1 taulukon 4 mukaiset päästöraja-arvot. Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen ympäristölupa on myönnetty 22.1.2007 (Nro 4/2007/2, LSY-2004-Y-383). Ympäristöluvan lupamääräyksiä 8, 15, 17, 18 ja 20 on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden antamalla päätöksellä (Nro 08/0300/1, Dnro 00652/07/5103). Ympäristöluvassa edellytettiin kaasuturbiinilaitoksen toiminnasta aiheutuvan melun selvittämistä ja selvityksen liittämistä lupamääräysten tarkistamishakemukseen. Ympäristöluvan

myöntämisen jälkeen laitoksen toiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksessa on kaksi samanlaista polttoaineenaan kevyttä polttoöljyä käyttävää kaasuturbiinikoneistoa (Ke1 ja Ke2), jotka on otettu käyttöön vuosina 1973 ja 1974. Molempien koneistojen polttoaineteho on 215 MW ja maksimisähköteho 60 MW. Kellosaaren kaasuturbiinilaitosta käytetään miehittämättömänä. Koko laitoksen vuotuinen käyttöaika on noin 5-20 tuntia. Käyttö on rajoittunut lähinnä koekäyttöihin, jotka tehdään noin kuuden viikon välein. Molempien kaasuturbiinien savukaasut johdetaan ulkoilmaan omien, 60 metriä korkeiden piippujen kautta.

Kevyt polttoöljy pumpataan laitokselle Salmisaaren maanalaisesta kallioöljyvarastosta. Kevyt polttoöljy varastoidaan laitoksen piha-alueella sijaitsevassa 400 m³:n säiliössä, joka on varustettu ylitäytönsuojalla. Säiliön ympärillä olevan vallitilan tilavuus vastaa säiliön tilavuutta. Altaan viemäri on liitetty kolmeen öljynerotuskaivoon. Vallitilan ja öljynerotuskaivon välillä olevassa viemärissä on sulkuventtiili, joka sulkeutuu viemäriputkessa olevan öljyntunnistimen havaitessa vedessä öljyä. Laitoksen sisätiloissa on lisäksi kaksi 10 m³ päiväöljysäiliötä ja Ke1:n käynnistysdieselin ja hätädieselin polttoainesäiliöt (2x1 m³). Laitoksen alueella on imeytysainetta öljyvuojojen varalle ja tarvittaessa lisää imeytysainetta ja muuta öljyntorjuntavälineistöä saadaan nopeasti Salmisaaren B-voimalaitokselta. Salmisaaren B-voimalaitokselta käydään myös suorittamassa ohjeistettu tarkastuskierros Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksella vähintään jokaisen vuoron aikana (3 x vrk).

Vuonna 2014 laitoksen päästöt ilmaan olivat 471,9 t CO₂, 3,0 t NO₂, 0,3t SO₂ ja 0,12t hiukkaset. Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen voimassaolevassa ympäristöluvassa ei ole asetettu päästöjä ilmaan koskevia raja-arvoja. Helen Oy esittää, ettei päästöraja-arvoja aseteta jatkossakaan.

Ympäristölupapäätöksen mukaan Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen pitkäaikaisesta yhtäjaksoisesta toiminnasta aiheutuva melu ei saa lähimmillä asumiseen käytettävillä alueilla tai virkistysalueilla ylittää päivällä klo 7-22 ekvivalenttimelutasoa (LAeq) 55 dB eikä yöllä klo 22-7 ekvivalenttimelutasoa (LAeq) 50 dB. Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksella ei ole koekäyttöjä tai muuta lyhytaikaista käyttöä koskevia melurajoja tai muita koekäyttöjen melua koskevia määräyksiä. Helen Oy esittää melua koskevan ympäristölupamääräyksen säilyttämistä ennallaan.

Helsingin Energia toimitti 2.6.2009 melunvähentämiselvityksen Länsi-Suomen ympäristölupavirastolle. Meluselvityksen perusteella Länsi-Suomen ympäristölupavirasto teki päätöksen, jonka mukaan Helsingin energian oli selvitettävä laitoksen toiminnasta aiheutuvaa melua kaasuturbiinin savukaasukanavasta tehtävillä mittauksilla. Mittaukset suoritettiin 25.11.2013 ja niiden mukaan Kellosaaren kaasuturbiini 2 aiheutti kapeakaistaisuuskorjauksen (+5 dB) jälkeen lähes täydellä teholla (55 MW) ohjearvoihin verrannollisen meluarvon 55 dB(A) 80 metrin etäisyydellä savukaasukanavasta, joka on verrannollinen lähimmän asuinrakennuksen etäisyyteen. Taustamelutaso oli 52,6 dB(A). Koekäytössä ei siis ylitetty melun yleisiä ohjearvoja.

Kellosaaren kaasuturbiinilaitos kuuluu Helen Oy:n Helsingissä sijaitsevien energiantuotantolaitosten ilmanlaadun yhteistarkkailusuunnitelmaan 2014–2018. LCP-asetuksen 25 §:n mukaan hätätarkoituksessa toimivan energiantuotantoyksikön päästöt on mitattava toiminnan alkaessa ja toiminnan olennaisen muutoksen jälkeen.

Helen Oy on sitoutunut käyttämään Kellosaaren kaasuturbiinilaitosta kaasuturbiinikohtaisesti enintään 15 000 tuntia huipputehoksi vastaavaksi laskettuna 1.1.1995 alkaen sekä enintään 10 000 tuntia kaasuturbiinikohtaisesti laskettuna 27.11.2004 alkaen. Huipputehoa vastaavaa käyttöaikaa on vuodesta 1995 alkaen kertynyt 69 tuntia (Ke1) ja 81 tuntia (Ke2). Marraskuusta 2004 alkaen huipputehoa vastaavaa käyttöaikaa on kertynyt 49 tuntia (Ke1) ja 53 tuntia (Ke2).

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölauta on Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut lausuntonsa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Lautakunta päätti lausunnon antamisesta yksimielisesti. Asiasta on saatu myös kaupunkisuunnitteluviraston lausunto. Kiinteistöviraston tonttiosasto ilmoitti, ettei sillä ole huomautettavaa hakemuksesta.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Liitteet

- 1 lausuntopyyntö Helsingin kaupungille 5.3.2015
- 2 Helen Oy, hakemusasiakirjat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto,
ympäristölupavastuualue

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 14.04.2015 § 157

HEL 2015-002868 T 11 01 00 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena seuraavan lausunnon aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle asiasta dnro ESAVI/323/04.08/2013.

Helen Oy:n Kellosaaren kaasuturbiinilaitos on LCP-asetuksen (96/2013) 2 §:n mukainen hätätarkoituksessa toimiva energiantuotantoyksikkö, jonka käyttömäärät ovat enintään 500 tuntia vuodessa. Laitoksen vuotuinen käyttöaika on viime vuosina ollut 5-20 tuntia. Laitoksen vuosittaiset ilmapäästöt ovat pieniä hyvin vähäisestä käyttöajasta johtuen, eikä laitoksen nykyisen käytön mukaisilla päästöillä ole merkittäviä ympäristö- tai terveyshaittoja.

Pääosa laitoksen polttoaineen varastoinnista sijaitsee Salmisaaren B -voimalaitoksen alueella. Polttoaineen siirtoputkiston ja varastosäiliöiden kuntoa on kuitenkin tarkkailtava ja ylläpidettävä samoilla periaatteilla kuin perusvoimantuotantoon käytettävillä laitoksilla. Asutuksen välittömästä läheisyydestä johtuen häiriö- ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisyyn ja torjuntavalmiuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Voimassaolevan ympäristöluvan määräyksissä edellytetyt äänitasomittaukset savukaasukanavasta on tehty. Äänitasomittausten yhteydessä mitattiin myös laitoksen ulkopuolella vallitseva

taustamelutaso sekä melutaso laitoksen ollessa toiminnassa. Melumittausten mukaan Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen aiheuttama äänitaso noin 80 metrin etäisyydellä savukaasukanavasta on noin 55 dB. Mittausten mukaan Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen ei siis voida arvioida aiheuttavan merkittävää meluhaittaa asumiselle. Helen Oy:n hakemuksessa mittaustulosta ei ole verrattu aiemman vuonna 2009 tehdyn laskennallisen meluselvityksen tuloksiin. Ympäristölautakunta katsoo, että varsinaisille lisäselvityksille ei kuitenkaan ole tarvetta, mikäli käyttö rajoittuu jatkossakin vain koekäyttöihin ja laitoksen käytössä ei tapahdu olennaisia muutoksia. Helsingin ympäristökeskukselle ei ole tullut yhteydenottoja tai valituksia Kellosaaren kaasuturbiinilaitoksen toiminnasta.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jukka-Pekka Männikkö, ympäristötarkastaja, puhelin: + 358 9 310 32051
jukkapekka.mannikko(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 10.4.2015

HEL 2015-002868 T 11 01 00 00

Lupahakemuksessa esitetty toiminta

Helen Oy:n Kellosaaren kaasuturbiinilaitos sijaitsee Ruoholahdessa (20. kaupunginosassa, Länsisatama), osoitteessa Kellosaarenkatu 8. Laitoksella on toistaiseksi voimassaoleva 22.1.2007 myönnetty ympäristölupa toiminnalleen. Ympäristöluvassa on määräys lupamääräysten tarkistamisesta 31.12.2013 mennessä. Ympäristöluvan myöntämisen jälkeen laitoksen toiminta ei ole muuttunut.

Laitos on sähköntuotannon varavoimalaitos, joka on LCP -asetuksen (96/2013) § 2 mukainen hätätarkoituksessa käytettävä energiantuotantoyksikkö. Laitos tuottaa sähköä vuosina 1973 ja 1974 käyttöön otetuilla kahdella kaasuturbiinilla, joiden polttoaine on kevyt polttoöljy. Polttoöljy siirretään Salmisaaren voimalaitosalueen varastosta putkistoa pitkin Kellosaaren 400 m³ varastosäilöön ja edelleen pienempiin varastoihin laitoksen sisälle. Laitoksella käytetään merivettä jäähdyttämiseen. Savukaasut johdetaan käsittelemättöminä laitosrakennuksen pohjoisovulla oleviin piippuihin, joiden korkeudet ovat 60 metriä.

Laitoksen käytöstä Helen Oy:llä on sopimus Fingrid Oyj:n kanssa. Fingrid Oyj saa käyttää laitosta järjestelmävastaavan velvoitteiden täyttämiseen ja kantaverkon häiriöiden hallintaan. Helen Oy:llä ei ole oikeutta käyttää laitosta omaan toimintaansa. Laitoksen vuotuinen käyttöaika on ollut 5 - 20 tuntia. Laitoksen toiminta on ollut viime vuosina lähinnä koekäyttöä, jota tehdään noin kuuden viikon välein. LCP-asetuksen mukaista hätäkäyttölaitosta eivät koske LCP-asetuksen päästörajat, mikäli käyttöaika on alle 500 tuntia vuodessa.

Helenin ilmoituksen mukaan laitoksen aiheuttama ympäristökuormitus on vähäinen, eikä laitoksen toiminnasta ympäristölupamääräykset huomioon ottaen aiheudu merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun tärkeän käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella. Ilmapäästöjen rajoittaminen kustannustehokkaasti ei ole ollut mahdollista vähäisen käytön vuoksi. Koska käyttötunteja on erittäin vähän, ovat kokonaispäästöt ilmaan vuositasolla vähäiset.

Laitoksella on tehty melumittaukset savukanavasta, kuten lupapäätöksessä on edellytetty. Ohjearvoihin verrannollinen melutaso kapeakaistaisuuskorjattuna ja taustamelu vähennettynä on noin 55 dB (A) 80 metrin etäisyydellä, mikä vastaa etäisyyttä lähimpiin asuinrakennuksiin. Melun ei siten katsota ylittävän melun yleisiä ohjearvoja. Ympäristöluvassa ei ole koekäyttöä tai muuta lyhytaikaista käyttöä koskevia melurajoja. Pitkäaikainen yhtäjaksoinen toiminta ei saa ylittää asuin- ja virkistysalueilla päivällä (L_{Aeq}) 55 dB eikä yöllä tasoa 50 dB (L_{Aeq}).

Helen ilmoittaa hakemuksessaan, että laitoksen toiminta tulee jatkossakin rajoittumaan lähinnä lyhytaikaiseen koekäyttöön. Helen esittää lupamääräysten tarkistamista koskevassa hakemuksessaan, että ympäristölupamääräyksissä ei edelleenkään asetettaisi päästö rajoja ilmapäästöille, melua koskevat ympäristölupamääräykset pidetään ennallaan ja tarkkailua tehtäväksi esitetyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Melua esitetään mitattavaksi vain, mikäli laitoksen toiminta muuttuu oleellisesti.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että laitoksen ja ympäristön kaavoitustilannetta kuvaavassa lupahakemuksen liitteessä 2 on mainittu virheellinen voimassa olevan asemakaavan numero. Alueella on voimassa asemakaava 10550, joka on tullut lainvoimaiseksi 18.6.1999. Lupahakemuksessa kuvattu asemakaavan sisältö vastaa tätä voimassa olevaa asemakaavaa, eikä virheellisesti mainittua Saukonpaaden asemakaavaa 11030. Laitosrakennus on yleisten

rakennusten korttelialueella (Y) ja maanpäällinen polttoainesäiliö, separaattori- ja pumppuhuonerakennus sijaitsevat asuinkerrostaloille varatulla korttelialueella (AK).

Voimassa olevassa asemakaavassa on otettu kantaa varavoimalaitoksen sijaintiin, joka on osin vastoin kaavassa esitettyä käyttötarkoitusta. Kaavassa on korttelin 20012 Y- ja AK- alueita koskeva määräys: "Uudisrakentamiseen verrattavat toimenpiteet korttelissa 20012 eivät ole sallittuja niin kauan kuin tontin 4 tb-tunnuksella varustetulla rakennusalalla sijaitseva rakennus on nykyisen rakennusluvan mukaisessa käytössä varavoimalana. Muutkin rakennustoimenpiteet voimalan läheisyydessä on suunniteltava siten, ettei laitoksen toiminta esty." Asemakaava on siten mahdollistanut tärkeäksi katsotun varavoimalan toimimisen Kellosaarella toistaiseksi.

Mikäli Helsingin kaupunki haluaa ottaa korttelin 20012 AK-alueen kaavan osoittaman pitemmän aikavälin tavoitteen mukaisesti asuinkortteiksi, edellyttäisi asian valmistelu mm., että AK- tontilla toimivan polttoainevaraston ja muiden AK-alueella sijaitsevien toimintojen sijoitusvaihtoehdot selvitetään.

Laitos sijaitsee tiiviin asutuksen ja toimitilojen keskellä. Asumisen ja toimitilojen, sijoittumisen kannalta alue on vetovoimainen ja kiinnostava. Kaupunkisuunnitteluvirasto selvittää parhaillaan alustavasti edellytyksiä mm. sijoittaa asumista Kellosaarenrantaan ja nk. Tanssin talon sijoittamista Kaapelitehtaan itäpuolelle. Alueen nykyisten ja mahdollisesti tulevien uusien toimintojen kannalta Kellosaaren varavoimalaitoksen ympäristöhäiriöiden hyväksyttävyyteen ja laitoksen turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Mikäli laitoksen käyttöaika säilyy nykyisen kaltaisena, ovat ympäristöön kohdistuvat häiriöt kokonaisuutena vähäisiä, vaikka lyhytaikaisia päästöjä esiintyykin. Jos toiminta muuttuu selvästi lupahakemuksessa esitetystä siten, että käyttöajat selvästi pitenevät pysyvästi, on lupamääräyksiä tarkistettava. Melun mittaaminen saattaa olla tarpeen myös muun, kuin laitoksen toiminnan oleellisesti muuttuessa, esimerkiksi laitteiston vikaantumisen tai muun syyn takia. Melutason oleellinen vahvistuminen tai toiminta-ajan pidentyminen saattavat edellyttää melua vähentäviä toimia. Ilmapäästöjen rajoittamattomuuden kannalta LCP-asetuksen 500 tunnin käyttöaika vaikuttaa laitoksen toimintaympäristössä korkealta. Mikäli toiminta pysyvästi muuttuu selvästi nykyistä laajamittaisemmaksi, tulee myös ilmapäästöjen vähentämisen tarve ja mahdollisuus selvittää, vaikka 500 tunnin rajaa ei ylitettäisikään.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa ympäristöluvan ehtojen tarkistamista hakemuksen mukaisesti, kuitenkin siten, että melumittauksia ja vähentämistoimia tehdään tarvittaessa myös, mikäli melutaso kasvaa tahattomasti. Toiminnan oleellisen pysyvän lisäämisen mahdollisuudet laitoksen toimintaympäristössä ovat kaupunkisuunnitteluviraston mielestä vähäiset ja edellyttävät lupamääräysten tarkistamista.

Lausuntopyyntö

Helsingin kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 14.4.2015 mennessä.

Lisätiedot

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

§ 517

Lausunto Liikenteen turvallisuusvirastolle Finavia Oyj:n hakemuksesta meluun liittyvistä toimintarajoituksista Helsinki-Vantaan lentoasemalla

HEL 2011-001908 T 11 01 00 00

TRAFI/8440/05.00.01/2012

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Liikenteen turvallisuusvirastolle seuraavan lausunnon esitetystä lisäselvityksestä Finavia Oyj:n hakemukseen meluun liittyvistä toimintarajoituksista.

Kaupunginhallitus esittää, että Liikenteen turvallisuusvirasto harkitessaan ilmailulain 137-139 §:n mukaisia toimintarajoituksia ottaa huomioon Helsinki-Vantaan lentoaseman tärkeän merkityksen pääkaupunkiseudun ja koko suomen elinkeinoelämän kilpailukyvyille. Helsinki-Vantaan lentoasemaa koskevien melunhallintatoimenpiteitten kehittäminen on tärkeää, jottei melulle altistujien määrä kasva eikä lentoaseman tai sitä ympäröivien kaupunkien kehitys vaikeudu.

Lentoaseman sijainti pääkaupunkiseudulla on olennainen ja välttämätön osa pääkaupunkiseudun kansainvälistä ja kansallista vetovoimaa. Ilman toimivaa ja kehittyvää kansainvälistä lentoasemaa Helsingin mahdollisuudet menestyä Itämeren metropolien välisessä kilpailussa kansainvälisestä pääomasta, yrityksistä, kongresseista ja matkailusta olisivat merkittävästi huonommat. Nopea ja vaivaton saavutettavuus on kriittinen tekijä houkuteltaessa investointeja, korkean osaamisen yrityksiä ja niiden T&K&I - toimintoja ja osajia. Helsinki-Vantaan toiminnan tulee olla riittävän laajaa, jotta se pystyy varmistamaan asemansa kansainvälisessä lentoasemien kilpailussa. Finnairin Aasian lennot tuovat merkittävästi lisää matkustajia, joiden varassa kotimaan ja Euroopan yhteyksien tarjonta on suurempaa kuin pelkän kotimaisen kysynnän perusteella. Yöaikaisten toimintojen kehittäminen liittyy voimakkaasti transitoliikenteeseen ja erityisesti lentorahtitoimintaan. Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Vuosaaren sataman läheisyys tuo mahdollisuuksia tehokkaisiin logistiikkatoimintoihin, joita Suomi ja pääkaupunkiseutu ovat toistaiseksi pystyneet hyödyntämään verraten heikosti.

Maakuntakaavassa esitetty melualue perustuu vuonna 2002 valmistuneisiin meluennusteisiin, joiden mukaan varsinainen maankäytön suunnittelu rajoittava lentomelualue LDEN yli 55 dB ei käytännössä ulotu Helsingin puolelle. Lentomelualue LDEN yli 50 dB

ulottuu osittain Pohjois-Helsingin alueelle, lähinnä kiitotien jatkeen suuntaisesti Suutarilaan.

Kaupunkirakenteen tiivistyessä on selvää, että asukkaiden määrä lentomelun vaikutusalueella tulee jonkin verran lisääntymään, painottuen kuitenkin alueen Lden > 55 dB ulkopuolelle. Jotta laskennallisten altistujamäärien lisääntymistä voitaisiin maankäytön suunnittelun keinoin välttää ja melun vaikutuksia lieventää, on oleellista, ettei melualue jatkossa enää laajene.

Asuutukselle aiheutuvien meluhaittojen torjuminen edellyttää uusien keinojen käyttöön ottamista. Aktiivinen maanhankintapolitiikka lentomelusta pahiten kärsivillä asuntoalueilla ja asuntorakentamiskieltojen ehdoton noudattaminen päänousu- ja laskeutumisreiteillä olisivat tehokkaita keinoja asuutukselle aiheutuvien haittojen lieventämiseksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kaluston hiljaisuuden jatkuvaan kehittämiseen sekä melualueiden kaavoittamiseen toimisto- ja työpaikka-alueiksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenteen turvallisuusviraston (Trafi) lausuntopyyntö, Finavia Oyj:n hakemus meluun liittyvistä toimintarajoituksista
- 2 Liikenteen turvallisuusviraston (Trafi) lausuntopyyntö, SVENSK, Finavia Oyj:n hakemus meluun liittyvistä toimintarajoituksista,
- 3 LIITE, Finavia Oyj:n lisäselvitys 12.12.2014
- 4 Finavia lisäselvitys hakemukseen meluun liittyvistä toimintarajoituksista Helsinki-Vantaan lentoasemalla
- 5 Finavia Oyj muistio 11.12.2014
- 6 muistio 3.10.2014
- 7 muistio 17.11.2014
- 8 Melun kannalta hallitsemattoman yöliikenteen kasvun vaikutus meluneenusteeseen muistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenteen turvallisuusvirasto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Liikenteen turvallisuusvirasto pyytää Helsingin kaupungilta lausuntoa Finavia Oy:n hakemuksen johdosta. Lausuntoa on pyydetty 7.4.2015 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 12.5.2015 asti.

Finavia Oyj on 9.5.2012 päivätyllä hakemuksellaan, jota on täydennetty 21.6.2012, 5.11.2013, 3.10.2013 ja 12.12.2014, hakenut Liikenteen turvallisuusvirastolta ilmailulain (1194/2009) 14 luvun mukaista päätöstä, jolla rajoitettaisiin meluun liittyen suihkukoneiden pääsyä Helsinki - Vantaan lentoasemalle yöaikana hakemuksessa ja sen täydennyksissä tarkemmin esitetyn mukaisesti. Rajoitukset on määriteltä lentoasemalle 4.8.2011 myönnettyssä ympäristöluvassa.

Liikenteen turvallisuusvirasto on 25.2.2014 pyytänyt Finavia Oyj:ltä lisäselvityksiä hakemukseen. Liikenteen turvallisuusviraston mukaan Finavian alkuperäisestä hakemuksesta puuttui muun muassa mitattavissa oleva ympäristötavoite lentomelun osalta. Mittavissa olevasta tavoitteesta Liikenteen turvallisuusvirasto antaa esimerkkinä lentomelualueiden kokoon ja/tai lentomelulle altistuvien asukkaiden lukumäärään perustuvan tavoitteen. Lisäksi hakemusta tuli täydentää toimintarajoitusten toteuttamisen kustannus-hyötysuhteen arviolla, jossa otetaan huomioon toimenpiteen sosioekonomiset vaikutukset lentoaseman käyttäjiin, matkustajiin ja paikallisyhteisöt.

Finavia on viimeisimmässä lisäselvityksessään 12.12.2014 esittänyt, että Helsinki-Vantaan lentoaseman uudeksi meluntorjuntatavoitteeksi asetetaan lentokonemelualue Lden > 55 dB, joka ei pitkällä aikavälillä kokonaisuutena muuttuisi ympäristöluvan liitteenä esitetystä siten, että sen piirissä asuvien asukkaiden kokonaismäärä kasvaisi.

Lisäksi Finavia on esittänyt, että alkuperäisessä hakemuksessa esitetystä suihkulentokoneiden yöaikaista käyttöä koskeneista toimintarajoituksista luovutaan. Finavia on perustellut luopumista sillä, että meluisten koneiden, joiden lentoonlähtömelutaso ylittää 89 EPNdB, toimintarajoitusten merkitys uuden meluntorjuntatavoitteen kannalta on vähäinen. Mikäli yölentoja koskeva toimintarajoitus kuitenkin asetettaisiin, tulisi se Finavian mukaan asettaa koskemaan koneita, joiden lentoonlähtömelutaso ylittää 93 EPNdB, mistä aiheutuisi Finavian mukaan pienemmät taloudelliset haittavaikutukset. Myös

suihkukoneiden yöaikaista laskeutumista koskevan rajoituksen merkitys on Finavian mukaan uuden meluntorjuntatavoitteen kannalta vähäinen. Suihkurahtilentojen toimintarajoitus puolestaan syrjii Finavian mukaan lentoyhtiöitä, jotka kuljettavat vain rahtia, ja on siten direktiivin 30/2002 vastainen.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että kaupunginhallitus on antanut 19.5.2014 Liikenteen turvallisuusvirastolle selvityksen lentoaseman ja ilmailuliikenteen taloudellisesta merkityksestä kaupungille ja koko pääkaupunkiseudulle. Lausunnossa todetaan, että Helsinki-Vantaan lentoasema on välttämätön pääkaupunkiseudun elinkeinoelämän kilpailukyvyille. Lentoaseman sijainti pääkaupunkiseudulla on olennainen ja välttämätön osa pääkaupunkiseudun kansainvälistä ja kansallista vetovoimaa. Ilman toimivaa ja kehittyvää kansainvälistä lentoasemaa Helsingin mahdollisuudet menestyä Itämeren metropolien välisessä kilpailussa kansainvälisestä pääomasta, yrityksistä, kongresseista ja matkailusta olisivat merkittävästi huonommat. Nopea ja vaivaton saavutettavuus on kriittinen tekijä houkuteltaessa investointeja, korkean osaamisen yrityksiä ja niiden T&K&I - toimintoja ja osajia. Helsinki-Vantaan toiminnan tulee olla riittävän suurta, jotta se pystyy ylläpitämään riittävää frekvenssiä ja varmistamaan asemansa kansainvälisessä lentoasemien kilpailussa. Finnairin Aasian lennot tuovat merkittävästi lisää matkustajia, joiden varassa kotimaan ja Euroopan yhteyksien tarjonta on suurempaa kuin pelkän kotimaisen kysynnän perusteella. Vaihtokenttänä toimiminen vaatii riittävät frekvenssit lentoliikenteelle lähes vuorokauden ympäri. Yöaikaisten toimintojen kehittäminen liittyy voimakkaasti transitoliikenteeseen ja erityisesti lentorahtitoimintaan. Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Vuosaaren sataman läheisyys tuo mahdollisuuksia tehokkaisiin logistiikkatoimintoihin, joita Suomi ja pääkaupunkiseutu ovat toistaiseksi pystyneet hyödyntämään verraten heikosti. Asutukselle aiheutuvien meluhaittojen torjuminen edellyttää uusien keinojen käyttöön ottamista. Aktiivinen maanhankintapolitiikka lentomelusta pahiten kärsivillä asuntoalueilla ja asuntorakentamiskieltojen ehdoton noudattaminen päänousu- ja laskeutumisreiteillä olisivat tehokkaita keinoja asutukselle aiheutuvien haittojen lieventämiseksi.

Esittelijä toteaa, että ympäristökeskus ja kaupunkisuunnitteluvirasto ovat antaneet asiassa lausuntonsa. Lisäksi kaupunginkanslian elinkeino-osasto on todennut, että lentoliikennetoiminta on sallittava myös kello 0.30 - 5.30 välisenä aikana edellä mainittuun kaupunginhallituksen lausuntoon perustuen. Erityistä huomiota tulee kuitenkin kiinnittää kaluston hiljaisuuden jatkuvaan kehittämiseen sekä melualueiden kaavoittamiseen joko toimisto- ja työpaikka-alueiksi tai

asuntoalueiksi, joilla on tiukat äänieristysvaatimukset. Elinkeinotoiminnan näkökulmasta lentoliikenteen rajoittamiselle ei ole perusteita. Helsinki-Vantaan lentokenttä ja sen kehittäminen on välttämätöntä alueen elinkeinotoiminnan näkökulmasta.

Ympäristökeskus esittää lausunnossaan, että Liikenteen turvallisuusvirasto asettaisi Helsinki-Vantaan lentoaseman aiheuttamien meluhaittojen ehkäisemiseksi toimintarajoituksia suihkulentokoneiden yöaikaiselle käytölle siten, kuin Finavia Oyj 9.5.2012 vireille panemassaan ilmailulain mukaisessa hakemuksessa alun perin esittää:

Lentoonlähdöt kello 0.30 - 5.30 välisenä aikana on kielletty suihkumoottoreilla varustetuilla ilma-aluksilla, joiden sertifioitu, ICAO Annex 16 Volume I Aircraft Noise Appendix 2 mukaisesti hyväksytty lentoonlähtömelutaso ylittää 89 EPNdB. Lentoonlähdöt on kuitenkin sallittu ilma-aluksilla, joiden aikataulun mukainen lentoonlähtö on ollut ennen kello 0.30, mutta jotka ovat viivästyneet teknisten syiden, sääolosuhteiden tai muiden pakottavien syiden vuoksi.

Laskeutumiset kello 0.30 - 5.30 välisenä aikana on kielletty suihkumoottoreilla varustetuilla ilma-aluksilla, joiden sertifioitu, ICAO Annex 16 Volume I Aircraft Noise Appendix 2 mukaisesti hyväksytty lentoonlähtömelutaso ylittää 89 EPNdB. Laskeutumiset on kuitenkin sallittu ilma-aluksilla, joiden aikataulun mukainen laskeutuminen on ennen kello 0.30, mutta jotka ovat viivästyneet teknisten syiden, sääolosuhteiden tai muiden pakottavien syiden vuoksi.

Ympäristölupamääräyksen 3.2 mukaan meluisia koneita koskeva toimintarajoitus koskee sekä suihkukoneita että potkurikoneita. Ilmailulain 14 luvun mukainen menettely melun vuoksi annettavia toimintarajoituksia asetettaessa koskee kuitenkin vain suihkumoottorilla varustettuja lentokoneita. Meluisten potkurikoneiden määrä on käytännössä hyvin vähäinen, ja Finavia pyrkii rajoittamaan näiden toiminnan kello 0.30 - 5.30 välisenä aikana muilla menettelyillä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että Helsinki-Vantaan lentoasemaa koskevien melunhallintatoimenpiteitten kehittäminen on tärkeää, jottei melulle altistujien määrä kasva, eikä lentoaseman tai sitä ympäröivien kaupunkien kehitys vaikeudu. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on selvää, että asukkaiden määrä lentomelun vaikutusalueella tulee jonkin verran lisääntymään, painottuen toki alueen Lden > 55 dB ulkopuolelle. Jotta laskennallisten altistujamäärien lisääntymistä voitaisiin maankäytön suunnittelun keinoin välttää ja melun vaikutuksia lieventää, on oleellista, ettei melualue jatkossa enää laajene. Täten melunhallintatoimenpiteiden ja mahdollisten toimintarajoitusten tulee olla linjassa Helsinki-Vantaan lentoaseman kehitystavoitteiden kanssa.

11.05.2015

Ryj/2

Kiinteistöviraston tonttiosasto on ilmoittanut, ettei sillä ole lisättävää kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoon

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että on tärkeää edistää lentokentän lentomelun torjuntaa kaikin mahdollisin keinoin mutta samalla on kuitenkin turvattava lentokentän toimintaedellytykset.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenteen turvallisuusviraston (Trafi) lausuntopyyntö, Finavia Oyj:n hakemus meluun liittyvistä toimintarajoituksista
- 2 Liikenteen turvallisuusviraston (Trafi) lausuntopyyntö, SVENSK, Finavia Oyj:n hakemus meluun liittyvistä toimintarajoituksista,
- 3 LIITE, Finavia Oyj:n lisäselvitys 12.12.2014
- 4 Finavia lisäselvitys hakemukseen meluun liittyvistä toimintarajoituksista Helsinki-Vantaan lentoasemalla
- 5 Finavia Oyj muistio 11.12.2014
- 6 muistio 3.10.2014
- 7 muistio 17.11.2014
- 8 Melun kannalta hallitsemattoman yöliikenteen kasvun vaikutus meluneenusteeseen muistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenteen turvallisuusvirasto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 30.3.2015

HEL 2011-001908 T 11 01 00 00

Asia

Finavia Oyj on hakenut Liikenteen turvallisuusvirastolta ilmailulain 14 luvun mukaista päätöstä, jolla rajoitettaisiin meluun liittyen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

suihkukoneiden pääsyä Helsinki-Vantaan lentoasemalle yöaikana. Hakemuksen käsittelyn yhteydessä on saatu täydentävää ja tarkentavaa aineistoa, jossa on määritelty mm. Helsinki-Vantaan lentoaseman meluntorjuntatavoite.

Meluntorjuntatavoitteeksi on esitetty, että lentokonemelualue Lden > 55 dB ei pitkällä aikavälillä kokonaisuutena muutu ympäristöluvan liitteenä esitetystä siten, että sen piirissä asuvien asukkaiden kokonaismäärä kasvaisi. Lähtökohdaksi on esitetty vuoden 2025 ennustetta ja sen rajaaman alueen asukasmäärää vuoden 2009 asukasmääräaineistolla. Mikäli maankäytön suunnittelussa tehdään ratkaisuja, jotka tuovat uusia asuntoalueita tai asukkaita melun piiriin, ei näiden asukkaiden määrän katsota kuuluvan ympäristötavoitteeseen.

Finavia Oyj:n mukaan lisäselvityksessä esitetyt toimintarajoitukset eivät ole perusteltavissa ympäristötavoitteen saavuttamiseksi, mikäli liikenne kehittyy hallitusti. Meluisten koneiden toimintarajoituksen merkitys ympäristötavoitteeseen on arvioitu vähäiseksi, mikäli yöliikenteessä ei tapahdu ennakoimatonta meluisten koneiden lisääntymistä. Mikäli toimintarajoituksia ei katsota tarkoituksenmukaisiksi, Finavia esittää uudistavansa meluisten koneiden melumaksun rajoitusaikana. Samalla Finavia aloittaa lentojen melun kokonaismäärän seurannan Lontoon lentoasemien QC-järjestelmän tavoin ja laajentaa järjestelmän lentojen määrän ja laadun sääntelyyn tulevaisuudessa, mikäli liikenne kehittyy ennakoimattomasti.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että Helsinki-Vantaan lentoasemaa koskevien melunhallintatoimenpiteitten kehittäminen on tärkeää, jottei melulle altistujien määrä kasva, eikä lentoaseman tai sitä ympäröivien kaupunkien kehitys vaikeudu. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on selvää, että asukkaiden määrä lentomelun vaikutusalueella tulee jonkin verran lisääntymään, painottuen toki alueen Lden > 55 dB ulkopuolelle. Jotta laskennallisten altistujamäärien lisääntymistä voitaisiin maankäytön suunnittelun keinoin välttää ja melun vaikutuksia lieventää, on oleellista, ettei melualue jatkossa enää laajene. Täten melunhallintatoimenpiteiden ja mahdollisten toimintarajoitusten tulee olla linjassa Helsinki-Vantaan lentoaseman kehitystavoitteiden kanssa.

Lausuntopyyntö

Helsingin kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 7.4.2015 mennessä.

10.4.2014 Lausunto annettu

Lisätiedot

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 19.05.2014 § 594

HEL 2011-001908 T 11 01 00 00

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa Liikenteen turvallisuusvirastolle (Trafi) seuraavan lausunnon täydentävistä kysymyksistä koskien Finavia Oyj:n ilmailulain mukaista hakemusta:

1. kysymys

Helsinki-Vantaan melualue otetaan huomioon maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa siltä pohjalta, mitä lentomelusta on esitetty voimassa olevan Uudenmaan maakuntakaavan määräyksissä, kaavaselostuksessa sekä sen liitteissä. Helsingin voimassa olevassa yleiskaavassa ei ole lentomelua koskevia määräyksiä.

Maakuntakaavassa esitetty melualue perustuu vuonna 2002 valmistuneeseen meluennusteeseen, joka kuvaa ns. verhoikäyrää vuodelle 2020. Tämän ennusteen mukainen varsinainen maankäytön suunnittelu rajoittava lentomelualue Lden yli 55 dB ei käytännössä ulotu Helsingin puolelle. Sen sijaan lentomelualue Lden yli 50 dB ulottuu osittain Pohjois-Helsingin alueelle, erityisesti kiitotien jatkeen suuntaisesti Suutarilaan.

Edellä mainitun selvityksen mukaisilla Helsinki-Vantaan lentomelualueilla Lden 50–55 dB on nykyisin käytäntönä edellyttää asemakaavoissa asuinrakennusten asuinhuoneiden ulkokuoren osalta 32 dB ääneneristävyyttä lento- ja liikennemelua vastaan. Tältä osin on pyritty noudattamaan samaa käytäntöä, joka on esitetty Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan rakentamistapaohjeessa. Toistaiseksi 32 dB äänitasoerovaatimuksen on katsottu riittävän myös Pohjois-Helsingin alueelle, jonne Finavia Oyj:n viimeisimpään ympäristölupahakemukseen liittämän laskennan mukainen ennustettu lentomelualue Lden yli 55 dB ulottuu.

Pohjois-Helsingissä on huomattava määrä vanhoja asemakaavoja, joissa on Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelun takia annettu vuosien saatossa erilaisia kaavamääräyksiä, ja niitä on osoitettu paljon laajemmalle alueelle nykyisiin lentomelualueisiin nähden. Määräyksissä edellytetyt äänitasoerovaatimukset asuinrakennusten ulkokuorta koskien vaihtelevat laajasti välillä 27...38 dB.

2. kysymys

Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittämistä koskevat suunnitelmat, kuten Suomen Lentoliikennestrategiaan kirjattu tavoite vahvistaa Helsinki-Vantaan lentoaseman gateway-asemaa, on huomioitu suunnittelussa ja toteutuksessa meluennusteen mukaisesti.

3. kysymys

Lentoliikenteen kasvuun ja siitä mahdollisesti aiheutuvaan melun lisääntymiseen on varauduttu puskurivyöhykkeellä, jona toimii melualue Lden 50- 55 dB.

4. kysymys

Helsinki-Vantaan lentoasema on välttämätön pääkaupunkiseudun elinkeinoelämän kilpailukyvyille. Helsinki-Vantaan lentoasema on Suomen päälentoasema, jonka edullinen sijainti Eurooppa-Aasia-liikenteen kannalta on ollut tärkeä tekijä lentoaseman toiminnan voimakkaassa kehityksessä. Lentoaseman sijainti pääkaupunkiseudulla on olennainen ja välttämätön osa pääkaupunkiseudun kansainvälistä ja kansallista vetovoimaa. Ilman toimivaa ja kehittyvää kansainvälistä lentoasemaa Helsingin mahdollisuudet menestyä Itämeren metropolien välisessä kilpailussa kansainvälisestä pääomasta, yrityksistä, kongresseista ja matkailusta olisivat merkittävästi huonommat. Nopea ja vaivaton saavutettavuus on kriittinen tekijä houkuteltaessa investointeja, korkean osaamisen yrityksiä ja niiden T&K&I -toimintoja sekä osaajia.

Ilman sujuvia ja toimivia matkustajaliikenteen lentoyhteyksiä Suomen ja pääkaupunkiseudun hallinnon ja yritysten toiminta kärsisivät, ja kerrannaisvaikutukset olisivat erittäin vakavat koko Suomen kilpailukyvyille. Tiheäfrekvenssiset päivamatkat Pohjois- ja Keski-Eurooppaan ovat välttämättömiä hallinnon ja yritystoiminnan kannalta. Helsinki-Vantaan toiminnan tulee olla riittävän suurta, jotta se pystyy ylläpitämään riittävää frekvenssiä ja toimivaa sisäistä kilpailua asiakastyytyvyyden takaamiseksi ja samalla varmistamaan asemansa kansainvälisessä lentoasemien kilpailussa (mm. Pulkovo, Kööpenhamina, Tukholma). Finnairin Aasian lennot tuovat merkittävästi lisää matkustajia, joiden varassa kotimaan ja Euroopan yhteyksien tarjonta on suurempaa kuin pelkän kotimaisen kysynnän perusteella. Vaihtokenttänä toimiminen vaatii riittävät frekvenssit lentoliikenteelle lähes vuorokauden ympäri.

Helsingin seutu toimii koko maan tuontikulutustavaroiden ja kokoonpanoteollisuuden raaka-aineiden logistiikka-alueena. Vaikka tonnimääräisesti suurin osa maamme ulkomaankaupasta kulkeekin

meritse, logistiikka- ja tuotantoalueiden tiivis yhteys lentoasemalle on välttämätöntä toiminnan häiriöttömyyden turvaamiseksi. Tehokas rahtiliikenne tukee myös matkustajaliikenteen frekvenssejä.

Yöaikaisten toimintojen kehittäminen liittyy voimakkaasti transitoliikenteeseen ja erityisesti lentorahtitoimintaan. Helsinki-Vantaan ja Vuosaaren sataman läheisyys tuo mahdollisuuksia tehokkaisiin logistiikkatoimintoihin, joita Suomi ja pääkaupunkiseutu ovat toistaiseksi pystyneet hyödyntämään verraten heikosti. Esikuvaksi voisi ottaa Hollannin, jossa Amsterdamin Schiphol ja Rotterdamin satama yhdessä ovat kyenneet rakentamaan yhden Euroopan suurimmista logistiikkahubeista. Sataman ja lentosataman väliselle alueelle on luotu vahvoja kansainvälisen kaupan, valmistuksen ja logistiikan keskuksia/työpaikka-alueita. Helsinki-Vantaalla ei ole Hollannin tapaista maaliikenteen etua Keski-Euroopan suurille markkinoille, mutta Pietarin seudulle sen sijaan olisi.

Myös lentorahtia käyttävän Eurooppa-Aasia -arvotavaravirran osalta edellytykset ns. kevyelle logistiikalle (osakokoonpano, pakkaus, huolto) olisivat olemassa. Tämä edellyttäisi kuitenkin voimakasta panostusta lentorahtitoiminnan laajentamismahdollisuuksiin ja kansainväliseen logistiikkaan lentoaseman pohjoispuolella. Kilpailuetuna olisivat suuriin eurooppalaisiin kenttiin nähden hyvin lyhyet ja nopeat maakuljetusetäisyydet sekä mahdollisuudet joustavaan, kustannustehokkaaseen ja turvalliseen toimintaan.

Toiminnan kehittäminen vaatisi ennakkoluulotonta ja saumatonta yhteistyötä niin Finavia Oyj:n, pääkaupunkiseudun ja Keski-Uudenmaan kuntien kuin yritysten ja heidän asiakkaidensa kanssa. Onnistuminen vaatisi logistiikkaa ja lentorahtitoimintaa edistävää maankäytön suunnittelua sekä määrätietoista maanhankintaa. Lisäksi tarvitaan eri osapuolten yhteistä yritysmarkkinointia ja yritysten sijoittumisen koordinoitua.

Logistiikka on työmahdollisuuksien tarjoajana pääkaupunkiseudulle erittäin tärkeä potentiaali. Logistiikan taloudellinen potentiaali on huomattavasti suurempi kuin kansainvälisten yritysten aluetoimistojen, joita pääkaupunkiseudun kansainvälinen työpaikkamarkkinointi lähinnä on tavoitellut. Merkittävä kansainvälinen logistiikkatoiminta voisi pitkällä aikavälillä toisaalta myös tuoda kansainvälisten yritysten aluetoimistoja pääkaupunkiseudulle.

5. kysymys

Helsinki-Vantaan lentoaseman merkitys liikennepalvelujen saatavuuden näkökulmasta on erittäin suuri. Pääkaupunkiseudun kansainvälisten yritysten toiminta ei olisi mahdollista ilman riittäviä

lentoyhteyksiä eri puolille maailmaa. Lentoasema on erittäin tärkeä myös kotimaan yritysytteyksien kannalta. Julkinen sektori myös tarvitsee hyviä ja nopeita yhteyksiä niin kotimaassa kuin ulkomaille. Liikennepalvelujen saatavuuden kannalta lentoasema on tärkeä pääkaupunkiseudun elinkeinoelämän lisäksi koko Suomelle.

Ilman Helsinki-Vantaan lentoasemaa Helsingillä ja koko pääkaupunkiseudulla ei olisi mahdollisuuksia kehittyä metropoliksi Itämeren alueen mittakaavassa. Lentoliikenteen liiallinen rajoittaminen olisi pääkaupunkiseudun kehittämisen kannalta erittäin haitallista.

Asutukselle aiheutuvien meluhaittojen torjuminen edellyttää uusien keinojen käyttöön ottamista. Aktiivinen maanhankintapolitiikka lentomelusta pahiten kärsivillä asuntoalueilla ja asuntorakentamiskieltojen ehdoton noudattaminen päänousu- ja laskeutumisreiteillä olisivat tehokkaita keinoja asutukselle aiheutuvien haittojen lieventämiseksi.

Myös Finavia Oyj voisi yhteistyössä asianomaisten kuntien kanssa pyrkiä aktiivisesti hankkimaan asuntoja ja asuinkiinteistöjä lentoliikenteen ja sen reittimuutosten pahiten vaivaamilta alueilta. Tämä toisi myös vaihtoehtoisia työpaikkasijainteja logistiikkayrityksille, mikä puolestaan voisi kasvattaa lentoliikenteen tarvetta ja vetovoimaa. Näin voitaisiin mahdollisesti myös välttää lentoaseman toiminnan ja vetovoiman kannalta haitallisia toimintarajoituksia sekä nousu- ja laskureittimuutoksia.

6. kysymys

Lentoasemalla on suuria taloudellisia vaikutuksia, joilla on merkitystä Helsinkiin ja sen työllisyyteen. Lentoliikennestrategian väliraportissa todetaan mm., että "Oxford Economics julkaisi Suomen maakohtaisen selvityksen lentoliikenteen merkityksestä keväällä 2012 (Oxford Economics, Economic Benefits from Air Transport in Finland, 2012). Suomen maaraportin mukaan lentoliikenteen osuus Suomen BKT:stä on 3,2 prosenttia, lentoliikennetoimialalla tai siitä suoraan riippuvaisilla toimialoilla työskentelee 104 000 suomalaista eli 4,2 prosenttia koko työvoimasta. Monet toimialat ovat tämän lisäksi riippuvaisia lentoliikenteestä."

Erityisesti matkailutoimiala ja monet vientiteollisuuden toimialat ovat täysin riippuvaisia toimivista lentoliikenneyhteyksistä. Työ- ja elinkeinoministeriö on arvioinut, että kansainvälisen matkailun tulokertymä Suomen kansantalouteen kasvaisi yli 7 mrd euroon vuoteen 2020 mennessä. Suomea koskevan selvityksen mukaan lentoyhteyksien merkitys on Suomelle Euroopan unionin jäsenvaltioista

kuudenneksi tärkein. Helsingin ja seudun osalta BKT- ja työvoimaosuudet ovat selvästi koko maata suuremmat.

Lentoaseman alue ja siihen tukeutuva Aviapoliksen työpaikkakeskittymä on yksi Helsingin seudun suurimmista ja nopeimmin kasvava. koko alueen työpaikkamäärä oli vuonna 2008 34 700, josta lentoasemalla on noin 20 000 työpaikkaa.

Lentoliikenteellä on suuri merkitys myös Suomen valtiontaloudelle. Valtio kerää lentoliikenteeltä veroja ja veroluontoisia maksuja vuosittain noin 800–900 miljoonaa euroa. Lisäksi tulevat toimialalla työskentelevien ansiotuloista kerättävät verotulot sekä toimialan tuotteiden ja palvelujen arvonalisäverotulot. Jos nämä lasketaan mukaan, valtion verokertymä lentoliikenteestä ja siihen liittyvistä verotuloista on kokonaisuudessaan lähes 2,5 miljardia euroa" (Lentoliikennestrategia väliraportti, LVM 2013).

7. kysymys

Helsinki-Vantaan lentoaseman kehityksessä tulee ottaa huomioon seuraavia näkökulmia:

Helsinki-Vantaan Aviapoliksen kehittäminen täydelliseksi yritysalueeksi ja tehokas nopea julkinen yhteys Helsingin keskustaan ja muualle maahan (Turku, Tampere) sekä Pietariin (ns. lentorata) on tärkeää. Yhteydet Tallinnan laivoille on saatava paremmiksi, jotta lentokenttä voi kilpailla myös virolaismatkustajista.

Lentoasema siellä toimivine yrityksineen on suuri seudullinen työnantajakeskittymä, joka osaltaan tasaa pääkaupunkiseudun työmatkaliikenteen ruuhkia. Kehärata tuo lentoasemalle kaivattua, sieltä puuttunutta nopeaa julkista liikenneyhteyttä. Lentoliikenteen saavutettavuus edellyttää Kehäradan asemien yhteyteen toimivaa lentoaseman työpaikka- ja matkustajaliikennettä palvelevaa tehokasta liityntäpysäköintiä Kehävyöliikennemäärien kasvun hillitsemiseksi.

Lentokentän syöttöliikenteen saaminen raiteille vähentää kotimaan lyhyitä lentoja, vapauttaa kentän kapasiteettia ja vähentää melua.

Lentoaseman melualueetta ja erityisesti sen pohjoispuolista aluetta on, kuten kohdassa 4. on tuotu esiin, syytä voimakkaammin kehittää logistiikkapalvelualueeksi, joka tarjoaa varastointia, käsittelyä, huolintaa ym. lisäarvopalveluja sekä lentorahdille että Vuosaaren kautta kulkeviin merikuljetuksiin. Myös rautatieliikenteen yhteydet tähän nousevaan logistiikka-alueeseen tulee turvata.

Lentoaseman lähialueen voimakas kehittyminen vaatii myös tehokasta 24/7 -periaatteella toimivaa bussiliikennettä lähialueen työpaikka- ja liikealueille.

Vuosaaren nousevan yritysalueen ja lentoaseman yhteyksien turvaaminen matkustajille, rekkaliikenteelle (Kehä III) ja rautatieliikenteelle on tärkeää. Alueella tulee varata varsinaisten logistiikkapalvelujen lisäksi myös kevyempiä ns. rekkaparkkeja.

Kotimaisen logistiikan kannalta Kehä IV:n rakentaminen lentoaseman pohjoispuolelle poistaisi kehitystä hidastavan merkittävän pullonkaulan, joka samalla avaisi hyviä mahdollisuuksia kansainvälisen logistiikan yrityksille.

24.09.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Santtu von Bruun, yksikön päällikkö, puhelin: 310 36258
santtu.vonbruun(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 15.4.2014

HEL 2011-001908 T 11 01 00 00

Finavia Oyj on hakenut Liikenteen turvallisuusvirastolta (Trafi) ilmailulain 14 luvun mukaista päätöstä, jolla rajoitettaisiin meluun liittyen suihkukoneiden pääsyä Helsinki-Vantaan lentoasemalle yöaikana. Liikenteen turvallisuusvirasto on asiaa käsitellessään havainnut, ettei sillä ole riittävää tietoa toimintarajoitusten asettamisesta annettavan päätöksen tekemiseen. Ilmailulain 137 §:n mukaan toimintarajoitusten tarpeellisuutta ja laajuutta harkittaessa on tarkasteltava mahdollisuuksia eri meluntorjuntakeinoihin kuten maankäytön suunnitteluun ja sen toteuttamiseen.

Kiinteistövirasto esittää lausuntonaan kaupunginkanslialle Trafín kiinteistövirastolle kuuluviin kysymyksiin seuraavaa:

1.

Miten Helsinki-Vantaan lentoasema ja sen lentoliikenteestä seuraavat meluvaikutukset on huomioitu maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa (erityisesti uusien asuinalueiden osalta)?

Lentoliikenteen meluvaikutukset otetaan huomioon kaavoituksessa, jota kiinteistövirasto toteuttaa.

2.

Onko suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioitu Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittämistä koskevat suunnitelmat, kuten Suomen Lentoliikennestrategiaan kirjattu tavoite vahvistaa Helsinki-Vantaan lentoaseman gateway-asemaa?

3.

Missä määrin lentoliikenteen kasvuun ja siitä mahdollisesti aiheutuvaan melun lisääntymiseen on varauduttu varaamalla riittävät puskurivyöhykkeet ennustetilanteen verhoikäyrien ympärille?

4.

Miten merkittäväksi koette oman kaupunginne ja koko Suomen kannalta Helsinki-Vantaan lentoaseman olemassaolon ja sen toimintojen kehittämisen, mukaan lukien yöaikaisten toimintojen kehittämisen?

Helsinki-Vantaan lentoasema on Suomen päälentoasema, jonka edullinen sijainti Eurooppa-Aasia-liikenteen kannalta on ollut tärkeä tekijä lentoaseman toiminnan voimakkaassa kehityksessä. Lentoaseman sijainti pääkaupunkiseudulla, lähellä Helsinkiä, on olennainen ja välttämätön osa pääkaupunkiseudun kansainvälistä ja kansallista vetovoimaa. Ilman toimivaa ja kehittyvää kansainvälistä lentoasemaa Helsingin mahdollisuudet menestyä Itämeren metropolien välisessä kilpailussa kansainvälisestä pääomasta, yrityksistä, kongresseista ja matkailusta olisivat merkittävästi huonommat.

Yöaikaisten toimintojen kehittäminen liittyy voimakkaasti transitoliikenteeseen ja erityisesti lentorahtiin. Helsinki-Vantaan ja Vuosaaren sataman läheisyys tuo mahdollisuuksia tehokkaisiin logistiikkatoimintoihin, joita Suomi ja pääkaupunkiseutu ovat toistaiseksi pystyneet hyödyntämään verraten heikosti. Esikuvaksi voisi ottaa Hollannin, jossa Amsterdamin Schiphol ja Rotterdamin satama yhdessä ovat kyenneet rakentamaan yhden Euroopan suurimmista logistiikkahubeista. Sataman ja lentosataman väliselle alueelle on luotu vahvoja kansainvälisen kaupan, valmistuksen ja logistiikan keskuksia/työpaikka-alueita. Helsinki-Vantaalla ei toki ole Hollannin tapaista maaliikenteen etua Keski-Euroopan suurille markkinoille, mutta Pietarin seudulle olisi.

Myös lentorahtia käyttävän Eurooppa-Aasia -arvotavaravirran osalta edellytykset ns. kevyelle logistiikalle (osakokoonpano, pakkaus, huolto) olisivat olemassa. Tämä edellyttäisi kuitenkin voimakasta panostusta lentorahtitoiminnan laajentamismahdollisuuksiin ja kansainväliseen logistiikkaan lentoaseman pohjoispuolella. Kilpailuetuna olisivat suuriin eurooppalaisiin kenttiin nähden hyvin lyhyet ja nopeat maakuljetusetäisyydet sekä mahdollisuudet joustavaan, kustannustehokkaaseen ja turvalliseen toimintaan. Toiminnan kehittäminen vaatisi ennakkuulutonta ja saumatonta yhteistyötä niin Finavian, pääkaupunkiseudun ja Keski-Uudenmaan kuntien kuin yritysten ja heidän asiakkaidensa kanssa. Onnistuminen vaatisi kuntien välisen osaoptimoinnin lopettamista, määrätietoista maanhankintaa ja logistiikkaa sekä lentorahtitoimintaa edistävää maankäytön suunnittelua. Tarvitaan myös eri osapuolten yhteistä yritysmarkkinointia ja yritysten sijoittumisen koordinoitua. Lisäksi pitää löytyä kykyä ymmärtää, että logistiikka työmahdollisuuksien tarjoajana on pääkaupunkiseudulle erittäin tärkeä potentiaali ja myös halua tavoitella sitä. Logistiikan taloudellinen potentiaali on huomattavasti suurempi kuin kansainvälisten yritysten aluetoimistojen, joita pääkaupunkiseudun kansainvälinen työpaikkamarkkinointi lähinnä on tyytynyt tavoittelemaan. Merkittävä kansainvälinen logistiikkatoiminta voisi toki pitkällä aikavälillä myös tuoda kansainvälisten yritysten aluetoimistoja pääkaupunkiseudulle.

5.

Millainen merkitys lentoasemalla on paikalliselle elinkeinoelämälle liikennepalvelujen saatavuuden näkökulmasta? Millainen merkitys lentoasemalla on paikalliselle elinkeinoelämälle muutoin? Miten arvioitte mahdollisten rajoitusten asettamisen vaikuttavan paikalliseen elinkeinoelämään?

Lentoaseman merkitys liikennepalvelujen saatavuuden näkökulmasta on erittäin suuri pääkaupunkiseudun elinkeinoelämän lisäksi koko Suomelle. Pääkaupunkiseudun kansainvälisten yritysten toiminta ei olisi mahdollista ilman riittäviä lentoyhteyksiä eri puolille maailmaa. Samoin Helsinki-Vantaan lentokenttä on erittäin tärkeä kotimaan yritysytteyksien kannalta. Myös julkinen sektori tarvitsee hyviä ja nopeita yhteyksiä niin kotimaassa kuin ulkomaille.

Lentotoiminnan rajoittaminen on lähiasukkaiden melusuojauksen kannalta ymmärrettävää. Lentokonevalmistajien melutorjuntatyön ja lentoreittien tarkennuksilla lentomelua on viimeisen 15 vuoden aikana pystytty vähentämään ja paikoin jopa selvästi alentamaan lentomäärien huomattavasta kasvusta huolimatta.

11.05.2015

Valitettavasti asuntoalueita on kaavoitettu tai asumista on sallittu liian lähelle päälentoreittejä. Myös Finavia Oyj voisi yhteistyössä asianomaisen kunnan kanssa pyrkiä aktiivisesti hankkimaan asuntoja ja asuinkiinteistöjä lentoliikenteen ja sen reittimuutosten pahiten vaivaamilta alueilta. Tämä toisi myös vaihtoehtoisia työpaikkasijainteja edellä mainituille logistiikkayrityksille joka taasen voisi kasvattaa lentoliikenteen tarvetta ja vetovoimaa.

6.

Miten merkittävä työllistävä vaikutus lentoasemalla on kaupungissanne/kunnassanne?

Ilman Helsinki-Vantaan lentoasemaa Helsingillä ja koko pääkaupunkiseudulla ei olisi mahdollisuuksia kehittyä metropoliksi Itämeren alueen mittakaavassa. Lentoliikenteen taitamaton rajoittaminen olisi pääkaupunkiseudun kehittämisen kannalta erittäin haitallista. Meluntorjunnassa on kuitenkin otettava käyttöön uusia työkaluja. Aktiivinen maanhankinta lentomelusta pahiten kärsivillä asuntoalueilla ja asuntorakentamiskieltojen ehdoton noudattaminen päänousu- ja laskeutumisreiteillä olisi tehokas työkalu.

Asuntojen rakentamisen estäminen näillä alueilla on niin kunnille kuin lentoasemalle edullista ennaltaehkäisevää työtä. Rakentaminen lentomelualueelle väistämättä heikentää asunnon arvokehitystä. Lentomelualueella jo sijaitsevien asuntojen hankinta on kallista. Onnistuakseen se on tehtävä hintatasolla, joka ei ota huomioon lentotoiminnan aiheuttamaa arvon alentumista. Toisaalta määrätietoinen ”meluasuntojen” hankinta niiden myyntiin tullessa olisi nähtävä mahdollisuutena edistää lentoasemaa hyödyttävää kehittymispotentiaalia. Hyvin toteutuessaan hankinta voi myös estää lentoaseman toiminnan ja vetovoiman kannalta haitallisia rajoituksia sekä nousu- ja laskureittimuutoksia.

7.

Tunnistattekko lentoasemalla jotakin muita erityispiirteitä, jotka olisi tarkastelussa otettava huomioon?

Lentoasema siellä toimivine yrityksineen on suuri seudullinen työnantajakeskittymä, joka osaltaan tasaa pääkaupunkiseudun työmatkaliikenteen ruuhkia. Kehärata tuo lentoasemalle kaivattua, sieltä puuttunutta nopeaa julkista liikenneyhteyttä. Lentoaseman lähialueen voimakas kehittyminen vaatisi kuitenkin lisäksi tehokasta 24/7 –periaatteella toimivaa bussiliikennettä lähialueen työpaikka- ja liikealueille. Lentoliikenteen saavutettavuus edellyttäisi myös Kehävyölienen liikennemäärien kasvun hillitsemiseksi Kehäradan

asemien yhteyteen toimivaa lentoaseman työpaikka- ja matkustajaliikennettä palvelevaa tehokasta liityntäpysäköintiä. Kotimaisen logistiikan kannalta Kehä IV:n rakentaminen lentoaseman pohjoispuolelle poistaisi kehitystä hidastavan merkittävän pullonkaulan, joka samalla avaisi hyviä mahdollisuuksia kansainvälisen logistiikan yrityksille.

Lisätiedot

Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864

peter.haaparinne(a)hel.fi

Katarina Kurenlahti, toimistopäällikkö, puhelin: 310 36415

katarina.kurenlahti(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.12.2013 § 391

HEL 2011-001908 T 11 01 00 00

KHO 25.10.2013, diaarin:o 3021, 3027, 3032, 3069, 3078, 3085, 3095, 3097/13

Päätös

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta, joka toimii Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, päätti antaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon valituksista, jotka koskevat Vaasan hallinto-oikeuden tekemää päätöstä Finavia Oyj:n Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupa-asiassa.

Valitukset koskevat pääosin lentomelua. Valituksissa on tuotu esille erityisesti yöaikaisen meluhaitan vakavuus (unen häirintä) ja lentomelualueen laajentumisen haittavaikutukset maankäytön suunnittelulle. Myös Helsingin kannalta lentomelu on lentoaseman merkityksellisin ympäristökuormitus.

Ympäristölautakunta yhtyy valituksissa esitettyihin vaatimuksiin nykyisen lentomelualueen (maakuntakaavan verhokäyrä) laajentumisen kieltämiseksi ja yöaikaisen lentomelun torjumiseksi. Näihin hyvin perusteltuihin vaatimuksiin liittyen ympäristölautakunta toistaa ympäristölupahakemuksen johdosta antamassaan lausunnossa esitetyt näkökohdat lentomelun torjumiseksi:

1. Lentomelualue ei saa laajentua nykyisen maankäytön suunnittelua ohjaavan verhokäyrän ulkopuolelle lentojen määrässä, lentoreiteissä tai lentokoneiden melupäästössä tapahtuvan muutoksen seurauksena.

Mikäli lentomelualue laajenee nykyisen verhokäyrän ulkopuolelle

melun leviämistä kuvaavan laskentamallin muutoksen seurauksena, tulee Finavia Oyj:n ryhtyä toimenpiteisiin lentomelualueen pienentämiseksi nykyisen verhokäyrän sisäpuolelle.

Ympäristölautakunta toteaa, että nykyisen verhokäyrän meluvyöhykkeet Lden > 55 dB ja Lden > 60 dB eivät ulotu Helsingin kaupungin alueelle. Sen sijaan vuoden 2025 ennustetilanteen ja nykyisen verhokäyrän yhdistelmän Lden > 55 dB ulottuisi Helsingin Suutarilassa aina Tapulikaupungintielle asti.

2. Finavia Oyj:n tulee selvittää ne asuinrakennukset, joissa lentomelu todennäköisesti aiheuttaa unen häirintää yöaikaan kello 22.00–7.00. Selvityksen tulee kattaa ainakin meluvyöhyke Lden > 55 dB. Selvityksen piiriin tulee tarvittaessa ottaa lisää asuinrakennuksia esimerkiksi Finavia Oyj:n saaman asukaspalautteen perusteella.

Meluhaitan suuruutta arvioitaessa ja raportoitaessa tulee ottaa huomioon sosiaali- ja terveysministeriön Asumisterveysohjeessa (Oppaita 2003:1) ja sen soveltamisoppaassa (2009) annetut kattavat ohjeet yöaikaisten melutapahtumien aiheuttamien haittojen arviointiin sisätiloissa. Kun arvioidaan melusta aiheutuvaa unen häirintää, koko yöajan keskiäänitaso (LAeq,klo22–7) ei yksinään ole riittävä suure. Lisäksi tulee selvittää melutapahtuman äänialtistustaso (LAE) ja enimmäismelutaso (LAFmax).

Ympäristölautakunta toteaa, että lentomelusta aiheutuva vakavin haitta on unen häirintä, josta seurauksena voi olla vakavia terveyshaittoja. Melun terveysvaikutuksia on tutkittu maailmanlaajuisesti sadoissa eri tutkimuksissa ja näiden tutkimusten tulosten perusteella on annettu sosiaali- ja terveysministeriön ohjeavot (Asumisterveysohje 2003:1). Näiden ohjeavojen tarkoituksena on estää melusta aiheutuvat terveyshaitat. Sen vuoksi Vaasan hallinto-oikeuden antama määräys lentomelusta mahdollisesti aiheutuneiden terveysvaikutusten tutkimiseksi on epätarkoituksenmukainen.

Ympäristölautakunta korostaa, että terveyshaitat ovat mahdollisia, jos lentomelutaso ylittää ohjeavot asunnoissa sisällä ja ne ovat vielä todennäköisempiä, jos asukkaat joutuvat valvomaan lentomelun vuoksi.

3. Finavia Oyj:n tulee ryhtyä viivytyksettä tarpeellisiin meluntorjuntatoimenpiteisiin niiden asuinrakennusten osalta, joissa todetaan edellä mainitun selvityksen perusteella lentomelusta aiheutuvaa yöunen häirintää kello 22.00–7.00.

Meluntorjuntatoimenpiteenä tulisivat kyseeseen esimerkiksi yöaikaisen lentotoiminnan merkittävä rajoittaminen, melulle altistuvien asuinrakennusten ääneneristävyyden parantaminen ja korvaavan asuinhuoneiston tarjoaminen asukkaille lentomelualueen ulkopuolelta.

17.09.2013 Ehdotuksen mukaan

25.10.2011 Ehdotuksen mukaan

23.08.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Harri Pasanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32013
harri.pasanen(a)hel.fi

§ 518

Lausunto erityisryhmien alennus- ja vapaalipuista sekä oikeudesta matkustaa ilman lippua uudessa vyöhykemallissa

HEL 2015-002286 T 08 02 00

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle seuraavan lausunnon erityisryhmien alennus- ja vapaalipuista sekä oikeudesta matkustaa ilman lippua uudessa vyöhykemallissa:

HSL:n nykyiset alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteet on määritelty pääosin 80-luvulla, jolloin joukkoliikenteen esteettömyys oli nykyistä heikompi ja erityisryhmien oli vaikeampi käyttää joukkoliikennettä. Alennuksia ja vapaalippuja onkin vuosikymmenten kuluessa myönnetty vammaisryhmille myös joukkoliikenteen esteellisyyden perusteella. Tämä peruste alennuslipuille on häviämässä sitä mukaa kuin joukkoliikenteessä käytettävä kalusto ja maksulaitteet tulevat uudessa järjestelmässä olemaan pääosin esteettämiä.

Valmistelussa on korostettu, että jatkossa alennukset ja vapaaliput perustuisivat vain liikennepoliittisiin ja liikenneturvallisuuteen liittyviin näkökulmiin. Näistä liikenneturvallisuus perusteluna onkin selkeästi määriteltävä kriteeri. Sen sijaan liikennepoliittikka on laaja kokonaisuus. Liikennepoliittiset tavoitteet kytkeytyvät esimerkiksi sosiaalipoliittisiin, koulutuspoliittisiin ja ilmastollisiin näkökohtiin. Kestävän kaupunkipoliittikan tavoitteisiin pääkaupunkiseudulla kuuluu keskeisenä osana vahvan joukkoliikenteen kehittäminen ja edistäminen. Osana tätä on erityisryhmien liikkumista pyritään edistämään erityisesti silloin, kun liikkuminen vaikuttaa toimintakykyyn, osallistumiseen, mahdollisuuksiin käyttää kaupungin palveluja ja esimerkiksi uusien ryhmien mukaan saamiseen julkisen liikenteen käyttäjiksi.

Helsingin kaupunki katsoo, että sokeiden, pyörätuolilla liikkuvien ja liikkumisessa erityistä tukea tarvitsevien matkustajien alennuksien säilymiseen nykyisenä tulee pyrkiä, mutta korjataan vanhentunut invalidi-termi.

Työryhmän suositus, että seniorilippu otetaan käyttöön 70 vuotta täyttäneille HSL:n hallituksen aiemman päätöksen mukaan, on kannatettava. Alennuksen voimassaolon tuntiaikoja tulee vielä arvioida. HSL:n ehdotuksessa nuoret ja työikäiset kansan- ja takuueläkkeen saajat jäävät väliinpuotoajiksi nykytilanteeseen nähden. HSL:n tulee

harkita, millä tavoin näiden ryhmien alennuslippukäytäntöä jatketaan uudessa lippu- ja taksajärjestelmässä.

Helsingin kaupunki katsoo, että rattaiden kanssa matkustavien pienten lasten vanhempien asema pyrittävä säilyttämään entisellään.

Helsingin kaupunki esittää, että sisällytetään perusopetusikäisille oppilasryhmille maksuton matkustusoikeus sisäisessä liikenteessä silloin, kun ne koulun työpäivinä opettajan johdolla klo 9-15 välisenä aikana matkustavat koululta opetussuunnitelman mukaisille opintoretkille, kulttuuri- ja liikuntakohteisiin tai muutoin satunnaisesti opiskelevat muualla kuin omassa koulukiinteistössään.

Käsittely

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti: Poistetaan lausunnon kohta (2).

Kannattajat Mirka Vainikka

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti: Lisätään nykyisen kohdan (3) jälkeen:

Valmistelussa on korostettu, että jatkossa alennukset ja vapaaliput perustuisivat vain liikennepoliittisiin ja liikenneturvallisuuteen liittyviin näkökulmiin. Näistä liikenneturvallisuus perusteluna onkin selkeästi määriteltävä kriteeri. Sen sijaan liikennepoliittikka on laaja kokonaisuus. Liikennepoliittiset tavoitteet kytkeytyvät esimerkiksi sosiaalipoliittisiin, koulutuspoliittisiin ja ilmastollisiin näkökohtiin. Kestävän kaupunkipoliittikan tavoitteisiin pääkaupunkiseudulla kuuluu keskeisenä osana vahvan joukkoliikenteen kehittäminen ja edistäminen. Osana tätä on erityisryhmien liikkumista pyritään edistämään erityisesti silloin, kun liikkuminen vaikuttaa toimintakykyyn, osallistumiseen, mahdollisuuksiin käyttää kaupungin palveluja ja esimerkiksi uusien ryhmien mukaan saamiseen julkisen liikenteen käyttäjiksi.

Kannattaja: Mirka Vainikka

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti: Korvataan kohta (4) kuulumaan:

Helsingin kaupunki katsoo, että sokeiden, pyörätuolilla liikkuvien ja liikkumisessa erityistä tukea tarvitsevien matkustajien alennuksien

11.05.2015

säilymiseen nykyisenä tulee pyrkiä, mutta korjataan vanhentunut invalidi-termi.

Kannattaja: Mirka Vainikka

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti: Korvataan kohta (5) kuulumaan:

Työryhmän suositus, että seniorilippu otetaan käyttöön 70 vuotta täyttäneille HSL:n hallituksen aiemman päätöksen mukaan, on kannatettava. Alennuksen voimassaolon tuntiaikoja tulee vielä arvioida. HSL:n ehdotuksessa nuoret ja työkäiset kansan- ja takuueläkkeen saajat jäävät väliinputoajiksi nykytilanteeseen nähden. HSL:n tulee harkita, millä tavoin näiden ryhmien alennuslippukäytäntöä jatketaan uudessa lippu- ja taksajärjestelmässä.

Kannattaja: Mirka Vainikka

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti: Lisätään kohta (6), joka kuuluu seuraavasti:

Helsingin kaupunki katsoo, että rattaiden kanssa matkustavien pienten lasten vanhempien asema pyrittävä säilyttämään entisellään.

Kannattaja: Mirka Vainikka

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti: Lisätään kohta (7), joka kuuluu seuraavasti:

Helsingin kaupunki esittää, että sisällytetään perusopetusikäisille oppilasryhmille maksuton matkustusoikeus sisäisessä liikenteessä silloin, kun ne koulun työpäivinä opettajan johdolla klo 9-15 välisenä aikana matkustavat koululta opetussuunnitelman mukaisille opintoretkille, kulttuuri- ja liikuntakohteisiin tai muutoin satunnaisesti opiskelevat muualla kuin omassa koulukiinteistössään.

Kannattaja: Mirka Vainikka

Vastaehdotus:

Henrik Nyholm: Lisätään kohta:

Opiskelijoiden kuukausilippuun tulee olla oikeutettu myös yli 30-vuotiaat päätoimiset opiskelijat sekä valmistavassa opetuksessa olevat.

Jäsen Nyholmin vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan lausunnon kohta (2).

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 10

Emma Kari, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5 - 10 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Torstin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään nykyisen kohdan (3) jälkeen:

Valmistelussa on korostettu, että jatkossa alennukset ja vapaaliput perustuisivat vain liikennepoliittisiin ja liikenneturvallisuuteen liittyviin näkökulmiin. Näistä liikenneturvallisuus perusteluna onkin selkeästi määriteltävä kriteeri. Sen sijaan liikennepoliittikka on laaja kokonaisuus. Liikennepoliittiset tavoitteet kytkeytyvät esimerkiksi sosiaalipoliittisiin, koulutuspoliittisiin ja ilmastollisiin näkökohtiin. Kestävän kaupunkipolitiikan tavoitteisiin pääkaupunkiseudulla kuuluu keskeisenä osana vahvan joukkoliikenteen kehittäminen ja edistäminen. Osana tätä on erityisryhmien liikkumista pyritään edistämään erityisesti silloin, kun liikkuminen vaikuttaa toimintakykyyn, osallistumiseen, mahdollisuuksiin käyttää kaupungin palveluja ja esimerkiksi uusien ryhmien mukaan saamiseen julkisen liikenteen käyttäjiksi.

Jaa-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 11

Emma Kari, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 4 - 11 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Torstin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

3. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kohta (4) kuulumaan:

Helsingin kaupunki katsoo, että sokeiden, pyörätuolilla liikkuvien ja liikkumisessa erityistä tukea tarvitsevien matkustajien alennuksien säilymiseen nykyisenä tulee pyrkiä, mutta korjataan vanhentunut invalidi-termi.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 15

Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Lasse Männistö, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 0 - 15 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Torstin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

4. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kohta (5) kuulumaan:

Työryhmän suositus, että seniorilippu otetaan käyttöön 70 vuotta täyttäneille HSL:n hallituksen aiemman päätöksen mukaan, on kannatettava. Alennuksen voimassaolon tuntiaikoja tulee vielä arvioida. HSL:n ehdotuksessa nuoret ja työikäiset kansan- ja takuueläkkeen saajat jäävät väliinpuotoajiksi nykytilanteeseen nähden. HSL:n tulee harkita, millä tavoin näiden ryhmien alennuslippukäytäntöä jatketaan uudessa lippu- ja taksajärjestelmässä.

Jaa-äännet: 5

Otso Kivekäs, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 10

Arja Karhuvaara, Emma Kari, Silvia Modig, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5 - 10 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Torstin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

5. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kohta (6), joka kuuluu seuraavasti:
Helsingin kaupunki katsoo, että rattaiden kanssa matkustavien pienten lasten vanhempien asema pyrittävä säilyttämään entisellään.

Jaa-äännet: 2

Lasse Männistö, Tatu Rauhamäki

Ei-äännet: 13

Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 2 - 13 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Torstin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

6. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kohta (7), joka kuuluu seuraavasti:
Helsingin kaupunki esittää, että sisällytetään perusopetusikäisille oppilasryhmille maksuton matkustusoikeus sisäisessä liikenteessä silloin, kun ne koulun työpäivinä opettajan johdolla klo 9-15 välisenä aikana matkustavat koululta opetussuunnitelman mukaisille opintoretkille, kulttuuri- ja liikuntakohteisiin tai muutoin satunnaisesti opiskelevat muualla kuin omassa koulukiinteistössään.

Jaa-äännet: 1
Tatu Rauhamäki

Ei-äännet: 14
Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Lasse Männistö, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 1 - 14 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Torstin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

Kuuden suoritetun äänestyksen perusteella kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Torstin vastaehdotusten mukaisesti muutetun esityksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL:n lausuntopyyntö 18.2.2015
- 2 HSL:n ote pöytäkirjasta 10.2.2015
- 3 Lippujen hinnoitteluperiaatteet
- 4 Lippujen omakustannushinnat
- 5 Yhteenveto asiakasryhmistä
- 6 Vammaisneuvoston lausunto 31.3.2015

- 7 Vanhusneuvoston lausunto 2.4.2015
8 Vammaisasiamiehen lausunto 18.3.2015
9 Näkövammaisten järjestöjen lausunto 17.3.2015
10 Opiskelijakuntien ja ylioppilaskuntien lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle seuraavan lausunnon erityisryhmien alennus- ja vapaalipuista sekä oikeudesta matkustaa ilman lippua uudessa vyöhykemallissa:

Helsingin kaupunki pitää perusteltuna lausuntopyynnössä esitettyä erityisryhmien lippujen hinnoitteluperiaatetta. Kun mahdolliset lisäalennukset, vapaaliput tai oikeus matkustaa ilman lippua perustuisivat jatkossa vain liikennepoliittisiin linjauksiin ja liikenneturvallisuuteen, olisivat perusteet yhtenäiset koko seudulla.

HSL:n nykyiset alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteet on määritelty pääosin 80-luvulla, jolloin joukkoliikenteen esteettömyys oli nykyistä heikompi ja erityisryhmien oli vaikeampi käyttää joukkoliikennettä. Alennuksia ja vapaalippuja onkin vuosikymmenten kuluessa myönnetty vammaisryhmille myös joukkoliikenteen esteellisyyden perusteella. Tämä peruste alennuslipuille on häviämässä sitä mukaa kuin joukkoliikenteessä käytettävä kalusto ja maksulaitteet tulevat uudessa järjestelmässä olemaan pääosin esteettömiä.

Helsingin kaupunki kannattaa lausuntopyynnössä esitettyjä muutoksia alennuskäytäntöihin ja lipun ostoa koskeviin käytäntöihin sillä poikkeuksella, että sokeiden henkilöiden osalta nykyisen käytännön jatkamista tulisi harkita uudelleen. Sokeille eivät matalalattiaiset kulkuneuvot tai uusi lipunleimauslaite merkitse ratkaisevaa toimintakyvyn tukea toisin kuin liikuntaesteisille.

Työryhmän suositus, että seniorilippu otetaan käyttöön 70 vuotta täyttäneille HSL:n hallituksen aiemman päätöksen mukaan, on kannatettava. HSL:n ehdotuksessa nuoret ja työikäiset kansan- ja takuueläkkeen saajat nousevat kuitenkin ongelmaryhmäksi. HSL:n tuleekin harkita, millä tavoin nämä ryhmät voitaisiin sisällyttää yli 70-vuotiaille suunnatun alennushintaisen päivälipun piiriin.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lausuntopyyntö erityisryhmien alennuslipuista ja oikeudesta matkustaa ilman lippua

Vyöhykemallin toteutuksen periaatteet on 10.12.2013 päätetty lukuun ottamatta eräiden alennus- ja vapaalippuja saavien ryhmien matkalippuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua.

HSL:n erityisryhmiä koskeva selvitys on valmistunut tammikuussa 2015. HSL pyytää jäsenkuntien lausuntoja muista kuin jo päätetyistä muutoksista 30.4.2015 mennessä.

Lausuntopyyntö on liitteenä 1, raportti on liitteenä 2, ote HSL:n hallituksen pöytäkirjasta on liitteenä 3, lippujen omakustannushinnat ja kuntien tuki on liitteenä 4 sekä yhteenveto asiakasryhmistä, muutosesityksistä ja alustavat myöntämisperusteet vuonna 2017 on liitteenä 5.

Lausuntopyyntö perustuu asiaa valmistelleen virkamiestyöryhmän esitykseen. HSL:n hallitus päättää asiasta vasta lausuntokierroksen jälkeen touko-kesäkuussa 2015.

Alennusryhmät

Virkamiestyöryhmä esittää että mahdolliset lisäalennukset, vapaaliput tai oikeus matkustaa ilman lippua perustuisivat jatkossa vain liikennepoliittisiin linjauksiin ja liikenneturvallisuuteen. Perusteiden tulisi olla yhtenäiset koko seudulla. Lisäksi virkamiestyöryhmä on tehnyt seuraavat suositukset:

- Työryhmän suositus on, että kaarimalliin ei toteuteta nykyisen kaltaisia eläkeläisten alennusryhmiä.

- Työryhmän suositus on, että kaarimalliin ei toteuteta nykyisen kaltaista Invalidit –asiakasryhmää eikä Sokeat –asiakasryhmää.

- Työryhmän suositus on, että kaarimallissa pientä lasta vaunuissa, rattaissa tai pyörätuolissa kuljettavalla on oikeus matkustaa ilman lippua vain niissä busseissa, joissa kertalipun osto tai matkakortin leimaaminen on mahdollista vain edessä

- Työryhmän suositus on, että kaarimallissa pyörätuolilla liikkuvalla on oikeus matkustaa ilman lippua vain niissä busseissa, joissa kertalipun osto tai matkakortin leimaaminen on mahdollista vain edessä.

- Työryhmän suositus on, että rollaattoria käyttävällä henkilöllä ei ole kaarimallissakaan oikeutta matkustaa ilman lippua.

- Työryhmän suositus on, että oikeus saattajaan säilytetään nykytilanteen mukaisena myös kaarimallissa.

- Työryhmän suositus on, että Suomen sotien veteraaneille myönnetyt vapaaliput säilytetään ennallaan.

- Työryhmä suosittelee, että seniorilippu otetaan käyttöön 70 vuotta täyttäneille hallituksen aiemman päätöksen mukaan.

Kaarimallissa tulisi olemaan käytössä seuraavat asiakasryhmät (alennus aikuisen hinnasta):

- aikuinen 18 vuodesta alkaen
- lapsi 7-17 vuotta, alennus 50 % kausi-, arvo- ja kertalipuista
- opiskelija 18 - 29 vuotta, alennus 50 % kausi- ja arvolipuista
- seniori 70-vuotiaasta alkaen, alennus 50 % arvolipuista klo 9 - 14 alkavilla matkoilla
- sotaveteraanit, vapaalippu (yhdistetty sotainvalidit ja rintamaveteraanit)

Oikeus matkustaa ilman lippua

Pääperiaatteena on, että kaikilla matkustajilla on voimassa oleva matkalippu. Seuraavilla ryhmillä on kuitenkin oikeus matkustaa ilman lippua:

- alle 7-vuotiaat lapset (mahdollisesti poikkeuksia U-linjoilla)
- saattaja, kun saatettavalla on Oikeus saattajaan -kantakortti
- virka-asuinen ja siviilipukuinen poliisi
- virka-asuinen HSL:n liikenteen kuljettaja (ei U-linjoilla) ja matkalippujen tarkastaja
- siviiliasuinen, työtehtävissä oleva HSL:n matkalippujen tarkastaja
- työasuinen, matkalippujen tarkastajia avustava järjestyksenvalvoja, kun tarkastajien kanssa työ- tai järjestyksenvalvontatehtävissä

Niissä busseissa, joissa matkakortin leimaaminen on mahdollista vain edessä, on seuraavilla ryhmillä oikeus matkustaa ilman lippua:

- pientä lasta (0-6 vuotta) lastenvaunuissa, -rattaissa tai pyörätuolissa kuljettava henkilö (yksi henkilö)
- pyörätuolia käyttävä henkilö

Oikeus saattajaan -kantakortti

- kuten nykyisin.

HSL:n jo päättämät uudistukset

Helsingin seudun matkakorttijärjestelmä uusitaan ja koko seudulle toteutetaan ajantasainen matkustajainformaatiojärjestelmä (LIJ2014-hanke). Samassa yhteydessä on valmisteltu seudun uutta taksa- ja lippujärjestelmää. Uusi vyöhykemalli (kaarimalli) on tarkoitus ottaa käyttöön teknisen järjestelmäuudistuksen ja matkakorttien vaihdon jälkeen noin vuonna 2017.

Taksa- ja lippujärjestelmän uudistaminen on edennyt vaiheittain. HSL:n hallitus päätti 10.12.2013 vyöhykekaarten ja lippulajien välisistä hintasuhteista uudessa vyöhykemallissa. Samalla päätettiin, että pääkaupunkiseudun alueella (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa) on minimiostoksena kaksi kaarta. Kaarimalli mahdollistaa seudun tariffijärjestelmän alueellisen laajentamisen riippumatta kunta- ja hallintorakenteista. Vyöhykekaarten rajat perustuvat ensisijaisesti etäisyyteen Helsingin keskustasta/ keskustaan.

Asiakasryhmistä HSL:n hallitus päätti seuraavaa:

- Lapset ja nuoret: Lastenlipun ikäraja korotetaan yhdellä ikävuodella, jolloin lipun voivat ostaa 7 - 17-vuotiaat. Opiskelijalippu myönnetään 18 - 29 -vuotiaalle vakinaisesti HSL-alueella asuville sekä ulkomaalaisille vaihto-opiskelijoille, jotka täyttävät muut opiskelijalipun myöntämisperusteet. Lasten ja opiskelijalippujen hinnat ovat 50 % aikuisten lipun hinnasta.
- Ikäihmiset: Perustetaan seniorilippu 70 vuotta täyttäneille vakinaisesti HSL -alueella asuville. Lippu on päiväliikenteessä kaikkina viikonpäivinä klo 9 - 14 alkavilla matkoilla kelpaava arvolippu. Lipun alennus on 50 % aikuisten arvolipun hinnasta.
- Käynnistetään jatkoselvitys muista alennus- ja vapaalipuista, oikeudesta matkustaa ilman lippua sekä mahdollisuuksista siirtää joidenkin ryhmien joukkoliikennematkojen tukeminen kuntien ostopalveluiksi. Selvitys tehdään yhteistyössä valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Selvitetään mahdollisuutta alentaa seniorilipun ikäraja 68 vuoteen tai vaihtoehtoisesti tarjota hiljaisen ajan lippua kaikille. Lisäksi selvitetään vammaisten alennuksen nostamista 25 % suuremmaksi.

Saadut lausunnot

Asiasta on pyydetty kaupunkisuunnittelulautakunnan, opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä vanhus- ja

vammaisneuvoston lausunnot. Kaupunkisuunnittelulautakunnan sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnot annettiin kahden äänestyksen jälkeen esittelijän ehdotuksesta poiketen. Äänestystulokset ilmenevät päätöshistoriasta.

Näiden lisäksi lausuntonsa ovat toimittaneet näkövammaisia edustavat järjestöt (Näkövammaisten keskusliitto ry, Förbundet Finland Svenska Synskadade rf, Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry, Svenska Synskadade i Mellersta Nyland ft ja Suomen Kuurosokeat) ja opiskelijajärjestöt (Aalto yliopiston ylioppilaskunta, Haaga-Helian opiskelijakunta, Helsingin yliopiston ylioppilaskunta, Laurea – ammattikorkeakoulun opiskelijakunta ja Metropolia ammattikorkeakoulun opiskelijakunta) sekä vammaisasiamies.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä uuden lippujärjestelmän alennusmuotoja voidaan yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa, mutta niitä ei voida kokonaan poistaa esitetyssä laajuudessa. Lastenvaunujen kanssa kulkevien mahtuminen busseihin on varmistettava, jos lastenvaunujen kuljettaminen on maksullista. Rattaissa kuljetettavan lapsen ikärajaa voitaisiin laskea nykyisestä 6 vuodesta. Lautakunta kannattaa kuntakohtaisen kausilipun hinnoittelumahdollisuuden säilyttämistä.

Opetuslautakunta katsoo, että lippujärjestelmässä tulee säilyttää nykyiset oppilaiden ja opiskelijoiden alennukset. Lisäksi perusopetusikäisille oppilasryhmille pitäisi lisätä Helsingin sisäisessä liikenteessä maksuton matkustusoikeus klo 9.00 – 15.00 opetussuunnitelman mukaisille opintoretkille yms.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kiinnittää huomiota joukkoliikenteen kehittämiseen esteettömäksi. Vammaisten henkilöiden kuljetuspalvelut tulisi ensisijassa järjestää joukkoliikennettä kehittämällä. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että liikuntarajoitteisille, näkövammaisille ja vanhuksille tarjotaan jatkossakin alennuksia kuten nykyisin. Lautakunta pitää myös tärkeänä, että pyörätuolien ja lastenvaunujen käyttäjille suunnatut edut on pidettävä ennallaan, ja myös rollaattorien ja muiden apuvälineiden käyttö on huomioitava.

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä yhdenvertaisten ja esteettömien joukkoliikennepalvelujen kehittämistä. Vammaisneuvosto kannattaa alennuskriteereiden yksinkertaistamista ja yhdenmukaistamista, mutta ei alennuksen poistoa kokonaan joiltakin alennusryhmiltä. Oikeus matkustaa ilman lippua on säilytettävä pientä lasta kuljettavilla, pyörätuolilla liikkuvilla ja rollaattorilla liikkuvilla. Oikeus saattajaan on säilytettävä nykyisenlaisena.

Vanhusneuvosto pitää seniorilipun aikarajausta 9.00 – 14.00 tarpeettomana. Rajaus ottaa huonosti huomioon ikääntyneiden tärkeät liikkumistarpeet. Oikeus liputta matkustamiseen tulisi olla myös rollaattorilla tai pyörätuolilla liikkuvilla niissä busseissa, joissa lippua ei voi leimata keskiovelle.

Näkövammaisten Keskusliitto ry ym. kiinnittävät huomiota esteettömän joukkoliikenteen tarpeeseen ja yhdenvertaiseen kohteluun. Yhdistysten mielestä vammaisten henkilöiden alennus- ja vapaaliput tulisi säilyttää myös jatkossa.

Opiskelijajärjestöt kiinnittävät huomiota yli 29 -vuotiaiden opiskelijoiden asemaan ja lastenvaunujen kanssa liikkuvien kulkemiseen.

Vammaisasiamiehen lausunnon mukaan invalidien ja sokeiden nykyisillä asiakasryhmillä on säilytettävä 50 % alennus.

Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä on käsitellyt asiaa kokouksessaan 24.4.2015. Ryhmä päätti merkitä selostuksen tiedoksi.

Nykytilanne

Alennusliput

Aikuisten kausi- ja arvolippujen hinnoista alennuksia saavat asiakasryhmät vuonna 2015 ovat

- lapset 7-16 v, alennus 50 %
- opiskelijat 17 v alkaen, alennus 50 % (alennusryhmä 2); erillisten myöntämisperusteiden mukaan, 30 vuotta täyttäneiltä vaaditaan lisäksi Kelan opintotukipäätös
- eläkeläiset, jotka saavat Kelan takuueläkettä; alennus 50 % (alennusryhmä 2)
- eläkeläiset, jotka saavat Kelan kansaneläkettä; alennus 25 % (alennusryhmä 1)
- invalidit, joilla on liikuntaeste; alennus 25 % (alennusryhmä 1); vamman tai sairauden haitta-aste on määritelty tarkemmin myöntämisperusteissa.

Kelan myöntämää takuueläkettä saavien asiakkaiden osuus on nykyisin 0,7 % HSL:n matkakorttiasiakkaista (8 883 matkakorttia). Kelan myöntämää kansaneläkettä (vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke) saavien asiakkaiden osuus on 1,9 % (23 754 matkakorttia). Vähintään 70-vuotiaiden osuudet vuonna 2012 olivat Kelan takuueläkeläisten osalta 31 % ja Kelan kansaneläkeläisten

osalta 48 %. Kelan eläkeläisten lippuihin käytetään tällä hetkellä kuntien lisäsubventiota noin 2,2 milj. euroa vuodessa, josta Helsingin osuus on 1,35 milj. euroa.

Invalidilippujen osuus on 0,4 % (5 358 matkakorttia). Lipun käyttäjistä noin 77 % oli vuonna 2012 vähintään 70-vuotiaita. Invalidilippuihin käytetään kuntien lisäsubventiota noin 0,27 milj. euroa vuodessa, josta Helsingin osuus on noin 0,20 milj. euroa.

Vapaaliput

Vapaalippuja myönnetään seuraaville asiakasryhmille: sokea, sotainvalidi, rintamaveteraani.

Sokeiden vapaalippujen osuus matkakorttiasiakkaista on 0,1 % (1 124 matkakorttia). Sokeista noin 42 % on yli 70-vuotiaita. Sokeiden vapaalippuihin käytetään tällä hetkellä kuntien lisäsubventiota noin 0,49 milj. euroa vuodessa, josta Helsingin osuus on noin 0,29 milj. euroa.

Sotainvalidien osuus matkakorttiasiakkaista on 0,1 % (356 matkakorttia) ja rintamaveteraanien 1,5 % (4 160 matkakorttia).

Oikeus matkustaa ilman lippua

Oikeus matkustaa ilman lippua HSL:n joukkoliikenteessä on seuraavilla asiakasryhmillä:

- alle 7-vuotiaat lapset (U-linjojen busseissa vain tietyin ehdoin)
- pientä lasta lastenvaunuissa, -rattaissa tai pyörätuolissa kuljettava henkilö tietyin ehdoin (poikkeuksia U-linjoilla)
- saattaja (kun saatettavalla on Oikeus saattajaan -kantakortti)
- pyörätuolia käyttävä henkilö ja hänen saattajansa (kun saatettavalla on Oikeus saattajaan -kantakortti).

Muut oikeudet koskevat joukkoliikennettä palvelevaa henkilökuntaa ja poliiseja.

Ilman lippua matkustamaan oikeutettujen määristä ei ole arvioita.

Saattajan kanssa liikkuvalla pyörätuolin käyttäjällä oikeus matkustaa ilman lippua, mutta yksin pyörätuolin kanssa matkustavalla on oltava matkalippu. Pyörätuolia käyttävälle ei kuitenkaan anneta tarkastusmaksua, jos hän ei ole voinut ostaa lippua. Vantaalla pyörätuolin käyttäjällä on oikeus matkustaa ilman lippua Vantaan sisäisillä linjoilla.

Rollaattoria käyttävillä henkilöillä ei ole oikeutta matkustaa ilman lippua. Matkalippujen tarkastustilanteessa rollaattorin käyttäjä on rinnastettu pyörätuolilla liikkuvaan eli hänelle ei anneta tarkastusmaksua, jos hän ei ole pystynyt ostamaan lippua.

Lippujen hinnat ja subventio nykytilanteessa

Helsingin sisäisen lipun hinta asiakkaalle oli (vuoden 2013 tietojen mukaan) 49,50 euroa. Lipun omakustannushinta oli 133,40 euroa (vuoden 2013 tietojen mukaan), eli subventiota oli 83,90 euroa. Seutulipun hinta oli vastaavasti 95,80 ja omakustannushinta oli 156,82 euroa eli subventiota oli 60,02 euroa.

HSL:n jäsenkuntien asukkaiden henkilökohtaiselle matkakortille ladattujen matkalippujen hinnat ovat em. mukaisesti vahvasti jäsenkuntien verovaroin tuettuja. Alennus- ja vapaalippulaisten lisäalennuksiin käytetään vuositasolla yhteensä noin 30,8 miljoonaa euroa. Opiskelijoille kohdentuu tästä lisäsubventiosta 90 % eli yli 27 miljoonan euron lisätuki.

Esittelijän kannanotot

Esittelijän mielestä työryhmän näkemys siitä, että mahdolliset lisäalennukset, vapaaliput tai oikeus matkustaa ilman lippua perustuisivat jatkossa vain liikennepoliittisiin linjauksiin ja liikenneturvallisuuteen, on kannatettava ja selkeä ratkaisu pääkaupunkiseudun yhtenäiselle järjestelmälle.

Esittelijä pitää myös hyvänä lausunnolla olevan virkamiesesityksen mukaista esitystä, jossa alennuslippuryhmiä on supistettu ja selkeytetty. HSL:n nykyiset alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteet on määritelty pääosin 80-luvulla, jolloin joukkoliikenteen esteettömyys oli nykyistä heikompi ja erityisryhmien oli vaikeampi käyttää joukkoliikennettä. Alennuksia ja vapaalippuja onkin vuosikymmenten kuluessa myönnetty vammaisryhmille myös joukkoliikenteen esteellisyyden perusteella. Tämä peruste alennuslipuille on häviämässä sitä mukaa kuin joukkoliikenteessä käytettävä kalusto ja maksulaitteet tulevat uudessa järjestelmässä olemaan pääosin esteettömiä.

Sokeille eivät matalalattiaiset kulkuneuvot tai uusi lipunleimauslaite kuitenkaan merkitse ratkaisevaa toimintakyvyn tukea toisin kuin liikuntaesteisille. Sokeiden henkilöiden osalta nykyisen käytännön jatkamista tulisikin harkita uudelleen. Sokeat ovat varsin pieni asiakasryhmä, ja käytännön jatkamisen taloudellinen merkitys on vähäinen.

Uuden kaarimallin lipuille ei vielä voida laskea omakustannushintaa, koska laskentaa varten tarvittaisiin tieto siitä, miten operointi-, yleis- ja infrakustannukset tulee jakaa näille uusille lippulajeille. Lipun hinnan asiakkaalle on nykyisissä alustavissa laskelmissa AB-vyöhykkeellä arvioitu olevan noin 50 euron luokkaa ja ABC-vyöhykkeellä noin 90 euron luokkaa. Jo päätetyt alennukset (lapset ja nuoret, ikäihmiset) ja alennusprosentit (50 %) huomioon ottaen nykyisillä laskelmilla hinnat olisivat asiakkaille pääsääntöisesti edullisemmat.

Joukkoliikennematkustaminen siten alustavien laskemien mukaan halpenee monilla matkoilla paljon ja kallistuu joillain matkoilla hieman. Erityisesti lyhyet matkat kuntarajojen yli ja poikittaissuuntaan halpenevat. Myös monilla nyt alennusryhmiin kuuluvilla joukkoliikennematkat tulevat olemaan melko edullisia ilman nykytasoista alennustakin.

Seniorilipun käyttöönotto jo aiemmin tehdyn päätöksen mukaisesti on perusteltua. HSL:n ehdotuksessa nuoret ja työikäiset kansan- ja takuueläkkeen saajat nousevat kuitenkin ongelmaryhmäksi. Matkakortin hankkineista Kelan takuueläkettä saavista yli 30 % ja kansaneläkettä saavista lähes 70 % on 70 vuotta täyttäneitä, mutta vastaavasti takuueläkettä saavista lähes 70 % ja kansaneläkettä saavista yli 30 % ovat alle 70-vuotiaita. HSL:n tuleekin harkita, millä tavoin nämä ryhmät voitaisiin sisällyttää yli 70-vuotiaille suunnatun alennushintaisen päivälipun piiriin.

Joukkoliikenteen talouden kannalta nyt lausunnolla olevilla erityisryhmien alennuksilla ei ole suurta vaikutusta. Nyt esitettyjen erityisryhmien alennusten vaikutus kuntien subventioon on noin 2,9 milj. euroa. Jo aiemmin päätetty opiskelijoiden lippujen hinnan alennus (-50 %) aiheuttaa vuoden 2013 hintatasossa 27,6 milj. euron lisäsubvention kunnille.

Uusien alennusryhmien perustaminen esitettyjen lisäksi tai alennusten laajentaminen ei kuntatalouden näkökulmasta ole perusteltua. Tulevina vuosina on mm. tulevien infrainvestointien johdosta paineita niin lippujen hintojen kuin kuntien rahoitusosuuden kasvattamiseen, joten alennuskäytäntöjen laajentamisella ei ole syytä lisätä rahoitustarvetta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- 1 HSL:n lausuntopyyntö 18.2.2015
- 2 HSL:n ote pöytäkirjasta 10.2.2015
- 3 Lippujen hinnoitteluperiaatteet
- 4 Lippujen omakustannushinnat
- 5 Yhteenvedo asiakasryhmistä
- 6 Vammaisneuvoston lausunto 31.3.2015
- 7 Vanhusneuvoston lausunto 2.4.2015
- 8 Vammaisasiamiehen lausunto 18.3.2015
- 9 Näkövammaisten järjestöjen lausunto 17.3.2015
- 10 Opiskelijakuntien ja ylioppilaskuntien lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Ksv

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 479

HEL 2015-002286 T 08 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 14.04.2015 § 56

HEL 2015-002286 T 08 02 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin peruskoulujen oppilaat sekä lukioden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijat ovat aktiivisia joukkoliikenteen käyttäjiä. Jukista liikennettä käytetään mm. koulumatkoihin, opintokäynteihin, TET- ja harjoittelujaksoihin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Opetusvirastossa koululaislippuja käyttää 6 068 oppilasta. Lukuun sisältyvät myös ruotsinkieliset koulut ja ne oppilaat, joilla on haltijamatkakortti oman äidinkielen tai oman uskonnon opetukseen. Koulumatka-avustuksen kilometrirajat ovat vuosiluokilla 1-6 kaksi kilometriä ja vuosiluokilla 7-9 kolme kilometriä.

Toisella asteella opiskelijat maksavat itse opiskelijaliput, joten niiden määrää ei opetusvirastossa tiedetä. Toisella asteella opiskelee yli 10 000 helsinkiläistä opiskelijaa, joista suurin osa käyttää joukkoliikennettä.

Koulujen opetussuunnitelmaan kuuluvat erilaiset opintokäynnit ja opintoretket. Ne tukevat koulua kasvatus- ja opetustehtävässä mahdollistamalla muun muassa erilaiset oppimisympäristöt ja moniammatillisen yhteistyön. Koululaisryhmien pääsy esim. kulttuurilaitoksiin on toistaiseksi riippuvainen koulun määrärahoista ja koulun sijainnista em. laitoksiin nähden. Matkakustannukset vaikeuttavat useiden oppilasryhmien liikkumista tai estävät sen kokonaan.

Opetuslautakunta katsoo, että

1) lippujärjestelmässä tulee säilyttää nykyiset oppilaiden ja opiskelijoiden alennukset,

2) ettei nyt voimassaolevista alennuksista luovuta, mutta lisätään perusopetusikäisille oppilasryhmille maksuton matkustusoikeus Helsingin sisäisessä liikenteessä silloin, kun ne koulun työpäivinä opettajan johdolla klo 9-15 välisenä aikana matkustavat koululta opetussuunnitelman mukaisille opintoretkille, kulttuuri- ja liikuntakohteisiin tai muutoin satunnaisesti opiskelevat muualla kuin omassa koulukiinteistössään, ja

3) vyöhykemallissa otettaisiin huomioon se, että Helsingin kaupungin sisällä liikkuvilta oppilailta tai opiskelijoilta ei perittäisi kahden vyöhykkeen maksua, vaan opiskelija-/koululaislippu hinnoiteltaisiin yhden vyöhykkeen kustannuksilla.

Kouluissa opetetaan vastuullista liikennekäyttäytymistä ja rohkaistaan oppilaita joukkoliikenteen käyttäjiksi. Olisi toivottavaa, että HSL hyvällä kasvatuskumppanuudella peruskoulujen kanssa tukisi helsinkiläisten oppilasryhmien liikkumista ja koko kaupungin mm. erittäin hyvien kulttuuripalveluiden käyttöä. Oppilaat oppisivat arvostamaan HSL:n antamaa tukea, ymmärtäisivät yksityishenkilönä liikkueensa matkalipun ostamisen vaatimuksen ja tärkeyden sekä oppisivat entistä enemmän käyttämään hyvin toimivaa julkista liikennettä myös kestävä kehityksen näkökulmasta.

Vuonna 2014 peruskoulut käyttivät opintokäyntien matkoihin noin 156 000 euroa. Tämän lisäksi oppilaiden matkakuluja tulee myös muista liikkumisista koulupäivän aikana. Näitä kuluja vuonna 2014 oli yhteensä noin 883 000 euroa. Koulukirjojen ja -tarvikkeiden hankinta joudutaan suhteuttamaan myös opintokäyntimenoihin. Maksuttomiin tapahtumiin, esityksiin ja näyttelyihin osallistuminen ei ole läheskään aina mahdollista matkalippukustannusten takia. Näin ollen kulttuurilaitosten olemassa olevia resursseja jää käyttämättä. Jotta mahdollisimman moni lapsi pääsisi osallistumaan kulttuurilaitosten ja liikuntapaikkojen tarjontaan, on kaupungin sisäisen liikenteen palvelut saatava maksuttomiksi koululaisryhmille koulupäivän aikana. Näin edistetään koulujen ja oppilaiden alueellista tasa-arvoa sekä kulttuuri- ja liikuntapalvelujen saavutettavuutta ja kasvatetaan lapsista kulttuurin kuluttajia, aktiivisia liikkujia ja julkisen liikenteen käyttäjiä. Opintomatkojen muuttaminen maksuttomiksi vastaa myös Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 haasteisiin.

Käsittely

14.04.2015 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Lakovaara, aluepäällikkö, puhelin: 310 71764
leena.lakovaara(a)hel.fi
Outi Salo, linjanjohtaja, puhelin: 310 86274
outi.salo(a)hel.fi
Niclas Grönholm, linjanjohtaja, puhelin: 310 86225
niclas.gronholm(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 31.03.2015 § 86

HEL 2015-002286 T 08 02 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) on laatinut virkamiesehdotuksen eräiden nykyisin alennus- ja vapaalippuja saavien ryhmien matkalipuista sekä oikeudesta matkustaa ilman lippua.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä uuden lippujärjestelmän alennusmuotoja voidaan yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa, mutta niitä ei voida kokonaan poistaa nyt esitetyssä laajuudessa.

Lastenvaunujen kanssa matkustavien ja pyörätuolilla liikkuvien osalta uusi hinnoittelu olisi sekava. Joukkoliikennematkan hinta vaihtelisi valitusta kulkuvälineestä riippuen. Lisäksi osassa busseista matkasta tulisi maksaa, mikäli bussi on varustettu leimaus- ja kertalipun myyntilaitteilla bussin keskitilassa.

Raitiovaunuissa ja busseissa ei nykyään kohtuudella pystytä varmistamaan sitä, että lastenvaunut mahtuvat mukaan kyytiin. Jos lastenvaunujen kuljettaminen olisi maksullista, olisi palvelun myös toteuduttava. Rattaissa kuljetettavan lapsen ikäraja voitaisiin kuitenkin laskea nykyisestä 6 vuodesta.

Uudesta lippujärjestelmästä tulee tehdä joustava siten, että mahdollisia käyttäjäryhmiä ja hinnoittelua voidaan tarvittaessa muuttaa tulevaisuudessakin. Mahdollisuus kuntakohtaiseen kausilipun hinnoitteluun on myös syytä säilyttää uudessa taksajärjestelmässä.

Käsittely

31.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Lautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä siten, että se käsitteli asian Lsp/2 asian Vp/2 jälkeen.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Lausunnosta poistetaan kappale: "Eläkeläisten alennuslippujen poisto ei vaikuta liikennepoliittisesti järkevältä. Iäkkäitä tulisi muun muassa liikenneturvallisuussyistä kannustaa oman auton sijasta liikkumaan joukkoliikenteellä."

Kannattajat: Matti Niiranen

Vastaehdotus:

Jape Lovén: Lausunnosta poistetaan kohta: "Jos HSL ei jatkossa myönnä entisen kaltaisia alennuslippuja, pitäisi tutkia mahdollisuuksia kehittää järjestelmää siten, että kunnat voisivat itse suoraan ostaa omille erityisryhmilleen myönnettäviä lippuja. Tällöin kunnat voisivat tarjota lippuja halutessaan keskenään erilaisin perustein ja harkita, mitkä ryhmät saisivat halvempaa tai maksutonta joukkoliikennettä. HSL:n tulisi jatkossakin harkita liikennepoliittisin

perustein annettavat alennukset, mutta sosiaalisin perustein myönnettävät alennukset ja ilmaisliput voisivat olla kunkin kunnan itse ratkaistavissa."

Kannattajat: Heta Välimäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausunnosta poistetaan kohta: "Jos HSL ei jatkossa myönnä entisen kaltaisia alennuslippuja, pitäisi tutkia mahdollisuuksia kehittää järjestelmää siten, että kunnat voisivat itse suoraan ostaa omille erityisryhmilleen myönnettäviä lippuja. Tällöin kunnat voisivat tarjota lippuja halutessaan keskenään erilaisin perustein ja harkita, mitkä ryhmät saisivat halvempaa tai maksutonta joukkoliikennettä. HSL:n tulisi jatkossakin harkita liikennepoliittisin perustein annettavat alennukset, mutta sosiaalisin perustein myönnettävät alennukset ja ilmaisliput voisivat olla kunkin kunnan itse ratkaistavissa."

Jaa-äännet: 3

Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava

Ei-äännet: 6

Hennariikka Andersson, Pekka Buttler, Jape Lovén, Elina Moisio, Mikko Särelä, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä Lovénin vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6-3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappale: "Eläkeläisten alennuslippujen poisto ei vaikuta liikennepoliittisesti järkevältä. Iäkkäitä tulisi muun muassa liikenneturvallisuussyistä kannustaa oman auton sijasta liikkumaan joukkoliikenteellä."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 7

Hennariikka Andersson, Elina Moisio, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava, Mikko Särelä, Heta Välimäki

Tyhjä: 2
Pekka Buttler, Jape Lovén

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä Rautavan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 7-0. Tyhjää äänesti 2.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 24.03.2015 § 109

HEL 2015-002286 T 08 02 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymälle HSL:lle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

”Toimivalla joukkoliikenteellä on keskeinen merkitys sosiaali- ja terveysviraston eri asiakasryhmille ja viraston palvelujen saavutettavuudelle. Eri väestöryhmiä tulee kohdella tasapuolisesti. Tietyissä tilanteissa heikommassa tai erityisasemassa olevien väestöryhmien osalta positiivinen erityiskohtelu voi olla perusteltua. Kaikilla henkilöillä tulee olla samanlaiset tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen julkisella joukkoliikenteellä.

Kaikkien kansalaisten yhdenvertainen liikkuminen edellyttää palvelutasoltaan riittäviä joukkoliikennepalveluja. Mikäli joukkoliikenne ei kykene vastaamaan erityisryhmien palvelutarpeeseen, järjestetään palvelut erityislainsäädännön kuten vammaispalvelulain nojalla. Joukkoliikennepalvelujen tasoa on arvioitu laadullisesti muun muassa saavutettavuudella, matkan helppoudella, esteettömyydellä ja hallittavuudella. Määrällisesti palvelutasoa voidaan arvioida esimerkiksi kävelymatkan pituudella, matka-ajalla, liikennöintiajalla, vaihtojen lukumäärällä, vuorotarjonnalla ja täsmällisyydellä. Näiden lisäksi myös asiakkaan matkasta maksama hinta vaikuttaa kokemukseen palvelutasosta.

Joukkoliikennelain (869/2009) 3 § tavoitteena on joukkoliikenteen kehittäminen siten, että ihmisten käytettävissä on välttämättömiä

jokapäiväisiä liikkumistarpeita vastaavat joukkoliikenteen palvelut koko maassa. Tavoitteena on lisäksi, että runsasväkisillä kaupunkiseuduilla ja niiden välisessä liikenteessä palvelutaso on niin korkea, että joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa.

Sosiaali- ja terveysviraston asiakasryhmien palvelutarpeet joukkoliikenteessä

Julkisen liikenteen käyttö asettaa haasteita osalle sosiaali- ja terveysviraston asiakkaista. Haasteet saattavat liittyä esimerkiksi henkilön iän tai vamman aiheuttamaan toimintakyvyn alenemiseen, toimeentuloon tai muuhun elämäntilanteeseen. Osa näistä haasteista on ratkaistavissa sosiaali- ja terveysviraston palvelujen tuella. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 15 § asettaa kuitenkin paitsi viranomaiselle myös eri palvelun tarjoajalle velvollisuuden varmistua siitä, että asiakkailla on tasavertainen mahdollisuus käyttää palvelua.

Esteettömyys ei toteudu monien vammaisten henkilöiden tai ikäihmisten osalta kuin osittain julkisessa joukkoliikenteessä. Esteettömyyttä tulee tarkastella laajasti koko matkustusprosessin osalta lähtien aikatauluista ja lipun ostamisesta/käyttämisestä, käsittäen pysäkillä ja pysäkillä liikkumisen, ajoneuvoon nousun, ajoneuvossa liikkumisen ja matkustamisen ja päättyen pysäkillä poistumisen. Julkisen liikenteen käytön kynnyksessä nousee henkilöillä, jotka eivät voi olla varmoja koko matkansa esteettömyydestä tai jotka eivät voi olla varmoja, että heidän käyttämällään reitillä kalusto on aina esteetöntä. Tämä muodostuu ongelmaksi myös, mikäli hinnoitteluperuste vaihtelee riippuen kullakin linjalla käytössä olevasta kalustosta, kuten esimerkiksi siitä, onko bussi varustettu leimauslaitteella myös keskitilassa.

Yksilöllisten kuljetuspalvelujärjestelyjen tarve vähenee sitä mukaa, kun joukkoliikenne muuttuu esteettömäksi. Vammaisten henkilöiden kuljetuspalvelut tulisi ensisijassa järjestää joukkoliikennettä kehittämällä. Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) ja sen nojalla annetun asetuksen (759/1978) mukaisen kuljetuspalvelun tarkoitus on toimia toissijaisena erityispalveluna tilanteessa, jossa normaali joukkoliikenne ei pysty takaamaan vaikeavammaiselle henkilölle riittäviä kuljetuspalveluja.

Liikenneturvallisuus tulee taata kaikissa kuljetuksissa. Matkan maksamisen tai lipun käsittely ei saa vaarantaa matkustajan tai muiden turvallisuutta kuljetuksen aikana. Esimerkiksi lasta lastenrattaissa kuljettavan henkilön tulee voida valvoa lapsen turvallisuutta koko matkustustilanteen ajan.

HSL myöntää alennuksia ja vapaalippuja pääsääntöisesti liikennepoliittisin perustein. Tämä pääsääntö ei kuitenkaan ole ehdoton.

Alennus- ja vapaalippuja myönnetään myös opiskelijoille, eräille virkamiehille ja poliitikoille. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitääkin tärkeänä, että liikuntarajoitteisille, näkövammaisille ja vanhuksille tarjotaan jatkossakin alennuksia kuten nykyisinkin.

Hallinnollisesti on perusteltua, että alennus- ja vapaalippujen myöntäminen tapahtuu mahdollisimman sujuvasti ilman eri asiantuntijoiden lausuntoja ja hallintopäätöksiä.

Toimeentulotukiasiakkaiden osalta todetaan, että Helsingissä Helsingin sisäiset matkat katetaan toimeentulotuen perusosalla.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan mielestä pyörätuolien ja lastenvaunujen käyttäjille suunnatut edut on pidettävä ennallaan. Myös rollaattorien ja muiden apuvälineiden käyttö on huomioitava.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Liikkuminen mahdollistaa osallistumisen yhteiskuntaan, antaa autonomian ja elämänhallinnan tunnetta, vahvistaa sosiaalisia suhteita ja vuorovaikutusta. Liikkumisella on suuri vaikutus henkilöiden elämänlaatuun. Liikkuminen on yksi olennaisimpia osallistumisen edellytyksiä: opiskelu, koulunkäynti, työ ja harrastukset edellyttävät liikkumisen mahdollisuutta. Samoin monien palveluiden käytön edellytyksenä on mahdollisuus liikkua palveluntarjoajan luo. Liikkumiseen liittyvät hankaluudet ja liikkumismahdollisuuksien rajoitukset lisäävät henkilön riskiä syrjäytyä yhteiskunnasta ja vähentävät hänen osallisuuttaan."

Käsittely

24.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

1. vastaehdotus:

Tuomas Tuure: Lisätään kohtaan 9 lause:

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitääkin tärkeänä, että liikuntarajoitteisille, näkövammaisille ja vanhuksille tarjotaan jatkossakin alennuksia kuten nykyisinkin.

Kannattajat: Laura Nordström ja Miikka Merikanto

2. vastaehdotus:

Tuomas Tuure: Sosiaali- ja terveyslautakunnan mielestä pyörätuolien ja lastenvaunujen käyttäjille suunnatut edut on pidettävä ennallaan. Myös rollaattorien ja muiden apuvälineiden käyttö on huomioitava.

Kannattajat: Laura Nordström ja Miikka Merikanto

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus Tuomas Tuure: Lisätään kohtaan 9 lause: Sosiaali- ja terveyslautakunta pitääkin tärkeänä, että liikuntarajoitteisille, näkövammaisille ja vanhuksille tarjotaan jatkossakin alennuksia kuten nykyisinkin.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Jouko Malinen, Miikka Merikanto, Laura Nordström, Leena Riittinen, Tiina Tasmuth, Tuomas Tuure

Tyhjä: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Poissa: 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus Tuomas Tuure: Sosiaali- ja terveyslautakunnan mielestä pyörätuolien ja lastenvaunujen käyttäjille suunnatut edut on pidettävä ennallaan. Myös rollaattorien ja muiden apuvälineiden käyttö on huomioitava.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Jouko Malinen, Miikka Merikanto, Laura Nordström, Leena Riittinen, Tiina Tasmuth, Tuomas Tuure

Tyhjä: 2

Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Poissa: 0

Esittelijä

virastopäällikkö

11.05.2015

Ryj/3

Hannu Juvonen

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Ryj/4

§ 519

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 19 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

pelastuslautakunta	5.5.2015
teknisen palvelun lautakunta	7.5.2015
yleisten töiden lautakunta	6.5.2015
ympäristölautakunta	5.5.2015

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.05.2015

Sj/1

§ 520

Vuoden 2015 tiedepalkinnon myöntäminen

HEL 2015-005313 T 13 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää liitteessä 2. esitellylle henkilölle vuoden 2015 tiedepalkinnon, 10 000 euroa.

Tiedepalkinto myönnetään talousarvion kohdalta 1 04 02, kaupunginhallituksen käyttövarat (projektinumero 1 04 02 00 303).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Esitys tiedepalkinnon saajasta
- 2 Tiedepalkinnon_saajan_esittely_2015.pdf
- 3 tiedepalkinnon_saajat_luettelo2015.pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Tiedepalkinnon saaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin tiedepalkinnon tehtävänä on vahvistaa ja tehdä tunnetuksi Helsinkiä tiedekaupunkina. Palkinto myönnetään tunnustuksena helsinkiläisen tekemästä työstä tai Helsingissä tehdystä merkittävästä tieteellisestä työstä.

Kaupunginhallituksen nimeämät asiantuntijat, apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen (pj), Tieteellisten seurain valtuuskunnan puheenjohtaja professori Keijo Hämäläinen ja Suomen Akatemian tutkimuksesta

11.05.2015

Sj/1

vastaava ylijohtaja Maria Makarow päätyivät kokouksessaan 13.4.2015 yksimielisesti esittämään tiedepalkinnon saajaksi liitteessä 2. esiteltyä henkilöä.

Palkinto jaetaan Helsingin tiedepäivänä 9. kesäkuuta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Esitys tiedepalkinnon saajasta
- 2 Tiedepalkinnon_saajan_esittely_2015.pdf
- 3 tiedepalkinnon_saajat_luettelo2015.pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Tiedepalkinnon saaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Tietokeskus

§ 521

Valtuutettu Helena Kantolan aloite PosiVire Oy:n toimimisesta päävastuullisena toteuttajana Ohjaamo-hankkeessa

HEL 2014-014306 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti katsoa valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Liitteet

1 Helena Kantolan valtuustoaloite

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Aloitteen tekijä	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Helena Kantola viittaa aloitteessaan kaupungin ja valtiovarainministeriön väliseen sopimukseen kuntakokeilusta vuosille 2015 - 2016. Kuntakokeiluun liittyy nuorille rakennettava ns. matalan kynnyksen periaatteella toimiva Ohjaamo -niminen palvelupiste. Palvelupisteessä tarjottaisiin nuorille moniammatillista ohjausta ja tukea. Sieltä mm. ohjattaisiin syrjäytymisvaarassa olevia nuoria kuntoutus- ja työhallinnon palvelujen piiriin ja ns. matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin. Aloitteessa todetaan, että kaupungilla toimii vastaavanlaisissa tehtävissä PosiVire Oy, sosiaalinen yritys, joka työllistää heikossa työmarkkina-asemassa olevia pitkäaikaistyöttömiä ja osatyökykyisiä, sekä tukee heitä vapaille työmarkkinoille ja opiskelemaan siirtymisessä. PosiVire Oy:n asema kaupungin toimijana ja siellä kehitetyt työllisyysenhoidon mallit ja ammattitaitoinen ohjaus

merkitsevät, että PosiVire Oy:n toimintaa on tarkoituksenmukaista hyödyntää Ohjaamo-hankkeessa. Aloitteen tekijät esittävät näin ollen, että kaupunki selvittää PosiVire Oy:n mahdollisuudet toimia Ohjaamo-hankkeen päävastuullisena toteuttajana.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin kaupunginhallitus vastaa valtuutetun aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin viisitoista valtuutettua. Valtuutettu Kantolan aloitteen on hänen lisäksi allekirjoittanut viisi muuta valtuutettua, joten vastauksen aloitteeseen antaa kaupunginhallitus.

Esittelijä toteaa, että Ohjaamon tavoitteena on tarjota nuorelle tukipalvelut työllistymisen ja koulutuksen tueksi sekä samalla ohjata nuorta laajasti eri elämänaalueisiin liittyvissä kysymyksissä. Tarvittava tuki nuorelle järjestetään joko kaupungin itse tuottamana, ostopalveluna tai verkostosta. Ohjaamossa työskentelee henkilöstöä eri virastoista sekä TE -toimistosta. Ohjaamon perusajatuksena on, että nuori saa yhdestä paikasta niin kaupungin peruspalvelut kuin tarvitsemansa tuen työhön ja koulutukseen pääsemiseksi.

Helsingin kaupungille on myönnetty Ohjaamoa varten hankerahoitusta valtakunnallisesta ESR – hausta. Hankkeen hyväksytty budjetti on 4,17 miljoonaa euroa, josta ESR-rahoituksen osuus on 75 prosenttia ja kaupungin 25 prosenttia. Myönnettyä rahoitusta voidaan käyttää hankehenkilöstön palkkaamiseen, tilakuluihin, ammatillisen opetuksen asiantuntijakuluihin, sosiaalisen kuntoutuksen ostopalveluihin sekä projektin yleiskuluihin.

PosiVire Oy:n toimiala on sen yhtiöjärjestyksen mukaan hoiva-alan avustavien palvelujen, kiinteistö- ja ympäristöhuollon sekä kotitalouspalvelujen tuottaminen osakkeenomistajilleen. Yhtiön tarkoituksena on toteuttaa sosiaalisista yrityksistä annetun lain mukaista työllistämistoimintaa tarjoamalla työntekomahdollisuuksia vajaakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille henkilöille toimialansa puitteissa.

PosiVire Oy on tehtävänsä toteuttamiseksi kehittänyt hyviä toimintamalleja työllistämiensä henkilöiden ja oppisopimusopiskelijoiden tukemiseksi. Ohjaamon toiminta on kuitenkin huomattavasti laajempaa kuin mitä PosiVire Oy:n toiminta on. Helsingin kaupunki on sitoutunut toteuttamaan hankkeen rahoittajan hyväksymän projektisuunnitelman mukaan. Tästä lähtökohdasta käsin PosiVire Oy on yksi Ohjaamon yhteistyökumppaneista, jonka kautta nuori voi työllistyä.

Aloitteessa viitataan vielä kaupunginjohtajani johtajistokäsittelyssä 1.10.2014 asettamaan työryhmään, jonka tehtävänä on mm. tehdä

11.05.2015

analyysi Helsingin kaupungin työllisyyden hoidon kokonaisuudesta ja sen toimivuudesta. Työryhmälle annettiin tehtäväksi myös selvittää Posivire Oy:n roolia ja asemaa Helsingin kaupungin työllisyydenhoidossa. PosiVire Oy:n toiminnan mahdollisilla muutoksilla ei ole kuitenkaan merkitystä Ohjaamo -hankkeen pääasiallisen toteuttamistavan kannalta, koska Ohjaamon hankerahoitus on myönnetty Helsingin kaupungille, ja hanke toteutetaan hankehakemuksessa mainittujen toimijoiden toimin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Liitteet

1 Helena Kantolan valtuustoaloite

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

§ 522

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 19 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta 7.5.2015
nuorisolautakunta
opetuslautakunta 6.5.2015
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto 7.5.2015
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 6.5.2015
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja

11.05.2015

Sj/3

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 523

Helsingin kaupungin teknisen alan virastojen yhteinen tilahanke

HEL 2012-003077 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää varata kiinteistölautakunnalle 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelit nro 10575 ja 10576 kysymykseen tulevilta osiltaan liitteistä 1 -3 ilmenevien vaihtoehtojen selvittämiseksi ja hankesuunnitelman laatimiseksi kiinteistöviraston, rakennusviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston ja mahdollisesti asuntotuotantotoimiston yhteisen toimitalon hankesuunnittelua ja rakennuttamista varten seuraavin ehdoin:

1

Uudisrakennus on suunniteltava ja toteutettava mahdollisimman hyvään kustannus-, tila- ja energiatehokkuuden tasoon.

2

Uudisrakennuksen tilaratkaisuissa tulee ottaa huomioon virastoille asetetut tavoitteet toiminnan palvelu- ja tuotantoprosessien kehittämisestä.

Samoin suunnittelussa tulee soveltuvin osin noudattaa valtioneuvoston 18.12.2014 valtion toimitilastrategiasta tekemästä periaatepäätöksestä (liite 4) ilmeneviä toimitilojen suunnittelulle ja käytölle asetettuja tavoitteita erityisesti tilankäytön tehokkuutta ja muuntojoustavuutta koskevilta osin ja edelleen niin, että tilankäyttö mitoitetaan uudisrakentamisen ja muuttuvien työtapojen mahdollistaman korkeamman tilojen käyttöasteen mukaan.

3

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Uudisrakennushanke tulee toteuttaa kaupungin suunnittelemana ja rakennuttamana vuokratilana sijoittajaomistukseen, jolloin kaupunki sitoutuu tilaan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

4

Uudisrakennusta suunniteltaessa tulee rinnan tilasuunnittelun kanssa kehittää ja valmistautua ottamaan käyttöön uudenlaisia työtapoja, tilojen käyttötapoja ja valtuuston strategiapäätösten mukaisesti uutta johtamiskulttuuria sekä uusien teknisten työvälineiden hyödyntämistä. Samoin toteutus tulee suunnitella julkisen liikenteen ja kevyen liikenteen käyttöön kannustavaksi.

Tässä tarkoituksessa tulee asettaa virastojen yhteinen työryhmä yhdessä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ja henkilöstöosaston kanssa hankesuunnitteluun liittyen valmistelemaan tilojen mahdollistamia virastojen yhteisiä prosesseja, asiakaspalveluja ja yhteisiä hallintopalveluja.

Tiivistelmä

Ehdotuksen sisältö

Ehdotuksen pääsisältönä on ratkaista kysymys teknisen alan virastojen yhteisen toimitalon sijainnista ja käynnistää hankkeen suunnittelu sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti sijoittajaomistukseen.

Ehdotetun päätöksen perusteella on tarkoitus laatia varattavaan kohteeseen hankesuunnitelmaesitys, joka tuodaan erikseen päätöksentekoon.

Ehdotuksen tarkoituksena ei ole ottaa kantaa henkilöstöä tai kaupungin organisaatiota koskeviin ratkaisuihin.

Kaupunginhallitukselle esitetään, että se päättäisi varata 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelit nro 10575 ja 10576 kysymykseen tulevilta osiltaan liitteistä 1 - 4 ilmenevien vaihtoehtojen selvittämiseksi ja hankesuunnitelman laatimiseksi kiinteistölautakunnalle kiinteistöviraston, rakennusviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston ja mahdollisesti asuntotuotantotoimiston yhteisen toimitalon hankesuunnittelua ja rakennuttamista varten.

Hanke koskee lähtökohtaisesti virastojen koko henkilökuntaa, jonka määrä nykyisellään on noin 1390. Pieni osa toiminnoista ja henkilöstöstä saattaa toiminnallisista syistä olla perusteltua sijoittaa erikseen.

Helsingin kaupungin teknisen alan virastojen (kiinteistövirasto, rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvalvontavirasto ja asuntotuotantotoimisto) toimipisteet sijaitsevat yli kymmenessä kiinteistössä eri puolilla kaupunkia. Hajalleen sijoittuminen ei tue virastojen välisen yhteistyön sujuvuutta, asiakaspalveluiden saavutettavuutta ja kehittämisen tavoitteita. Eri puolilla kaupunkia sijaitsevista tiloista aiheutuu virastoille ylimääräisiä toiminta-, käyttö- ja kiinteistöpalveluiden kustannuksia.

Tavoitteet ja vaihtoehtotarkastelu

Kaupunginhallituksen kehotuksesta kiinteistövirasto on yhteistyössä näiden virastojen kanssa selvittänyt mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja yhteisen toimitilan hankkimiseksi.

Kaupunginvaltuuston strategian mukaisesti tavoitteiksi asetettiin tällöin mm. nykyisten toimitilakustannusten alentaminen, virastojen välisen yhteistyön sujuvuuden parantaminen, asiakaspalveluiden parempi saavutettavuus ja virastojen yhteisten prosessien ja organisaation kehittämisen mahdollistaminen toimitilaratkaisun kautta.

Uudisrakennushankkeen ja sen mahdollistamien tehokkaiden tilaratkaisujen nähdään johtavan nykyistä alempiin vuosittaisiin tilakustannuksiin ja tekevän erityisesti myös mahdolliseksi virastojen yhteisten prosessien, asiakaspalvelun ja yhteisten hallintopalvelujen kehittämisen tehokkaammiksi ja tuottavuudeltaan nykyistä paremmiksi.

Uudella tehokkaammalla ja toimivammalla tilaratkaisulla nähtiin voitavan saavuttaa niin toiminnallisia kuin taloudellisiakin etuja nykytilanteeseen verrattuna. Varteenotettavaa on myös hyvin suunnitellun tilaratkaisun vaikutus työhyvinvointiin ja -viihtyvyyteen, millä on merkitystä henkilökunnan vaihtuvuuteen ja rekrytointiin.

Tavoitteet vastaavat monin osin valtioneuvoston 18.12.2014 tekemässä valtion toimitilastrategiaa koskevassa periaatepäätöksessä asetettuja tavoitteita, ja sitä onkin hanketta suunniteltaessa tarkoitus soveltuvin osin noudattaa.

Hankkeen lähtökohdiksi kiinteistövirasto laati yhteistyössä teknisen alan virastojen kanssa raportin yhteisestä tilahankkeesta. Raportissa tarkasteltiin hankkeen tarpeellisuutta, laajuutta, kustannuksia, alustavaa aikataulua sekä mahdollisia sijaintivaihtoehtoja.

Aikataulutavoitteeksi esitettiin korvaavien tilojen vapautuminen kokonaan tai vaiheittain 2 - 4 vuoden aikana eli vuosina 2016 - 2019.

Oma kiinteistökanta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupunginhallituksen kehotuksen perusteella tutkittiin ensin teknisten virastojen yhteiseksi toimitaloksi soveltuvia kiinteistöjä ensin omassa kiinteistökannassa. Kun kaupungin omistamasta kiinteistökannasta ei löytynyt mahdollisena pidettäviä kohteita, selvitettiin yksityisen kiinteistökannan tarjontaa. Myös uudisrakentamisvaihtoehtoa pidettiin mahdollisena. Vertailukohtana pidettiin nykyisin käytössä olevia tiloja.

Vuokratilat olemassa olevassa kiinteistökannassa

Tutkituista tarjolla olevista ulkopuolisilta vuokrattavista tiloista Siltasaarenkadun Ympyrätaloon katsottiin olevan mahdollista sijoittaa virastojen toiminnot, joskaan ei kaikkia. Kiinteistön sijainti arvioitiin niin palvelutarjonnan kuin henkilöstön työ- ja työasiamatkojen kannalta tarkastelluista vaihtoehtoista ehkä parhaaksi. Muutto olisi kuitenkin kiinteistön nykyisten vuokrasopimusten johdosta mahdollista vain vaiheittain vuosien 2015-2022 aikana. Alustavan tarkastelun perusteella vaihtoehto osoittautui vertailukelpoisilta vuosikustannuksiltaan kalleimmaksi.

Toisen lopputarkasteluun valikoituneen vuokraohteen, Herttoniemessä sijaitsevan toimistokompleksin, Opus Business Parkin, arvioitiin tilojen määrän puolesta soveltuvan virastojen tarpeeseen, tosin vain niukasti, minkä lisäksi merkittävä määrä lisätiloja olisi ollut tarpeen hankkia muualta. Vuosikustannuksiltaan kohde olisi alustavassa tarkastelussa muihin vaihtoehtoihin verrattuna niukasti uudisrakennusvaihtoehtoja kalliimpi. Tässäkin vaihtoehtossa huonoksi puoleksi havaittiin se, että tilat vapautuisivat viidestä rakennusrungosta koostuvasta kohteesta vähitellen ja pitkäköönä aikana vuosina 2015 - 2022, ja hajallaan eri puolilta rakennuksia.

Useiden markkinoilla tarjolla olevien kohteiden tutkimisen jälkeen tarkastelussa päädyttiin siihen, ettei olemassa olevaan kiinteistökantaan sijoittuminen mahdollistaisi tavoiteltua toiminnan kehittämistä, minkä lisäksi jouduttiin toteamaan, että myöskään merkittäviä kustannussäästöjä ei vanhoihin tiloihin sijoittumalla olisi saavutettavissa. Tarkastelun tuloksena päädyttiin lopulta selvittämään toteutuskelpoisiksi arvioituja uudisrakentamisvaihtoehtoja.

Nykyiset tilat, yhteensä yli 43 000 htm², osin omissa kiinteistöissä, osin vuokratiloissa, todettiin joka tapauksessa kalleimmiksi ja epätarkoituksenmukaisimmiksi kaikilla asetetuilla kriteereillä tarkasteltuna.

Uudisrakentamisvaihtoehdot

Yhtenä uudisrakentamisvaihtoehtona tarkasteltiin alustavasti kaupungin omien kiinteistöjen kehittämistä osoitteissa Siltasaarenkatu

13 ja Toinen Linja 7. Molemmat rakennukset ovat lähivuosina täydellisen peruskorjauksen tarpeessa. Tontteja kehitettäisiin rakentamalla nykyiset rakennusvalvontaviraston ja HKL:n käytössä olevat virastorakennukset korvaavat kaksi uudisrakennusta, joilla olisi sisäyhteys alimmalla sisäänkäyntitasolla. Kohteen etuna olisi hyvä sijainti ja joustavuus tilatarpeiden muuttuessa.

Kaupungin Kalasatamassa Kulosaaren sillan pohjoispuolella omistamalle valmiiksi asemakaavoitetulle rakentamattomalle tontille tutkittiin uudisrakentamisvaihtoehtoa, joka mahdollistaisi sen, että kaupunki pääsisi suunnittelemaan kohteen tarpeittensa mukaisesti järjestäen toimitilat toimivasti ja tilatehokkaasti.

Toisaalta Kalasataman kohteella arvioitiin tulevaisuudessa alueen kehittyessä saattavan olla kysyntää myös merkittävien yksityisten yritysten sijoittumispaikkana. Tämän vuoksi päädyttiin tutkimaan vaihtoehtoisia uudisrakentamiskohteita vastaavilla sijainneilla. Esiin nousi uudisrakennuksen toteutusmahdollisuuksia kaupungin omistuksessa olevassa Sörnäisten ns. Lihapihan korttelissa.

Toteutusmalli

Uudisrakentamisvaihtoehdon tarkastelussa yhtenä lähtökohtana tuli pitää kaupungin strategiassa sekä tulo- ja menoarviossa asetettua investointikattoa.

Tämä huomioon ottaen tarkasteltiin vaihtoehtoisia toteutustapoja, jolloin päädyttiin siihen, että hanke olisi toteutettavissa kaupungin kannalta edullisimmin, mikäli se toteutettaisiin vuokrahankkeena niin, että kaupunki toimisi hankkeen suunnittelijana ja rakentajana, mutta hanke toteutettaisiin sijoittajaomistukseen. Kaupunki sitoutuisi hoito- ja ylläpitovastuullaan tilaan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

Varattavaksi ehdotettava Sörnäisten Lihapiha-korttelin kohde nähtiin näin toteutettuna vuosikustannuksiltaan vaihtoehdoista edullisimpana ja kustannustehokkaimpana, minkä lisäksi Kalasataman metroaseman ja tulevan Kalasataman keskuksen julkisen liikenteen solmukohtan läheisyydessä sijaitseva rakennus olisi saavutettavuudeltaan erinomainen. Hankkeen aikataulu mahdollistaisi kaikkien virastojen yhtäaikaisten siirtymisen arviolta vuoden 2018 loppuun mennessä, jolloin toiminta päästäisiin heti aloittamaan uusien toimintatapojen ja prosessien mukaisena.

Kaupunginhallituksen kehotuksen mukaisesti uuden toimitilaratkaisun tutkimisen rinnalla on kehitetty vaihtoehtoja virastojen nyt käytössä olevien kaupungin omistamien kiinteistöjen kehittämiseksi ja

realisoimiseksi. Nykyisistä vuokratiloista voitaisiin kaikissa vaihtoehtoissa luopua.

Ajankohtaisin on rakennusviraston käytössä Kasarmikadulla olevasta kalliissa peruskorjausvaiheessa olevasta rakennuksesta luopuminen ja kohteen luovuttaminen uudisrakentamiseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi tätä koskevan esityksen kokouksessaan 5.5.2015.

Esittelijän perustelut

Esityksen tausta

Kaupunginhallituksen valmistelukehotukset

Kaupunginhallitus päätti 8.11.2010 (1216 §) oikeuttaa kiinteistöviraston vuokraamaan Keskinäinen vakuutusyhtiö Ilmariselta viraston hallinto- ja tonttiosastojen käytössä nyt olevat tilat, ja edellytti samalla, että kiinteistövirasto laatii suunnitelman viraston sijoittumisesta kaupungin omiin tiloihin.

Kaupungin toimintojen jatkosijoittelussa kiinteistövirastolle tuli päätöksen mukaan etsiä yhteiset tilat kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusvalvonnan sekä mahdollisesti rakennusviraston ja asuntotuotantotoimiston kanssa.

Kiinteistöviraston tilakeskus valmisteli valmistelukehotuksen perusteella raportin yhteisestä tilahankkeesta yhteistyössä mainittujen hallintokuntien kanssa.

Raportissa tarkasteltiin hankkeen tarpeellisuutta, laajuutta, kustannuksia, alustavaa aikataulua ja mahdollisia sijaintivaihtoehtoja.

Kaupunginhallitus päätti 14.5.2012 merkitä raportin tiedoksi ja kehotti samalla kiinteistövirastoa yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen (nyk. kaupunginkanslia), rakennusviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston ja asuntotuotantotoimiston kanssa valmistelemaan tarveselvityksen yhteistä tilahanketta varten.

Hanke on sittemmin edennyt vaiheeseen, jossa laajan selvityksen tuloksena on todettu, ettei suunniteltuja toiminnallisia, aikataulullisia ja tilallisia tarpeita vastaavia hyviä vaihtoehtoja ollut tarjolla. Tämän jälkeen on selvitetty uudisrakentamisvaihtoehtoja, jotka mahdollistaisivat ajanmukaisten monitilaratkaisujen suunnittelun rinnan virastojen yhteisten prosessien kehittämisen kanssa. Samalla olisi mahdollista päästä tilankäytöltään huomattavasti nykyistä tehokkaampiin ja myöskin valtion tahollaan päättämää uutta toimitilastrategiaa vastaaviin tilaratkaisuihin.

Tarveselvitys

Helsingin kaupungin teknisen alan virastojen toimipisteet sijaitsevat yli kymmenessä kiinteistössä eri puolilla kaupunkia. Hajalleen sijoittuminen ei tue virastojen välisen yhteistyön sujuvuutta eikä asiakaspalveluiden saavutettavuutta ja kehittämisen tavoitteita. Eri puolilla kaupunkia sijaitsevista tiloista aiheutuu virastoille ylimääräisiä toiminta-, käyttö- ja kiinteistöpalveluiden kustannuksia.

Suurin osa nykyisistä tiloista sijoittuu kaupungin omiin kiinteistöihin, mutta tiloja on vuokrattu myös ulkopuolelta. Virastojen käytössä oleva pinta-ala on yhteensä 44 290 htm² eli noin 30 htm²/ työntekijä, kun vuokra-alasta vähennetään autohalli- yms. tilojen osuus.

Tavoitteena on, että uudella tehokkaammalla ja toimivammalla tilaratkaisulla voitaisiin saavuttaa pitkävaikutteisia toiminnallisia, taloudellisia ja työviihtyvyyteen ja henkilökunnan rekrytointiin liittyviä etuja nykytilanteeseen verrattuna.

Alustavissa selvityksissä hankkeen hyötyalana päädyttiin pitämään yhteensä 24 290 htm², jolloin sen perusteella arvioitu huoneistoala olisi yhteensä 33 100 htm² eli 24 htm²/ henkilö. Työtilojen tilatehokkuus oheistiloineen, ilman virastojen yhteisiä asiakaspalvelu-, auditorio-, kokous-, ravintola- ja arkistotiloja, olisi tuolloin 19,3 htm²/ henkilö. Jatkossa suunnitelmaa on kuitenkin tarkoitus kehittää selvästi tehokkaammaksi monitilaratkaisuksi.

Tarveselvityksessä tutkittiin tarkemmin viittä vaihtoehtoa, joista kolme perustui uudisrakentamiseen ja kaksi kaupungin omistamiin kiinteistöihin. Markkinoilla tarjolla olevia kiinteistöjä ei sisällytetty selvitykseen.

Nykyisten tilojen kustannukset arvioitiin diskonttaamalla 30 vuoden vuokrat 5 %:n korko- ja 3 %:n inflaatio-olettamalla noin 190 miljoonaksi euroksi, kun otetaan huomioon edessä olevat peruskorjaustarpeet.

Tutkittujen vaihtoehtojen kustannukset arvioitiin vastaavin olettamin noin 130 miljoonasta 175 miljoonaan euroon.

Investoinnin arvoksi tontti mukaan luettuna laskettiin parhaina pidetyissä vaihtoehdoissa 131 - 147 miljoonaa euroa. Vapautuvien tilojen myynnistä arvioitiin saatavan 62 miljoonaa euroa, jolloin investoinnin nettomääräksi voitiin arvioida noin 70 - 85 miljoonaa euroa.

Johtopäätökset tarveselvityksen tuloksista ja kaupunginhallituksen päätös

Vaikka käyttökustannuksissa nähtiin tehtyjen laskelmien mukaan olevan saavutettavissa merkittäväkin säästöä, vaihtoehtojen katsottiin nykytilanteessa johtavan edellytettyyn matalaan investointitasoon verrattuna suuriin investointeihin. Siksi katsottiin erityisesti vallitsevat toimitilamarkkinat huomioon ottaen perustelluksi tutkia, onko markkinoilta löydettävissä tiloiltaan ja toiminnallisilta ominaisuuksiltaan hyväksyttäviä vaihtoehtoja vähäisemmin kustannuksin. Tällöin olisi myös mahdollista päätyä vuokrausvaihtoehtoon, joka voisi mahdollistaa eri yksiköiden joustavan vaiheittaisen siirtymisen nykyisistä toimitiloistaan.

Jotta tilahankintaa voitaisiin pitää myös taloudellisesti hyväksyttävänä toiminnassa ja tilankäytössä saavutettavien välillisten hyötyjen lisäksi, yhtenä edellytyksenä hankkeelle asetettiin virastojen käytössä nykyisin olevien tilojen ja tonttien kaavallinen kehittäminen ja realisointi.

Helsingin kaupungin teknisen alan virastot eli asuntotuotantotoimisto sekä kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö-, rakennusvalvonta- ja rakennusvirasto laativat yhteistyössä tarveselvityksen virastojen sijoittumisesta yhteisiin, kaupungin omistamiin tiloihin.

Kaupunginhallituksen päätös 16.12.2013

Kaupunginhallitus päätti 16.12.2013 (1360 §) merkitä tarveselvityksen tiedoksi, ja kehottaa kiinteistövirastoa yhteistyössä muiden teknisen alan virastojen ja kaupunginkanslian kanssa tutkimaan 30.4.2014 mennessä teknisten virastojen yhteiseksi toimitaloksi soveltuvia kiinteistöjä ensi sijassa olemassa olevassa kiinteistökannassa.

Kaupunginhallitus totesi päätöksessään, että mikäli markkinoilta löytyy sopivaksi arvioitu kohde, sen hankkimista koskeva asia tulee tuoda erikseen päätettäväksi hankkeen taloudellisuutta koskevine vertailutietoineen.

Uuden toimitilan todettiin voivan sijaita myös kantakaupungin ulkopuolella.

Toimitilaa arvioitaessa tuli ottaa huomioon mm. yhteisten palveluiden mahdollisesti tuomat tilasäästöt ja pitämään tavoitteena sitä, että työtilojen tilatehokkuus oheistiloineen, ilman virastojen yhteisiä asiakaspalvelu-, auditorio-, kokous-, ravintola- ja arkistotiloja, on noin 15 htm²/ henkilö ja korkeintaan 20 htm²/ henkilö.

Samalla kaupunginhallitus kehotti kiinteistövirastoa yhteistyössä tilojen nykyisten haltijoiden kanssa, uuden toimitilaratkaisun taloudellisten edellytysten luomiseksi, ryhtymään toimiin, joilla vapautuvat tilat

tontteineen saadaan tehokkaasti hyödynnettyä niitä kehittämällä ja realisoimalla.

Tässä tarkoituksessa kaupunginhallitus kehotti kaupunkisuunnitteluvirastoa valmistelemaan kaavamuutokset niille teknisen toimialan virastojen käytössä nyt oleville kiinteistöille, joiden purkava saneeraus tulee kysymykseen. Näitä ovat osoitteissa Junailijankuja 3, Toinen linja 7, Siltasaarenkatu 13 ja Kasarmikatu 21 sijaitsevat kiinteistöt.

Kaupunginhallituksen päätös 16.12.2013 liitteineen on liitteenä 5.

Toimenpiteet päätöksen jälkeen

Kiinteistöviraston tilakeskus käynnisti joulukuussa 2013 kaupunginhallituksen päätöksen mukaisen selvitystyön ja tilasi hakuprosessia avustavan konsulttityön Newsec Advice Oy:ltä.

Tilakeskus pyysi avoimella haulla, edellä mainituilla ja 28.2.1013 päivätyn tarveselvityksen mukaisilla tavoitteilla, tarjoukset 25 000 - 33 000 htm² laajuisen toimitilan vuokraamisesta Helsingin kaupungin teknisen alan virastoille ja niiden nykyisen kokoiselle henkilöstölle, n. 1374. (Tarkistettu henkilömäärä virastoissa on tällä hetkellä 1390). Aikataulutavoitteeksi esitettiin tilojen vapautuminen kokonaan tai vaiheittain 2 - 5 vuoden aikana eli vuosina 2016 - 2019. Ilmoitus julkaistiin Kauppalehdessä 15.1.2014.

Tilakeskus sai 31.1.2014 mennessä tarjoukset yhteensä 28 erilaisesta toteutusvaihtoehdosta. Viisi oli uudisrakennuskohteita, joita ei otettu mukaan arviointiin. Hylkäysperusteet olivat pääasiallisesti tilojen riittämätön laajuus, saavutettavuus ja soveltumattomuus tilaohjelmaan tai aikatauluun.

Neljästä parhaimmaksi arvioidusta kohteesta pyydettiin lisätiedot ja tarkennetut tarjoukset 20.3.2014 mennessä. Tarjottujen kohteiden laatuvertailu ja soveltuvuuden arviointi tehtiin saadun tarjousmateriaalin ja kohdekäyntien perusteella.

Parhaimmiksi arvioitujen kohteiden pinta-alat ovat 25 500 htm² - 32 400 htm². Kokonaistehokkuus on siten työntekijää kohden 18,3 htm² - 23,3 htm². Koska kohteista ei ole tehty virastojen tilaohjelmaan perustuvia suunnitelmia, ei yhteisten tilojen ja varsinaisten työtilojen osuutta pinta-alasta ole tiedossa. Arvio tilatehokkuudeksi työntekijää kohden ilman yhteisiä tiloja on kohteesta riippuen 13,3 htm² - 18,3 htm².

Tarjotut tilat edellyttivät työpisteiden sijoittamista nykyistä selvästi tehokkaampaan työympäristöön: lähes kaikki työpisteet tulevat

sijaitsemaan erikokoisissa avotiloissa monitilatoimistoratkaisuina. Tehokkuuden lisäksi näin voitaisiin hyvällä suunnittelulla päästä paremman vuorovaikutuksen ja tiedonkulun mahdollistaviin joustaviin ja monikäyttöisiin tiloihin.

Tehdyn selvityksen perusteella todettiin, ettei olevasta kiinteistökannasta löydy tällä hetkellä kaikkien teknisen alan virastojen yhteenlaskettua tilatarvetta ja asetettuja tavoitteita vastaavaa kiinteistöä riittävän edullisella vuokratasolla.

Johtopäätöksenä virastot esittivät neuvottelujen jatkamista kahden tai useamman tarjoajan kanssa vuokran ja tilojen soveltuvuuden, tilamitoituksen ja tiloihin kohdistuvien muutostöiden selvittämiseksi tarkemmin. Tavoitteeksi asetettiin, että kaupunginhallitukselle olisi syksyllä tuotavissa päätettäväksi jatkoneuvottelujen tuloksena uusi, tarkempiin teknisiin ja taloudellisiin selvityksiin perustuva esitys vuokratilasta tai uudisrakennuksesta omalle tontille. Suunnittelutyö pitäisi käynnistää kuluvana vuonna, jotta tilat olisivat käytettävissä vuoden 2019 alusta alkaen.

Kaupunginhallituksen päätös 12.5.2014

Kaupunginhallitus kehotti 12.5.2014 (567 §) virastojen esityksen johdosta kiinteistövirastoa omistajien kanssa neuvotellen ja yhteistyössä muiden teknisen alan virastojen kanssa jatkamaan syventävää tarkastelua vuokran ja tilojen soveltuvuuden, tilamitoituksen ja tiloihin kohdistuvien muutostöiden selvittämiseksi tarkemmin kahdessa tutkituista kohteista: Ympyrätalo osoitteessa Siltasaarenkatu 18 - 20 ja Opus Business Park -kompleksi osoitteessa Hitsaajankatu 20, 22 ja 24.

Kaupunginhallitus totesi vielä, että virastolla oli edelleen mahdollisuus tutkia myös muita toimeksiannon ehdot täyttäviä kohteita.

Tavoitteena tuli tällöin pitää sitä, että kaupunginhallitus saa syksyllä jatkoneuvottelujen tuloksena päätettäväkseen uuden, tarkempiin teknisiin ja taloudellisiin selvityksiin perustuvan esityksen kaupungin teknisen alan virastojen yhteiseksi tilahankkeeksi.

Kaupunginhallituksen 12.5.2014 tekemä päätös on liitteenä 6.

Selvityksessä jatkoon valikoituneiden kohteiden syvempi tarkastelu ja vertailu

Tarkastelun lähtökohdat

Hankkeen tavoitteena on kaupungin teknisen alan virastojen tilojen kehittäminen ja uudistaminen siten, että otetaan huomioon asiakkaiden

palvelutason parantaminen sekä palvelu- ja tuotantoprosessien kehittämisen tukeminen keskittämällä ja tiivistämällä hallintotiloja.

Tilojen keskittäminen ja tiivistäminen tuo säästöjä henkilöstökuluissa ja tilakustannuksissa, sillä päällekkäisiä toimintoja ja tiloja voidaan karsia ja tilojen käyttöastetta nostaa. Yhteiset tilat mahdollistavat tehokkaammat palvelut, paremman tiedonkulun virastojen välillä ja madaltavat kynnystä tiedon ja osaamisen jakamiseen.

Toimitilahankkeen keskeinen kriteeri on tilojen saavutettavuus niin asiakkaiden, henkilökunnan kuin yhteistyökumppaneidenkin näkökulmasta. Muut yhteistyökumppanit kaupungin organisaatiossa sijaitsevat pääasiassa kaupungin keskustan alueella.

Yhteisen toimitilarakennuksen tulee olla osa julkista kaupunkitilaa ja helposti lähestyttävä, matalan kynnyksen palvelukeskus helsinkiläisten luontevien liikkumisreittien varrella.

Uusille tiloille asetettuja tavoitteita ovat saavutettavuuden lisäksi terveellisyys ja turvallisuus, ympäristövastuun kysymykset kuten energiatehokkuus ja elinkaaritalous ja tilojen rakennus- ja talotekninen käyttö- ja muuntojoustavuus.

Yhteisen toimitilahankkeen tarkoituksena on vastata näihin tarpeisiin ja tavoitteisiin.

Helsingin kaupungin teknisen alan virastot eli asuntotuotantotoimisto, kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö-, rakennusvalvonta- ja rakennusvirastot ovat laatineet yhteistyössä 28.2.2013 päivätyn tarveselvityksen virastojen sijoittumisesta yhteisiin, kaupungin omistamiin tiloihin.

Kaupunginhallitus käsitteli tarveselvitystä kokouksessaan 16.12.2013 ja päätti kehottaa virastoja tutkimaan teknisten virastojen yhteiseksi toimitaloksi soveltuvia kiinteistöjä ensi sijassa olemassa olevassa kiinteistökannassa. Kaupunginhallitus asetti tällöin tavoitteeksi myös, että työtilojen tilatehokkuus oheistiloineen ilman yhteisiä asiakaspalvelu-, kokous-, ravintola- ja arkistotiloja on noin 15 htm²/henkilö ja kuitenkin korkeintaan 20 htm²/henkilö.

Tilakeskus käynnisti kaupunginhallituksen päätöksen mukaisen avoimen hakuprosessin joulukuussa 2013. Virastot tekivät olemassa olevassa kiinteistökannassa tarjottavana olevista tiloista saatujen tarjousten laatuvertailun ja soveltuvuuden arvioinnin tarjousmateriaalin ja kohdekäyntien perusteella.

Kaupunginhallitus päätti 12.5.2014 (567 §) virastojen tekemän selvityksen perusteella kehottaa kiinteistövirastoa omistajien kanssa

neuvotellen ja yhteistyössä muiden teknisen alan virastojen kanssa jatkamaan syventävää tarkastelua vuokran ja tilojen soveltuvuuden, tilamitoituksen ja tiloihin kohdistuvien muutostöiden selvittämiseksi tarkemmin osoitteissa Siltasaarenkatu 18 - 20 ja Hitsaajankatu 20, 22 ja 24 sijaitsevien tilojen osalta. Kaupunginhallitus totesi edelleen, että virastoilla on mahdollisuus tutkia myös muita toimeksiannon ehdot täyttäviä kohteita.

Virastojen toimitalolle asetettavat tavoitteet

Tällä hetkellä virastot sijoittuvat yli kymmeneen eri toimipisteeseen joko kaupungin omiin kiinteistöihin tai ulkopuolelta vuokrattuihin tiloihin. Virastojen käytössä oleva pinta-ala on nyt yhteensä 43 437 htm² eli noin 31 htm²/työntekijä. Tiloista maksettavat vuokrat ovat yhteensä 8,45 M€.

Virastojen tavoitteena on saada yhteinen toimitalo, jolla on seuraavat ominaisuudet:

- Työympäristönä terveellinen ja turvallinen
- Palvelut, kuten erilaiset luvat, asunto-, kaava- ja tonttiasiat, lautakuntien toiminta ja tiedottaminen jne. ovat kaikkien kaupunkilaisten saavutettavissa mahdollisimman sujuvasti
- Mahdollisuus kehittää ja tehostaa virastojen toimintaa ja yhteistyötä sekä hyödyntää nykyinen ja tulevaisuuden teknologia
- Pinta-alaltaan riittävän kokoinen työ-, asiakaspalvelu-, kokous- ja tukitilojen sijoittamiseksi

Edellä mainittujen tavoitteiden toteutumiseksi on kaikkien tilojen pinta-alaan oltava kohteesta riippuen noin 20 htm²/henkilö ja työtilojen tilatehokkuuden ilman yhteisiä tiloja noin 15 htm²/henkilö.

Autopaikkamäärä on tarveselvityksessä laskettu nykyisen tarpeen mukaan noin 350 autopaikaksi. Autopaikkojen toteutus tulee ratkaistaviksi kussakin sijoitusvaihtoehdossa erikseen. Tällöin tulevat tarkasteltavaksi myös uudenlaiset toimintatavat ja liikkumisen ratkaisut.

Jatkoneuvottelujen tuloksena saadut tarjoukset

Tilakeskus pyysi kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti kiinteistöjen omistajilta tarkennetut esitykset jatkoselvitettävistä kohteista osoitteissa Siltasaarenkatu 18 - 20 ja Hitsaajankatu 20, 22 ja 24 virastojen tilaohjelman ja muiden tarveselvityksessä määriteltyjen laadullisten vaatimusten toteutumisesta. Tilakeskus pyysi myös tarkennetut tiedot muutostöiden jälkeen virastojen käyttöön vapautuvien tilojen laajuuksista, aikataulusta ja vuokrasta.

Kohteisiin järjestettiin tutustumiskäynnit kaupungin edustajille 9.6. ja 23.6.2014. Tarjousten vertailu perustuu saatuun tarkennettuun tarjousmateriaaliin sekä kohdekäynteihin.

Tarjousten vertailu

Vaihtoehtojen saavutettavuustarkastelu

Kaupunkisuunnitteluvirasto laati saavutettavuustarkastelun selvitettävänä olevista kohteista. Saavutettavuutta tarkasteltiin asioinnin, työtehtävissä liikkumisen sekä työssäkäynnin kannalta. Saavutettavuutta analysoitiin erikseen joukkoliikenteen käyttäjien, henkilöautoilijoiden, kävelijöiden ja pyöräilijöiden näkökulmasta.

Työssä kehitettiin Helsingin alueiden saavutettavuutta kuvaava indeksi (nk. HESA-indeksi), joka huomioi alueiden välisten matka-aikojen lisäksi myös potentiaalisten matkojen määrän.

Parhaimmin saavutettavat kohteet ovat Hakaniemessä sijaitsevat Ympyrätalo ja uudisrakennus osoitteessa Siltasaarenkatu 13/Toinen Linja 7. Verkkosaari oli hieman heikommin saavutettavissa kuin Hakaniemi muissa kuin asiointimatkoissa joukkoliikenteellä, jossa Verkkosaari oli paras. Heikoimmin saavutettavaksi kohteeksi kaikissa tarkasteluissa osoittautui Hitsaajankadulla sijaitseva Opus. Verkkosaaren saavutettavuus paranee nykyisestä kun Kalasatamaan rakennettava raitiotieverkko ja kaavaillut bussilinjat ovat käytössä.

Tarjotut vuokrakohteet

Siltasaarenkatu 18 - 20, Ympyrätalo

Hakaniemessä sijaitseva Ympyrätalo on arkkitehtien Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelema, vuonna 1968 valmistunut ja 2004 peruskorjattu rakennus. Rakennus on voimassa olevassa asemakaavassa suojeltu merkinnällä sr-1. Siinä on yhdeksän maanpäällistä kerrosta ja kaksi kellarikerrosta.

Kohteessa on vuokrattavaa huoneistoalaa yhteensä 25 610 htm² ilman autopaikoituksen tiloja. Rakennuksessa on kaksi kellarikerrosta ja kymmenen maanpäällistä kerrosta, joista ylin on kokonaan taloteknistä tilaa. Ensimmäinen ja toinen kerros eivät muodosta yhtenäistä kerrostasoa, vaan jakautuvat kahteen osaan. Ylemmässä kellarikerroksessa ovat rakennuksen huolto-, varasto- ja sosiaalitalat ja alemmassa kellarikerroksessa hallitilat 118 autolle. Normaalkerrokset 3 - 9, ovat matalia, kerrokorkeuden ollessa 2900 mm.

Alustavan selvityksen mukaan voidaan yhteen työtilakerrokseen sijoittaa hyvin toimivana monitilaratkaisuna noin 152 työpistettä

tilatehokkuudella noin 17 htm²/henkilö ja koko rakennukseen noin 1125 henkilöä tilatehokkuudella n. 22,7 htm²/henkilö. Tarveselvityksen tilaohjelma on mitoitettu 1374 työntekijälle eli lisätilaa tarvitaan 250 työntekijälle, teoreettisesti laskien noin 5000 htm².

Rakennukseen joudutaan tekemään tila- ja taloteknisiä muutostöitä ennen kuin virastot voivat ottaa tilat käyttöönsä. Ensimmäiseen ja toiseen kerroksen sijoitettavat yhteiset asiakaspalvelu-, kokous-, neuvottelu- ja ruokailutilat edellyttävät kustannuksiltaan suurimmat muutostyöt.

Tämä muutos tarkoittaa ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevien liiketilojen poistamista. Tilat vapautuvat vaiheittain vuosina 2014 - 2021 ja olisivat virastojen käytössä tarvittavien muutostöiden jälkeen kokonaisuudessaan vuonna 2022. Ensimmäinen ja toinen kerros olisivat otettavissa käyttöön muutostöiden jälkeen pääosin ajalla 2021 - 2022.

Vuoden 2016 alussa on käytettävissä yhteensä 9742 htm² eli työtilat noin 500 henkilölle kerroksissa 5 - 9 tilatehokkuudella 19,5 htm²/henkilö. Ensimmäisen kerroksen tasolla olisi tällöin pieni, 47 htm² suuruinen aulavahtimestarin tila. Näihin neliöihin on laskettu mukaan rakennuksesta tällä hetkellä kaupungin tietokeskukselle vuokrattuna olevat tilat, yhteensä noin 2200 htm². Ympyrätalosta kaupungin virastoille vuokrattuna oleville tiloille tulee osoittaa korvaavat tilat.

Vaiheittain vapautumisen ajaksi on vuokraaja tarjonnut korvaavia työtiloja osoitteesta Sörnäistenkatu 1 ja väliaikaisia asiakaspalvelutiloja osoitteissa Mikonkatu 7 ja Jaakonkatu 3 (Graniittitalo).

Ympyrätalon sijainti on erinomainen sekä asiakkuuden, työtehtävissä liikkumisen että työpaikkaliikenteen näkökulmasta. Rakennus on hyvin tunnistettavissa viraston omaksi rakennukseksi (vahva imago). Sen pyöreä muoto on sekä mahdollisuus että haaste; kerrokseen rakentuvat valoisat, hyvin orientoituvat, mutta muuntelumahdollisuuksiltaan jossain määrin rajalliset tilat. Tilallinen perusratkaisu ei myöskään tue riittävästi eri kerrokseen sijoittuvien virastojen välistä yhteistyötä ja kohtaamista.

Opus Business Park 1, 2 ja 3, Hitsaajankatu 20, 22, ja 24

Vuokrattavaksi tarjottu kiinteistö, Opus Business Park, muodostuu kolmesta eri kiinteistöstä, viiteen eri lamelliin jakautuvasta rakennuksesta, jotka ovat valmistuneet vuosina 2002 – 2008. Kohde sijaitsee Herttoniemessä, voimassa olevan asemakaavan mukaisilla tonteilla Hitsaajankadun, Laivalahdenportin, Linnanrakentajantien sekä Kipinä- ja Liekki-katujen rajaamissa kortteleissa 43288 ja 43289, KT toimisto-rakennusten korttelialue, osoitteissa Hitsaajankatu 20,22 ja 23.

Rakennukset sijaitsevat noin 400 m etäisyydellä Herttoniemen metro-asemalta ja bussiterminaalista.

Esitetyn tarjouksen mukainen laajuus ilman pysäköintihallia ja teknisiä tiloja on 22 125 htm². Tarjous sisältää rakennusten Opus 2 ja 3 yhdistävän sisäänkäyntiaulan ja ylempien kerrosten välisten kulkusiltojen lisärakentamisen. Lisärakentaminen vaatii asemakaavan muutoksen kadun muuttamiseksi toimitilarakentamiseen soveltuvaksi alueeksi.

Pysäköintihallin laajuus on 10449 brm². Autopaikkoja on kohteessa yhteensä 365, joista hallissa 352 paikkaa ja 70 polkupyöräpaikkaa. Polkupyörille on lisäksi tilaa katutasolla. Autopaikkojen määrä mahdollistaa nykyisen kaltaiseen ja lisääntyväänkin henkilöautoiluun pohjautuvan liikkumisen työkohteisiin virka-aikana sekä myös lisääntyvän työmatkaliikenteen omalla autolla.

Laajennuksen jälkeen rakennuksissa on yhteisiä tiloja noin 6000 htm² ja monitilakonseptin mukaista työtilaa tehokkuudella 15 htm² / henkilö yhteensä 1050 työntekijälle. Tarveselvityksen tilaohjelma on mitoitettu 1374 työntekijälle. Kaikki virastot eivät mahdu tarjottuihin rakennuksiin, vaan lisätilaa tarvitaan noin 300 työntekijälle, teoreettisesti laskien 6000 htm².

Opus 1 8684 htm², lisäksi 1. kerrokseen rakennettavat arkistotilat 1695 htm², autopaikkoja 97.ap

Opus 2 4806 htm², autopaikkoja 111 ap

Opus 3 8634,5, autopaikkoja 157 ap

Kiinteistöön joudutaan tekemään tila- ja taloteknisiä muutostöitä ennen kuin virastot voivat ottaa tilat käyttöönsä. Virastojen asiakaspalvelu-, kokous-, neuvottelu-, ruokailu- ja arkistotilojen sijoittaminen 1. kerrokseen sekä niihin liittyvä laajennusosa aiheuttaa suurimmat muutostyöt. Tilat ovat otettavissa virastojen käyttöön tarvittavien muutostöiden jälkeen vaiheittain 2015 – 2022. Viimeistään vuoden 2016 alusta olisi virastojen käytettävissä tilaa noin 13 800 htm² ja 248 autopaikkaa.

Uudisrakennusvaihtoehdot

Sörnäinen

Vaihtoehtona vuokrahankkeelle on tutkittu muuntojoustavan, tila-, energia-, ympäristö-, ja kustannustehokkaan uudisrakennuksen toteuttamista Sörnäisiin ns. Lihapihan kortteleihin, Kalasataman rakenteille lähtevän keskuksen ja metro-aseman läheisyyteen Tukutorin alueen viereen kaupungin omille tonteille. Alustavien

selvitysten mukaan tonteille on mahdollista rakentaa virastojen tarvetta vastaava toimistorakennus.

Tontit omistaa kaupunki, mutta vuokraoikeudet ovat tällä hetkellä YIT:n ja Hartelan hallinnassa. Näiden siirrosta kaupungille on sovittava erikseen, mikäli toimitilahanke toteutetaan ko. kortteliin.

Etäisyys Kalasataman metroasemalle on kohtuullinen ja paikka on hyvin myös asiakkaiden saavutettavissa ja sijainti riittävän lähellä keskusta-alueita niin, etteivät matka-ajat työtehtävissä liikuttaessa muodostu liian pitkiksi. Lähistölle on nousemassa paitsi Kalasataman etelä- ja pohjoisosat yhdistävä liike-, asuin-, hotelli- ja toimistokokonaisuus myös sosiaali- ja terveystieteiden käyttöön tuleva uusi monipuolinen terveys- ja hyvinvointikeskus. Avoin palvelurakennus vahvistaa Sörnäisten ja Kalasataman kehittämistä.

Uudisrakennukseen on suunniteltavissa tehokas ja muuntojoustava ratkaisu, joka mahdollistaa toiminnan kehittämiseksi asetetut tavoitteet. Rakennus voisi olla käytössä vuoden 2019 alusta alkaen.

Uudisrakennuksen laajuus on suunniteltavissa noin 27 000 htm²:n kokoiseksi ja voidaan mitoittaa tarveselvityksen mukaiselle tarpeelle eli 1374 henkilölle. Kohteessa voidaan saavuttaa kaikki tilat huomioiden alle 20 htm² / henkilö tilatehokkuus ja ilman yhteisiä tiloja vastaavasti noin 15 htm²:n . Kaikki virastot voivat muuttaa uusiin tiloihin samanaikaisesti.

Siltasaarenkatu 13 / Toinen Linja 7

Vaihtoehtona uusiksi toimitiloiksi on alustavasti tarkasteltu myös kaupungin omien kiinteistöjen kehittämistä osoitteissa Siltasaarenkatu 13 ja Toinen Linja 7. Siltasaaren sijainti on Sörnäisten tavoin hyvä asiakkaiden palvelun näkökulmasta, samoin sijainti lähellä keskustaa helpottaa työtehtävissä liikkumista ajatellen mm. yhteistyökumppaneita kaupungin organisaatiossa.

Molemmat rakennukset ovat lähivuosina täydellisen peruskorjauksen tarpeessa. Tontteja kehitettäisiin rakentamalla nykyiset virastorakennukset korvaavat kaksi uudisrakennusta, joilla olisi sisäyhteys alimmalla sisäankäyntitasolla eli tasolla + 5.5. Hakaniemen metroaseman Siltasaarenkadun puoleinen lippuhalli jäisi osaksi rakennusta.

Kaksi rakennusta on omistamisen näkökulmasta edullinen ratkaisu mahdollistaessaan tarvittaessa myös sujuvan luopumisen tilatarpeen muuttuessa joko teknisen alan virastoissa tai viereisessä Kallion virastotalossa.

Laadittu alustava kaupunkikuvallinen tarkastelu osoittaa, että kohteeseen on mahdollista saada esitetyllä ratkaisulla huoneistoalaa enintään 29 300 htm² ilman teknisiä ja paikoitustiloja. Tällöin työtilojen tehokkuuksilla 15 htm²/henkilö ja kaikki tilat mukaan lukien 20 htm²/henkilö on rakennuksiin mahdollista saada virastojen tarpeeseen riittävän kokoinen toimitalo.

Kellarissa on nyt 46 autopaikkaa. Lisäpaikkoja voidaan rakentaa kahdelle alimmalle kellaritasolle. Tavoitetta pienempi autopaikkamäärä ilman ulkopuolelta hankittavia paikkoja edellyttää täysin uudenlaista toimintatapaa ja ratkaisuja työtehtävissä liikkumiseen.

Kohteessa toteutuvat sekä Hakaniemen erinomainen saavutettavuus, viereisen Kallion virastotalon läheisyys yhteisenä tilaresurssina ja uudisrakennuksen edut. Kaikki virastot voivat muuttaa uusiin tiloihin samanaikaisesti. Rakennusvalvontavirastolle tarvitaan rakentamisen ajaksi väistötilat ja muille nykyisille vuokralaisille korvaavat tilat.

Herttoniemen metroasema

Tarkastelun loppuvaiheessa on esiin noussut myös vaihtoehto, jossa toimitalo rakennettaisiin Herttoniemen metroaseman päälle. Tässä vaihtoehdossa, jossa kyllä sijainti joukkoliikenneaseman päällä on oivallinen, ongelmana pidetään sitä, että kun ratkaisu tässä olisi rakennusliikelähtöinen rakentamisen kilpailuttamisella saavutettavissa olevien etujen synnyttäminen saattaisi olla vaativaa. Mm. tästä syystä päädyttiin kuitenkin pitämään päätösehdotuksen mukaista ratkaisua parempana sen rakennuttamiselle antamien vapausasteiden takia.

Virastojen yhteinen esitys teknisen alan toimitiloiksi

Tehdyn selvityksen perusteella ei kumpikaan tarjotuista vuokrakohteista ole virastojen tarpeeseen nähden riittävän iso. Osa tiloista, noin 6000 htm², joudutaan sijoittamaan muualle, eikä tavoite virastojen hajallaan olevien tilojen keskittämistä tila- ja toimintatehokkaaksi kokonaisuudeksi tai virastojen yhteistyön ja toiminnan, kuten yhteisen asiakaspalvelukonseptin kehittämisestä ole mahdollista toteuttaa toivotulla tavalla.

Hankkeelle laaditun tilaohjelman tehokkuus perustuu mahdollisimman monien tilojen keskittämiseen, niiden yhteiskäyttöön ja korkeaan käyttöasteeseen. Tämä saavutetaan vasta silloin, kun kaikki vuokrattaviksi tulevat tilat ovat virastojen käytössä. Molemmissa vuokrakohteissa vuosille 2016 – 2022 ajoittuvan käyttöönoton vaiheistus ja hitaus aiheuttaa kitkaa ja lisäkustannuksia toiminnalle. Vaiheittain muutettaessa joudutaan todennäköisesti tekemään myös erilaisia välvaiheen muutostöitä.

Herttoniemessä sijaitseva Opus on tehdyn selvityksen perusteella heikoimmin saavutettavissa kaikilla eri kriteereillä tarkasteltuna. Asiakaspalvelun sisäänkäynti ei lisäksi löydy helposti, se on syrjäinen ja orientoituu heikosti katumaisemassa. Yhteisten ravintola-, kokous- ja neuvottelutilojen käyttö virastojen tarpeen ohessa jää sijainnista johtuen vähäiseksi. Viiteen osaan jakautuvan rakennuksen tilallinen perusratkaisu ei myöskään tue eri kerroksiin ja osiin sijoittuvien virastojen välistä yhteistyötä ja kohtaamista eikä toiminnan kustannuksiin tavoitteena oleva säästö toteudu tarkoitetulla tavalla.

Ympyrätalon etuna on sen keskeinen sijainti ja erinomainen saavutettavuus sekä virastoissa asioivien kaupunkilaisten että työtehtävien hoitamisen näkökulmasta. Sujuvat yhteydet ja lyhyet etäisyydet muihin vi-rastoihin ja yhteistyökumppaneihin edesauttavat työtehtävien tehokasta hoitamista ja säästävät työaika. Rakennus on kuitenkin liian pieni virastojen tarpeeseen ja toiminnalle tärkeät yhteiset tilat olisivat käytettävissä lopullisesti vasta 2022. Virastojen voisi olla mahdollista hyödyntää yhteistä tilaresurssia vieressä sijaitsevien Kallion virastotalon ja kaupungin omistuksessa osoitteissa Siltasaarenkatu 13 / Toinen Linja 7 olevien toimistorakennusten kanssa.

Alustava kustannusvertailu, jossa on huomioitu saadut tarjoukset, arvioitu muutostöiden aiheuttama lisävuokra sekä puuttuvien työtilojen vuokratilavuokran osoittaa, että ympyrätalo on kokonaisvuosivuokraltaan muita kohteita kalliimpi. Uudisrakennusvaihtoehdot ja Opus ovat kustannuksiltaan samantasoiset. Uudisrakennusten vuosivuokrat ovat arvossa hieman edullisemmat kuin Opus. Kaikkein kallein vaihtoehto olisi jäädä nykyisiin tiloihin. Uudet, yhteiset tilat ovat tilakustannuksiltaan vuositason arviolta 5 M€ nykyisiä edullisemmat kun huomioidaan niissä tulevana vuosina tarvittavien peruskorjaus- ja muutostöiden kustannus.

Vertailussa uudisrakennusvaihtoehdon kustannus on nykytasossa arvioitavissa kahdenkymmenen vuoden ajalla noin 20 M€ vuokratilavuokravaihtoehtoa edullisemmaksi, vaikka laskelmassa huomioitaisiin myös tarvittavien lisäautopaikkojen investointi. Tilakustannusten osuus on noin 10 - 20 % virastojen kokonaiskustannuksista. Uudisrakennuksessa saadaan optimaalisen tilasuunnittelun avulla säästöjä toiminnan tehostuessa myös muista kustannuksista.

Virastot esittävätkin, että yhteiset toimitilat tulee tavoiteltujen hyötyjen saavuttamiseksi sijoittaa hyvin saavutettavissa olevaan uudisrakennukseen.

Uudisrakennus on kustannus-, tila- ja energiatehokas vaihtoehto, jossa voidaan toteuttaa virastoille asetetut tavoitteet toiminnan palvelu- ja tuotantoprosessien kehittämistä. Uudisrakennusta suunniteltaessa voidaan optimaalisella tavalla tilasuunnittelun kanssa rinnan kehittää ja ottaa käyttöön uudenlaisia työtapoja, tilojen käyttötapoja ja valtuuston strategiapäätösten mukaisesti uutta johtamiskulttuuria sekä uusien teknisten työvälineiden hyödyntämistä.

Modernit ja vanhoja tehokkaammat tilat ovat olennainen osa toiminnan muutosta ja kaupungin sisäisen tehokkuuden nostamista. Tärkeä kehittämisen edellytys on myös, että kaikki virastot mahtuvat ja voivat muuttaa yhteisiin tiloihin samanaikaisesti. Tarjotut vuokrakohteet vapautuvat vaiheittain 6 – 7 vuoden aikana eivätkä ole riittävän kokoisia virastojen nykyiselle henkilökunnalle, vaikka kaikki työpisteet onkin ajateltu sijoittuviksi erikokoisiin avotiloihin.

Virastot esittävät päätettäväksi uudisrakennushankkeen käynnistämistä hankesuunnitteluvaiheella niin, että uudet tilat olisivat valmiit vuoden 2018 loppuun mennessä. Hankesuunnitteluvaiheessa laaditaan hankkeen ehdotussuunnitelmat sekä tarkemmat investointilaskelmat.

Samanaikaisesti tulee käynnistää myös virastojen työympäristön kehittämisprosessi, koska uudet tilat edellyttävät siirtymistä uudentiloihin ja tehokkaampiin tiloihin.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä toteaa edellä esitetyn vaihtoehtotarkastelun ja virastojen yhteisen esityksen johdosta seuraavaa:

Kaupungin strategia

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiaohjelmassa asetetaan tavoitteita, joita myös tällä toimitilahankkeella voidaan edistää:

Keskeisenä toimenpiteenä tasapainoisen talouden saavuttamisessa emokaupungin nettomenoille asetetaan talousarvioraami, jossa kaupungin käyttömenojen reaalikasvu on asukasmäärän kasvu - 1 %:n tuottavuustavoite ja vuotuisesti investointitasoksi asetetaan 435 miljoonaa euroa.

Hallintokuntien tulee samoin laatia tilankäyttöohjelmat ja tehostamissuunnitelmat, joissa otetaan huomioon teknologian muutokset sekä palvelujen ja työn uudet muodot. Tavoitteena on se, että kaupungin omassa käytössä olevien kokonaistoimitilojen kokonaispinta-alan määrä ei kasva strategiakaudella.

11.05.2015

Teknisen puolen virasto- ja vastuurakenne sekä nykyiset virastorajat leikkaavat prosessit tulee käydä läpi ja samalla uudistaa tämän pohjalta virasto- ja lautakuntarakennetta.

Tilojen käyttöä tulee tehostaa, jolloin toimenpiteeksi nimetään mm. virastojen ja hallintokuntien poikki ulottuva toimitilaohjelma, jonka tavoitteena on tilankäytön tehokkuuden kasvattaminen ja säästöt tilakustannuksissa. Liitteenä 7 on seminaarimuistio hankkeelle asetettavista toiminnallisista tavoitteista.

Vertailukohtana toimii valtioneuvoston 18.12.2015 tekemä periaatepäätös valtion toimitilastrategiaksi, jossa mm. asetetaan uudisrakennusten tilatehokkuustavoitteeksi 15 m²/henkilötyövuosi, elleivät taloudelliset tai muut merkittävät syyt estä tätä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää tilatehokkuuden kannalta merkittävään tilojen käyttöasteeseen.

Tavoitteiden toteutuminen eri vaihtoehtoissa

Lopputarkasteluun valikoituneita vaihtoehtoja on mahdollista vertailla hankkeelle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutumisen kautta. Näitä ovat hankkeen laajuus, aikataulu, energiatehokkuus, tilojen laatutekijät, autopaikat ja kustannukset.

Näin tarkasteltuna ehdotuksen mukainen Sörnäisten Lihapihakortteleihin rakennettava uudisrakennusvaihtoehto on arvioitavissa parhaaksi kustannuksiltaan, minkä lisäksi sen laajuus ja tilojen laatutekijät ja muuntojoustavuus ovat optimoitavissa tarpeen mukaan. Aikataulullisesti hanke olisi toteutettavissa niin, että se valmistuisi vuodeksi 2019, jolloin kaikki virastot voisivat kerralla muuttaa rakennukseen. Saavutettavuus ei olisi aivan yhtä hyvä kuin Ympyrätalolla tai Siltasaarenkadun/Toisen linjan vaihtoehdolla, mutta sijainti Kalasataman metroaseman tuntumassa olisi kuitenkin toimiva varsinkin siinä vaiheessa, kun suunniteltu joukkoliikenteen solmukohta kehittyisi metroaseman tuntumaan. Autopaikat, joiden kustannukset on otettu huomioon kustannusvertailussa, olisivat verrattain kalliit toteuttaa.

Myös toinen uudisrakennushankkeista, Siltasaarenkadun/Toisen linjan kohteet, on ominaisuuksiltaan vastaava, mutta edellyttäisi asemakaavan muuttamista ja nykyisten rakennusten purkua. Autopaikkojen riittävä määrä olisi tässä järjestettävä kiinteistöjen ulkopuolelta.

Kumpikaan olemassa olevista vuokrakohteista ei laajuudeltaan aivan vastaa tarvetta, minkä lisäksi kohteiden muuntojoustavuus ei ole samaa tasoa kuin uudisrakennuksen. Suurimpia ongelmia aiheuttaa

molemmissa kohteissa aikataulu; rakennuksiin voisi muuttaa vain vaiheittain vuosina 2016 - 2022, mistä aiheutuisi kitkaa ja lisäkustannuksia toiminnalle. Vaiheittain muutettaessa jouduttaisiin todennäköisesti tekemään myös erilaisia välivaiheen muutostöitä. Arvioiduilta kustannuksiltaan vaihtoehdot ylittävät uudisrakennusten vertailukelpoiset kustannukset.

Toteuttamismalli

Uudisrakennus esitetään tehtäväksi sijoittajan omistukseen niin, että kaupunki tulisi rakennukseen pitkäaikaiseksi, 20 vuotta, vuokralaiseksi. Kiinteistöalan konsultin lausunnon mukaista tuotto-odotusta, autopaikoista aiheutuvaa lisäkustannusta ja tavanomaista hoitokustannusta käyttäen on tällöin laskettavissa, että ehdotettu uudisrakennusvaihtoehto olisi vuosikustannuksiltaan vaihtoehtoista edullisin.

Sijoittajan omistukseen toteutettaessa kaupunki suunnitteluttaisi rakennuksen itselleen. Tällöin rakennus vastaisi tarkalleen niin toiminnallisuuden kuin kiinteistön hoidon ja ylläpidon elinkaaren kustannusten hallinnan kautta asetettuja tavoitteita. Tämä mahdollistaisi myös neuvottelut hoidon ja ylläpitovastuun ja sen riskin siirtämisestä kaupungille vuokra-ajaksi, minkä voidaan olettaa edelleen pienentävän sijoittajan asettamaa tuottovaatimusta.

Rakennusurakka kilpailutettaisiin perustettavan kiinteistöosakeyhtiön nimiin, jolloin rakennuttamistehtävistä vastaisi kaupunki urakan ja takuuajan osalta. Rakennusvaihe rahoitettaisiin kaupungin hankkimalla rakennusaikaisella projektirahoituksella, ja hankkeen omistus urakkakilpailun kanssa samanaikaisesti, jolloin töiden alkaessa on jo selvillä lopullinen omistaja ja vuokrataso hankkeen valmistuttua.

Esitettyä toteutusmallia tukee myös tämänhetkinen kiinteistömarkkinoilla vallitseva markkinatilanne, jossa hyviin sijoituskohteisiin kohdistuu poikkeuksellisen voimakas kysyntä.

Lopuksi

Uudisrakennuksen suunnittelussa tulee pyrkiä ennakoimaan virastojen ja niiden välisten prosessien ja yhteisten työtapojen kehittäminen. Siksi tulee asettaa virastojen yhteinen työryhmä rinnan hankesuunnittelun kanssa kehittämään yhteistyön malleja, joilla voi osaltaan olla vaikutusta suunniteltaviin tilaratkaisuihin.

Esittelijä toteaa vielä, että kaupunginhallitus oikeutti 7.4.2015 kiinteistöviraston tekemään OP-yhtymän kanssa vuokrasopimuksen Elimäenkatu 5:n toimistorakennuksesta. Sen seurauksena

rakennusvirasto muuttaa nykyisistä tiloistaan Kasarmikadulta Vallilaan. Muutto on HKR:lle väliaikaisratkaisu yhteisen toimitalohankkeen etenemistä odottaessa.

Vastaavasti kaupunginhallituksen 20.4.2015 tekemä esitys HKR:n nykyisen toimitalon ja tonttien myymiseksi on tarkoitus esitellä valtuustolle 5.5.2015 pidettävässä kokouksessa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sörnäisten Lihapiha-korttelin alustava kokonaistarkastelu, Ksv 26.1.2015
- 2 Sörnäisten Lihapiha-kortteli, vaihtoehtotarkastelu, Ksv 26.1.2015
- 3 Sörnäisten Lihapiha-kortteli, pinta-alarakastelu, Ksv 26.1.2015
- 4 Valtion toimitilastrategia, VN:n periaatepäätös 18.12.2014
- 5 Khs 16.12.2013 (1360 §)
- 6 Khs 12.5.2014 (567 §)
- 7 Seminaarimuistio, virastopäälliköt 28 11 2014

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Asuntotuotantotoimisto
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Rakennusvalvontavirasto
Rakennusvirasto
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.05.2014 § 567

HEL 2012-003077 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti kehottaa kiinteistövirastoa omistajien kanssa neuvotellen ja yhteistyössä muiden teknisen alan virastojen kanssa jatkamaan syventävää tarkastelua sekä vuokran että tilojen soveltuvuuden, tilamitoituksen ja tiloihin kohdistuvien muutostöiden

11.05.2015

selvittämiseksi tarkemmin osoitteissa Siltasaarenkatu 18 - 20 ja Hitsaajankatu 20, 22 ja 24 sijaitsevien tilojen osalta.

Virastolla on edelleen mahdollisuus tutkia myös muita toimeksiannon ehdot täyttäviä kohteita.

Tavoitteena tulee tällöin pitää sitä, että kaupunginhallitus saa syyskuun 2014 loppuun mennessä jatkoneuvottelujen tuloksena päätettäväkseen uuden, tarkempiin teknisiin ja taloudellisiin selvityksiin perustuvan esityksen kaupungin teknisen alan virastojen yhteiseksi tilahankkeeksi.

16.12.2013 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

09.12.2013 Pöydälle

14.05.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

11.05.2015

Kaj/2

§ 524

Omatoimiseen rakentamiseen vuokrattavien omakotitalotonttien varaaminen

HEL 2015-004840 T 10 01 01 02

Esitys

Kaupunginhallitus päätti varata seuraavat pientalotontit vuokrattaviksi omatoimista omakotitalon rakentamista varten 31.12.2017 saakka:

Oulunkylä, Patola

tontti 28303/29

Tuomarinkylä, Torpparinmäki

tontti 35170/3

Malmi, Pihlajamäki

tontit 38259/7-9

Tapaninkylä, Tapanila

tontit 39234/23-25

Tapaninkylä, Tapulikaupunki

tontit 9340/13-15

Suutarila, Siltamäki

tontti 40094/30

tontti 40099/8

Suutarila, Tapulikaupunki

tontti 40222/8

Suurmetsä, Puistola

tontti 41041/11

Mellunkylä, Vesala

tontti 47042/8

Mellunkylä, Mellunmäki

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

tontit 47248/4-5

tontit 47249/6-7

tontti 47249/9

tontit 47251/3-6

Mellunkylä, Kontula

tontit 47288/1-10

tontit 47289/1-14

Mellunkylä, Kurkimäki

tontit 47297/1-10.

Samalla kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan päättämään tonttien haku- ja varausehdoista sekä nimeämään varaustensaajat.

Vielä kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan jatkamaan vuonna 2012 haettavina olleiden omakotitalotonttien (Khs 25.6.2012, 786 §) varausaikaa 31.12.2017 saakka, mikäli aiemmin varattuja tontteja palautuu kaupungin hallintaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kaupunki tarjoaa vuokralle noin 60 omakotitalotonttia omatoimiseen rakentamiseen vuonna 2015. Tontit sijaitsevat Patolassa, Torpparinmäessä, Pihlajamäessä, Tapanilassa, Tapulikaupungissa,

Siltämäessä, Puistolassa, Vesalassa, Mellunmäessä, Kontulassa ja Kurkimäessä. Alustavan aikataulun mukaan tontit ilmoitettaisiin haettaviksi lokakuussa 2015. Hakuaikaa olisi hieman yli kuukausi. Tontinvaraajat olisivat selvillä tammikuussa 2016.

Esittelijän perustelut

Edelliset varauskierrokset

Edellisellä kerralla (4.3. - 1.4.2014) oli haettavana vain viisi tonttia, joilla kaikilla on pieni rakennusoikeus (85 k-m²). Määräaikaan mennessä saapui 247 hakemusta.

Vuonna 2013 tarjottiin vuokralle 24 omakotitalotonttia Maunulasta. Tontit luovutettiin hakijoiden itse muodostamille neljän perheen ryhmille. Hakemuksen jätti 48 ryhmää, joista 5 ei täyttänyt hakuehtoja.

Vuonna 2012 tarjottiin vuokralle 104 omakotitalotonttia. Tontit sijaitsevat Maunulassa, Tapaninkylässä, Suutarilassa, Puistolassa, Myllypurossa, Mellunkylässä ja Kivikossa. Hakemuksia saapui 674 kpl.

Tontinvaraajien valintamenettely

Tontinvaraajat on tarkoitus valita arpomalla, kuten edelliselläkin kerralla. Hakemuksen voivat jättää helsinkiläiset lapsiperheet.

Varattaviksi esitettävät tontit

Lokakuussa 2015 haettaviksi suunnitellut tontit (59 kpl) ovat yhden perheen eli omakotitalotontteja. Tonttien pinta-alat ovat 304 m² - 726 m² ja rakennusoikeudet 120 k-m² - 210 k-m².

Tonttikohtaiset tiedot ilmenevät liitteestä 1.

Varauspäätökset

Kaupunginhallitus on aiemmin varannut osan tonteista omatoimiseen omakotitalon rakentamiseen. Nämä varaukset ovat kuitenkin päättyneet tai pian päättymässä.

Kaikki tontit ehdotetaan nyt varattaviksi 31.12.2017 saakka.

Kaikista vuonna 2012 haettavina olleista tonteista ei vielä ole tehty pitkäaikaista maanvuokrasopimusta ja on mahdollista, että osa aiemmin varatuista tonteista palautuu vielä kaupungin hallintaan. Kiinteistölautakunnalle esitetään mahdollisuutta jatkaa myös näiden tonttien varausta 31.12.2017 saakka. Kaupunginhallitus varasi tontit 25.6.2012 (786 §).

11.05.2015

Kaj/2

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 28.04.2015 § 202

HEL 2015-004840 T 10 01 01 02

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle seuraavien omatoimista omakotitalon rakentamista varten vuokrattavien pientalotonttien varaamista 31.12.2017 saakka:

Oulunkylä, Patola

tontti 28303/29

Tuomarinkylä, Torpparinmäki

tontti 35170/3

Malmi, Pihlajamäki

tontit 38259/7-9

Tapaninkylä, Tapanila

tontit 39234/23-25

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Tapaninkylä, Tapulikaupunki

tontit 9340/13-15

Suutarila, Siltämäki

tontti 40094/30

tontti 40099/8

Suutarila, Tapulikaupunki

tontti 40222/8

Suurmetsä, Puistola

tontti 41041/11

Mellunkylä, Vesala

tontti 47042/8

Mellunkylä, Mellunmäki

tontit 47248/4-5

tontit 47249/6-7

tontti 47249/9

tontit 47251/3-6

Mellunkylä, Kontula

tontit 47288/1-10

tontit 47289/1-14

Mellunkylä, Kurkimäki

tontit 47297/1-10.

Samalla kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan päättämään tonttien haku- ja varausehdoista sekä nimeämään varaustensaajat.

Samalla kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan jatkamaan vuonna 2012 haettavina olleiden omakotitalotonttien (Khs 25.6.2012, 786 §) varausaikaa 31.12.2017 saakka, mikäli aiemmin varattuja tontteja palautuu kaupungin hallintaan.

11.05.2015

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Risto Lehtonen, kiinteistölakimies, puhelin: 310 36617
risto.lehtonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 525

**Suunnitteluvaraus Töölön Eläintarhan alueelta Projekti GH Oy:lle
Helsinki Garden -hankkeen toiminta- ja toteutusedellytysten
selvittämistä ja varmistamista varten**

HEL 2014-006628 T 10 01 01 00

Esitys

A

Kaupunginhallitus päätti varata Projekti GH Oy:lle Helsingin kaupungin 14. kaupunginosan (Töölö) liitteessä 1 esitetyltä Eläintarhan alueen osa-alueelta B (Mäntymäen - Kisahallin alue) liitteenä 2 olevan kartan mukaiset yhteensä noin 60 715 m²:n suuruiset alueet Helsinki Garden -hankkeen suunnittelua sekä sen toiminta- ja toteutusedellytysten selvittämistä ja varmistamista varten 30.6.2016 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varausta ei voi siirtää kolmannelle ilman kaupungin suostumusta.

2

Hanke on suunniteltava ja sen toimintaedellytykset selvitettävä yhteistyössä Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, liikuntaviraston, rakennusviraston, kiinteistöviraston, pelastuslaitoksen, kaupunginmuseon ja kaupungin muiden hallintokuntien sekä museoviraston ja Pisaran suunnitteluryhmän kanssa.

3

Varauksensaajan on käynnistettävä asian kannalta välttämättömien hyväksytyjen maankäyttöperiaatteiden mukaisen suunnittelun ja selvitysten laatiminen seuraavalla tavalla:

3.1 Monitoimiareena sekä sen vaihtoehtoisen sijainnin tarkastelu

Varauksensaaja on velvollinen varausaikana laatimaan vaihtoehtoisen hankesuunnitelman Eläintarhan maankäytön periaatteissa (13.5.2014) hyväksytyille osa-alueelle C (Nordenskiöldinkadun alue).

3.2 Palvelutilavyöhykkeen sijoittumisedellytykset hallin ja Mäntymäen kentän välisellä vyöhykkeellä

Kun hallin kokonaismitoitus välttämättömine liikennetiloineen ja ajoyhteyksineen

ja kaikkine muine tilavaatimuksineen on selvillä, on tarkoituksenmukaista tarkastella, minkä laajuinen täydentävien tilojen vyöhyke kyseiseen paikkaan mahtuu niin, että sen käytettävyys säilyy myös alueen muiden ensisijaisten tilatarpeiden suhteen ja alueella toimivien urheilulaitosten tapahtumien aikana.

3.3 Alueen yhtäaikaisten urheilutilaisuuksien, konserttien ja tapahtumien sekä näiden oheistoimintojen tilatarpeet ja keskinäinen vaikutus

Suuriin tapahtumiin liittyy myös ulkotilaan kohdistuvia oheistoimintoja ja tilatarpeita yleisön ja kutsuvieraiden palveluja varten. On varmistettava, että monitoimihalli sekä sen tilaisuudet ja oheistoiminnot eivät rajoita tai estä Olympiastadionin yleisötilaisuuksien järjestämistä ja tilatarpeita.

3.4 Kaupallinen selvitys uusien kaupallisten tilojen vaikutuksesta Töölön ja Kallion asukkaiden lähipalveluihin

Varauksensaajan tulee varausaikana laatia vaikutusten arvio uusien palvelujen, erityisesti päivittäistavarakaupan, vaikutuksista Töölön ja Kallion nykyisiin kaupan palveluverkkoihin.

Suur tapahtumien aikainen liikennetilanne Stadionin ympäristössä rajoittaa helposti alueella palvelujen ulkopuolista käyttöä sekä asiakasliikennettä ja -pysäköintiä. Näiden yhtäaikaisesta toimivuudesta tulee laatia selvitys.

3.5 Asumisen edellytykset monitoimiareenan yhteydessä

Kaupunkisuunnitteluvirasto selvittää varausaikana kaupunkisuunnittelulautakunnan edellyttämällä tavalla asumisen edellytykset koko Eläintarhan alueella hyväksytyjen ensisijaisten käyttötarkoitusten lisäksi ja niiden kanssa yhteen sovittaen.

3.6 Stadionin - Mäntymäen kentän alueen muut käyttäjätarpeet

Stadionin - Mäntymäen kentän alueen muut käyttäjätarpeet, kuten erityyppiset virkistysalueet ja liikuntapuistot, ja julkiset tilat sekä liikkumismahdollisuus alueella ja alueen kautta tulee ottaa suunnitelmissa huomioon.

3.7 Liikenne

Mäntymäen alueen kautta kulkevalle jalankulun ja pyöräilyn (baana) pääreiteille on varattava vapaat yhteydet Helsinginkadun Oopperan alikulun kautta Mäntymäen itäpuolelle ja länsisivulle.

Aluetta ympäröivä liikenne sekä erityisesti alueen sisäinen liikenne ja pysäköintilaitoksen käyttö ovat erittäin häiriölle altista suurten, jopa useiden yhtäaikaisten yleisötilaisuuksien aikana. Näistä tulee laatia tarvittavat suunnitelmat ja logistiset selvitykset.

3.8 Muiden hankkeiden huomioon ottaminen

Maanalaisia tiloja suunniteltaessa ja rakennettaessa on otettava huomioon olemassa olevat ja suunnitellut maanalaiset tilat. Maanalaisia kunnallistekniikan tiloja on Munkkisaari - Mäntymäki viemäritunneli, johon liittyy Mäntymäen kentän kohdalla Rajasaaren viemäritunneli. Alueella sijaitsee myös Töölö - Alppila yhteiskäyttötunneli. Alueelle rakennetaan parhaillaan Mäntymäki-Pasila-Vallila viemäritunnelia. Nykyisten maanalaisten jätevedenpumppaamojen yhteyteen rakennetaan kolmas pumppaamo. Alueella sijaitsee myös jätevesi- ja hulevesiviemäreitä. Alueen suunnittelu Pisara-radan ja muiden hankkeiden osalta on käynnissä.

4

Varauspäätös ei sido tai rajoita kaupungin suunnittelu- ja toimintamahdollisuuksia eikä omistusoikeutta alueella.

5

Varauksensaaja vastaa kustannuksellaan edellä mainittujen varsinaisten ja vaihtoehtoisten hankesuunnitelmien ja muiden hankkeen rakennettavuutta ja muita teknisiä sekä toiminnallisia ominaisuuksia koskevien suunnitelmien ja selvitysten tekemisestä.

6

Kaupunki tekee suunnittelu- ja selvitystyön tulosten perusteella erikseen päätökset alueen maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisen asemakaavan muutoksen laatimisesta ja varsinaisesta toteutusta koskevasta aluevarauksesta.

7

Kaupunki ei vastaa vahingoista, kuten suunnittelu-, selvittämis-, tutkimus- ja muista kuluista, jotka varauksensaajalle saattavat aiheutua siitä, että alueille ei saada voimaan hankkeen mahdollistavaa asemakaavan muutosta ja varsinaista toteutusta koskevaa tonttivarausta sekä tonttien luovuttamista varauksensaajalle.

B

Kaupunginhallitus kehottaa kiinteistöviraston tilakeskusta tekemään selvityksen vanhan jäähallin kehittämisen mahdollisuuksista kustannusvaikutuksineen.

C

Kaupunginhallitus korostaa, että suunnitteluajankohta on Mäntymäen alueen suhteen epäedullinen, koska Pisara-rataa koskevat ratkaisut ja selvitykset saattavat muuttaa olennaisesti alueen maankäytön ennakkoehtoja. Alueen lopullisessa tarkastelussa etusijalle voivat nousta esimerkiksi asumista korostavat ratkaisut. Lisäksi alueen asemakaavalliset vaatimukset ovat jo ennestään haasteellisia. Tässä mielessä suunnitteluvarauksessa toisena sijoitusvaihtoehtona tarjottavaa aluetta Nordenskiöldin kadun ympäristössä voidaan pitää jatkosuunnittelun suhteen realistisempänä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet
- 2 Varattava alue
- 3 Sijaintikartta
- 4 Projekti GH Oy, suunnitteluvarauksen hakemus, Olympiastadionin eteläpuoli

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kaupunginhallitukselle ehdotetaan suunnitteluvarauksen tekemistä Projekti GH Oy:lle Eläintarhan alueen osa-alueelta B (Mäntymäen - Kisahallin alue) Helsinki Garden -hankkeen toiminta- ja

toteutusedellytysten selvittämistä ja varmistamista varten 30.6.2016 saakka.

Sijaintikartta on liitteenä 3 ja Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet liitteenä 1.

Projekti GH Oy, jonka takana ovat Oy HIFK-Hockey Ab ja lähellä IFK:ta olevat tahot, on tehnyt kaupungille varaushakemuksen (14.5.2014) Helsinki Garden -hankkeen suunnittelua varten kaupungin omistamalle maa-alueelle Olympiastadionin eteläpuolelle, Mäntymäen ja Savilan pumpptaamon alueille.

Helsinki Garden -hanke sisältää monitoimiareenan, joka palvelisi HIFK:n jääkiekkjoukkueen kotikenttänä. Lisäksi areenan yhteyteen on suunnitteilla asuntoja, toimistoja, kaupallisia palveluita, maanalainen pysäköintihalli sekä talvipuutarha ja ravintolamaailma.

Varaushakemuksen ja siitä annettujen kaupunkisuunnitteluviraston, liikuntaviraston ja rakennusviraston lausuntojen pohjalta varausmenettelylle esitetään kaksivaiheista etenemistapaa. Ensin hakijalle myönnettäisiin rajoitettu suunnitteluvaraus monitoimihallin sijoittamisesta kahteen vaihtoehtoiseen paikkaan (Mäntymäki - Kisahalli ja Nordenskiöldinkatu). Sen jälkeen suunnittelu- ja selvitystyön tulosten perusteella tehtäisiin erikseen päätökset alueen maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisen asemakaavan muutoksen laatimisesta ja varsinaisesta toteuttamisesta koskevasta aluevarauksesta.

Esittelijän perustelut

Hakemus

Projekti GH Oy (jäljempänä GH), jonka takana ovat Oy HIFK-Hockey Ab ja lähellä urheiluseurayhtiötä olevat yksityishenkilöt, esittävät hakemuksessaan (14.5.2014), että kaupunki tekisi yhtiölle suunnittelualuevarauksen Helsingin kaupungin omistamalle maa-alueelle Olympiastadionin eteläpuolelle, Mäntymäen ja Savilan pumpptaamon alueille.

Helsinki Garden -hanke on monipuolinen kiinteistökokonaisuus, jonka ytimenä on noin 11 000 katsomopaikan monitoimiareena, joka toimisi HIFK:n jääkiekkjoukkueen kotikenttänä. Lisäksi areenan yhteyteen on suunnitteilla hotelli, asuntoja, toimistoja, kaupallisia palveluita, maanalainen pysäköintihalli sekä talvipuutarha ja ravintolamaailma.

Osittain maan alle rakennettava Helsinki Garden olisi 2020-luvun maailmanluokan tapahtuma-areena, joka tarjoaisi myös ympärivuotisia päivittäis- ja erikoispalveluja helsinkiläisille. Gardenin uskotaan tuovan

myös lisäkysyntää ympäröiville kulttuuri- ja tapahtumakeskuksille, kuten Kansallisoopperalle, Linnanmäelle sekä Sonera- ja Olympiastadionille.

Kiinteistön kokonaiskonseptia on suunniteltu vuosien 2010 - 2014 aikana yhdessä käyttäjien, vuokralaisten, sijoittajien, kaupunkisuunnitteluviraston, kansallisten ja kansainvälisten arkkitehtitoimistojen sekä maailman johtavien Smart Building -teknologiaratkaisuja toteuttavien yritysten kanssa.

Konseptista on esitetty kaupungin edustajille 10.12.2013 päivätty KPMG:n laatima hankkeen taloudellisten vaikutusten ja toteuttamismahdollisuuksien arvioinnin evaluointiraportti. Rakennusvaiheen arvioidaan suoraan työllistävän keskimäärin 2 800 henkilötyövuotta, ja toimintavaiheen suoran työllistämisaikutuksen arvioidaan olevan noin 700 henkilötyövuotta/vuosi. Raportin mukaan verotuloja syntyisi rakennusvaiheessa valtiolle noin 13 Me ja kuntasektorille 20 Me sekä toimintavaiheessa valtiolle 43 Me ja kuntasektorille 9 Me.

Hakemus liiteaineistoinen on liitteenä 4.

Hankkeesta pyydetyt kaupungin hallintokuntien lausunnot

Kaupunkisuunnitteluvirasto (17.6.2014)

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa mm., että hakemuskirjeen lähtökohtien ja tietojen perusteella ei ole mahdollista tehdä suunnittelualuevarauspäätöstä. Keskeisen keskuspuiston eteläosan, liikuntapuiston ja valtakunnallisen arvoympäristön suunnittelussa ei ole mahdollista sitoutua etukäteen keskustan oloissa poikkeuksellisen suureen uudisrakennusvolyyymiin, joka kaupallisten hyötyjen saavuttamiseksi tulisi lisäksi keskittää samalle paikalle. Hakemuksen rakennusvolyyymi vastaa Kampin keskuksen tai Töölönlahden kokonaiskerrosalaa.

Yleiskaava 2002:ssa Eläintarhan alue on kaupunkipuisto, kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä alue. Aluetta kehitetään siten, että alueen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Uuden yleiskaavan laatiminen on vireillä. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa nro 11830/1 (tullut alueella voimaan 10.6.2011) alueella on maanalaisia teknisen huollon tilojen varauksia sekä varaus Pisara-radalle.

Suunnittelussa onkin edettävä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen suunnittelun tavalla. Erityisesti suunnittelun ja selvitysten alussa tulee

keskittyä varsinaisen monitoimihallin ja sen kaikkien tila- ja yhteystarpeiden suunnitteluun kahdessa vaihtoehdoisessa paikassa.

Hakemus perustuu korostuneesti hakijan kehittämään liikeideaan, taloudelliseen kokonaiskonseptiin ja kokonaisrakennusvolyymiin sekä näiden luomiin monitoimihallin taloudellisiin toteuttamisedellytyksiin.

Varausalue on kuvattu viitteellisesti. Hakemuksessa ei ole varsinaista suunnitelmaa, mutta talouskonseptin yhteydessä viitataan aiempiin, vuoden 2012 Helsinki Garden -suunnitelmiin. Aiemmat suunnitelmat ovat alueelle 13.5.2014 hyväksytyjen maankäytön periaatteiden ja Olympiastadionin valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön suojelutavoitteiden vastaisia.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä asiassa tulee edetä seuraavasti:

1

Varausalue rajataan Eläintarhan maankäyttöperiaatteiden (13.5.2014) mukaisille muutosalueille Osa-alueella B. Hakijan tulee tämän lisäksi laatia myös toinen, vaihtoehtoinen hankesuunnitelma Eläintarhan maankäytön periaatteissa 13.5.2014 hyväksytyille Osa-alueelle C (Nordenskiöldinkadun alue).

2

Varausaika määritellään normaalilla tavalla 1,5 - 2 vuoden mittaiseksi, jotta hakijalla on aikaa laatia asiaan vaadittavat suunnitelmat ja selvitykset. Varausaikana tehtyjen suunnitelmien ja selvitysten tulosten perusteella kaupunki päättää erikseen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen asemakaavan muutoksen laatimisesta.

3

Hakija käynnistää asian kannalta välttämättömän hyväksytyjen maankäyttöperiaatteiden mukaisen suunnittelun ja selvitysten laatimisen seuraavalla tavalla.

3.1

Monitoimiareena sekä sen vaihtoehtoinen sijaintitarkastelu

Suunnittelun tulee ensivaiheessa keskittyä monitoimiareenan suunnitteluun, koska sen tila- ja toimintavaatimukset siihen liittyvine oheistoimintoiineen, apu- ja huoltotiloineen ja välttämättömine yleisön, pysäköintiliikenteen ja huoltoliikenteen yhteyksineen määrittävät merkittävällä tavalla tilankäyttöä ja maankäyttöä alueella. Samalla selviää, pystytäänkö hallin tilatarpeet sijoittamaan ja sovittamaan

hyväksyttävällä tavalla muihin alueen tilantarpeisiin, Mäntymäen kallio- ja puistomaisemaan sekä Pisara-radan suunnitelmiin.

Hakijan tulee tämän vuoksi suunnitteluvarauksen aikana laatia myös toinen, vaihtoehtoinen hankesuunnitelma Eläintarhan maankäytön periaatteissa 13.5.2014 hyväksytylle Osa-alueelle C (Nordenskiöldinkadun alue).

3.2

Palvelutilavyöhykkeen sijoittumisedellytykset hallin ja Mäntymäen kentän välisellä vyöhykkeellä

Kun hallin kokonaismitoitus ja tilavaatimukset on selvillä, on tarkoituksenmukaista tarkastella, minkä laajuinen täydentävien tilojen vyöhyke kyseiseen paikkaan mahtuu niin, että sen käytettävyys säilyy myös alueen muiden ensisijaisten tilantarpeiden suhteen ja alueella toimivien urheilulaitosten tapahtumien aikana.

3.3

Alueen yhtäaikaisten urheilutilaisuuksien, konserttien ja tapahtumien sekä näiden oheistoimintojen tilantarpeet ja keskinäinen vaikutus

Suuriin tapahtumiin liittyy myös ulkotilaan kohdistuvia oheistoimintoja ja tilantarpeita yleisön ja kutsuvieraiden palveluja varten. On varmistettava, että monitoimihalli sekä sen tilaisuudet ja oheistoiminnot eivät rajoita tai estä Olympiastadionin yleisötilaisuuksien järjestämistä ja tilantarpeita.

3.4

Kaupallinen selvitys uusien kaupallisten tilojen vaikutuksesta Töölön ja Kallion asukkaiden lähipalveluihin

Palveluiden osalta hakija korostaa, että ne palvelevat ympäröiviä asuntoalueita. Erityisesti päivittäistavarakaupan yksikön rakentamisella on vaikutus Töölön ja Kallion kaupunginosien nykyiseen palveluverkkoon. Useat muutkin palvelut mm. ravintoalapaalvelut suunnataan konseptisuunnitelman mukaan ympäröivien alueiden asukkaille.

Hakijan tulee suunnitelmavarauksen aikana laatia vaikutusten arvio uusien palvelujen, erityisesti päivittäistavarakaupan, vaikutuksista Kallion ja Töölön nykyisiin kaupan palveluverkkoihin.

Suur tapahtumien aikainen liikennetilanne Stadionin ympäristössä rajoittaa helposti alueella sijaitsevien palvelujen ulkopuolista käyttöä sekä asiakasliikennettä ja -pysäköintiä. Näiden yhtäaikaisesta toimivuudesta tulee laatia selvitys.

3.5

Asumisen edellytykset monitoimiareenan yhteydessä

Jo nykyisin urheilutilaisuuksista ja konserteista aiheutuu häiriöitä ja kulkurajoituksia ympäröivien korttelien asukkaille. Tilaisuuksia on jouduttu rajoittamaan läheisen asutuksen takia. Asumisen integrointi urheiluhallialueeseen korostaisi alueen tilaisuuksista seuraavia asukkaisiin kohdistuvia häiriöitä ja rajoituksia.

Asumista ei tule sijoittaa alueelle niin, että olisi mahdollista esittää ympäristölainsäädännön mukaisia, Eläintarhan alueen pääkäyttöä - urheilu-, konsertti- ja muita yleisötapahtumia - rajoittavia, perusteltuja vaatimuksia.

Kaupunkisuunnitteluvirasto selvittää suunnitteluvarauksen aikana kaupunkisuunnittelulautakunnan edellyttämällä tavalla asumisen edellytykset koko Eläintarhan alueella hyväksytyjen ensisijaisten käyttötarkoitusten lisäksi ja niiden kanssa yhteen sovittaen.

3.6

Stadionin - Mäntymäen alueen käyttäjätarpeet, kuten erityyppiset virkistysalueet ja liikuntapuistot, ja julkiset tilat sekä liikkumismahdollisuus alueella ja alueen kautta tulee ottaa suunnitelmissa huomioon.

3.7

Liikenne

Stadionin perusparannus sekä nykyaikainen monitoimihalli lisäävät alueen tilaisuuksien ja yleisön määriä huomattavasti. Myös ehdotetulla muulla maankäytöllä ja ulkopuolelle suunnatuilla kaupallisilla palveluilla lisätään alueen käyttäjien määrää merkittävästi nykyisestäään. Kaikki tämä vaikuttaa alueen liikennejärjestelyihin ja alueen saavutettavuuteen. Lisääntyvä maankäyttö kuormittaa myös aluetta ympäröivää katuverkkoa. Alueen saavutettavuus eri liikennemuodoilla ja alueen käytettävyys edellyttää alueen liikennejärjestelyjen muuttamista ja parantamista.

Mäntymäen alueen kautta kulkevalle jalankulun ja pyöräilyn (baana) pääreiteille on varattava vapaat yhteydet Helsinginkadun Oopperan alikulun kautta Mäntymäen kentän itäpuolelle ja länsisivulle.

Pysäköintilaitokseen kohdistuu päällekkäiskäyttöä kaupan asiakkaista ja asukkaista sekä tapahtumayleisöstä. Suunnittelutehtävänä tästä tulee haastava, koska eri ryhmillä on erityisvaatimuksia hallin sisäänkäyntiyhteyksille.

11.05.2015

Aluetta ympäröivä liikenne sekä erityisesti alueen sisäinen liikenne ja pysäköintilaitoksen käyttö ovat erittäin häiriöille alttiita suurten, jopa useiden yhtäaikaisten yleisötilaisuuksien aikana. Näistä tulee laatia tarvittavat suunnitelmat ja logistiset selvitykset.

3.8

Muiden hankkeiden huomioon ottaminen

Maanalaisia tiloja rakennettaessa on otettava huomioon olemassa olevat ja suunnitellut maanalaiset tilat. Maanalaisia kunnallistekniikan tiloja ovat Munkkisaari - Mäntymäki viemäritunneli, johon liittyy Mäntymäen kentän kohdalla Rajasaaren viemäritunneli. Alueella sijaitsee myös Töölö - Alppila yhteiskäyttötunneli. Alueelle rakennetaan parhaillaan Mäntymäki - Pasila - Vallila viemäritunnelia. Nykyisten maanalaisten jätevedenpumppaamojen yhteyteen rakennetaan kolmas pumppaamo. Alueella sijaitsee myös jätevesi- ja hulevesiviemäreitä. Alueen suunnittelu Pisara-radan ja muiden hankkeiden osalta on käynnissä.

4

Varauspäätös ei saa sitoa tai rajoittaa kaupungin suunnittelu- ja toimintamahdollisuuksia eikä omistusoikeutta alueella.

Kaupunkisuunnitteluvirasto ei puolla hakemuksen mukaisen suunnittelualuevarauksen tekemistä. Keskuspuiston eteläosan, Stadionin ympäristön liikuntapuiston ja valtakunnallisen arvoympäristön suunnittelussa ei ole mahdollista sitoutua etukäteen keskustan oloissa poikkeuksellisen suureen uudisrakennusvolyyymiin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että monitoimihallin selvitystyössä tulee edetä seuraavasti. Edellä olevien ehtojen mukaisesti monitoimihallin suunnittelulle ja selvittämiselle kahteen vaihtoehtoiseen paikkaan on mahdollista myöntää rajoitettu suunnittelualuevaraus.

Suunnittelu- ja selvitystyön tulosten perusteella tehdään erikseen päätös alueen maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisen asemakaavan muutoksen laatimisesta.

Keskuspuistossa sijaitsevan alueen kaupunkikuvallisesti keskeisen sijainnin ja kansallismaisemaan verrattavan arvoympäristön takia alueen uudisrakennuksien suunnittelusta tulee järjestää arkkitehtuurikilpailut.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 13.5.2014 hyväksymät Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet ovat liitteenä 3.

Liikuntavirasto (17.6.2014)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Liikuntavirasto toteaa lausunnossaan mm., että se pitää aloitetta uuden, monikäyttöisen urheiluun ja kulttuuriin soveltuvan tapahtuma-areenan rakentamisesta lähtökohtaisesti myönteisenä. Helsinki Garden -hanke voisi toteutuessaan lisätä Olympiastadionin ja Eläintarhan alueen ympäristön merkittävyyttä virkistyksen, urheilun, matkailun ja kulttuurin alueena.

Helsinki Garden -hankkeen jatkosuunnittelussa tulee etsiä sellaisia vaihtoehtoja, jotka esittäisivät liikunnan kannalta tarpeellisen monitoimiareenan synnyttämisen alueen arvokas luonne huomioon ottaen. Kaupungin kannalta on tärkeää ja rakentavaa taloudellisten asioiden perusteellinen selvittäminen. Hankkeen rahoituksen riskitön varmistaminen on päätöksiä tehtäessä välttämätöntä.

Rakennusvirasto (19.6.2014)

Rakennusvirasto toteaa lausunnossaan mm., että uuden tapahtuma-areenan rakentamisen suunnittelu tulee tehdä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kaavan laatimisprosessin kautta. Myös alueen käyttäjät tulee osallistaa vahvasti prosessiin. Konseptin jatkokehittämisessä tulee noudattaa kaupunkisuunnitteluviraston laatimia Eläintarhan alueen maankäytön periaatteita ja rakennusviraston lausunnossa esittämiä täsmennyksiä.

Rakennusviraston mielestä hakemuskirjeen lähtökohtien ja hankkeen suunnittelutietojen tarkkuustaso ei riitä suunnittelualuevarauspäätöksen tekoon. Vaihtoehtoista sijaintia tulee tutkia Eläintarhan alueen luoteisosassa, nykyisen jäähallin läheisyydessä Nordenskiöldinkadun varressa. Uusi mahdollinen urheiluhalli tulee toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti.

Varausesitys ja sen perustelut

Esittelijä puoltaa Projekti GH Oy:n varaushakemusta ja varauksen tekemistä kaupunkisuunnitteluviraston lausunnon mukaisin rajoituksin ja ehdoin.

Koska hakijan varaushakemus ei sisällä varsinaista hankesuunnitelmaa eivätkä aiemmat suunnitelmat vastaa Eläintarhan alueelle hyväksytyjä maankäytön periaatteita, Helsinki Garden -hankkeen suunnittelussa edettäisiin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen suunnittelun tavalla.

Hankkeen varausmenettelyssä esitetään siten käytettäväksi kaksivaiheista etenemistapaa. Ensin hakijalle myönnettäisiin rajoitettu suunnitteluvaraus varsinaisen monitoimihallin ja sen kaikkien tila- ja yhteystarpeiden suunnitteluun kahdessa vaihtoehtoisessa paikassa

(Mäntymäki - Kisahalli ja Nordenskiöldinkatu). Sen jälkeen suunnittelu- ja selvitystyön tulosten perusteella tehtäisiin erikseen päätökset alueen maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisen asemakaavan muutoksen laatimisesta ja varsinaisesta toteuttamista koskevasta varauksesta.

Hakija on hakemuksessaan asettanut ensisijaiseksi varausalueeksi Eläintarhan maankäyttöperiaatteiden mukaisen Eläintarhan alueen Osa-alueen B (Mäntymäki - Kisahalli). Hakija on täydentänyt hakemustaan tarkentamalla varausaluetta PES-Arkkitehdit Oy:n 27.8.2014 laatimalla liitteenä 4 olevalla kartalla, jossa monitoimiareenan sekä palvelujen ja asumisen maanpäällinen ja maanalainen aluevaraus olisi 26 650 m² ja maanalaisen pysäköintilaitoksen aluevaraus 34 065 m².

Päätösehdotuksesta ilmenevät varausehdot on valmisteltu annettujen lausuntojen pohjalta sekä yhteistyössä hallintokuntien ja hakijan edustajien kanssa. Niihin on sisällytetty ensimmäisen vaiheen suunnittelua ja selvitystyötä koskevat ehdot.

Toteutusta koskevat ehdot tultaisiin sisällyttämään myöhemmin erikseen tehtävään mahdollista kaavamuutosaluetta koskevaan varsinaiseen varauspäätösesitykseen.

Toteutukseen liittyviä ehtoja olisivat tällöin mm. asemakaavan muutoksen laatiminen, kumppanuuskaavoitusmallin käyttö, arkkitehtuurikilpailun järjestäminen, varsinainen varausalue, hankkeen rahoitus- ja toteutussuunnitelmien hyväksyminen sijoittaja-, omistaja-, käyttäjä-, rakennuttaja- ja urakoitsijatahoineen, tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kunnallistekniset reunaehdot, pysäköinti- ja yhteisjärjestelyt, rasitteet sekä tontinluovutus (myynti tai vuokraus).

Lähtökohtana mahdollisessa tontinluovutuksessa tulee pitää sitä, että tontit luovutetaan käyvästä arvosta.

Ennen varsinaisen varauspäätöksen tekoa hankkeen vaikuttavuusarvioinnin evaluointi työllisyys- ja verovaikutuksineen tulee päivittää mahdollisen kaavamuutoksen viitesuunnitelmia vastaavaksi.

Rajoitetun suunnitteluvarauksen ehdotetaan olevan voimassa 30.6.2016 saakka.

Lopuksi

Kaupunkisuunnitteluviraston, liikuntaviraston ja rakennusviraston lausunnot ilmenevät päätöshistoriasta.

11.05.2015

Päätösehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet
- 2 Varattava alue
- 3 Sijaintikartta
- 4 Projekt GH Oy, suunnitteluvaraushakemus, Olympiastadionin eteläpuoli

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvirasto
Liikuntavirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.05.2015 § 486

HEL 2014-006628 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

timo.harmala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 05.02.2015 § 50

HEL 2014-006628 T 10 01 01 00

Kiinteistökartta 73/674 495, Mäntymäen kenttä ja Mäntymäki

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus varaisi Projekti GH Oy:lle Helsingin kaupungin 14. kaupunginosan (Töölö) Eläintarhan alueen Osa-alueelta B (Mäntymäen - Kisahallin alue) liitekartan nro 4/PES-Arkkitehdit 27.8.2014 mukaiset yhteensä noin 60 715 m²:n suuriset alueet Helsinki Garden -hankkeen suunnittelua sekä sen toiminta- ja toteutusedellytysten selvittämistä ja varmistamista varten 30.6.2016 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varausta ei voi siirtää kolmannelle ilman kaupungin suostumusta.

2

Hankkeen suunnittelu ja sen toimintaedellytysten selvittäminen on tehtävä yhteistyössä Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, liikuntaviraston, rakennusviraston, kiinteistöviraston, pelastuslaitoksen, kaupunginmuseon ja muiden hallintokuntien kanssa sekä museoviraston ja Pisaran suunnitteluryhmän kanssa.

3

Varauksensaajan on käynnistettävä asian kannalta välttämättömän hyväksytyjen maankäyttöperiaatteiden mukaisen suunnittelun ja selvitysten laatimisen seuraavalla tavalla:

3.1

Monitoimiareena sekä sen vaihtoehtoinen tarkastelu

Varauksensaaja on velvollinen varausaikana laatimaan vaihtoehtoisen hankesuunnitelman Eläintarhan maankäytön periaatteissa (13.5.2014) hyväksytyille Osa-alueelle C (Nordenskiöldinkadun alue).

3.2

Palvelutilavyöhykkeen sijoittumisedellytykset hallin ja Mäntymäen kentän välisellä vyöhykkeellä

Kun hallin kokonaismitoitus välttämättömine liikennetiloineen ja ajoyhteyksineen ja kaikki tilavaatimukset ovat selvillä, on tarkoituksenmukaista tarkastella, minkä laajuinen täydentävien tilojen vyöhyke kyseiseen paikkaan mahtuu niin, että sen käytettävyys säilyy myös alueen muiden ensisijaisten tilatarpeiden suhteen ja alueella toimivien urheilulaitosten tapahtumien aikana.

3.3

Alueen yhtäaikaisten urheilutilaisuuksien, konserttien ja tapahtumien sekä näiden oheistoimintojen tilatarpeet ja keskinäinen vaikutus

Suuriin tapahtumiin liittyy myös ulkotilaan kohdistuvia oheistoimintoja ja tilatarpeita yleisön ja kutsuvieraiden palveluja varten. On varmistettava, että monitoimihalli sekä sen tilaisuudet ja oheistoiminnot eivät rajoita tai estä Olympiastadionin yleisötilaisuuksien järjestämistä ja tilatarpeita.

3.4

Kaupallinen selvitys uusien kaupallisten tilojen vaikutuksesta Töölön ja Kallion asukkaiden lähipalveluihin

Varauksensaajan tulee varausaikana laatia vaikutusten arvio uusien palvelujen, erityisesti päivittäistavarakaupan, vaikutuksista Töölön ja Kallion nykyisiin kaupan palveluverkkoihin.

Suur tapahtumien aikainen liikennetilanne Stadionin ympäristössä rajoittaa helposti alueella palvelujen ulkopuolista käyttöä sekä asiakasliikennettä ja -pysäköintiä. Näiden yhtäaikaisesta toimivuudesta tulee laatia selvitys.

3.5

Asumisen edellytykset monitoimiareenan yhteydessä

Kaupunkisuunnitteluvirasto selvittää varausaikana kaupunkisuunnittelulautakunnan edellyttämällä tavalla asumisen edellytykset koko Eläintarhan alueella hyväksytyjen ensisijaisten käyttötarkoitusten lisäksi ja niiden kanssa yhteensovittaen.

3.6

Stadionin - Mäntymäen kentän alueen käyttäjätarpeet, kuten erityyppiset virkistysalueet ja liikuntapuistot, ja julkiset tilat sekä liikkumismahdollisuus alueella ja alueen kautta tulee ottaa suunnitelmissa huomioon.

3.7

Liikenne

11.05.2015

Mäntymäen alueen kautta kulkevalle jalankulun ja pyöräilyn (baana) pääreiteille on varattava vapaat yhteydet Helsinginkadun Oopperan alikulun kautta Mäntymäen itäpuolelle ja länsisivulle.

Aluetta ympäröivä liikenne sekä erityisesti alueen sisäinen liikenne ja pysäköintilaitoksen käyttö ovat erittäin häiriöllä altista suurten, jopa useiden yhtäaikaisten yleisötilaisuuksien aikana. Näistä tulee laatia tarvittavat suunnitelmat ja logistiset selvitykset.

3.8

Muiden hankkeiden huomioon ottaminen

Maanalaisia tiloja suunniteltaessa ja rakennettaessa on otettava huomioon olemassa olevat ja suunnitellut maanalaiset tilat. Maanalaisia kunnallistekniikan tiloja on Munkkisaari - Mäntymäki viemäritunneli, johon liittyy Mäntymäen kentän kohdalla Rajasaaren viemäritunneli. Alueella sijaitsee myös Töölö - Alppila yhteiskäyttötunneli. Alueelle rakennetaan parhaillaan Mäntymäki-Pasila-Vallila viemäritunnelia. Nykyisten maanalaisten jätevedenpumppaamojen yhteyteen rakennetaan kolmas pumppaamo. Alueella sijaitsee myös jätevesi- ja hulevesiviemäreitä. Alueen suunnittelu Pisara-radon ja muiden hankkeiden osalta on käynnissä.

4

Varauspäättös ei sido tai rajoita kaupungin suunnittelu- ja toimintamahdollisuuksia eikä omistusoikeutta alueella.

5

Varauksensaaja vastaa kustannuksellaan edellä mainittujen varsinaisten ja vaihtoehtoisten hankesuunnitelmien ja muiden hankkeen rakennettavuutta ja muita teknisiä sekä toiminnallisia ominaisuuksia koskevien suunnitelmien ja selvitysten tekemisestä.

6

Kaupunki tekee suunnittelu- ja selvitystyön tulosten perusteella erikseen päätökset alueen maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisen asemakaavan muutoksen laatimisesta ja varsinaisesta toteutusta koskevasta aluevarauksesta.

7

Kaupunki ei vastaa vahingoista, kuten suunnittelu-, selvittämis-, tutkimus- ja muista kuluista, jotka varauksensaajalle saattavat aiheutua siitä, että alueille ei saada voimaan hankkeen mahdollistavaa

asemakaavan muutosta ja varsinaista toteutusta koskevaa tonttivarausta sekä tonttien luovuttamista varauksensaajalle.

(L2114-xR)

Lisäksi lautakunta edellyttää, että tilakeskus tekee selvityksen vanhan jäähallin kehittämisen mahdollisuuksista kustannusvaikutuksineen.

Esittäessään suunnitteluvarausta kaupunginhallitukselle, kiinteistölautakunta korostaa, että suunnitteluajankohta on Mäntymäen alueen suhteen epäedullinen, koska Pisara-rataa koskevat ratkaisut ja selvitykset saattavat muuttaa olennaisesti alueen maankäytön ennakkoehtoja. Alueen lopullisessa tarkastelussa etusijalle voivat nousta esimerkiksi asumista korostavat ratkaisut. Lisäksi alueen asemakaavalliset vaatimukset ovat jo ennestään haasteellisia. Tässä mielessä suunnitteluvarauksessa toisena sijoitusvaihtoehtona tarjottavaa aluetta Nordenskiöldin kadun ympäristössä voidaan pitää jatkosuunnittelun suhteen realistisempänä.

Käsittely

05.02.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Jaakko Stauffer: Muutan esitystäni seuraavasti:

Esitysehdotukseen lisätään seuraava virke: Lisäksi lautakunta edellyttää, että tilakeskus tekee selvityksen vanhan jäähallin kehittämisen mahdollisuuksista kustannusvaikutuksineen.

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Esitysehdotukseen lisätään seuraava kappale: Esittäessään suunnitteluvarausta kaupunginhallitukselle, kiinteistölautakunta korostaa, että suunnitteluajankohta on Mäntymäen alueen suhteen epäedullinen, koska Pisara-rataa koskevat ratkaisut ja selvitykset saattavat muuttaa olennaisesti alueen maankäytön ennakkoehtoja. Alueen lopullisessa tarkastelussa etusijalle voivat nousta esimerkiksi asumista korostavat ratkaisut. Lisäksi alueen asemakaavalliset vaatimukset ovat jo ennestään haasteellisia. Tässä mielessä suunnitteluvarauksessa toisena sijoitusvaihtoehtona tarjottavaa aluetta Nordenskiöldin kadun ympäristössä voidaan pitää jatkosuunnittelun suhteen realistisempänä.

Kannattajat: Kirsi Pihlaja

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Esitysehdotukseen lisätään seuraava kappale:
Esittäessään suunnitteluvarausta kaupunginhallitukselle, kiinteistölautakunta korostaa, että suunnitteluajankohta on Mäntymäen alueen suhteen epäedullinen, koska Pisara-rataa koskevat ratkaisut ja selvitykset saattavat muuttaa olennaisesti alueen maankäytön ennakkoehtoja. Alueen lopullisessa tarkastelussa etusijalle voivat nousta esimerkiksi asumista korostavat ratkaisut. Lisäksi alueen asemakaavalliset vaatimukset ovat jo ennestään haasteellisia. Tässä mielessä suunnitteluvarauksessa toisena sijoitusvaihtoehtona tarjottavaa aluetta Nordenskiöldin kadun ympäristössä voidaan pitää jatkosuunnittelun suhteen realistisempänä.

Jaa-äännet: 4

Elina Das Bhowmik, Juha Hakola, Olli Sademies, Timo Tossavainen

Ei-äännet: 5

Jaana Aaltonen, Seija Haataja, Jasmin Hamid, Kirsi Pihlaja, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

22.01.2015 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471
esko.patrikainen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 19.6.2014

HEL 2014-006628 T 10 01 01 00

Kiinteistöviraston tonttiosasto pyytää rakennusviraston lausuntoa 19.6.2014 mennessä Projekti GH Oy:n 14.5.2014 päivätystä hakemuksesta suunnittelualuevaraukseksi Helsingin kaupungin omistamalle maa-alueelle Olympiastadionin eteläpuolelle, Mäntymäen ja Savilan pumppaamon alueille.

Varaushakemuksessa ei ole selkeää aluerajausta tai suunnitelmaa. Liitteessä 1 varaushakemuksen alue on kuvattu laajalla

11.05.2015

Olympiastadionilta Mäntymäelle ulottuvalla ympyrällä. Hakemuksessa on viitteellinen PES Arkkitehdit Oy:n laatima, Mäntymäen kentän ja puiston alueille sijoittuva asemapiirros.

Hakemuksessa korostetaan hakijan kehittämää kokonaiskonseptia ja rakennusvolyymia sekä siitä seuraavaa hankkeen taloudellista kannattavuutta ja toteuttamismahdollisuutta. Konseptista on esitetty 10.12.2013 päivätty KPMG:n laatima evaluointiraportti, jonka aineistona on käytetty hakijan 11.4.2012 päivättyä Helsinki Garden -suunnitelmaa.

Hakija haluaa pitkäaikaisen varauksen hankkeen suunnittelun ja toteuttamisen ajaksi. Hakija haluaa käynnistää kumppanuuskaavoituksen konseptilleen varauksen ja koko kaavoitus- ja suunnitteluprosessin keston ajaksi.

Varaushakemuksen alueet ovat kaupungin omistuksessa. Alueet ovat Mäntymäen kenttää lukuun ottamatta rakennuskiellossa asemakaavan muuttamista varten. Rakentaminen alueella edellyttää asemakaavan laatimista.

Lausunto

Rakennusviraston näkemys on, että uuden tapahtuma-areenan rakentamisen suunnittelu tulee tehdä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kaavan laatimisprosessin kautta. Myös alueen käyttäjät tulee osallistaa vahvasti prosessiin. Konseptin jatkokehittämisessä tulee noudattaa kaupunkisuunnitteluviraston laatimia Eläintarhan alueen maankäytön periaatteita ja seuraavia täsmennyksiä.

Töölönlahden ja Eläintarhan maisema

Mäntymäki, kaupunginpuutarha Talvipuutarhoineen ja Eläintarha toimivat tärkeänä Töölönlahden ja Keskuspuiston välisenä viheryhteytenä. Alueet muodostavat Töölönlahden pohjoispään maisematilan ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan maisemakokonaisuuden. Maisematilat avautuvat laajalle Töölönlahdelle. Mäntymäki on näiden maisematilojen merkittävä reuna ja jakaja. Rakennusmassojen tuonti tähän maisematiilaan voi vaarantaa maisema-arvoja. Töölönlahden ja Töölönlahteen purkautuvan puron laakso ja maisemaa rajaavat lakialueet tulee säilyttää ensisijaisesti viheralueina puustoisia ja kallioisia alueita sekä kukkuloilta avautuvia näkymiä vaalien.

Mäntymäen lähiympäristössä on muutamia vanhoja rakennuksia, joista ainakin mäen länsirinteessä, kentän laidalla sijaitseva, vuoden 1952

olympialaisiin valmistunut käymälärakennus on kulttuurihistoriallisesti merkittävä.

Tapahtuma-aukiot ja massatapahtumat

Helsingin kaupungin strategiassa tapahtumien järjestäminen on nostettu tärkeäksi toiminnaksi. Olympiastadion ja sen edustan aukiot ovat kantakaupungin tärkein suurille massatapahtumille vuokrattavissa oleva paikka. Aukiot ovat myös maisemahistoriallisesti arvokkaita ja ne tulee säilyttää avoimina.

Garden Helsinki -hanke ei saa estää tai rajoittaa Eläintarhan alueen ja erityisesti Olympiastadionin urheilu-, konsertti- ja muita yleisötapahtumia esimerkiksi uuden asuinrakentamisen myötä.

Maanalaiset tilat

Hankkeen maanalaisten tilojen suunnittelussa on otettava huomioon olemassa olevat ja suunnitellut maanalaiset tilat. Varauspäätös ei saa sitoa kaupungin suunnittelu- ja toimintamahdollisuuksia eikä omistusoikeutta alueella.

Nykyisiä maanalaisia kunnallistekniikan tiloja ovat Munkkisaari–Mäntymäki-viemäritunneli, johon liittyy Mäntymäen kentän kohdalla Rajasaaren viemäritunneli. Alueella sijaitsee myös Töölö–Alppila-yhteiskäyttötunneli. Alueelle rakennetaan parhaillaan Mäntymäki–Pasila–Vallila-viemäritunnelia. Nykyisten maanalaisten jätevedenpumppaamojen yhteyteen rakennetaan kolmas pumppaamo. Alueella sijaitsee myös jätevesi- ja hulevesiviemäreitä.

Alueen suunnittelu Pissararadan osalta on parhaillaan käynnissä.

Mäntymäkeä on tarkasteltu mahdollisen lumensulatusluolaston sijoituspaikaksi. Sen sijainti palvelee koko kantakaupunkia ollen talvikunnossapidon onnistumisen kannalta strategisesti hyvä. Alustavasti on sijoitusta tutkittu Vauhtitien varteen, mutta myös Mäntymäki on ollut keskusteluissa mukana. Mäntymäen ali kulkee sekä Pissararadan että kaavaillun lumensulatusluolaston huoltoyhteys. Lumensulatusluolaston liikennejärjestelyt ja luolaston tilavaraukset tulee sisällyttää alueen maankäytön suunnitteluun.

Urheiluhallit ja -kentät

Uusi urheilurakentaminen tulee sovittaa maisemaan ja kaupunkirakenteeseen liittämällä se esimerkiksi tiiviisti korttelirakenteeseen ja olemassa olevan jäähallin massoihin. Uusi mahdollinen urheiluhalli tulee rakennusviraston mielestä ensisijaisesti sijoittaa Eläintarhan alueen luoteisosaan, jäähallin viereen,

Nordenskiöldinkadun varteen. Näin sen käyttö ja huolto tukeutuu jo vilkkaasti liikennöityyn katuun.

Uuden tapahtuma-areenan vaikutukset nykyisiin liikunta- ja tapahtumatiloihin (mm. jäähalliin) ja niiden toimintaan pitää selvittää hankkeen yhteydessä.

Toteutuessaan urheiluhalli synnyttää huomattavasti myös henkilöautoliikennettä alueelle. Sen vaikutukset alueen katuverkon toimivuuteen tulee ottaa huomioon suunnittelun yhteydessä. Pyöräilyn uusi tuleva pääreitti kulkee Mäntymäen kentän kautta, mikä tulee huomioida.

Hyväksyttävien selvitysten jälkeen hankkeesta pitää mahdollisessa jatkosuunnittelussa järjestää alueen keskeisen sijainnin ja kansallismaisemaan verrattavan ympäristön edellyttämä suunnittelukilpailu tai muulla tavalla varmistaa korkeatasoinen lopputulos.

Yhteenveto

Rakennusviraston mielestä hakemuskirjeen lähtökohtien ja hankkeen suunnittelutietojen tarkkuustaso ei riitä suunnittelualuevarauspäätöksen tekoon. Vaihtoehtoisia sijaintia tulee tutkia Eläintarhan alueen luoteisosassa, nykyisen jäähallin läheisyydessä, Nordenskiöldinkadun varressa. Uusi mahdollinen urheiluhalli tulee toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti.

Lisätiedot

Tomas Palmgren, projektinjohtaja, puhelin: 310 38586
tomas.palmgren(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 17.6.2014

HEL 2014-006628 T 10 01 01 00

Kiinteistöviraston tonttiosasto pyytää kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa Projekti GH Oy:n 14.5.2014 päiväystä hakemuksesta suunnittelualuevaraukseksi Helsingin kaupungin omistamalle maa-alueelle Olympiastadionin eteläpuolelle, Mäntymäen ja Savilan pumpaamon alueille.

Varaushakemuksessa ei ole selkeää aluerajausta tai suunnitelmaa. Liitteessä 1 varaushakemuksen alue on kuvattu laajalla Olympiastadionilta Mäntymäelle ulottuvalla ympyrällä. Hakemuksessa on viitteellinen PES Arkkitehdit Oy:n laatima, Mäntymäen kentän ja puiston alueille sijoittuva asemapiirros.

11.05.2015

Hakemuksessa korostetaan hakijan kehittämää kokonaiskonseptia ja rakennusvolyyymia sekä siitä seuraavaa hankkeen taloudellista kannattavuutta ja toteuttamismahdollisuutta. Konseptista on esitetty 10.12.2013 päivätty ja KPMG:n laatima evaluointiraportti, jonka aineistona on käytetty hakijan 11.4.2012 päivättyä Helsinki Garden -suunnitelmaa.

Hakija haluaa pitkäaikaisen varauksen hankkeen suunnittelun ja toteuttamisen ajaksi. Hakija haluaa käynnistää välittömästi kumppanuuskaavoituksen konseptilleen varauksen ja koko kaavoitus- ja suunnitteluprosessin keston ajaksi.

Varaushakemuksen alueet ovat kaupungin omistuksessa sekä kiinteistöviraston hallinnoinnissa. Alueet ovat Mäntymäenkenttää lukuun ottamatta rakennuskiellossa asemakaavan muuttamista varten. Rakentaminen alueella edellyttää asemakaavan laatimista.

Kiinteistöviraston tonttiosasto valmistelee varausesitystä kiinteistölautakunnan kautta kaupunginhallituksen käsittelyyn ja pyytää kaupunkisuunnitteluvirastolta 19.6.2014 mennessä kommentteja sekä tietoja, miten ja millä ehdoin hakemusta tulisi viedä eteenpäin.

Kaavoitustilanne

Maakuntakaava ja yleiskaava

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa varaushakemuksen alue on virkistysaluetta ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde. Maakuntavaltuuston 20.3.2013 hyväksymässä Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa varaushakemuksen alue on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde joka on valtakunnallisesti merkittävä.

Varaushakemuksen alue on valtakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä (Olympiarakennukset, RKY 2009).

Eläintarhan alueesta on tehty ympäristöhistoriallinen selvitys (Helsingin kaupunki ja Liikennevirasto 2012), jossa esitetään arvio Eläintarhan alueen nykytilanteesta ja säilyneisyydestä sekä määritellään vaalittavat ominaispiirteet ja alueen kulttuurihistorialliset arvot ja suojelutavoitteet. Selvityksessä osoitetaan Eläintarhan alueen merkitys Helsingin keskustan ainutlaatuisena virkistysalueena.

Yleiskaava 2002:ssa Eläintarhan alue on kaupunkipuisto, kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä alue. Aluetta kehitetään siten, että alueen arvot ja

ominaisuudet säilyvät. Uuden yleiskaavan laatiminen on vireillä. Helsingin maanalaisen yleiskaavassa nro 11830/1 (tullut alueella voimaan 10.6.2011) alueella on maanalaisia teknisen huollon tilojen varauksia sekä varaus Pissararadalle.

Varaushakemuksen alueella on voimassa useita asemakaavoja, joissa alue on puisto-, katu- ja torialuetta, jolla on mm. Oopperan velvoitepysäköintipaikkoja. Alue on pääosin rakennuskiellossa asemakaavan muuttamista varten. Alueella on tekeillä Olympiastadionin ja Pissararadan asemakaavat. Pissararadan tilanvarauksilla on huomattava vaikutus varaushakemuksessa esitetyn alueen käyttömahdollisuuksiin rakentamisen aikana ja valmiin radan ollessa käytössä. Alueelle valmistellaan lisäksi maanalaisen lumensulatuslaitoksen hankesuunnitelmaa, jonka eräs vaihtoehtoinen sijainti on Mäntymäen ja Savilan pumppaamon alaisissa kalliotiloissa.

Alueella on yhdyskuntateknisen huollon kallioiloja ja -tunneleita. Samoin kuin muualla kaupungissa, tiloja toteutettaessa ei ole laadittu erillisiä maanalaisia kaavoja, vaan tilat on toteutettu lausuntomenettelynä. Kun alueiden kaavamuutokset ovat tulleet ajankohtaisiksi muista syistä, on yhdyskuntatekniset tilat merkitty kaavoihin. Näin menetellään myös tällä alueella. Käynnissä olevan Pissararadan kaavoituksen aikana alueelle kaavoitetaan maanalaisia rautatie- ja huoltotunneleita.

Aluetta koskevat päätökset

Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 13.5.2014 §145 hyväksyä esittelijän muutetun ehdotuksen ja lautakunnassa hyväksytyjen vastaehdotusten mukaiset Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet jatkosuunnittelun pohjaksi (liite). Periaatteissa varaushakemuksen aluetta koskevat erityisesti:

- koko aluetta koskeva Tavoite -kappale
- Osa-alue A Olympiastadionin alueen maankäytön periaatteet
- Osa-alue B Mäntymäen–Kisahallin alueen maankäytön periaatteet
- Maanalaisten tilojen periaatteet

Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että hakemuskirjeen lähtökohtien ja tietojen perusteella ei ole mahdollista tehdä suunnittelualuevarauspäätöstä. Keskeisen keskuspuiston eteläosan, liikuntapuiston ja valtakunnallisen arvoympäristön suunnittelussa ei ole

mahdollista sitoutua etukäteen keskustan oloissa poikkeukselliseen suureen uudisrakennusvolyymiin, joka kaupallisten hyötyjen saavuttamiseksi tulisi lisäksi keskittää samalle paikalle. Hakemuksen rakennusvolyymi vastaa Kampin keskuksen tai Töölönlahden kokonaiskerrosalaa.

Suunnittelussa onkin edettävä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen suunnittelun tavalla. Eryteisesti suunnittelun ja selvitysten alussa tulee keskittyä varsinaisen monitoimihallin ja sen kaikkien tila- ja yhteystarpeiden suunnitteluun kahdessa vaihtoehtoisessa paikassa.

Hakemus perustuu korostuneesti hakijan kehittämään liikeideaan, taloudelliseen kokonaiskonseptiin ja kokonaisrakennusvolyymiin sekä näiden luomiin monitoimihallin taloudellisiin toteuttamisedellytyksiin.

Varausalue on kuvattu viitteellisesti. Hakemuksessa ei ole varsinaista suunnitelmaa, mutta talouskonseptin yhteydessä viitataan aiempiin, vuoden 2012 Helsinki Garden -suunnitelmiin. Aiemmat suunnitelmat ovat alueelle 13.5.2014 hyväksytyjen maankäytön periaatteiden ja Olympiastadionin valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön suojelutavoitteiden vastaisia.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä asiassa tulee edetä seuraavasti:

1.

Varausalue rajataan Eläintarhan maankäyttöperiaatteiden (13.5.2014) mukaisille muutosalueille Osa-alueella B. Hakijan tulee tämän lisäksi laatia myös toinen, vaihtoehtoinen hankesuunnitelma Eläintarhan maankäytön periaatteissa 13.5.2014 hyväksytyille Osa-alueelle C (Nordenskiöldinkadun alue).

2.

Varausaika määritellään normaalilla tavalla 1,5–2 vuoden mittaiseksi, jotta hakijalla on aikaa laatia asiaan vaadittavat suunnitelmat ja selvitykset. Varausaikana tehtyjen suunnitelmien ja selvitysten tulosten perusteella kaupunki päättää erikseen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen asemakaavan muutoksen laatimisesta.

3.

Hakija käynnistää asian kannalta välttämättömän hyväksytyjen maankäyttöperiaatteiden mukaisen suunnittelun ja selvitysten laatimisen seuraavalla tavalla.

3.1

Monitoimiareena sekä sen vaihtoehtoinen sijaintitarkastelu

Suunnittelun tulee ensivaiheessa keskittyä monitoimiareenan suunnitteluun, koska sen tila- ja toimintavaatimukset siihen liittyvine oheistoimintoineen, apu- ja huoltotiloineen ja välttämättömine yleisön, pysäköintiliikenteen ja huoltoliikenteen yhteyksineen määrittävät merkittävällä tavalla tilankäyttöä ja maankäyttöä alueella. Samalla selviää, pystytäänkö hallin tilatarpeet sijoittamaan ja sovittamaan hyväksyttävällä tavalla muihin alueen tilantarpeisiin, Mäntymäen kallio- ja puistomaisemaan sekä Pissararadan suunnitelmiin.

Hakijan tulee tämän vuoksi suunnitteluvarauksen aikana laatia myös toinen, vaihtoehtoinen hankesuunnitelma Eläintarhan maankäytön periaatteissa 13.5.2014 hyväksytylle Osa-alueelle C (Nordenskiöldinkadun alue).

3.2

Palvelutilavyöhykkeen sijoittumisedellytykset hallin ja Mäntymäen kentän välisellä vyöhykkeellä

Kun hallin kokonaismitoitus ja tilavaatimukset on selvillä, on tarkoituksenmukaista tarkastella, minkä laajuinen täydentävien tilojen vyöhyke kyseiseen paikkaan mahtuu niin, että sen käytettävyys säilyy myös alueen muiden ensisijaisten tilantarpeiden suhteen ja alueella toimivien urheilulaitosten tapahtumien aikana.

3.3

Alueen yhtäaikaisten urheilutilaisuuksien, konserttien ja tapahtumien sekä näiden oheistoimintojen tilantarpeet ja keskinäinen vaikutus

Suuriin tapahtumiin liittyy myös ulkotilaan kohdistuvia oheistoimintoja ja tilantarpeita yleisön ja kutsuvieraiden palveluja varten. On varmistettava että monitoimihalli, sen tilaisuudet ja sen oheistoiminnat eivät rajoita tai estä Olympiastadionin yleisötilaisuuksien järjestämistä ja tilantarpeita.

3.4.

Kaupallinen selvitys uusien kaupallisten tilojen vaikutuksesta Töölön ja Kallion asukkaiden lähipalveluihin

Palveluiden osalta hakija korostaa, että ne palvelevat ympäröiviä asuntoalueita. Erityisesti päivittäistavarakaupan yksikön rakentamisella on vaikutus Töölön ja Kallion kaupunginosien nykyiseen palveluverkkoon. Useat muutkin palvelut mm. ravintoalapaalvelut suunnataan konseptisuunnitelman mukaan ympäröivien alueiden asukkaille.

Hakijan tulee suunnitelmavaruksen aikana laatia vaikutusten arvio uusien palvelujen, erityisesti päivittäistavarakaupan, vaikutuksista Kallion ja Töölön nykyisiin kaupan palveluverkkoon.

Suurtapahtumien aikainen liikennetilanne Stadionin ympäristössä rajoittaa helposti alueella sijaitsevien palvelujen ulkopuolista käyttöä ja asiakasliikennettä ja -pysäköintiä. Näiden yhtäaikaisesta toimivuudesta tulee laatia selvitys.

3.5

Asumisen edellytykset monitoimiareenan yhteydessä

Jo nykyisin urheilutilaisuuksista ja konserteista aiheutuu häiriöitä ja kulkurajoituksia ympäröivien korttelien asukkaille. Tilaisuuksia on jouduttu rajoittamaan läheisen asutuksen takia. Asumisen integrointi urheiluhallialueeseen korostaisi alueen tilaisuuksista seuraavia asukkaisiin kohdistuvia häiriöitä ja rajoituksia.

Asumista ei tule sijoittaa alueelle niin, että olisi mahdollista esittää ympäristölainsäädännön mukaisia, Eläintarhan alueen pääkäyttöä - urheilu-, konsertti- ja muita yleisötapahtumia - rajoittavia, perusteltuja vaatimuksia.

Kaupunkisuunnitteluvirasto selvittää suunnitteluvaruksen aikana kaupunkisuunnittelulautakunnan edellyttämällä tavalla asumisen edellytykset koko Eläintarhan alueelle, hyväksytyjen ensisijaisten käyttötarkoitusten lisäksi ja niiden kanssa yhteen sovittaen.

3.6.

Stadionin–Mäntymäen alueen käyttäjätarpeet kuten erityyppiset virkistysalueet ja liikuntapuistot ja julkiset tilat sekä liikkumismahdollisuus alueella ja alueen kautta tulee ottaa suunnitelmissa huomioon.

3.7

Liikenne

Stadionin perusparannus sekä nykyaikainen monitoimihalli lisäävät alueen tilaisuuksien ja yleisön määriä huomattavasti. Myös ehdotetulla muulla maankäytöllä ja ulkopuolelle suunnatuilla kaupallisilla palveluilla lisätään alueen käyttäjien määrää merkittävästi nykyisestäään. Kaikki tämä vaikuttaa alueen liikennejärjestelyihin ja alueen saavutettavuuteen. Lisääntyvä maankäyttö kuormittaa myös aluetta ympäröivää katuverkkoa. Alueen saavutettavuus eri liikennemuodoilla ja alueen käytettävyys edellyttää alueen liikennejärjestelyjen muuttamista ja parantamista.

11.05.2015

Mäntymäen alueen kautta kulkevalle jalankulun ja pyöräilyn (baana) pääreiteille on varattava vapaat yhteydet Helsinginkadun Oopperan alikulun kautta Mäntymäenkentän itäpuolelle ja länsisivulle.

Pysäköintilaitokseen kohdistuu päällekkäiskäyttöä kaupan asiakkaista ja asukkaista sekä tapahtumayleisöstä. Suunnittelutehtävänä tästä tulee haastava koska eri ryhmillä on erityisvaatimuksia hallin sisäänkäyntiyhteyksille.

Aluetta ympäröivä liikenne sekä erityisesti alueen sisäinen liikenne ja pysäköintilaitoksen käyttö ovat erittäin häiriöille altista suurten, jopa useiden yhtäaikaisten yleisötilaisuuksien aikana. Näistä tulee laatia tarvittavat suunnitelmat ja logistiset selvitykset.

3.8.

Muiden hankkeiden huomioon ottaminen

Maanalaisia tiloja rakennettaessa on otettava huomioon olemassa olevat ja suunnitellut maanalaiset tilat. Maanalaisia kunnallistekniikan tiloja ovat Munkkisaari–Mäntymäki viemäritunneli, johon liittyy Mäntymäen kentän kohdalla Rajasaaren viemäritunneli. Alueella sijaitsee myös Töölö–Alppila yhteiskäyttötunneli. Alueelle rakennetaan parhaillaan Mäntymäki–Pasila–Vallila viemäritunnelia. Nykyisten maanalaisten jätevedenpumppaamojen yhteyteen rakennetaan kolmas pumppaamo. Alueella sijaitsee myös jätevesi- ja hulevesiviemäreitä. Alueen suunnittelu Pisara-radon ja muiden hankkeiden osalta on käynnissä.

4.

Varauspäätös ei saa sitoa tai rajoittaa kaupungin suunnittelu- ja toiminta-mahdollisuuksia eikä omistusoikeutta alueella.

Kaupunkisuunnitteluvirasto ei puolla hakemuksen mukaisen suunnittelualuevarauksen tekemistä. Keskuspuiston eteläosan, Stadionin ympäristön liikuntapuiston ja valtakunnallisen arvoympäristön suunnittelussa ei ole mahdollista sitoutua etukäteen keskustan oloissa poikkeukselliseen suureen uudisrakennusvolyyymiin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että monitoimihallin selvitystyössä tulee edetä seuraavasti. Edellä olevien ehtojen mukaisesti monitoimihallin suunnittelulle ja selvittämiseksi kahteen vaihtoehtoiseen paikkaan on mahdollista myöntää rajoitettu suunnittelualuevaraus.

Suunnittelu- ja selvitystyön tulosten perusteella tehdään erikseen päätös alueen maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisen asemakaavan muutoksen laatimisesta.

Keskuspuistossa sijaitsevan alueen kaupunkikuvallisesti keskeisen sijainnin ja kansallismaisemaan verrattavan arvoympäristön takia alueen uudisrakennuksien suunnittelusta tulee järjestää arkkitehtuurikilpailut.

Lisätiedot

Martin Bunders, arkkitehti, puhelin: 310 37203
martin.bunders(a)hel.fi
Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37258
anu.lamminpaa(a)hel.fi
Mika Kaalikoski, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37433
mika.kaalikoski(a)hel.fi
Niko Palo, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37220
niko.palo(a)hel.fi
Raila Hoivanen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37482
raila.hoivanen(a)hel.fi
Jukka Tarkkala, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37302
jukka.tarkkala(a)hel.fi

Liikuntavirasto Liikuntajohtaja 17.6.2014

HEL 2014-006628 T 10 01 01 00

Liikuntavirasto lausuu kiinteistöviraston tonttiosastolle seuraavaa Projekt GH Oy:n 14.5.2014 päiväystä hakemuksesta suunnittelualuevaraukseksi Helsingin kaupungin omistamalle maa-alueelle Olympiastadionin eteläpuolelle, Mäntymäen ja Savilan pumppaamon alueille.

Liikuntavirasto pitää aloitetta uuden, monikäyttöisen urheiluun ja kulttuuriin soveltuvan tapahtuma-areenan rakentamisesta lähtökohtaisesti myönteisenä. Helsinki Garden -hanke voisi toteutuessaan lisätä Olympiastadionin ja Eläintarhan alueen ympäristön merkittävyyttä virkistyksen, urheilu, matkailun ja kulttuurin alueena.

Liikuntavirasto kuitenkin huomauttaa, että ennen Helsinki Garden -hankkeen suunnitteluvarausta tulee huolellisesti selvittää mahdollisuus nykyisen Nordenskiöldinkadun jäähallin lisärakentamiseen ja käytön kehittämiseen jääurheilun ja tapahtumien tarpeisiin. Samalla tulisi myös pohtia hallin uutta omistuspohjaa. Ennen varauksen hyväksymistä on syytä myös selvittää vanhan jäähallin muuttaminen monitoimiareenaksi kustannusten ja mahdollisen uuden ylläpitäjän osalta.

Liikuntavirasto muistuttaa, että ko. alue, jolle suunnitteluvarausta on haettu, on kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Olympiastadionin läheisyydessä haasteellinen sekä uusien rakennusten massoittelemalla sijoittelun kannalta. Mikäli Helsinki Garden -hankkeen suunnittelu

11.05.2015

jatketaan, tulee huomioida Olympiastadionin alkuperäiseen suunnitelmaan kuuluneet pitkänomaiset etuaukiot, alueen riittävä avoimuus ja yhteys Töölönlahden kulttuuripuistosta aina Keskuspuiston virkistysmetsäjaksoon asti. Olympiastadionin tulee jatkossakin olla keskeinen kaupungin urheilu-, konsertti- ja muiden yleisötapahtumien mahdollistaja, mikä vaatii stadionrakennuksen lisäksi myös avointa tilaa.

Suunnitteluvarauksen hakija on suunnitellut maanalaista pysäköintihallia alueelle, johon rakennetaan myös Pisararata. Periaatteessa liikuntavirasto näkee hankkeessa esitetyn maanalaisen pysäköinnin rakentamisen kannatettavana, sillä jo nykyisellään alueella on suurten tapahtumien ajankohtina pysäköintiin liittyviä ongelmia. Maanalaisen pysäköinnin maan päälle tulevat laitteet ja ajoyhteydet on kuitenkin suunniteltava ensisijaisesti tähän puistoympäristöön sopivalla tavalla.

Liikuntaviraston mielestä hanke tulee suunnitella huomioiden kaupunkisuunnittelulautakunnan 13.5.2014 hyväksymät Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet. Alueen maankäytön periaatteissa mahdollisina maanalaisina rakentamisalueina ko. alueella osoitettu Mäntymäki, joka poikkeaa Projekti GH Oy:n hakemuksen liitteenä toimitetussa kartassa osoitetusta rakentamispaikasta. Liikuntavirasto huomauttaa, että nykyisen pysäköintialueen itäreunaan ja mäen länsipuolelle on mahdollista suunnitella vähäisemmän esteen avoimuudelle aiheuttava hallisuunnitelma kuin mitä Projekti GH Oy hakemuksessaan esittää.

Projekti GH Oy:n hakemuksen liitteenä on toimitettu KPMG:n laatima hankkeen vaikuttavuuden arviointi, jossa useat kohdat herättävät huomiota. KPMG:n arvioinnin mukaan Helsinki Garden -hankkeen laskelmat ja perustelut ovat ristiriitaisia ja keskeneräisiä. Liikuntavirasto toivoo, että näin massiivisen hankkeen kannattavuusarvioinneilta ja suunnitelmilta vaaditaan erityistä huolellisuutta.

Liikuntatoimen hallinnassa alueella on Töölön kisahalli, jonka toiminnan häiriötön jatkuminen tulee mahdollisesti jossakin muodossa etenevän hankkeen yhteydessä turvata. KPMG:n alueen toiminnallisuuteen liittyvässä vaikutusarvioinnissa on mainittu synergiaetuna kisahallin peruskorjaus. Liikuntaviraston mukaan synergiaetu tulee ainakin nykyisten liikunta- ja tapahtumatilojen sekä niiden toiminnan osalta selvittää. Liikuntavirasto kuitenkin muistuttaa, että kisahallin toiminnalliset ja rakennustekniset muutokset ovat kaupunginmuseon tarkkailuissa. Tämä rajoittaa kiinteistön muutoksia, jotka liittyvät etupäässä kiinteistön ikääntymisestä johtuviin teknisiin perusparannuksiin.

11.05.2015

Helsinki Garden -hankkeen jatkosuunnittelussa tulisi etsiä sellaisia vaihtoehtoja, jotka esittäisivät liikunnan kannalta tarpeellisen monitoimiareenan synnyttämisen alueen arvokas luonne huomioon ottaen. Kaupungin kannalta on tärkeää ja rakentavaa taloudellisten tosiasioiden perusteellinen selvittäminen. Hankkeen rahoituksen riskitön varmistaminen on päätöksiä tehtäessä välttämätöntä.

Lisätiedot

Asko Rahikainen, hankesuunnittelija, puhelin: 310 87785

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 526

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 17, 18 ja 19 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntolautakunta	23.4.2015
asuntotuotantotoimikunta	29.4.2015
kaupunkisuunnittelulautakunta	28.4.2015
kiinteistölautakunta	28.4.2015
asuntotuotantotoimisto - toimitusjohtaja	4.5. ja 6.5.2015

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.05.2015

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 491 - 511, 513 - 519 ja 521 - 526 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 512 ja 520 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

11.05.2015

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

11.05.2015

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Osku Pajamäki

Marcus Rantala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaimossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 20.05.2015.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566